

IV. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

1. Wstęp

Las jest ekosystemem o wysokim stopniu organizacji i jednocześnie jednym z odnawialnych zasobów przyrody, w którym roślinność (swoista dla danego regionu biogeograficznego, wyróżniająca się wybitnym udziałem drzew rosnących w zwarciu), świat zwierząt, lokalny klimat, stosunki wodne oraz gleba, powiązane są ze sobą siecią wzajemnych wpływów i oddziaływań. W naszych warunkach klimatycznych skupia on najwartościowszą oraz najliczniejszą, wolno żyjącą dziką florę i faunę, jest również miejscem, w którym lokuje się najwięcej obiektów przyrodniczych objętych ochroną prawną. Proces lasotwórczy może przebiegać samorzutnie, w drodze sukcesji naturalnej lub przy współdziałaniu człowieka.

W miarę postępu cywilizacyjnego zmieniały się oczekiwania i potrzeby ludności w stosunku do lasu, równocześnie z tym kształtowała się świadomość ekologiczna społeczeństwa. To skłoniło do szerszego spojrzenia na las, nie tylko w wymiarze ekonomicznym (produkcyjnym), ale również ekologicznym i społecznym (funkcje pozaprodukcyjne), co wpłynęło na wprowadzenie w Lasach Państwowych idei trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

Aby sprostać tym złożonym wyzwaniom nie wystarczy ograniczenie wpływu na środowisko przyrodnicze, substancji zanieczyszczających powietrze czy powodujących skażenie gleb i wód. Równoległe z tym musi następować wprowadzanie nowych, racjonalnych rozwiązań zapewniających rozwój wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. W zakresie tym obowiązuje już wiele rozwiązań legislacyjnych oraz organizacyjno - gospodarczych.

W celu wdrożenia nowego, proekologicznego modelu gospodarki leśnej, Dyrektor Generalny Lasów Państwowych wydał zarządzenie nr 53 z dnia 21 listopada 2011 r. wprowadzające nowe „Zasady hodowli lasu” oraz zarządzenia: nr 30 z 19 grudnia 1994 r., nr 28 z 11 sierpnia 1995 r. i nr 5 z 24 stycznia 2001 r. w sprawie Leśnych Kompleksów Promocyjnych.

Konkretnym przykładem realizacji wyżej wymienionych aktów prawnych było wprowadzenie do praktyki leśnej programów ochrony przyrody, sporządzanych począwszy od 1996 roku, w pierwszej kolejności dla nadleśnictw wchodzących w skład Leśnych Kompleksów Promocyjnych. Od 1997 roku są one obligatoryjnie sporządzane dla nadleśnictw, dla których wykonywane są plany urządzenia lasu.

W minionym okresie gospodarczym 2007 - 2016 dokonano istotnych zmian w zakresie ochrony przyrody w Polsce. Do najważniejszych należy wprowadzenie rozporządzeń dotyczących ochrony gatunkowej i siedlisk przyrodniczych. Ponadto w wyniku nowelizacji ustawy o ochronie przyrody z 2004 r. w 2008 r. powołano do życia nowy organ ochrony przyrody: Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska wraz z podległymi jej Regionalnymi Dyrekcjami Ochrony Środowiska. Nowelizacja ta przyniosła również zmiany w zakresie kompetencji dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego w naszym kraju. Nie bez wpływu na tryb sporządzania planu urządzenia lasu pozostaje uchwalenie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku... (tekst jednolity Dz.U. 2013r. poz. 1235), na podstawie, której plany urządzenia lasu muszą podlegać strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Wszystkie te zmiany wprowadzone w trakcie realizacji poprzedniego planu urządzenia lasu zmieniły podejście do zarządzania ochroną przyrody.

Przedstawiony poniżej rozdział elaboratu ma na celu:

- uaktualnienie informacji na temat bogactwa przyrodniczego lasów Nadleśnictwa,
- ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń dla lasów oraz środowiska przyrodniczego,
- analizę wybranych elementów odzwierciedlających przyrodnicze wartości lasów,
- określenie kierunkowych działań w zakresie ochrony przyrody i metody ich realizacji.

W środowisku przyrodniczym, w tym ekosystemach leśnych zachodzą nieustanne zmiany, głównie związane z procesami naturalnymi lub działaniami człowieka. Zmienność ta, wymusza na leśnikach podejście do ochrony przyrody w sposób dynamiczny. W związku z tym opisane

w Programie Ochrony Przyrody walory przyrodnicze powinny podlegać dalszemu rozpoznaniu, a zabiegi ochronne należy dostosowywać do aktualnej sytuacji.

Dokument ten w połączeniu z prognozą wykonaną w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko powinien stanowić podstawę działań w zakresie zachowania i odtworzenia wartości przyrodniczych, przy jednoczesnym spełnieniu funkcji produkcyjnych i pozaprodukcyjnych gospodarki leśnej.

Realizując plan urządzenia lasu, w tym zapisy zawarte w „Programie...” w oparciu o prognozę oddziaływania na środowisko, należy pamiętać, że ochrona przyrody w Lasach Państwowych, to nieustanny wysiłek podejmowany w celu zachowania ich bogactwa i różnorodności. Działania te wymagają koordynacji i współpracy z wieloma podmiotami, w tym organizacjami pozarządowymi.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu, w tym Nadleśnictwo Daleszyce posiada Certyfikat FSC, oraz Certyfikat PEFC, co potwierdza najwyższe standardy leśnictwa wielofunkcyjnego i świadczy o prowadzeniu gospodarki leśnej respektującej między innymi postulaty w zakresie ochrony środowiska i wartości kulturowych. Należy podkreślić, że większość dobrowolnych działań podejmowanych w celu spełnienia standardów i kryteriów, które niosą w/w certyfikaty wykraczają poza ustawowe formy ochrony przyrody i są cennym uzupełnieniem ochrony czynnej ekosystemów leśnych i poszczególnych przedmiotów ochrony.

2. Ogólna charakterystyka Nadleśnictwa Daleszyce

2.1. Położenie i powierzchnia

Położenie geograficzne lasów N-ctwa Daleszyce określają współrzędne:

od 50° 41' do 50° 53' szerokości geograficznej północnej,

od 20° 33' do 20° 56' długości geograficznej wschodniej.

Lasy Nadleśnictwa Daleszyce są usytuowane centralnej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie kieleckim, na terenie 5 gmin: miasto i gmina Daleszyce, Górnio, Masłów, Morawica, Pierzchnica.

Nadzór nad gospodarką leśną w całości prowadzi Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu.

Grunty Nadleśnictwa Daleszyce wg stanu na 01.01.2017r., w zaokrągleniu do pełnych arów, zajmują łączną powierzchnię **12414,38 ha**, w tym obręb Daleszyce **6184,46 ha**, natomiast obręb Szczecno **6229,92 ha**.

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej, opracowanej w 2010 roku (*Zielony R., Kliczkowska A.*), lasy Nadleśnictwa Daleszyce położone są na terenie **Krainy Małopolskiej (VI)** oraz następujących **mezoregionów**:

Obręb Daleszyce

- **mezoregion – Łysogórski (VI-24)** –oddz.: 1-140; 142-144; 146; 187; 201-280.
- **mezoregion – Chmielnicko – Staszowski (27)** – oddz.: 141.

Obręb Szczecno

- **mezoregion – Łysogórski (VI-24)** –oddz.: 1-62; 74-116; 117a-r,y,z; 124-126; 181-287.
- **mezoregion – Chmielnicko – Staszowski (27)** – oddz.: 63-73; 117s-x; 118-123.

Regionalizacja fizyczno-geograficzna przedstawiona przez J. Kondrackiego w „Geografii Regionalnej Polski” wyd. III (PWN 2002), umieszcza lasy omawianego terenu w granicach następujących jednostek:

Megaregion – **Pozaalpejska Europa Środkowa (3)**

Prowincja – Wyżyny Polskie (34)

Podprowincja – Wyżyna Małopolska (342)

Makroregion – Wyżyna Kielecka (342.3)

Mezoregion – Góry Świętokrzyskie (342.34-35)

Mezoregion – Pogórze Szydłowskie (342.37)

2.2. Miejsce i rola lasów Nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczo-leśnej regionu

Lasy Nadleśnictwa Daleszyce, są elementem zróżnicowanego krajobrazu wyżynno-górskiego, ukształtowanego w wyniku ruchów górotwórczych z przed ponad pięciuset milionów lat (najstarsze góry na kontynencie europejskim), wielokrotnie zalewało je morze, pozostawiając wapienne osady, odnajdujemy tu również ślady działalności lodowca, zlodowaceń: środkowopolskiego i południowopolskiego.

Ukształtowanie terenu oraz podłoże skał macierzystych pierwotnie determinowały warunki klimatyczne i szatę roślinną, która podobnie jak w innych rejonach kraju nie oparła się bezpośrednio lub pośrednio wpływowi człowieka, w tym eksploatacyjnej gospodarce leśnej.

Lasy Nadleśnictwa Daleszyce to przede wszystkim drzewostany Bk Jd i Jd Bk, które są charakterystyczne dla Gór Świętokrzyskich, i które mimo gospodarczego charakteru Nadleśnictwa oraz innych zagrożeń antropogenicznych „obroniły” się na tym terenie. Wyjątkowe miejsce zajmują tu lasy o strukturze wielogeneracyjnej i różnowiekowej, które zajmują na ogół żyzne siedliska i charakteryzują się dużą bioróżnorodnością. Drzewostany takie wymagają szczególnego sposobu zagospodarowania, zabiegi powinny być realizowane według naturalnej prowadni hodowlanej z wykorzystaniem rębni stopniowych oraz przerębowych, wielkość użytkowania powinna być dostosowana do stadium rozwojowego drzewostanów różnowiekowych, a zabiegi pielęgnacyjne powinny być realizowane za pomocą cięć (wg R. Poznańskiego): sanitarnych, porządkujących i strukturalnych.

Obszar na którym rozpościera się Nadleśnictwo Daleszyce wykazuje duży stopień zróżnicowania krajobrazu, obejmuje swoim zasięgiem południową część Gór Świętokrzyskich. Wyżokie walory przyrodnicze, krajobrazowe i historyczne tych terenów były podstawą do ustanowienia wieloprzestrzennych form ochrony przyrody, między innymi Świętokrzyskiego Parku Narodowego wraz z otuliną i strefą ekotonową, oraz parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

Na terenie Nadleśnictwa Daleszyce znajduje się Cisowsko-Orłowiński Park Krajobrazowy, oraz 3 obszary chronionego krajobrazu: Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu, Chmielnicko-Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Cisowsko-Orłowiński Obszar Chronionego Krajobrazu. Ponadto ustanowiono tu również miejsca ochrony rezerwatowej (w obrębie Daleszyce rezerwaty przyrody „Cisów” i „Białe Ługi”, w obrębie Szczecno rezerwaty przyrody „Białe Ługi” i „Radomice”), a także innych licznych form ochrony przyrody, zarówno powierzchniowej jak i indywidualnej. Na terenie Nadleśnictwa Daleszyce znajdują się znaczne powierzchnie cennych siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze siedliskowym Natura 2000 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie”. Bogactwo przyrodnicze Nadleśnictwa Daleszyce uzupełniają obszary siedliskowe Natura 2000 „Dolina Warkocza” i „Dolina Czarnej Nidy”.

Wzrost zapotrzebowania na funkcje rekreacyjne Lasów Państwowych, niesie nowe wyzwania, między innymi wyznaczenie i budowę tras konnych, ścieżek dydaktycznych, rowerowych, pieszych, ścieżek przyrodniczo leśnych, parkingów, miejsc wypoczynku itp.

Puszcza Kozienicka oprócz niewątpliwych atrakcji turystycznych jest cennym narzędziem edukacji przyrodniczo leśnej, która aktywnie jest prowadzona przez administrację lasów państwowych oraz służbę parku krajobrazowego.

Poniżej w tabeli zamieszczono szczegółową lokalizację wielkoprzestrzennych form ochrony przyrody ustanowionych na terenie Nadleśnictwa.

Tabela 78. Wielkoprzestrzenne formy ochrony przyrody w Nadleśnictwie Daleszyce.

Obręb leśny	Lokalizacja, Oddział, pododdział	Powierzchnia [ha]
1	2	3
Cisowsko - Orłowski Park Krajobrazowy		
Daleszyce	1-146	4062,43
Szczecno	1-54; 55a-x,~a~c,~f,~g; 56a-o,~a~d; 57-62; 63g,~c; 64a,~a; 65a,b,~a; 86-89; 90a-c,f-h,~a; 91-103; 105-107; 109-113; 114a-d, g-j, l-n,~a~c; 125	2639,05
Razem		6701,48
Cisowsko - Orłowski Obszar Chronionego Krajobrazu		
Daleszyce	187; 201-221	606,52
Szczecno	55y,z,~d; 56p,~f; 63a-f,h-s,~a,~b; 64b-k,~b,~c; 65c-j,~b,~c; 66-81; 82a-g,~a; 83a-i,~a; 84-85; 90d,i; 104; 108; 114f,k; 115-116; 118-124; 126; 205i,k-m; 220h,i; 221k,~f,~g; 236; 237h,k	1068,65
Razem		1675,17
Chmielnicko - Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu		
Szczecno	82h-n,~b; 83j,k; 117; 237a-g,i,j; 238-255; 256a-p; 257-263; 267; 269-284; 287	1124,53
Razem		1124,53
Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu		
Daleszyce	222-280	1515,51
Szczecno	181-204; 205a-h,j,~a~c; 206-219; 220a-g,j-o,~a~f; 221a-j,~a~d; 222-235; 256r; 285-286	1335,65
Razem		2851,16
Razem Obszary Chronionego Krajobrazu		5650,86
Obszar Mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) PLH260040 „Lasy Cisowsko - Orłowski” *		
Daleszyce	1f; 2h; 3d,~b; 6b,~a; 7b,~b,~c; 8b-d,~b; 10-42; 43a-h,s,~a; 44-49; 50a-c,~a,~b; 51a-c,~a,~b; 52a-g,~a~c; 53a-g,~a~c,~j; 54a-g,~a~c; 55a-g,k,l,~a~c,~g; 56-62; 64-77; 80-81; 82a-d,g-i,~a,~b; 83; 84a-f,~a~d; 85-87; 96a-g,~a; 97-98; 108a-m,o,~a~c; 109a-g,~a~c; 110a,b,d,f,~a,~b,~d,~f; 111p,~h,~i; 112a-j,~b~d; 113-118; 119a-c,~a,~b,~d; 128f; 129o,~w; 130-144	2795,39
Szczecno	1-3; 4a; 5-8; 9a,h-j,~b; 11-15; 16a-f,n,o,~a,~b,~d,~g~i,~l,~m; 17-23; 24h-l,~a~c,~h; 26-32; 35-42; 43o,~f; 45-51; 52a,d,f,~a,~b; 53c,d,~d; 55-57; 58a-m,~a~d; 59; 60a-h,~a,~b; 63a-p,~a~c; 64-66; 67a-i,k,~a~c; 68a,b,~a; 82k,n,~b; 84c,d,j-o,~a,~d,~g,~h,~k,~l; 85a-c; 118a-c; 123f-mx,~b; 124f-h,l; 126m,o-ax,gx; 198b,d-h,~c,~f; 199a-d,~c,~d,~g; 205i	1764,30
Razem		4559,69
Obszar Mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) PLH260021 „Dolina Warkocza” *		
Daleszyce	264f,g,j; 267d,j,m,o,~b,~g; 271c,~f;	6,25
Szczecno	186b; 188a,b,g-i; 236b,f;	4,88
Razem		11,13
Obszar Mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) PLH260016 „Dolina Czarnej Nidy” *		
Szczecno	236c,d,g-k; 250f,g,i-k; 253b,c,~c; 256; 257; 259-261; 262a-m,~a,~b	195,94
Razem		195,94
Razem obszary w sieci Natura 2000		4766,76

* obszar NATURA 2000, który nie uzyskał do 01.01.2017 r. statusu prawnej formy ochrony przyrody powołanej rozporządzeniem MŚ.

W Nadleśnictwie Daleszyce lokalizacje Cisowsko - Orłowskiego Parku Krajobrazowego oraz Obszarów Chronionego Krajobrazu i Obszarów Natura 2000 w znacznej mierze pokrywają się. W sumie wielkoprzestrzennymi formami ochrony przyrody objętych jest **12352,34 ha (99,50% pow. Nadleśnictwa)**.

Poniżej w tabeli przedstawiono wykaz wszystkich form ochrony przyrody występujących na terenie Nadleśnictwa Daleszyce, których szczegółowe omówienie zawiera dalsza część „Programu...”

Tabela 79. Formy ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Daleszyce.

Rodzaj obiektu		Ilość Nadleśnictwo 01.01.2007 r.	Ilość Nadleśnictwo 01.01.2017 r.	Powierzchnia Nadleśnictwo 01.01.2007 r. [ha.]	Powierzchnia Nadleśnictwo 01.01.2017 r. [ha.]	Ilość w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa 01.01.2007 r.	Ilość w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa 01.01.2017 r.
1		2	3	4	5	6	7
Obszary NATURA 2000:	OSO	-	-	-	-	-	-
	OZW ¹	-	3	-	4766,76	-	5
Rezerwaty przyrody		3	3	475,59	475,87	4	4
Parki Krajobrazowe		1	1	6617,65	6701,48	1	1
Obszary chronionego krajobrazu		3	3	5428,97	5650,86	3	3
Rośliny oraz grzyby	grzyby	2	1*	-	-	b.d.	b.d.
	porosty ²	2	2*	-	-	b.d.	b.d.
	mszaki ³	6	15*	-	-	b.d.	b.d.
	rośliny naczyniowe ⁴	28	43*	-	-	b.d.	b.d.
Zwierzęta chronione oraz cenne	owady ⁵	8	15* / 4**	-	-	b.d.	b.d.
	mięczaki	8	2* / 6**	-	-	b.d.	b.d.
	skorupiaki	-	1*	-	-	b.d.	b.d.
	płazy	14	7* / 8**	-	-	b.d.	b.d.
	gady	5	5*	-	-	b.d.	b.d.
	ptaki	154	32* / 111**	-	-	b.d.	b.d.
	ssaki	25	7* / 19**	-	-	b.d.	b.d.
	ryby	0	2*	-	-	b.d.	b.d.
Pomniki przyrody		5	6	-	-	13	20
Użytki ekologiczne		1	1	5,07	5,07	-	-
Stanowiska dokumentacyjne		1	1	ok. 2	ok. 2	-	-
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe		1	1	60,04	ok. 30	-	-

1 - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (zatwierdzony przez KE).

2 - liczba gatunków porostów w rzeczywistości jest większa, ponieważ chrobotki oznaczano do rodzaju.

3 - liczba gatunków mszaków w rzeczywistości jest większa, ponieważ torfowce, drabiki, płonniki i widłozęby, oznaczano do rodzaju.

4 - liczba gatunków roślin naczyniowych w rzeczywistości jest większa, ponieważ rosiczki, sasanki, storczyki, tojady i widlakowate oznaczono do rodzaju bądź rodziny.

5 - liczba gatunków owadów w rzeczywistości jest większa, ponieważ biegacze, trzmiele i tęcniki oznaczono do rodzajów.

b.d. – brak danych

(*) – liczba gatunków z lokalizacją

(**) – liczba gatunków bez lokalizacji

W Programie Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Daleszyce z 2007 r. nie uwzględniono w zestawieniach powierzchniowych sieci obszarów Natura 2000. Obecnie na terenie Nadleśnictwa (grunty Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych) znajdują się 3 obszary Natura 2000 w ramach wdrażania Dyrektywy Siedliskowej.

Ilość Rezerwatów Przyrody, Parków Krajobrazowych oraz Obszarów Chronionego Krajobrazu w okresie dziesięciolecia nie uległa zmianie, na skutek dostosowania powierzchni działek

Nadleśnictwa do ewidencji powszechnej oraz korekty granic Parku Krajobrazowego i Obszarów Chronionego Krajobrazu, nieznacznie zmieniła się ich powierzchnia.

Oprócz w/w obszarów Natura 2000, w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Daleszyce, znajduje się OZW „Ostoja Sobkowsko – Korytnicka” oraz OZW „Przełom Lubrzanki”. OZW „Łysogóry” graniczy bezpośrednio z gruntami Nadleśnictwa.

Zmiana ilościowa gatunków chronionych wykazana na gruntach Nadleśnictwa, wynika z dokładniejszego rozpoznania (w ostatnim dziesięcioleciu przeprowadzono szereg inwentaryzacji przyrodniczych oraz obserwacji), a także ze zmian w ochronie gatunkowej wprowadzonej w 2014 r i 2016r.

Łącznie ilość pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa zmniejszyła się z 5 do 6 stanowisk. Różnica wynika z nie ujęcia w poprzednim POP, pomnika przyrody, który miał zostać zniesiony z gruntów Nadleśnictwa, ale do chwili obecnej takowej uchwały nie ustanowiono.

3. Formy ochrony przyrody

Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody z 16.04.2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1651) formami ochrony przyrody są obiekty i obszary podlegające prawnej ochronie. Na omawianym terenie należą do nich: rezerваты przyrody, obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, gatunki chronione, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne oraz zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.

Wysiłki związane z tworzeniem wymienionych form ochrony ukierunkowane są na poznanie, udokumentowanie oraz zabezpieczenie najbardziej wartościowych i niepowtarzalnych ekosystemów oraz tworów przyrody żywej i nieożywionej.

3.1. Rezerваты przyrody

Rezerваты przyrody są to obszary objęte ochroną, której przedmiotem może być całość przyrody na danym terenie albo poszczególne jej składniki należące do świata roślinnego, zwierzęcego lub przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych.

Na gruntach Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Daleszyce znajdują się trzy rezerваты przyrody o łącznej powierzchni **476,17 ha**, w których obowiązuje ochrona częściowa i posiadają obowiązujące plany ochrony. Są to rezerваты: „Cisów im. Prof. Zygmunta Czubińskiego”, „Radomice” oraz „Białe ługi”. Rezerwat „Słopiec” znajduje się na gruntach prywatnych, w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.

BULiGL O/Radom zwróciło się do RDOŚ w Kielcach o opinie dotyczącą zaplanowanych w projekcie PUL wskazówek gospodarczych, a także lokalizacji, powierzchni rezerwatów przyrody występujących na gruntach Nadleśnictwa Daleszyce.

RDOŚ w Kielcach pozytywnie zaopiniował dane zawarte w projekcie PUL, dotyczące powierzchni rezerwatów przyrody w Nadleśnictwie Daleszyce. Uwagi dotyczące nie planowania działań ochronnych w trzech pododdziałach w projekcie PUL, dotyczą powierzchni nieleśnej.

Rezerwat przyrody „Cisów im. Prof. Zygmunta Czubińskiego” – o powierzchni 40,58 ha, został utworzony w oparciu o Zarządzenie nr 110 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dn. 15 lipca 1970 r. (MP Nr 25 z 1970, poz. 206), Obwieszczenie Woj. Świąt. z 15.10.2001 r. (Dz.Urz.Woj. Świąt. Nr 107 poz. 1270). Powierzchnia rezerwatu jest zgodna z powierzchnią podaną w zarządzeniu powołującym. Grunty leśne stanowią tu 40,17 ha, natomiast grunty związane z gospodarką leśną 0,41 ha.

Rezerwat obejmuje fragment południowego zbocza najwyższego wzniesienia (Góra Włochy – 427 m n.p.m.) Pasma Cisowskiego. Pasma to pokryte jest w większości lasami, w których spotyka się jeszcze wiele naturalnych drzewostanów jodłowych oraz jodłowo-bukowych z domiesz-

ką dęba i sosny. Dla zachowania takiego właśnie – o charakterze pierwotnym – lasu mieszanego charakterystycznego dla łysogórskiego obszaru Gór Świętokrzyskich, został utworzony ten rezerwat.

Piękne drzewostany, tworzone zasadniczo przez buk, jodłę, dąb i sosnę w wieku od 130 do 190 lat, wzbogacają także występujące w formie domieszki: jawor, klon, grab, modrzew i świerk. Zarówno jodła, jak i buk oraz dąb odnawiają się tu naturalnie.

Zbiorowiska leśne reprezentują zespoły żyznej buczyny karpackiej i miejscami (wzdłuż strumienia) łęgu jesionowego.

Rezerwat posiada jeszcze obowiązujący **Plan Ochrony ustanowiony na okres od 1.01.2000 r. do 31.12.2019 r., (Rozp. Woj. Św. Nr 57/2002 z dn. 18.11.2002 r. – Dz. Urz. Woj. Św. Nr 165, z dn. 22.11.2002 r., poz. 2058).**

Rezerwat przyrody „**Radomice**” – o powierzchni 27,15 ha, został utworzony na mocy Zarządzenia nr 137 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 27 kwietnia 1953 r. (MP Nr A-42 z1953, poz. 509), Obwieszczenie Woj. Świąt. z 15.10.2001 r. (Dz.Urz.Woj. Świąt. Nr 107 poz. 1270). W 2003 r. zgodnie z rozporządzeniem Nr 24/2003 Wojewody Świętokrzyskiego z dn. 23 września (Dz. Urz. Woj. Św. Nr 220 z dn. 30.09.2003 r., poz. 2034) rezerwat został powiększony, również w w/w rozporządzeniu wyznaczono nowe zakazy obowiązujące na terenie rezerwatu. Powierzchnia rezerwatu jest zgodna z powierzchnią podaną w zarządzeniu powołującym. Grunty leśne stanowią tu 22,40 ha, grunty nieleśne to 4,26 ha, natomiast grunty związane z gospodarką leśną 0,49 ha.

Rezerwat obejmuje zalesiony fragment płaskiej, podmokłej doliny rzecznej. Siedliska leśne rezerwatu są bardzo żyzne i na ogół mało zmienione, ale drzewostany nie są naturalne.

Celem ochrony jest zachowanie naturalnego stanowiska cisa pospolitego (największe stanowisko na Wyżynie Małopolskiej), występującego na glebach podmokłych i bagiennych w małowniczych i dość zróżnicowanych drzewostanach (zarówno pod względem składu gatunkowego jak i wieku). Cis rośnie tu w znacznych ilościach, najczęściej w formie krzewów lub małych drzewek, niekiedy tworzy kępy zarośli; w większości ma pochodzenie naturalne. W drzewostanach dominują sztucznie wprowadzone olsza i sosna, w mniejszych ilościach oraz domieszkowo spotkać można świerk, jesion, dąb, osikę oraz jodłę, grab i brzozę.

Zbiorowiska potencjalnej roślinności leśnej reprezentowane są przez: łęg jesionowy, subkontynentalny grąd wysoki i ols porzeczkowy oraz na południowych obrzeżach rezerwatu – subkontynentalny bór świeży.

Rezerwat posiada jeszcze obowiązujący **Plan Ochrony ustanowiony na okres od 1.01.2000 r. do 31.12.2019 r., (Rozp. Woj. Św. Nr 57/2002 z dn. 18.11.2002 r. – Dz. Urz. Woj. Św. Nr 165, z dn. 22.11.2002 r., poz. 2058).**

Rezerwat przyrody „**Białe Ługi**” – o powierzchni 408,44 ha, został utworzony w oparciu o Zarządzenie nr 322 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19 września 1959 r., Obwieszczenie Woj. Świąt. z 15.10.2001 r. (Dz.Urz.Woj. Świąt. Nr 107 poz. 1270). Powierzchnia rezerwatu jest zgodna z powierzchnią podaną w zarządzeniu powołującym. Powierzchnia wynikająca z Planu Ochrony Rezerwatu (po podsumowaniu poszczególnych pododdziałów z opisami taksacyjnymi) wynosi 407,86 ha, co jest zgodne z ewidencją powszechną na stan 01.01.2007r.

Rezerwat utworzono dla zachowania największego w regionie naturalnego kompleksu śródleśnych torfowisk różnych typów, w różnych stadiach rozwoju z cennymi zespołami roślinności bagiennej i bogatą awifauną. Wraz z torfowiskiem w obrębie rezerwatu chronione są otaczające je obszary leśne – szereg oligo- i eutroficznych zbiorowisk olsów, łęgów, grądów niskich oraz oligotroficznych borów suchych i wilgotnych. Z przeprowadzonych badań wynika, że torfowisko powstało w rowie tektonicznym, w którym torf gromadzi się w miarę obniżania się jego dna. „Białe Ługi” są więc świadectwem ciągle trwających w Górach Świętokrzyskich przesunięć pionowych (ostatnie zarejestrowane tu trzęsienie ziemi miało miejsce w latach trzydziestych zeszłe-

go wieku). Niektóre fragmenty torfowiska są zupełnie niedostępne, tworząc typowe grzędzawiska, a pokłady torfu mają grubość ponad 4 m. Rezerwat poza całym szeregiem odrębności związanych z podłożem, ukształtowaniem terenu, układem stosunków wodnych, warunkami troficznymi czy mikroklimatem, posiada charakterystyczne formy przejściowe roślinności – od zbiorowisk bezdrzewnych do torfowiska zadrzewionego i lasu. Rezerwat stanowi teren źródliskowy rzeki Czarnej Staszowskiej (w pobliżu, której wyróżniono łąg jesionowo-wiązowy ze stanowiskami cisa) oraz rzeki Trupień. Postuluje się powiększenie rezerwatu „Białe Ługi” o oddziały: 36, 45, 46 oraz nie objętą dotąd przez rezerwat część oddziału 35 w obrębie Szczecno. Drzewostany te stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody zakwalifikowano w ramach planu urządzenia lasu do gospodarstwa specjalnego.

Rezerwat posiada obowiązujący **Plan Ochrony ustanowiony na okres od 1.01.2008 r. do 31.12.2017 r., (Rozp. Woj. Św. Nr 5/2008 z dn. 15.07.2008 r. – Dz. Urz. Woj. Św. Nr 146, poz. 1985).**

Rezerwat przyrody „**Słopic**” – o powierzchni 8,18 ha, został utworzony w oparciu o Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 27.06.1995 r. (MP Nr 33 z 1995, poz. 406). Obwieszczenie Woj. Święt. z 15.10.2001 r. (Dz.Urz.Woj. Święt. Nr 107 poz. 1270).

Utworzono go dla zachowania unikalnego torfowiska, cennych zbiorowisk roślinnych oraz wielu rzadkich roślin chronionych.

Najbardziej cenną część torfowiska porastają płaty torfowca (*Sphagnetum medii*) tworzące charakterystyczne kępy o wysokości od 30 do 50 cm. Są one miejscami porośnięte karłowatymi egzemplarzami sosny zwyczajnej, kruszyny, olszy czarnej, jałowca i krzewiastymi wierzbami. Pokłady torfu osiągają miąższość do ok. 5 m, co pozwala badać procesy sukcesji zbiorowisk roślinnych na przestrzeni wielu tysięcy lat.



Fot. Teren Rezerwatu „Białe Ługi” (fot. Włodzimierz Łapiński).

Nadzór nad gospodarką w rezerwatach sprawuje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach.

Tabela 80. Ogólna charakterystyka rezerwatów położonych w Nadleśnictwie Daleszycy.

Lp.	Nr rej.	Nazwa rezerwatu	Podstawa prawna utworzenia rezerwatu	Plan ochrony - podstawa prawna	Położenie		Typ i podtyp dominujący		Pow. [ha] wg.		Pow. objęta ochroną [ha]		Ważniejsze zbiorowiska, zespoły roślinne	Pow. [ha]		Uwagi
					obręb, oddział, pododdział	gmina, l-ctwo	przedmiotu ochrony	ekosystemu	Dz.U. M.P.	planu ochrony	ściśłą	częściową		badawcza	kontrolna	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1.	35	Cisów im. Prof. Z. Czubińskiego	Zarządzenie MLiPD z 15.07.1970 r. (MP Nr 25 z 1970, poz. 206). Obwieszczenie Woj. Świąt. z 15.10.2001 r. (Dz.Urz.Woj. Świąt. Nr 107 poz. 1270)	Rozp. Nr 57/2002 Woj.Świąt. z 18.11.2002 r. (Dz.Urz.Woj.Świąt. Nr 165 poz. 2058). Ustanowiony na okres 20 lat.	Daleszycy: 81a,b,d,f,~c~i; 82b	Gmina: Pionki Leśnictwo: Włochy	PFi zł	EL lgp	40,58	-	-	40,58	<i>Dentario glandulsaefagetum;</i> <i>Carici remotae-Fraxinetum.</i>	-	-	-
2.	3	Radomice	Zarządzenie ML z 27.04.1953 r. (MP Nr A-42 z 1953, poz. 509). Zm. Rozp. Nr 24/2003 Woj.Świąt. z 23.09.2003 r.(Dz.Urz.Woj.Świąt. Nr 220 poz. 2034). Obwieszczenie Woj. Świąt. z 15.10.2001 r. (Dz.Urz.Woj. Świąt. Nr 107 poz. 1270).	Rozp. Nr 57/2002 Woj.Świąt. z 18.11.2002 r. (Dz.Urz.Woj.Świąt. Nr 165 poz. 2058). Ustanowiony na okres 20 lat.	Szczecno: 262a-m,~a,~b	Gmina: Morawica Leśnictwo: Radomice	PFi zł	EL lni	27,15	-	-	27,15	<i>Tilio-Carpinetum;</i> <i>Astrantio-Fraxinetum;</i> <i>Ribo nigri-Pinetum;</i> <i>Peucedano-Pinetum.</i>	-	-	-
3.	23	Białe Ługi	Zarządzenie MLiPD z 19.09.1959 r. (MP Nr 85 z 1959, poz. 452). Obwieszczenie Woj. Świąt. z 15.10.2001 r. (Dz.Urz.Woj. Świąt. Nr 107 poz. 1270)	Rozp. Nr 5/2008 Woj.Świąt. z 15.07.2008 r. (Dz.Urz.Woj.Świąt. Nr 146 poz. 1985). Ustanowiony na okres 20 lat.	Daleszycy: 133m-r,~d; 137h,i, ~f~h; 138f,~d; 139s; 144a-h,~a~c; Szczecno: 1a-z,ax-gx; 2a-z,~a, ax-kx; 5b,~a,~b,~j; 11a-f,~a~d,~g; 12a,~c,~d; 17a,~a,~f; 18a,~j,~k; 26d-h;	Gmina: Daleszycy Leśnictwo: Cisów, Trzemosna	PFi zn	ET tw	408,44	-	-	408,44	<i>Sphagnetum medii-Pinetosum;</i> <i>Carici elongatae-Alnetosum;</i> <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum;</i> <i>Circae-Alnetum;</i> <i>Leucobryo-Pinetum;</i> <i>Fraxino-Ulmetum.</i>	-	-	-

Lp.	Nr rej.	Nazwa rezerwatu	Podstawa prawna utworzenia rezerwatu	Plan ochrony - podstawa prawna	Położenie		Typ i podtyp dominujący		Pow. [ha] wg.		Pow. objęta ochroną [ha]		Ważniejsze zbiorowiska, zespoły roślinne	Pow. [ha]		Uwagi
					obręb, oddział, pododdział	gmina, l-ctwo	przedmiotu ochrony	ekosystemu	Dz.U. M.P.	planu ochrony	ścisłą	częściową		badawcza	kontrolna	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
					35a-c,-a;											

Typ i podtyp rezerwatu wg dominującego

(wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody – Dz.U. Nr 60, poz. 533)

Przedmiotu ochrony:

PFi – fitocenotyczny, zl - zbiorowisk leśnych,
zn - zbiorowisk nieleśnych,

Typu ekosystemu:

EL – leśny i borowy, lni – lasów nizinnych, lgp – lasów górskich i podgórskich,
ET – torfowiskowy (bagienny), tw – torfowisk wysokich

Tabela 81. Możliwości realizacji celów ochrony w rezerwach.

Lp.	Nazwa Rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cel ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwość realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
							dotychczasowe	proponowane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Cisów im. prof. Z.Czubińskiego	Ekosystem leśny, w urozmaiconym geomorfologicznie terenie.	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego o charakterze pierwotnym w Górach Świętokrzyskich.	-	Antropogeniczne: kradzieże drewna, dewastacja, zaśmiecanie.	Możliwa po przez ograniczenie działań do określonych w planie ochrony rezerwatu oraz eliminację zagrożeń antropogenicznych.	Cięcia pielęgnacyjne i sanitarne.	W pododdz. 81 f trzebież późna i inicjowanie naturalnego odnowienia Jd i Bk; Usunięcie gatunków introdukowanych; bieżąca konserwacja istniejących tablic informacyjnych; utworzenie otuliny rezerwatu; zwiększony dozór Straży Leśnej.	-

Lp.	Nazwa Rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cel ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwość realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
							dotychczasowe	proponowane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.	Radomice	Zróżnicowane siedliskowo ekosystemy leśne oraz łąkowe.	Zachowanie zbiorowiska leśnego z naturalnymi stanowiskami cisa oraz flory objętej ochroną jak również roślinności łąkowej torfowiska niskiego.	-	Antropogeniczne: kradzieże drewna, dewastacja, zaśmiecanie.	Możliwa po przez aktywną ochronę zbiorowisk leśnych i przywrócenie naturalnego zgodnego z siedliskiem składu gat.; eks-tensywne użytkowanie łąk; dozorowanie; kontrola poziomu spiętrzenia wody w „Cieku od Błonia”.	Cięcia pielęgnacyjne i sanitarne.	W stosunku do łąk: coroczne wykaszanie roślinności pod koniec okresu wegetacyjnego i usuwania jej masy, wycinanie krzewów i utrzymanie stosunków wodnych na dotychczasowym poziomie; <u>Zbiorowiska leśne:</u> Częściowa przebudowa składu gatunkowego w części zajmowanej przez So; w drzewostanach w których występują skupienia cisów należy wykonać TP (oddz. 262 i), zabiegi pielęgnacyjne w oddz. 262 c,h,k - TP, zwiększony dozór Straży Leśnej.	-
3.	Białe Ługi	Śródleśne torfowiska różnego typu w różnych stadiach rozwoju, wraz z otaczającymi drzewostanami.	Zachowanie torfowisk.	-	Antropogeniczne; zmiany stosunków wodnych.	Możliwa.	Cięcia pielęgnacyjne i sanitarne	Zgodnie z Planem Ochrony, zabiegi trzebieży wczesnych i późnych.	-

3.2. Miejsce Nadleśnictwa Daleszyce w sieci NATURA 2000

Sieć ekologiczna NATURA 2000 jest systemem ochrony wybranych elementów przyrody przyjętym przez kraje Unii Europejskiej. Celem utworzenia ekologicznej sieci jest ochrona różnorodności biologicznej na terytorium krajów członkowskich Unii Europejskiej, ma ona uzupełniać systemy krajowe i dawać merytoryczne podstawy do zachowania dziedzictwa przyrodniczego w skali kontynentu. Aby możliwe było osiągnięcie takich celów w ramach wspólnot europejskich przyjęta została w 1979 r. tzw. dyrektywa ptasia (Dyrektywa 79/409/EWG Rady z dnia 2 kwietnia 1979 r. o ochronie dziko żyjących ptaków, która zastąpiona została nową **Dyrektywą 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa**). Jako akt prawa ściśle powiązany i rozwijający wizję działań nakreślonych wcześniej w odniesieniu do ptaków, w 1992 r. przyjęta została tzw. dyrektywa siedliskowa (**Dyrektywa 92/43/EWG Rady z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory**). Te dwie dyrektywy przewidują stworzenie systemu obszarów stanowiących funkcjonalnie sieć - **Europejską Sieć Ekologiczną Natura 2000**, umożliwiającą realizację spójnej polityki ochrony zasobów przyrodniczych na obszarze Unii Europejskiej, przez wyznaczone obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO).

Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. Zgodnie ze znowelizowaną w/w ustawą dla obszaru Natura 2000 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska sporządza i ustanawia w formie zarządzenia plan zadań ochronnych na okres 10 lat; pierwszy projekt powinien powstać w terminie do 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską. Projekt planu zadań ochronnych podlega zaopiniowaniu przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych. Dla obszarów tych ustawa przewiduje również sporządzenie obszerniejszego opracowania tzn. planu ochrony z 20 letnim okresem obowiązywania.

Na terenie Nadleśnictwa Daleszyce, funkcjonują Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty: „Lasy Cisowsko – Orłowińskie”, „Dolina Czarnej Nidy” oraz „Dolina Warkocza” – decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2015) 8191), (Dz. U. UE L 2015.338.34 z dn. 23.12.2015 r.). Plan Zadań Ochronnych posiadają „Lasy Cisowsko – Orłowińskie” – 1). Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” PLH260040 (Dz.Urz.Woj.Święt. z 2014 r. poz. 1141 z dn. 02.04.2014 r.) 2). Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 5 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” PLH260040 (Dz.Urz.Woj.Święt. poz. 3122 z dn. 21.11.2014 r.) 3). Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 11 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Cisowsko-Orłowińskie PLH260029 (Dz.Urz.Woj.Święt. poz. 573 z dn. 12.02.2016 r.).

OZW „Lasy Cisowsko - Orłowińskie” - PLH 260040 – jest to jeden z większych kompleksów leśnych zajmujących południową część Pasma Łysogórskiego w Górach Świętokrzyskich. Położony jest w zlewniach Nidy i Czarnej Staszowskiej. Obejmuje trzy pasma wzgórz zbudowane z dewońskich piaskowców i wapieni oraz kambryjskich kwarcytów. Rzeźba powierzchni terenu jest bardzo urozmaicona, z licznymi garbami denudacyjnymi, kotlinami i dolinami o charakterze przełomów. Ostoja zdominowana jest przez lasy bukowo-jodłowe (żyźne i kwaśne buczyny, wyżynne bory jodłowe), rzadziej grądy i łągi, obejmuje też niewielkie płaty łąki trzęślicowych. Niezwykle cenne przyrodniczo są rozległe torfowiska wysokie i przejściowe otoczone borami bagiennymi i bagiennymi lasami olszowymi (łągi i olsy. Występują także torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji. Celem ochrony tej

ostoi jest zabezpieczenie naturalnego lasu o charakterze górskim na niżu. W ostoi szacunkowo naliczono około 700 gatunków roślin naczyniowych, z tego 42 gatunki objęte ochroną ścisłą oraz 10 ochroną częściową. Na terenie obszaru występuje w sumie 19 typów siedlisk przyrodniczych oraz dwa gatunki minogów z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG i trzy chronione gatunki ryb.

Plan Zadań Ochronnych dla Obszaru Natura 2000 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie”, został zatwierdzony na podstawie Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie PLH260040” (Dz.Urz.Woj.Święt. z 2014 r. poz. 1141 z dn. 02.04.2014 r.), Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 5 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Lasy Cisowsko – Orłowińskie” PLH260040 (Dz.Urz.Woj.Święt. poz. 3122 z dn. 21.11.2014 r.) oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 11 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Lasy Cisowsko – Orłowińskie” PLH260040 (Dz.Urz.Woj.Święt. poz. 573 z dn. 12.02.2016 r.).

W OZW „Lasy Cisowsko - Orłowińskie”, na gruntach Nadleśnictwa Daleszyce, zaobserwowano następujące gatunki z załącznika I i II Dyrektywy Siedliskowej wg danych z Planu Zadań Ochronnych:

• **Owady:**

Pachnica dębowa – *Osmoderma eremita*
Zalotka większa – *Leucorrhinia pectoralis*
Przeplatka aurinia – *Euphydryas aurinia*
Modraszek telejus – *Maculinea teleius*

• **Płazy:**

Traszka grzebieniasta – *Triturus cristatus*

• **Ssaki:**

Bóbr europejski – *Castor fiber*

:

Ponadto na gruntach Nadleśnictwa zlokalizowano następujące siedliska przyrodnicze:

9110 – Kwaśne buczyny

obręb Daleszyce, pododdział: 10a; 11a-c; 12b,c,f; 13b; 16d; 18b; 26b; 27b,c; 28b; 29a; 32b; 33c; 49k; 57a,b; 58a,b; 59a,d; 60g,h; 73b-f; 74h; 75a; 81d,f; 82a-c,g-i; 83b; 85g. Powierzchnia 250,08 ha.

9130 – Żyzne buczyny

obręb Daleszyce, pododdział: 10b; 11d; 12d; 16b,c; 17c,g; 19g; 26a; 27a; 28a; 30b; 31a; 32a; 33a,b; 35b; 58b; 59f; 60g,h,j; 61a; 65d; 66a,b; 67a,c; 68b,c; 69a,b; 70a-c; 71a-d; 72a-c; 73a; 74a,b,d-g,i; 75b-h; 76a,g,h; 77c-h; 80a,b,d; 81a-d; 82a,b,d; 83a; 85d; 86a; 87a. Powierzchnia 513,88 ha.

9170 – Grądy środkowo-europejski i subkontynentalne

obręb Daleszyce, pododdział: 83c,d; 84b-f. Powierzchnia 16,41 ha.

obręb Szczecno, pododdział: 12h; 13b,d,f; 14a,b,f,h,i; 19b,f; 20a-g; 21a-d,h,i; 22a; 27b,d,f,h-m,p,s; 28a-d; 29a-c,f; 30a-d,g; 31a-c; 32a,b,j; 38b; 39a,b; 40h; 41g; 53c; 57b,c; 58m; 60g. Powierzchnia 276,55 ha.

9190 – Kwaśne dąbrowy

obręb Daleszyce, pododdział: 115l. Powierzchnia 6,58 ha.

- obręb Szczecno, pododdział: 13c; 15f. Powierzchnia 5,44 ha.
- 91D0 – Bory i lasy bagienne
obręb Daleszyce, pododdział: 56d; 133m,n,p; 135h; 136d,i; 137h; 138f; 139f,g,s; 141d,f,i,m; 142f,l; 144c,d. Powierzchnia 35,51 ha.
obręb Szczecno, pododdział: 1c,f,g-j,k,r-z,ax,bx,dx; 2a,b,d,f,h-r,y,cx-gx,ix,kx; 11d; 26d; 35a. Powierzchnia 86,80 ha.
- 91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe
obręb Daleszyce, pododdział: 40c,d; 41i,k,l; 42g; 133o,p,r; 143b-f; 144a-c,f-h.
Powierzchnia 56,53 ha.
obręb Szczecno, pododdział: 1a,b,d; 2hx,jx; 21f,g; 22c; 23h; 29d; 30h-j; 31f-i; 35b-h; 36a,h,i; 40b-d,h,k,l; 41a,c,h; 45a; 46a,g,j; 47b; 48b; 49g; 55n,o,y,z; 56n,p; 58i,j,k; 59g; 63b,n; 64c,g,h,j; 65c,g; 66a; 67a. Powierzchnia 179,97 ha.
- 91P0 – Wyżynny jodłowy bór mieszany
obręb Daleszyce, pododdział: 2h; 3d; 6b; 7b; 8b-d; 12a; 13a,c; 14a-c; 15a-d; 16a; 17a,b,d; 19d,f; 20c; 22b,g; 23a,d; 26c-f; 27d-g; 28c; 29b,c; 30a,c,d; 31b-g; 32c,d; 33d; 35c; 36a; 44a,g; 45d; 48c,f,g; 49d,g; 59c; 60a-c,f,i; 62c; 65f; 77a,b; 96d; 97b; 109a; 114c; 118d.
Powierzchnia 423,17 ha.
obręb Szczecno, pododdział: 24i,k; 50h; 59a,b,d. Powierzchnia 20,52 ha.
- 91T0 – Sosnowe bory chrobotkowe
obręb Szczecno, pododdział: 2s; 2bx. Powierzchnia 2,30 ha.
- 7110 – Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą
obręb Szczecno, pododdział: 2c,r. Powierzchnia 115,83 ha.
- 7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska
obręb Daleszyce, pododdział: 141g; 142l. Powierzchnia 3,66 ha.
obręb Szczecno, pododdział: 1j; 198f. Powierzchnia 63,31 ha.

Tabela 82. Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie” w lasach Nadleśnictwa Daleszyce (Tabela XXII).

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Obwód / Oddział / poddział	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych Zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
Siedliska przyrodnicze					
1.	9110 – Kwaśne buczyny (A)*	Daleszyce: 10a; 11a-c; 12b,c,f; 13b; 16d; 18b; 26b; 27b,c; 28b; 29a; 32b; 33c; 49k; 57a,b; 58a,b; 59a,d; 60g,h; 73b-f; 74h; 75a; 81d,f; 82a-c,g-i; 83b; 85g.	Utrzymanie struktury drzewostanu na poziomie U1. Odstąpienie od prowadzenia rębni w wybranych pododdziałach (pododdział 82c).	Buczyny są naturalnym typem ekosystemu leśnego, który w niezakłóconych warunkach siedliskowych może funkcjonować bez pomocy człowieka, jednak maksymalna różnorodność biologiczna jest związana ze starymi, zbliżonymi do naturalnych drzewostanami.	Prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o złożone metody użytkowania, z popieraniem naturalnego zgodnego z siedliskiem odnowienia i uwzględniające naturalną sukcesję i fluktuację gatunkową w obrębie siedlisk. W ramach użytkowania należy pozostawiać drzewa stare, pojedynczo, grupowo i kępowo, do naturalnego rozkładu w ilości 5 % - 10 % masy na pow. manipulacyjnej z chwilą przystąpienia do rębni.
2.	9130 – Żyzne buczyny (A)*	Daleszyce: 10b; 11d; 12d; 16b,c; 17c,g; 19g; 26a; 27a; 28a; 30b; 31a; 32a; 33a,b; 35b; 58b; 59f; 60g,h,j; 61a; 65d; 66a,b; 67a,c; 68b,c; 69a,b; 70a-c; 71a-d; 72a-c; 73a; 74a,b,d-g,i; 75b-h; 76a,g,h; 77c-h; 80a,b,d; 81a-d; 82a,b,d; 83a; 85d; 86a; 87a.	Utrzymanie struktury drzewostanu na poziomie U1. Odstąpienie od prowadzenia rębni w wybranych pododdziałach (pododdział 71c,d; 72b,c; 82d). Konsekwentne pozostawianie wszystkich martwych i zamierających drzew, z zastrzeżeniem możliwości ich usuwania w wyjątkowych sytuacjach zagrożenia trwałości lasu.	Buczyny są naturalnym typem ekosystemu leśnego, który w niezakłóconych warunkach siedliskowych może funkcjonować bez pomocy człowieka, jednak maksymalna różnorodność biologiczna jest związana ze starymi, zbliżonymi do naturalnych drzewostanami.	Prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o złożone metody użytkowania, z popieraniem naturalnego zgodnego z siedliskiem odnowienia i uwzględniające naturalną sukcesję i fluktuację gatunkową w obrębie siedlisk. W ramach użytkowania należy pozostawiać drzewa stare, pojedynczo, grupowo i kępowo, do naturalnego rozkładu w ilości 5 % - 10 % masy na pow. manipulacyjnej z chwilą przystąpienia do rębni.
3.	9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (C)*	Daleszyce: 83c,d; 84b-f. Szczecno: 12h; 13b,d,f; 14a,b,f,h,i; 19b,f; 20a-g; 21a-d,h,i; 22a; 27b,d,f,h-m,p,s; 28a-d; 29a-c,f; 30a-d,g; 31a-c; 32a,b,j; 38b; 39a,b; 40h; 41g; 53c; 57b,c; 58m; 60g	Utrzymanie dotychczasowych sposobów gospodarowania stosowanych na siedliskach, prowadzących do stopniowej przebudowy składu drzewostanów najbardziej zmienionych przez pinetyzację i tym samym utrzymanie przebiegu procesów regeneracji grądów.	Potencjalnymi zagrożeniami dla grądów są: degeneracja fitocenozy, będąca wynikiem gospodarki leśnej, związana z uproszczeniem struktury ekosystemu i jego juvenilizacją, protegowanie gatunków niewłaściwych dla tego siedliska. Potencjalnym zagrożeniem dla siedlisk grądowych jest neofityzacja. W wyniku procesów spontanicznych rozprzestrzenia się niepożądany i ekspansywny niecierpek drobnokwiatowy (<i>Impatiens parviflora</i> DC.). W warunkach Polski grądy są naturalnym typem ekosystemu leśnego, który w niezakłóconych warunkach siedliskowych może funkcjonować bez pomocy człowieka. W związku	Gospodarka leśna na siedliskach chronionych (naturowych) powinna być prowadzona z uwzględnieniem poniższych kierunkowych zasad: 1. Podczas wykonywania cięć nie usuwać drzew najstarszych, w szczególności i pozostawiać drzewa pojedynczo i grupowo, zajmujące łącznie nie mniej niż 5-10% powierzchni i stanowiące łącznie nie mniej niż 5-10% masy; od momentu rozpoczęcia rębni pozostawiać konsekwentnie drzewa martwe, złomy i wywroty. 2. Pozostawiać w ekosystemie drzewa opanowane przez owady (kambiofagi tzw. posusz czynny), w ilości nie powodującej zagrożenia dla stanu sanitarnego drzewostanu. 3. Pozostawiać w ekosystemie leśnym możliwie maksymalną

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Obszar / Oddział / poddział	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych Zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
				z tym fragmenty grądów można pozostawiać bez zabiegów.	ilość posuszu jałowego (nie zasiedlonego lub opuszczanego przez kambiofagi) oraz złomów i wywrotów nie zasiedlonych lub opuszczonych przez kambiofagi.
4.	9190 – Kwaśne dąbrowy (B)*	Daleszyce: 115l Szczecno: 13c; 15f	Utrzymanie wskaźnika martwe drewno leżące lub stojące na poziomie co najmniej U1. Utrzymanie udziału dębu na poziomie FV.	Potencjalnym zagrożeniem dla dąbrów jest niewłaściwa gospodarka leśna prowadząca do protegowania gatunków niewłaściwych dla tego siedliska.	Prowadzenie przebudowy polegającej na ograniczeniu sosny do 20%, eliminacji jodły i buka. Przebudowę prowadzić w cięciach trzebieżowych złożonymi metodami użytkowania. Prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o złożone metody użytkowania, z popieraniem naturalnego odnowienia dębu, dopuszczalny niewielki udział sosny. W ramach użytkowania należy pozostawiać drzewa stare, pojedynczo, grupowo i kępowo, do naturalnego rozkładu w ilości 5 % - 10 % masy na pow. manipulacyjnej z chwilą przystąpienia do rębni.
5.	91D0 – Bory i lasy bagienne (A)*	Daleszyce: 56d; 133m,n,p; 135h; 136d,i; 137h; 138f; 139f,g,s; 141d,f,i,m; 142f,i; 144c,d. Szczecno: 1c,f,g-j,k,r-z,ax,bx,dx; 2a,b,d,f,h-r,y,cx- gx,ix,kx; 11d; 26d; 35a.	Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ochrony siedliska. Utrzymanie wskaźnika martwe drewno leżące lub stojące na poziomie co najmniej U1. Odstąpienie od prowadzenia rębni w wybranych pododdziałach (Daleszyce: pododdział 56d 133m,n,p; 135h; 136d,i; 137h; 138f; 139f,g,s; 141d,f,i,m; 142f; 144c,d Szczecno: 1c,f,g-i,k,r-z,ax,bx,dx; 2a,b,d,f,h-p,y,cx- gx,ix,kx; 11d; 26d; 35a).	Potencjalne zagrożenie dla tego siedliska stanowi utrata cech jakościowych ekosystemu, w wyniku przesuszenia ekosystemu.	Powstrzymanie się z rębiami (wyłączenie z pozyskania drewna) w siedlisku przyrodniczym oraz na szerokości 20 m od granic siedliska.
6.	91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (B)*	Daleszyce: 40c,d; 41i,k,l; 42g; 133o,p,r; 143b-f; 144a- c,f-h. Szczecno: 1a,b,d; 2hx,jx; 21f,g; 22c; 23h; 29d; 30h-j; 31f-i; 35b-h; 36a,h,i; 40b-d,h,k,l; 41a,c,h; 45a; 46a,g,j; 47b; 48b; 49g; 55n,o,y,z; 56n,p; 58i,j,k; 59g; 63b,n; 64c,g,h,j; 65c,g; 66a; 67a.	Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ochrony siedliska. Utrzymanie wskaźnika martwe drewno leżące lub stojące na poziomie co najmniej U1. Odstąpienie od prowadzenia rębni w wybranych pododdziałach (Daleszyce: pododdział 133p,r; 143b-f; 144a-c,f-h Szczecno: pododdział 35f; 45a).	Potencjalne zagrożenie dla tego siedliska stanowi utrata cech jakościowych ekosystemu, w wyniku przesuszenia ekosystemów łęgowych, jako następstwo obniżenia poziomu wód gruntowych, przyspieszonej erozji wgłębnej cieków (regulacja), obniżania się bazy hydrologicznej cieków czy obniżenia zasilania cieków wodami podziemnymi.	Wstrzymanie wykonania cięć rębnych przewidzianych w planach urządzenia lasu w pasie o szerokości 20m+20m wzdłuż cieków wodnych. W ramach prowadzonych cięć rębnych pozostawiać w formie pojedynczych drzew, grup i kęp drzew starych, w ilości 5 % - 10 % masy na powierzchni manipulacyjnej z chwilą przystąpienia do rębni. Długofalowo dążyć do gospodarowania metodami złożonymi z wydłużonym okresem odnowienia. Dążyć do utrzymania zwarcia koron drzew na poziomie ok. 70-80%.
7.	91P0 – Wyżyny	Daleszyce:	Zachowanie właściwej	Potencjalnym zagrożeniem dla	Prowadzenie gospodarki leśnej

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Obszar / Oddział / poddział	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych Zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	jodłowy bór mieszany (B)*	2h; 3d; 6b; 7b; 8b-d; 12a; 13a,c; 14a-c; 15a-d; 16a; 17a,b,d; 19d,f; 20c; 22b,g; 23a,d; 26c-f; 27d-g; 28c; 29b,c; 30a,c,d; 31b-g; 32c,d; 33d; 35c; 36a; 44a,g; 45d; 48c,f,g; 49d,g; 59c; 60a-c,f,i; 62c; 65f; 77a,b; 96d; 97b; 109a; 114c; 118d. Szczecno: 24i,k; 50h; 59a,b,d.	struktury budowy pionowej i gatunkowej drzewostanów. Uzyskanie zwarcia koron drzew na poziomie nieprzekraczającym 60% Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ochrony siedliska. Odstąpienie od prowadzenia rębni w wybranych pododdziałach (Daleszyce: pododdział 15a-d.)	jeżeli jest niewłaściwa gospodarka leśna prowadząca do uproszczenia struktury ekosystemu i jego juvenilizacji, protegowanie gatunków niewłaściwych dla tego siedliska.	w oparciu o złożone metody użytkowania, z popieraniem naturalnego odnowienia i uwzględniające naturalną sukcesję i fluktuację gatunkową w obrębie siedlisk. W ramach użytkowania należy pozostawiać drzewa stare, pojedynczo, grupowo i kępowo, do naturalnego rozkładu w ilości 5 % - 10 % masy na pow. manipulacyjnej z chwilą przystąpienia do rębni.
8.	91T0 – Sosnowe bory chrobotkowe (A)*	Szczecno: 2s; 2bx.	Kształtowanie właściwej struktury warstwowej (pokrycie podszytu poniżej 10% i zwarcie koron poniżej 50%).	Potencjalnym zagrożeniem dla borów chrobotkowych jest brak zabiegów w drzewostanach, co skutkuje wysokim wskaźnikiem zwarcia koron i tym samym zaniemogodzeniem warunków świetlnych dla <i>Cladonia spp.</i>	Usuwanie drewna pozostałego po zabiegach trzebieżowych i zrębach.
9.	7110 – Torfowiska wysokie z roślinnością torfowiczą (A)*	Szczecno: 2c,r.	Przeciwdziałanie sukcesji (osiągnięcie udziału drzew i krzewów na poziomie nieprzekraczającym 25% na poszczególnych płatach siedliska.)	-	Zalecana „gospodarka” na siedlisku przyrodniczym nie wpisuje się w działania z zakresu gospodarki leśnej.
10.	7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (A)*	Daleszyce: 141g; 142l. Szczecno: 1j; 198f.	Przeciwdziałanie sukcesji (osiągnięcie udziału drzew i krzewów na poziomie nieprzekraczającym 15% na poszczególnych płatach siedliska). Przeciwdziałanie zarastaniu trzciną (udział trzciny pospolitej nie większy niż 5% w poszczególnych płatach siedliska).	-	Zalecana „gospodarka” na siedlisku przyrodniczym nie wpisuje się w działania z zakresu gospodarki leśnej.
Zwierzęta chronione					
1.	1084 – Pachnica dębowa – <i>Osmoderma eremita</i> (Brak)*	Daleszyce:	Ochrona gatunkowa.	Usuwanie martwych i zamierających drzew dziuplastych stanowiących siedlisko oraz bazę pokarmową.	Pozostawienie wszystkich drzew aktualnie posiadających próchnowiska, jak również drzew młodszych, w których takie próchnowiska w dalszej lub bliższej przyszłości mogą się wytworzyć. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony i o warunkach jego ochrony oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.
2.	1042 – Zalotka większa – <i>Leucorrhinia</i>	Daleszyce: Szczecno:	Ochrona gatunkowa. Utrzymanie udziału roślinności dogodnej	Gatunek zasiedla tereny w bezpośrednim sąsiedztwie gruntów LP bądź na powierzchni nieleśnej	-

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Obręb / Oddział / poddział	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych Zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	<i>pectoralis</i> (C)*	.	dla gatunku w linii brzegowej zbiornika na poziomie do 75%.	(zbiornik).	
3.	1065 – Przeplatka aurinia – <i>Euphydryas aurinia</i> (B)*	Szczecno:	Ochrona gatunkowa. Przeciwdziałanie sukcesji (zmniejszenie udziału drzew i krzewów na poziomie nieprzekraczającym 15% na poszczególnych płatach siedliska).	Gatunek zasiedla tereny na powierzchni nieleśnej.	-
4.	6177 – Modraszek telejus – <i>Phengaris teleius</i> (B)*	Szczecno:	Ochrona gatunkowa. Przeciwdziałanie sukcesji (utrzymanie udziału drzew i krzewów na poziomie nieprzekraczającym 35% na poszczególnych płatach siedliska).	Gatunek zasiedla tereny na powierzchni nieleśnej.	-
5.	1337 – Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> (B)*	Daleszyce:	Utrzymanie obecnego, właściwego stanu populacji gatunku.	Brak - gatunek ekspansywny.	-
6.	1166 – Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> (C)*	Szczecno:	Brak ingerencji w tereny występowania gatunku.	Lokalizacja cięć w bezpośredniej bliskości miejsc bytowania, zmiana stosunków wodnych.	Uzupełnienie stanu wiedzy o siedlisku gatunku oraz podjęcie stosownych działań w oparciu o nowe dane.

*symbol znaczenia wg SDF (ocena ogólna): (A) - doskonały, (B) - dobry, (C) - znaczący

OZW „Dolina Warkocza” - PLH 260021 - Warkocz to źródłowy dopływ Czarnej Nidy, mający początek na południowym stoku Łysicy na wysokości 410 m. n.p.m. Charakteryzuje się dużym stopniem naturalności. Rzeka jest niewielka, miejscami ma charakter rzeki górskiej. Rzeka Warkocz jest miejscem występowania licznej populacji skójki gruboskorupowej *Unio crassus*, gatunku z II załącznika Dyrektywy Siedliskowej, gatunku znajdującego się także na Światowej Czerwonej Liście IUCN oraz na Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce. Jest to najlepiej zachowana populacja w dorzeczu Nidy, w przyszłości może stanowić bazę dla przyszłej restytucji tego gatunku. Jest to miejsce objęte programem monitoringu krajowej populacji. Koryto rzeczne zasiedlają również minogi strumieniowe, głowacze białopłetwe oraz przy ujściu do Lubrzanki - różanki.

W OZW „Dolina Warkocza”, na gruntach Nadleśnictwa Daleszyce, zaobserwowano następujące gatunki z załącznika I i II Dyrektywy Siedliskowej:

- **Owady:**
Czerwończyk nieparek – *Lycaena dispar*
Modraszek telejus – *Maculinea teleius*
- **Ssaki:**
Bóbr europejski – *Castor fiber*
- **Ryby:**
Głowacz białopłetwy – *Cottus gobio*

Minóg strumieniowy – *Lampetra planeri*

• **Małże:**

Skójka grubo-skorupowa – *Unio crassus*

Ponadto na gruntach Nadleśnictwa zlokalizowano następujące siedliska przyrodnicze:

91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe wg danych z prac fitosocjologicznych obręb Szczecno, pododdział: 188h,i. Powierzchnia 2,23 ha.

91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe wg danych WZS obręb Daleszyce, pododdział: 264j; 267d. Powierzchnia 1,36 ha.
obwód Szczecno, pododdział: 188a,g,h,i. Powierzchnia 2,34 ha.

Tabela 83. Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 „Dolina Warkocza” w lasach Nadleśnictwa Daleszyce (Tabela XXII).

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Obręb / Oddział / poddział	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
Siedliska przyrodnicze					
1.	91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Brak)*		Utrzymanie stałych warunków świetlnych i wilgotnościowych w płatach siedliska, zwłaszcza w niszach źródłiskowych.	Potencjalne zagrożenie dla tego siedliska stanowi utrata cech jakościowych ekosystemu, w wyniku przesuszenia ekosystemów łąkowych, jako następstwo obniżenia poziomu wód gruntowych, przyspieszonej erozji wgłębnej cieków (regulacja), obniżania się bazy hydrologicznej cieków czy obniżenia zasilania cieków wodami podziemnymi	Przy sporządzaniu planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu należy zaplanować zabiegi i działania ukierunkowane na wprowadzanie odpowiednich gatunków drzew w łąkach jesionowo-olszowych, a także na utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania nisz źródłiskowych, nie prześwietlanie drzewostanu w otoczeniu nisz. W dojrzałych drzewostanach (rębnych i przeszlórębnych) należy pozostawić martwe drewno w ilości około 3-5% miąższności drewna na 1 hektar.
Zwierzęta chronione					
1.	1337 – Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> (Brak)*	Daleszyce: Szczecno:	Ochrona gatunkowa	Brak - gatunek ekspansywny. Gatunek zasiedla tereny w bezpośrednim sąsiedztwie gruntów LP bądź na powierzchni nieleśnej.	-
2.	1060 – Czerwończyk nieparek – <i>Lycaena dispar</i> (Brak)*	Szczecno:	Ochrona gatunkowa.	Gatunek zasiedla tereny na powierzchni nieleśnej.	-
3.	6177 – Modraszek telejus – <i>Phengaris teleius</i> (Brak)*	Szczecno:	Ochrona gatunkowa. Przeciwdziałanie sukcesji.	Gatunek zasiedla tereny na powierzchni nieleśnej.	-
4.	1163 – Głowacz białopłetwy – <i>Cottus gobio</i> (Brak)*	Daleszyce:	Ochrona gatunkowa.	Gatunek zasiedla tereny w bezpośrednim sąsiedztwie gruntów LP.	-
5.	1096 – Minóg strumieniowy – <i>Lampetra planeri</i> (Brak)*	Daleszyce: Szczecno:	Ochrona gatunkowa.	Gatunek zasiedla tereny w bezpośrednim sąsiedztwie gruntów LP bądź na powierzchni nieleśnej (urządzenia wodne).	-
6.	1032 – Skójka gruboskorupowa <i>Unio crassus</i> (A)*	Daleszyce:	Ochrona gatunkowa.	Gatunek zasiedla tereny w bezpośrednim sąsiedztwie gruntów LP bądź na powierzchni nieleśnej (urządzenia wodne).	-

*symbol znaczenia wg SDF (ocena ogólna): (A) - doskonały

OZW „Dolina Czarnej Nidy” - PLH 260016 – obszar położony jest w obrębie mezoregionu Pogórze Szydłowskie. Obejmuje rzekę Czarną Nidę od miejscowości Przymiarki do Kuby Młyny, wraz z jej terasą zalewową, zboczami oraz obszarami przyległymi z rozproszonymi stanowiskami muraw kserotermicznych i zbiorowisk leśnych. Występują tu skały osadowe z ery paleozoicznej i mezozoicznej przykryte przez młodsze osady z okresu miocenu. W gminie Morawica utworzono rezerwat z naturalnym stanowiskiem Cisa "Radomice". Pod względem siedliskowym w obszarze przeważają tu bory sosnowe i bory mieszane, rzadziej występują fragmenty olsów, łągów oraz grądów. W dnie doliny dominują pastwiska, ale zachowały się także fragmenty łąk ekstensywnie użytkowanych oraz trzęślicowych łąk o zmiennym uwilgotnieniu. Koryto rzeki zachowało w większości naturalny i silnie meandrujący charakter, z licznymi starorzeczami, zastoiskami, rozlewiskami i ujściami mniejszych dopływów (Morawka). Często występują także płyty łągów i zarośli wierzbowych. Na wychodniach skał węglanowych porastają murawy i zarośla kserotermiczne. Na SW od wsi Brzeziny znajduje się kompleks rozproszonych wzgórz, m.in. Góra Hosa (289 m) i Góra Niedziańska pokrytych murawami kserotermicznymi ze znacznym udziałem jałowca. Należy podkreślić, że Dolina Czarnej Nidy stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze krajowej. Ostoja posiada także znaczne walory krajobrazowe.

W OZW „Dolina Czarnej Nidy”, na gruntach Nadleśnictwa Daleszyce, zaobserwowano następujące gatunki z załącznika I i II Dyrektywy Siedliskowej:

- **Owady:**
Czerwończyk fioletek – *Lycaena helle*
obręb Szczecno,
Czerwończyk nieparek – *Lycaena dispar*
obręb Szczecno,
Trzepla zielona – *Ophiogomphus cecilia*
obręb Szczecno,
Modraszek telejus – *Phengaris teleius*
obręb Szczecno,

Ponadto na gruntach Nadleśnictwa zlokalizowano następujące siedliska przyrodnicze:

- 9170 – Grądy środkowo-europejski i subkontynentalne – wg danych z prac fitosocjologicznych.
obręb Szczecno, pododdział: 261d,h; 262c,h,i,j. Powierzchnia 14,30 ha.
- 9170 – Grądy środkowo-europejski i subkontynentalne – wg danych WZS.
obręb Szczecno, pododdział: 257a,b,f; 259a-d,h,j; 260a,g,h; 261a-h; 262a-d,g-k.
Powierzchnia 71,22 ha.
- 91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe – wg danych z prac fitosocjologicznych.
obręb Szczecno, pododdział: 256c,g,j; 259c,j; 261g; 262d,f. Powierzchnia 18,35 ha.
- 91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe – wg danych WZS.
obręb Szczecno, pododdział: 256c,f,g,j. Powierzchnia 11,38 ha.
- 91P0 – Wyżynny jodłowy bór mieszany – wg danych z prac fitosocjologicznych.
obręb Szczecno, pododdział: 259a,b; 260a; 261a. Powierzchnia 45,12 ha.
- 6410 – Zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe – wg danych WZS
obręb Szczecno, pododdział: 262l. Powierzchnia 1,18 ha.

Tabela 84. Zestawienie przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 „Dolina Czarnej Nidy” w lasach Nadleśnictwa Daleszyce. (Tabela XXII)

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Obwód / Oddział / Poddział	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
Siedliska przyrodnicze					
1.	9170 - Grąd środkowo-europejski i subkontynentalny (B)*	Szczecno: 261d,h; 262c,h,i,j. – wg danych z prac fitosocjologicznych Szczecno: 257a,b,f; 259a-d,h,j; 260a,g,h; 261a-h; 262a-d,g-k. – wg danych WZS	Utrzymanie dotychczasowych sposobów gospodarowania stosowanych na siedliskach, prowadzących do stopniowej przebudowy składu drzewostanów najbardziej zmienionych przez pinetyzację i tym samym utrzymanie przebiegu procesów regeneracji grądów.	Potencjalnymi zagrożeniami dla grądów są: degeneracja fitocenozy, będąca wynikiem gospodarki leśnej, związana z uproszczeniem struktury ekosystemu i jego juvenilizacją, protegowanie gatunków niewłaściwych dla tego siedliska. Potencjalnym zagrożeniem dla siedlisk grądowych jest neofityzacja. W wyniku procesów spontanicznych rozprzestrzenia się niepożądanego i ekspansywnego niecierpek drobnokwiatowy (<i>Impatiens parviflora</i> DC.). W warunkach Polski grądy są naturalnym typem ekosystemu leśnego, który w niezakłóconych warunkach siedliskowych może funkcjonować bez pomocy człowieka. W związku z tym fragmenty grądów można pozostawiać bez zabiegów.	Zachowanie dotychczasowej praktyki leśnej, zgodnej z ZHL. Utrzymywanie składów gatunkowych z panującym dębem, ewentualnie z udziałem jodły w płatach, w których ona występuje. W dojrzałych drzewostanach (rębnych i przeszlorębnych) należy pozostawiać martwe drewno
2.	91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (B)*	Szczecno: 256c,g,j; 259c,j; 261g; 262d,f. – wg danych z prac fitosocjologicznych Szczecno: 256c,f,g,j. – wg danych WZS	Prowadzenie gospodarki leśnej z uwzględnieniem ochrony siedliska.	Potencjalne zagrożenie dla tego siedliska stanowi utrata cech jakościowych ekosystemu, w wyniku przesuszenia ekosystemów łągowych, jako następstwo obniżenia poziomu wód gruntowych, przyspieszonej erozji wglębnej cieków (regulacja), obniżania się bazy hydrologicznej cieków czy obniżenia zasilania cieków wodami podziemnymi.	Wstrzymanie wykonania cięć rębnych przewidzianych w planach urządzenia lasu wzdłuż cieków wodnych. W ramach prowadzonych cięć rębnych pozostawiać w formie pojedynczych drzew, grup i kęp drzew starych, w ilości 5 % - 10 % masy na powierzchni manipulacyjnej z chwilą przystąpienia do rębni. Zachowanie dotychczasowej praktyki leśnej, zgodnej z ZHL.
3.	91P0 – Wyżynny jodłowy bór mieszany (Brak)*	Szczecno: 259a,b; 260a; 261a – wg danych z prac fitosocjologicznych	Zachowanie właściwej struktury budowy pionowej i gatunkowej drzewostanów.	Potencjalnymi zagrożeniami dla jedlin jest niewłaściwa gospodarka leśna prowadząca do uproszczenia struktury przestrzennej i wiekowej.	Wykształcenie drzewostanów jodłowych o odpowiednim zwarciu oraz zróżnicowanej strukturze przestrzennej i wiekowej, z pozostawianiem drewna martwego.
4.	6410 – Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (C)*	Szczecno: 262l	Niedopuszczenie do zarastania łąk	Zarastanie łąk roślinnością krzewiastą i drzewiastą	Zapewnienie użytkowania kośnego o niskiej lub średniej intensywności.
Zwierzęta chronione					
1.	4038 – Czerwończyk fioletek – <i>Lycaena helle</i> (B)*	Szczecno:	Ochrona gatunkowa. Zachowanie biotopu.	-	-
2.	4038 – Czerwończyk nieparek – <i>Lycaena dispar</i> (C)*	Szczecno:	Ochrona gatunkowa. Zachowanie biotopu.	Gatunek zasiedla tereny na powierzchni nieleśnej	-
3.	6177 – Modraszek telejus – <i>Phengaris teleius</i>	Szczecno:	Ochrona gatunkowa. Przeciwdziałanie	-	-

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF	Obręb / Oddział / poddział	Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	(B)*		sukcesji.		
4.	1037 – Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i> (C)*	Szczecno:	Ochrona gatunkowa.	Zanieczyszczenie wód. Regulacja cieków	Uzupełnienie stanu wiedzy na temat występowania stanowisk gatunku

*symbol znaczenia wg SDF (ocena ogólna): (B) - dobry, (C) - znaczący

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występują fragmenty dwóch obszarów ochrony siedlisk: **OZW „Ostoja Sobkowsko-Korytnicka” PLH 260032** oraz **OZW „Przełom Lubrzański” PLH 260037**.

Z Nadleśnictwem Daleszyce graniczy bezpośrednio ostoja siedliskowa **OZW „Łysogóry” PLH 260002**, która pokrywa się z zasięgiem terytorialnym ŚPN.

3.3. Park Krajobrazowy

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu ich zachowania i popularyzacji w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Cisowsko – Orłowski Park Krajobrazowy utworzony został na mocy uchwały Nr XXVIII/279/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach z dnia 10 czerwca 1988 roku. Obowiązująca podstawa prawna to: Uchwała Nr XLIX/870/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia *Cisowsko-Orłowskiego Parku Krajobrazu* (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3146 z dn. 25.11.2014 r.).

Celem ochrony przyrody w Parku jest:

- 1). *Zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów;*
- 2). *Zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej;*
- 3). *Racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;*
- 4). *Zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy);*
- 5). *Zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;*
- 6). *Zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin; zwierząt i grzybów, w tym w szczególności torfowisk;*
- 7). *Zachowanie układów i obiektów zabytkowych, a także licznych miejsc pamięci narodowej;*
- 8). *Preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu;*
- 9). *Zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych;*
- 10). *Zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;*
- 11). *Ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.*

Na terenie Parku zakazuje się:

- 1). *Realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.);*

- 2). *Umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;*
- 3). *Likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;*
- 4). *Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;*
- 5). *Likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych;*
- 6). *Wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;*
- 7). *Prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.*

Park utworzono w celu ochrony cennych zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych oraz zachowania czystości wód rzeki Czarnej Staszowskiej, biorącej swój początek na bagnach i torfowiskach rezerwatu Białe Ługi i zajmuje 20 693,00 ha, w tym w obszarze funkcjonowania Nadleśnictwa Daleszyce powierzchnia **6701,48 ha**. Wokół Parku wyznaczono otulinę o powierzchni 25 336,00 ha.

Według podziału botanicznego *Cisowsko-Orłowski Park Krajobrazowy* położony jest na terenie Krainy Świętokrzyskiej (Okręg Łysogórski), zaś niewielki południowo-wschodni fragment otuliny znajduje się w granicach Krainy Miechowsko-Sandomierskiej (Okręg Staszowski). Duże zróżnicowanie morfologiczne podłoża i terenu sprawia, że największym bogactwem środowiska przyrodniczego parku jest szata roślinna, a wśród niej lasy, zajmujące 63% jego powierzchni. Występuje tu cały szereg typów siedliskowych lasu (od boru suchego do olsu) i zbiorowisk roślinnych (od oligo- do eutroficznych). Należy podkreślić, że zwarte kompleksy leśne – pozostałości dawnej Puszczy Świętokrzyskiej – zajmują obszary nigdy nie użytkowane rolniczo; cechuje je więc wysoki stopień naturalności.

Najciekawsze i najlepiej zachowane fragmenty Puszczy Świętokrzyskiej oraz unikatowych zespołów torfowiskowych, objęte zostały ochroną rezerwatową. Na terenie Parku należą do nich rezerwaty leśne: „Zamczysko” i „Cisów” oraz torfowiskowo-leśny „Białe Ługi”, natomiast w jego otulinie jest to rezerwat torfowiskowo-leśny „Słopiec”.

W obrębie Parku i jego otuliny spotkać można również nowe rodzaje obiektów, wprowadzone do praktyki przez ustawę o ochronie przyrody z 1991 roku, jak np.: zespoły przyrodniczo-krajobrazowe: „Ostra Górka”, „Dolina Łagowicy”, „Wąwóz Dule z Jaskinią Zbójcecką”, stanowisko dokumentacyjne „Borków” czy użytek ekologiczny „Śródleśna Łąka”.

Na całym obszarze Parku występują drzewa pomnikowe: cisy, dęby bezszypułkowe, jałowce pospolite, po jednym egzemplarzu dębu szypułkowego, lipy drobnolistnej i sosny pospolitej. Bogactwem przyrodniczym tego terenu są także liczne naturalne odsłonięcia osadowych skał paleozoicznych w Zalesiu oraz jedyne występujące w Górach Świętokrzyskich odsłonięcia intruzywnych skał wulkanicznych: diabazów w Widełkach i lamprofitów w Sierakowie.

Atrakcyjność Parku podnoszą licznie występujące zabytki kultury materialnej. Są to obiekty zarówno budownictwa świeckiego (Celiny, Czyżów, Dębno, Gęsice, Głuchów, Marzysz, Słopiec, Smyków) jak i sakralnego (Bardo, Drogowle, Lechówek, Łagów, Raków, Szumsko), a także obiekty przemysłowe (Belno, Lechów, Napęków, Słopiec); występują również pozostałości po rozwijającym się w czasach historycznych górnictwie i hutnictwie rud metali.

3.4. Obszary chronionego krajobrazu

Obszary Chronionego Krajobrazu obejmują wyróżniające się krajobrazowo tereny o różnych typach ekosystemów, które zasługują na ochronę, a nie zostały objęte wyższymi formami ochrony. W województwie świętokrzyskim stanowią one uzupełnienie form ochrony obszarowej o wyższej randze – parku narodowego i parków krajobrazowych, tworząc wspólnie z nimi Wielko-przestrzenny System Obszarów Chronionych.

Cisowsko – Orłowski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Data utworzenia: 17.10.2001r. na podstawie Rozporządzenia Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 108 poz. 1271)

Obowiązująca podstawa prawna: Uchwała Nr XLIX/878/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Cisowsko - Orłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 3152 z dn. 25.11.2014r.). Obejmuje on tereny rolnicze i leśne, lesistość tego obszaru wynosi około 28%, w jego obszarze znajduje się 10 pomników przyrody oraz 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, oprócz walorów przyrodniczych znajduje się tu wiele zabytków świadczących o bogactwie kulturowym tego regionu. Część wschodnia obszaru charakteryzuje się ciekawym reliefem powierzchniowym typowym dla obszarów lessowych. Działania w zakresie ochrony czynnej ekosystemów na terenie Cisowsko - Orłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz obowiązujące zakazy ustalono i zamieszczono w Rozporządzeniu Nr 80/2005 Woj. Św. z dnia 14 lipca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Św. Nr 156 z dn. 20.07.2005 r., poz. 1941). W 2013r. powstało opracowanie, przedstawiające szczegółową inwentaryzację przyrodniczą Cisowsko – Orłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Powierzchnia omawianego terenu wynosi ok. **25.336 ha**, w tym powierzchnia lasów administrowanych przez Nadleśnictwo Daleszyce wynosi **1.675,17 ha**. Obejmuje on części obszarów gmin: Bieliny, Daleszyce, Górno, Łągów, Pierzchnica i Raków.

Chmielnicko - Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Data utworzenia: 29.09.1995 r., na podstawie Rozporządzenia Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 21 poz. 145)

Obowiązująca podstawa prawna: Uchwała Nr XXXV/620/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Chmielnicko-Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 3312). Jest to obszar o krajobrazie rolniczo-leśnym. W jego szacie roślinnej najciekawsze są lasy o charakterze naturalnym, których większe kompleksy zachowały się między Włoszczowicami a Piotrkowicami, na zachód od Chmielnika i na południe od Drugni. Pod względem siedliskowym przeważają tu bory sosnowe i bory mieszane, chociaż zachowały się również fragmenty bagiennych borów trzcinikowych, olsów i łągów. Ważnym elementem środowiska są tu również fitocenozy nieleśne, z których największą wartość przedstawiają różne postacie torfowisk (wysokie, przejściowe i niskie). Na terenie opisywanego OChK znajduje się jeden częściowy rezerwat przyrody – „Radomice”, gdzie na siedliskach łągu jesionowo-wiązowego i grądu niskiego występują znaczne ilości cisa pospolitego. Głównymi przyrodniczymi funkcjami Ch-Sz OChK jest ochrona wód powierzchniowych, a szczególnie rzeki Czarnej Staszowskiej (wraz ze zbiornikiem wodnym „Chańcza”, Wschodniej i Sanicy), a także spełnianie roli łącznikowej pomiędzy Zespołami Parków Krajobrazowych Gór Świętokrzyskich i Poniemia. Działania w zakresie ochrony czynnej ekosystemów na terenie Chmielnicko-Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz obowiązujące zakazy ustalono i zamieszczono w Rozporządzeniu Nr 89/2005 Woj. Św. z dnia 14 lipca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Św. Nr 156 z dn. 20.07.2005 r., poz. 1941). Powierzchnia omawianego obszaru wynosi ok. **60.733 ha**, w tym powierzchnia lasów administrowanych przez Nadleśnictwo Daleszyce wynosi **1.124,53 ha**. Obejmuje on gminy Gnojno i Szydłów oraz części

obszarów gmin: Busko-Zdrój, Chmielnik, Łągów, Kije, Morawica, Pierzchnica, Stopnica, Raków, Tuczępy.

Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu.

Data utworzenia: 29.09.1995 r., na podstawie Rozporządzenia Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego (Dz. Urz. Woj. Kieleckiego Nr 21 poz. 145)

Obowiązująca podstawa prawna: Uchwała Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015 r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Św. poz. 2655). Flora tego obszaru jest silnie zróżnicowana. W Paśmie Klonowskim grupują się cenne zbiorowiska lasów liściastych, świeże bory sosnowe i bory mieszane z udziałem jodły. Na szczególną uwagę zasługują zbiorowiska buczyny sudeckiej z żywcem dziewięciolistnym. W obniżeniach Doliny Wilkowskiej, na torfach, występują charakterystyczne dla Gór Świętokrzyskich borealne świerczyny z licznymi gatunkami roślin chronionych. Południową część obszaru (Grupa Otrocza i Pasma Brzechowskie) porastają bory sosnowe i bory mieszane z udziałem jodły. Najcenniejsze przyrodniczo obszary objęte zostały ochroną rezerwatową; znajdują się tu dwa takie obiekty: „Barcza” i „Sufraganiec”. Najważniejszą funkcją tego obszaru jest ochrona wód podziemnych zbiornika Kielce oraz zbiornika Gałęzice-Bolechowice-Borków. Równie istotna jest funkcja ochrony wód powierzchniowych rzek Lubrzanki, Czarnej Nidy i Belnianki. Działania w zakresie ochrony czynnej ekosystemów na terenie podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz obowiązujące zakazy ustalono i zamieszczono w Rozporządzeniu Nr 89/2005 Woj. Św. z dnia 14 lipca 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Św. Nr 156 z dn. 20.07.2005 r., poz. 1941). W 2014 r. powstało opracowanie, przedstawiające szczegółową inwentaryzację przyrodniczą Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Powierzchnia omawianego obszaru wynosi **26.484,69 ha**, w tym powierzchnia lasów administrowanych przez Nadleśnictwo Daleszyce wynosi **2.851,16 ha**. Obejmuje on części obszarów gmin: Daleszyce, Górno, Łączna, Masłów, Morawica, Miedziana, Góra, Piekoszów, Suchedniów, Zagnańsk.

3.5. Pomniki przyrody

Pomnikiem przyrody nazywamy pojedynczy twór przyrody żywej lub nieożywionej wyróżniający się indywidualnymi cechami spośród pozostałych elementów przyrodniczych, które nadają mu wartość: kulturową, historyczną i krajobrazową; (tą formą ochrony obejmuje się również grupy osobliwości przyrodniczych). Najczęściej w ten sposób chroni się stare okazałe drzewa i krzewy, formy geologiczne w postaci: skałek, jarów, głazów narzutowych, jaskiń itp.

Ochrona pomnikowa nie powinna polegać jedynie na ochronie starych drzew, krzewów, form skalnych itd., ale powinna obejmować również wszystkie związane z nimi organizmy i dynamiczne procesy, którym te obiekty nieustannie podlegają.

W zarządzie Lasów Państwowych na terenie Nadleśnictwa Daleszyce znajduje się **6 pomników przyrody** (7 drzew, 2 nieożywione), które tworzą: 4 sztuki dębów bezszypułkowych, dąb szypułkowy, cis pospolity i sosna zwyczajna. Ponadto rumowisko skalne typu małego gołoborza oraz wychodnia geologiczna lamprofirów.

W przypadku tego ostatniego, prowadzone są rozmowy mające na celu zniesienie pomnika przyrody. Podstawę stanowi notatka sporządzona dn. 13.10.2004 r. przez Stanisława Styczyńskiego z udziałem leśniczego Leśnictwa Sieraków p. Kisiela. Wynika z niej, że obiekt znajduje się ok. 150 m. od skraju lasu, ok. 600 m. na płd-wsch od wschodniego krańca wsi Sieraków. W trakcie wizji terenowej, obiektu nie stwierdzono. Pradopodobnie uległ zasłonięciu. Ewentualne utrzymanie ochrony uzależnia się od badań naukowych i sugeruje się po jego odszukaniu, zmienić kwalifikację obiektu na stanowisko dokumentacyjne.



Fot. Jeden z grupy pomnikowych dębów bezszypułkowych w Leśnictwie Trzemosna – pododdział 114m (fot. Włodzimierz Łapiński).

Tabela 85. Wykaz istniejących pomników przyrody w Nadleśnictwie Daleszyce.

Lp.	Data utworzenia	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Położenie		Opis obiektu							Współrzędne PUWG "1992"	Uwagi
			oddział, pododdział	gmina, l-ctwo	rodzaj	wiek a [lata]	obwód b [cm]	wysokość c [m]	stan zdrowotny d	zagrożenia	pow. [ha]		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Obwód leśny Daleszyce													
1.	02.10.1987 r.	1) Zarządzenie Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 2 października 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz.Urz.Woj.Kieleckiego Nr 19, poz. 223.2) Rozporządzenie Nr 6/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 20 czerwca 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kiel. Nr 8, poz. 54 z dn.30.08.1994 r.) 3) Rozporządzenie Nr 7/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 4 sierpnia 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz.Urz.Woj.Kieleckiego Nr 8, poz. 55, z dn. 30.08.1994 r.)4) Rozporządzenie Nr 276/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2001 r. zmieniające zarządzenia i rozporządzenia w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 85, poz. 987 z dn. 16.08.2001 r.)	8 c	Gmina: Daleszyce Leśnictwo: Włochy	Wychodnia geologiczna lamprofirów stanowiąca pozostałość dawnego rowu badawczego o głębokości do 2 m, długości ok.. 30 m i szerokości 2-4 m.	-	-	-	-	-	-	X: 633654,74 Y: 327739,05	
2.	02.10.1987 r.	1) Zarządzenie Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 2 października 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz.Urz.Woj.Kieleckiego Nr 19, poz. 223.2) Rozporządzenie Nr 6/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 20 czerwca 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kiel. Nr 8, poz. 54 z dn.30.08.1994 r.) 3) Rozporządzenie Nr 7/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 4 sierpnia 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz.Urz.Woj.Kieleckiego Nr 8, poz. 55, z dn. 30.08.1994 r.)4) Rozporządzenie Nr 276/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2001 r. zmieniające zarządzenia i rozporządzenia w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 85, poz. 987 z dn. 16.08.2001 r.)	74 i	Gmina: Daleszyce Leśnictwo: Sieraków	Rumowisko skalne typu małego gołoborza występujące na niwelkim obszarze o średnicy rzędu kilkudziesięciu metrów w przyszczytowej części zbocza. Na rumowisku występują bloki skalne o wysokości do 1,5 m oraz liczne mniejsze głazy. Zbudowane są	-	-	-	-	-	-	X: 631469,41 Y: 325000,92	

Lp.	Data utworzenia	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Położenie		Opis obiektu							Współrzędne PUWG "1992"	Uwagi
			oddział, pododdział	gmina, l-ctwo	rodzaj	wiek a [lata]	obwód b [cm]	wysokość c [m]	stan zdrowotny d	zagrożenia	pow. [ha]		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
					one z piaskowców kwarcytowych (o spoiwie krzemionkowym) dewonu dolnego.								
Obręb leśny Szczecno													
1.	04.12.1991 r.	1) Rozporządzenie Nr 5/91 Wojewody Kieleckiego z dnia 4 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz.Urz.Woj. Kiel. Nr 15, poz. 190, z dn.31.12.1991 r.2) Rozporządzenie Nr 276/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2001 r. zmieniające zarządzenia i rozporządzenia w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 85, poz. 987 z dn. 16 sierpnia 2001 r.)	114 m	Gmina: Daleszyce Leśnictwo: Trzemosna	grupa 4 drzew – 3 dęby bezszypułkowe i sosna	160 - 260	295 345 280	23 26 22	średni (3) średni (3) średni (3) b. zły (1)	owady, grzyby	- - - -	X: 623320,91 Y: 320560,06	
2.	26.02.1999 r.	Uchwała Nr 31/99 Rady Gminy Daleszyce z dnia 26 lutego 1999 r. Dz.Urz.Woj.Świętokrz. Nr 21, poz.449, z dn.23.04.1999 r.	20 g	Gmina: Daleszyce Leśnictwo: Trzemosna	Dąb szypułkowy	200	408,4445 0	31	dobry (4)	-	-	X: 628728,39 Y: 321656,69	
3.	11.10.2004 r.	Uchwała Nr XVIII/127/2004 rady Gminy Daleszyce z dnia 11 października 2004 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody. Dz.Urz.Woj.Świętokrz. Nr 229, poz.3156, z dn.15.12.2004 r.	30 a	Gmina: Daleszyce Leśnictwo: Trzemosna	Cis pospolity	b.d.	72	8	dobry (4)	-	-	X: 628841,77 Y: 321460,47	
4.	30.04.2009 r.	Uchwała Nr XXX/28/09 Rady Miejskiej w Daleszycach z dnia 30 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody. Dz.Urz.Woj.Świętokrz. Nr 279, poz.2167, z dn. 14.07.2009 r.	19 f	Gmina: Daleszyce Leśnictwo: Trzemosna	Dąb bezszypułkowy	200	412	28	dobry (4)	-	-	X: 629134,59 Y: 321712,27	

Objaśnienia:

^a - tylko dla drzew

^b - dla drzew na wys. 1,3 m, dla gałęzi i innych w najszerszym miejscu

^c - dla gałęzi wystawanie ponad powierzchnię ziemi

^d: 1 - drzewo prawie martwe, 10-20 % żywych gałęzi

2 - drzewo schnące, ponad 50 % uschniętych gałęzi

3 - usychające gałęzie, ubytki boczne i wgłębne (zgnilizna, martwica)

4 - usychające gałęzie, niewielkie ubytki boczne i wgłębne
f - podać rok i rodzaj zabiegu oraz wykonawcę
b.d. - brak danych.

3.6. Stanowiska dokumentacyjne

Są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt. W Nadleśnictwie Daleszyce, zlokalizowane jest jedno stanowisko dokumentacyjne, którego szczegółowy opis zamieszczono poniżej.

Tabela 86. Wykaz stanowisk dokumentacyjnych znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa Daleszyce.

Lp.	Numer rejestru RDOŚ	Nr rozporządzenia / data utworzenia	Położenie		Powierzchnia [ha]	Opis obiektu, walory przyrodnicze, ograniczenia i zakazy	Uwagi
			oddz. pododdz.	Gmina / leśnictwo			
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Szczecno							
1.	3	Rozporządzenie Nr 17/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 19 lutego 2002 r., w sprawie uznania za stanowiska dokumentacyjne (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 23, poz. 289).	101b	Gmina: Daleszyce, Leśnictwo: Trzemosna	ok. 2ha	<p>Stanowisko dokumentacyjne „Borków” położone jest w lesie pomiędzy Borkowem a Szczecnem. W obniżeniach terenu występuje cały szereg starych zrobów górnicych o średnicy 2 – 6 m i głębokości 1 – 3 m.</p> <p>Są to pozostałości dawnego górnictwa rud żelaza zlokalizowane na granicy wschodniej osadów dewonu dolnego i dewonu środkowego. Wokół zrobów górnicych występują niewielkie haldy do 0,5 m wysokości, zawierające drobne okruchy piaskowców kwarcytowych dewonu dolnego, rzadziej limonitów. Widoczny jest również zalany wodą szyb o wymiarach 1,5 x 1,5 m ze śladami obudowy drewnianej.</p> <p>Miejsca te są zarośnięte krzewami i kilkunastoletnimi drzewami.</p> <p>W celu ochrony tego obiektu wprowadzono m.in. zakazy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej, - niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru, - uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby, - wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych, - wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych. 	-

3.7. Użytki ekologiczne

Zgodnie z zapisami Ustawy o ochronie przyrody użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów siedlisk, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne, śródleśne oczka wodne, bagna, torfowiska, starorzecza, wychodnie skalne, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmanżania lub miejsca sezonowego przebywania. Obecnie na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Daleszyce, znajduje się 1 użytek ekologiczny o powierzchni **5,07 ha**.

Tabela 87. Wykaz użytków ekologicznych znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Daleszyce.

Lp.	Numer rejestru RDOŚ	Nr rozporządzenia / data utworzenia	Położenie		Powierzchnia [ha]	Opis obiektu, walory przyrodnicze, ograniczenia i zakazy	Uwagi
			oddz. pododdz.	gmina / leśnictwo			
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Daleszyce							
1.	50	Uchwała Nr XXVIII/148/2001 Rady Gminy Daleszyce z dnia 31 grudnia 2001 r. (Dz. Urz. Woj. Świąt. z dnia 4 lipca 2002 r. Nr 94 poz. 1084).	141g,h; 142l	Gmina: Daleszyce, Leśnictwo: Cisów	5,07	Torfowisko przejściowe. W celu ochrony tego obiektu wprowadzono m.in. zakazy: - zmiany stosunków wodnych, - niszczenia gleby, - pozyskiwania i niszczenia roślin (z wyjątkiem zabiegów i prac zmierzających do zachowania dotychczasowego charakteru zbiorowiska), - zanieczyszczania obszaru objętego ochroną.	Obiekt przesuszony, zagrożony sukcesją.

3.8. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego, zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

W Nadleśnictwie Daleszyce znajduje się 1 zespół przyrodniczo-krajobrazowy, którego szczegółowy opis zamieszczono poniżej.

Tabela 88. Wykaz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych znajdujących się na terenie Nadleśnictwa Daleszyce.

Lp.	Numer rejestru RDOŚ	Nr rozporządzenia / data utworzenia	Położenie		Powierzchnia [ha]	Opis obiektu, walory przyrodnicze, ograniczenia i zakazy	Uwagi
			oddz. pododdz.	gmina / leśnictwo			
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Daleszyce							
1.	2	Rozporządzenie Nr 18/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo - krajobrazowe (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego Nr. 23, poz 290).	94j; część pododdziałów: 77b-d; 78c-g; 79h-k; 94a-d; 95a;	Gmina: Daleszyce, Leśnictwo: Sieraków	ok. 30	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Ostra Górka” obejmuje północne zbocze i podnóże niewielkiego wydłużonego wzniesienia. Teren porośnięty lasem sosnowym z domieszką świerka i buka z pozostałościami po dawnym górnictwie rud żelaza. Obszar o kształcie wąskiego wału z licznymi starymi zrobami górniczymi w formie lejowatych, zaokrąglonych lub owalnych zagłębień o średnicy 2 - 5 m. i głębokości od 1 m. - 2,5 m. otoczonych pierścieniami hałd. Zrobry zlokalizowane są na wychodni osadów pogranicza dewonu dolnego i środkowego i leżą na obszarze ok. 150x60m. W celu ochrony tego obiektu wprowadzono m.in. zakazy: - dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej - niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru - uszkodzenia i zanieczyszczania gleby - wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych - wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych.	

3.9. Grzyby, porosty, mszaki i rośliny naczyniowe chronione

Źródłami danych dla opracowania wykazu gatunków chronionych są materiały przekazane przez Nadleśnictwo, dane z inwentaryzacji lasu, bazy danych powszechnej inwentaryzacji siedlisk i gatunków naturalnych przeprowadzonej przez Lasy Państwowe w 2006-2007 r. Ponadto uwzględniono poprzedni program ochrony przyrody, dane z opracowania glebowo-sieliskowego, opracowania fitosocjologicznego, bazy geometryczne i opisowe przekazane przez RDOŚ w Kielcach, w tym pochodzące z Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie” oraz inwentaryzacji przyrodniczych Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Części gatunków, dla których stwierdzono lokalizację w ponad 100 pododdziałach, nie zamieszczono w wykazie tabelarycznym oraz na mapach walorów...

Szczegółową informację stanowisk w/w gatunków zawiera komputerowa baza danych (1620_Daleszyce.mdb) oraz opisy taksacyjne.

3.9.1. Mszaki, porosty i grzyby chronione

W obecnej chwili brakuje informacji o ilości gatunków grzybów, porostów i mszaków jakie występują na całym tym terenie. Aby zmienić tę sytuację należałoby przeprowadzić specjalistyczne prace inwentaryzacyjne.

Grzyby są zróżnicowaną, liczną pod względem gatunkowym, ale stosunkowo słabo poznaną grupą organizmów. Ze względów praktycznych największą wagę przykładają się do monitorowania grzybów saprofitycznych i pasożytniczych, które mają znaczenie w gospodarce leśnej (rozdz. 6.3.). Z kolei rozpoznanie współczesnego stanu flory porostów byłoby cennym odzwierciedleniem panujących warunków przyrodniczych i stanu środowiska ze względu na wrażliwość tych organizmów, na czynniki degradujące środowisko przyrodnicze.

Tabela 89. Wykaz gatunków mszaków i porostów o znanej lokalizacji w Nadleśnictwie Daleszyce.

Lp.	Gatunek, nazwa: polska, łacińska	Obręb, oddział, pododdział		Zagrożenia		Status ochronny
		Daleszyce	Szczecno	forma	nasilenie	
1	2	3	4	5	6	7
Mszaki						
1.	Bielistka siwa <i>Leucobryum glaucum</i>	Ponad 100 pododdziałów		brak	niezagrożony	cz
2.	Brodawkowiec czysty <i>Pseudoscleropodium purum</i>			brak	niezagrożony	czp
3.	Drabik drzewkowaty <i>Climacium dendroides</i>		-	brak	niezagrożony	cz
4.	Drabik - rodzaj <i>Climacium spp.</i>	-		brak	niezagrożony	cz
5.	Fałdownik rodzaj <i>Rhytidiadelphus spp.</i>			brak	niezagrożony	czp
6.	Gajnik Iśniący <i>Hylocomium splendens</i>	Ponad 100 pododdziałów		brak	niezagrożony	cz
7.	Płonnik - rodzaj <i>Polytrichum spp.</i>	Ponad 100 pododdziałów		brak	niezagrożony	cz
8.	Płonnik pospolity <i>Polytrichum commune</i>			brak	niezagrożony	cz
9.	Rokietnik pospolity <i>Pleurozium schreberi</i>	Ponad 100 pododdziałów		brak	niezagrożony	czp

Lp.	Gatunek, nazwa: polska, łacińska	Obręb, oddział, pododdział		Zagrożenia		Status ochronny
		Daleszyce	Szczecno	forma	nasilenie	
1	2	3	4	5	6	7
10.	Torowiec - rodzaj <i>Sphagnum spp.</i>	Ponad 100 pododdziałów		brak	niezagrożony	s/cz/czp
11.	Tujowiec tamaryszkowy <i>Thuidium tamariscinum</i>			brak	niezagrożony	cz
12.	Widłóżąb Bergera <i>Dicranum undulatum</i>		-	brak	niezagrożony	s
13.	Widłóżąb miotłowy <i>Dicranum scoparium</i>			brak	niezagrożony	czp
14.	Widłóżąb kędzierzawy (wieloszczecinkowy) <i>Dicranum polysetum</i>			brak	niezagrożony	czp
15.	Widłóżąb - rodzaj <i>Dicranum spp.</i>		-	brak	niezagrożony	s/cz/czp
Grzyby						
1.	Błyskoperek podkorowy (włóknouszek ukośny) <i>Inonotus obliquus</i>			antropogeniczne	niezagrożone	czp, R
Porosty						
1.	Chrobotek reniferowy <i>Cladonia rangiferina</i>		-	antropogeniczne	niezagrożone	cz
2.	Chrobotki - rodzaj <i>Cladonium spp.</i>			antropogeniczne	niezagrożone	s/cz

Objaśnienia do tabeli:

s – ściśła

cz – częściowa

czp – częściowa z możliwością pozyskania

czerwona księga:

R – Rzadkie (potencjalnie zagrożone)

3.9.2. Rośliny naczyniowe

Gatunki roślin naczyniowych, objęte ochroną prawną zlokalizowane w lasach Nadleśnictwa Daleszyce zamieszczono w tabeli poniżej, podano dla nich lokalizację, zagrożenia oraz status ochronny. W przypadku analizy zagrożeń należy mieć na uwadze, że każda zmiana warunków siedliskowych, a także zabiegi gospodarcze prowadzone w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk gatunków chronionych stanowią potencjalne zagrożenie dla ich istnienia, w szczególności dotyczy to gatunków bardzo rzadkich, unikatowych w skali regionu i kraju, narażonych na wyginiecie.

Tabela 90. Wykaz chronionych gatunków roślin naczyniowych o znanej lokalizacji w Nadleśnictwie Daleszyce.

Lp.	Gatunek nazwa: polska, łacińska	Obręb, oddział, pododdział		Zagrożenia		Status ochronny
		Daleszyce	Szczecno	forma	nasilenie	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Bagno zwyczajne <i>Ledumpalustre</i>	Ponad 100 pododdziałów		brak	niezagrożony	cz

Lp.	Gatunek nazwa: polska, łacińska	Obręb, oddział, pododdział		Zagrożenia		Status ochronny
		Daleszyce	Szczecno	forma	nasilenie	
1	2	3	4	5	6	7
2.	Buławnik czerwony <i>Cephalanthera rubra</i>		-	antropogeniczne	niezagrożony	s
3.	Buławnik mieczolistny <i>Cephalanthera longifolia</i>		-	antropogeniczne	niezagrożony	s
4.	Buławnik wielkokwiatowy <i>Cephalanthera damasonium</i>		-	antropogeniczne	niezagrożony	s
5.	Centuria pospolita <i>Centaurium erythraea</i>		-	brak	niezagrożony	cz
6.	Cis pospolity <i>Taxus baccata</i>			brak	niezagrożony	cz
7.	Czosnek niedźwiedzi <i>Allium ursinum</i>		-	antropogeniczne	niezagrożony	czp
8.	Dzwonek syberyjski <i>Campanula sibirica</i>	-		antropogeniczne	zagrożony	s ¹⁾
9.	Gnieźnik leśny <i>Neottia nidus-avis</i>	-		brak	niezagrożony	cz
10.	Goryczka wąskolistna <i>Gentiana pneumonanthe</i>	-		brak	niezagrożony	s ¹⁾
11.	Gruszyca jednokwiatowa <i>Moneses uniflora</i>			brak	niezagrożony	cz
12.	Gruszyca mniejsza <i>Pyrola minor</i>			brak	niezagrożony	cz
13.	Gruszyca okrągłolistna <i>Pyrola rotundifolia</i>	-		brak	niezagrożony	cz
14.	Gruszyca zielonawa <i>Pyrola chlorantha</i>	-		brak	niezagrożony	cz
15.	Kocanki piaskowe <i>Helichrysum arenarium</i>		-	brak	niezagrożony	czp
16.	Kukułka Fuchsa <i>Dactylorhiza fuchsii</i>		-	antropogeniczne	zagrożony	s
17.	Kukułka krwista <i>Dactylorhiza incarnata</i>		-	antropogeniczne	zagrożony	cz/EN
18.	Kruszyk szerokolistny <i>Epipactis helleborine</i>			antropogeniczne	niezagrożony	cz
19.	Lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i>			brak	niezagrożony	s
20.	Listera jajowata <i>Listera ovata</i>	-		brak	niezagrożony	cz
21.	Mieczyk dachówkowy <i>Gladiolus imbricatus</i>		-	antropogeniczne	niezagrożony	s ¹⁾

Lp.	Gatunek nazwa: polska, łacińska	Obręb, oddział, pododdział		Zagrożenia		Status ochronny
		Daleszyce	Szczecno	forma	nasilenie	
1	2	3	4	5	6	7
22.	Miodownik melisowaty <i>Melittis Melissophyllum</i>			brak	niezagrożony	cz
23.	Modrzewnica zwyczajna <i>Andromeda polifolia</i>	-		brak	niezagrożony	cz
24.	Naparstnica zwyczajna <i>Digitalis grandiflora</i>			brak	niezagrożony	cz
25.	Orlik pospolity <i>Aquilegia vulgaris</i>			antropogeniczne	niezagrożony	cz
26.	Parzydło leśne <i>Aruncus sylvestris</i>		-	antropogeniczne	niezagrożony	cz
27.	Pierwiosnek wyniosły <i>Primula elatior</i>	-		antropogeniczne	niezagrożony	cz
28.	Pływacz średni <i>Utricularia intermedia</i>	-		antropogeniczne	niezagrożony	s
29.	Podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i>			antropogeniczne	niezagrożony	cz
30.	Podkolan zielonawy <i>Platanthera chlorantha</i>	-		antropogeniczne	niezagrożony	cz
31.	Pomocnik baldaszkowy <i>Chimaphila Umbellata</i>			antropogeniczne	niezagrożony	cz
32.	Rosiczki rodzaj <i>Drosera spp.</i>			antropogeniczne wahania wód gruntowych	niezagrożony	s
33.	Rosiczka okrągłolistna <i>Drosera rotundifolia</i>			antropogeniczne wahania wód gruntowych	niezagrożony	s
34.	Sasanka - rodzaj <i>Pulsatilla spp.</i>	-		antropogeniczne	zagrożony	s//EN
35.	Storzyczek - rodzaj <i>Orchis spp.</i>	-		zmiana siedlisk w wyniku gospodarki leśnej	zagrożony	s
36.	Śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>			antropogeniczne	niezagrożony	cz
37.	Tojad <i>Aconitum spp.</i>	-		antropogeniczne	zagrożony	s/cz/EN
38.	Tojad dziobaty <i>Aconitum variegatum</i>	-		antropogeniczne	zagrożony	s/cz/EN
39.	Wawrzynek wilczelyko <i>Daphne mezereum</i>			brak	niezagrożony	cz
40.	Widłakowate - rodzina <i>Lycopodium spp.</i>	Ponad 100 pododdziałów		antropogeniczne wahania wód gruntowych	niezagrożony	cz/s
41.	Widłak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i>			antropogeniczne roślina dekoracyjna i lecznicza	niezagrożony	cz

Lp.	Gatunek nazwa: polska, łacińska	Obręb, oddział, pododdział		Zagrożenia		Status ochronny
		Daleszyce	Szczecno	forma	nasilenie	
1	2	3	4	5	6	7
42.	Widłak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i>	Ponad 100 pododdziałów		antropogeniczne roślina dekoracyjna i lecznicza	niezagrożony	cz
43.	Widłak wronec <i>Huperzia selago</i>	-		brak	niezagrożony	cz

Objaśnienia do tabeli:

s – ścisła,

cz – częściowa,

czp – częściowa z możliwością pozyskania

1) – wymagający ochrony czynnej

Czerwona księga:

EN – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone

3.10. Zwierzęta chronione

Na obszarze zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Daleszyce prowadzono szereg działań inwentaryzacyjnych, które ujmowały różne grupy systematyczne, w różnym stopniu szczegółowości. W ramach projektu pn.: „Ochrona popielicowatych (*Gliridae*) w lasach Cisowsko – Orłowińskiego Parku Krajobrazowego”, podjęto działania oparte o czynną ochronę popielicowatych żyjących m.in. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Daleszyce. Stowarzyszenie Psychoedukacyjno – Przyrodnicze M.O.S.T. z siedzibą w Kielcach, przeprowadziło w 2015 r. montaż 200 specjalistycznych budek dla plichowatych na terenie Nadleśnictwa Daleszyce. Dane z inwentaryzacji przeprowadzonej w 2016r. dotyczącej zasiedlenia w/w budek, zostały ujęte w Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa. Kolejnym istotnym źródłem wiedzy dotyczącym najcenniejszych gatunków, są inwentaryzacje przyrodnicze Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, przeprowadzone w latach 2013, 2014. W okresie 2006-2007 przeprowadzono wielkoobszarową inwentaryzację fauny, flory oraz siedlisk przyrodniczych, wykonaną pod kierunkiem Lasów Państwowych.

W części opisowej, na podstawie dostępnych źródeł, zostały podane informacje o grupach systematycznych zwierząt w Nadleśnictwie. W opracowaniu wymienione zostaną z dokładną lokalizacją: 2 gatunki mięczaków, 15 gatunków owadów, 1 gatunek skorupiaka, 7 gatunków płazów, 5 gatunków gadów, 32 gatunki ptaków, 7 gatunków ssaków oraz 2 gatunki ryb. Grupę tą uzupełnią dane o występowaniu określonych gatunków zwierząt w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.

3.10.1. Owady, mięczaki i skorupiaki

Owady stanowią najliczniejszą ale zarazem najmniej zbadaną gromadę zwierząt. Liczba gatunków chronionych na terenie Nadleśnictwa nie jest dostatecznie poznana, tak więc zamieszczony poniżej wykaz jest jedynie zestawieniem wykonanym na podstawie dostępnych źródeł.

Poniżej wykazano 9 gatunków mięczaków, w tym 4 spośród tzw. „gatunków naturowych”.

Ponadto 19 gatunków owadów chronionych oraz cennych wykazanych głównie w inwentaryzacjach przyrodniczych Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, z czego 7 zamieszczono w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej.

Zestawienie uzupełnia 1 przedstawiciel skorupiaków z Czerwonej Księgi Zwierząt.

Tabela 91. Wykaz owadów, mięczaków i skorupiaków chronionych i cennych występujących na terenie lasów Nadleśnictwa Daleszyce.

Lp.	Gatunek Nazwa: polska, łacińska	Obręb, oddział, pododdział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Zagrożenia	Status ochronny
1	2	3	4	5	6
Mięczaki					
1.	Skójką gruboskoropowa <i>Unio crassus</i>	Obr. Daleszyce:	rzadki	niezagrożony	snv, DS EN
2.	Ślimak winniczek <i>Helix pomatia</i>	Obr. Daleszyce:	częsty	niezagrożony	czp
3.	Blotniarka otulka <i>Myxas glutinosa</i>	bez lokalizacji	rzadki	niezagrożony	cz
4.	Bursztyńka piaskowa <i>Quickella arenaria</i>	bez lokalizacji	częsty	niezagrożony	cz
5.	Poczwarówka jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i>	bez lokalizacji	rzadki	niezagrożony	s DS CR
6.	Poczwarówka zmienna <i>Vertigo genesii</i>	bez lokalizacji	rzadki	niezagrożony	cz DS
7.	Poczwarówka zwężona <i>Vertigo angustior</i>	bez lokalizacji	rzadki	niezagrożony	s DS EN
8.	Szczeżują wielka <i>Anodonta cygnea</i>	bez lokalizacji	rzadki	niezagrożony	cz EN
Owady					
1.	Biegacz gładki <i>Carabus glabratus</i>	Obr. Daleszyce: Obr. Szczecno:	częsty	niezagrożony	cz
2.	Biegacz pomarszczony <i>Carabus intricatus</i>	Obr. Daleszyce:	częsty	niezagrożony	cz
3.	Biegacz skórzasty <i>Carabus coriaceus</i>	Obr. Daleszyce: Obr. Szczecno:	częsty	niezagrożony	cz
4.	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Obr. Szczecno:	rzadki	zagrożony	sv DS NT
5.	Czerwończyk fioletek <i>Lycaena helle</i>	Obr. Szczecno:	rzadki	zagrożony	sv DS VU
6.	Modliszka zwyczajna <i>Mantis religiosa</i>	Obr. Daleszyce:	rzadki	zagrożony	s EN
7.	Modraszek arion <i>Maculinea arion</i>	Obr. Szczecno:	rzadki	zagrożony	snv EN
8.	Modraszek telejus <i>Meculinea teleius</i>	Obr. Szczecno:	rzadki	zagrożony	snv DS NT
9.	Pachnica dębowa <i>Osmodeima eremita</i>	Obr. Daleszyce:	bardzo rzadki	zagrożony	snv DS VU
10.	Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i>	Obr. Daleszyce: Obr. Szczecno:	rzadki	zagrożony	sn DS EN
11.	Skalnik alcyona <i>Hipparchia alcyone</i>	Obr. Szczecno:	gatunek czesty	niezagrożony	cz
12.	Smukwa kosmata <i>Scolia hirta</i>	Obr. Daleszyce: Obr. Szczecno:	rzadki	niezagrożony	VU

Lp.	Gatunek Nazwa: polska, łacińska	Obręb, oddział, pododdział	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Zagrożenia	Status ochronny
1	2	3	4	5	6
13.	Trajkotka czerwona <i>Psophus stridulus</i>	Obr. Szczecno:	rzadki	niezagrożony	VU
14.	Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Obr. Szczecno:	rzadki	niezagrożony	sv DS
15.	Zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Obr. Daleszyce: Obr. Szczecno:	rzadki	niezagrożony	sv DS
16.	Biegacze <i>Carabus sp.</i>	bez lokalizacji	częsty	niezagrożony	cz/s
17.	Paź żeglarski <i>Iphiclides podalirius</i>	bez lokalizacji	częsty	zagrożony	cz VU
18.	Tęczniki <i>Calosoma sp.</i>	bez lokalizacji	częsty	niezagrożony	cz
19.	Trzmiele <i>Bambus sp.</i>	bez lokalizacji	częsty	niezagrożony	cz
Skorupiaki					
1.	Rak rzeczny (szlachetny) <i>Astacus astacus</i>	Obr. Szczecno:	rzadki	niezagrożony	cz VU

Objaśnienia do tabeli:

- s – ścisła,
- sn – ścisła, wymagająca ochrony czynnej,
- sv – ścisła z zakazem umyślnego ploszenia lub niepokojenia,
- snv – ścisła wymagająca ochrony czynnej z zakazem umyślnego ploszenia lub niepokojenia,
- cz – częściowa,
- DS – gatunek „Naturowy”, wymieniony w załączniku II Dyrektywy Rady.
- gatunki z "Czerwonej księgi":
- EN - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone
- VU - gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie
- NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia

3.10.2. Płazy

Na podstawie zgromadzonych informacji zamieszczono w tabeli poniżej 16 gatunków płazów chronionych, wśród których znajdują się 2 z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, w tym 1 z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt.

Tabela 92. Wykaz chronionych płazów występujących w zasięgu lasów Nadleśnictwa Daleszyce.

Lp.	Gatunek Nazwa polska, łacińska	Oddział, pododdział lub nazwa miejsca	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Zagrożenia	Status ochronny
1	2	3	4	5	6
1.	Grzebiuszka ziemna <i>Pelobates fuscus</i>	Obr. Szczecno:	gatunek rzadki	zagrożony	sv
2.	Ropucha szara <i>Bufo bufo</i>	Obr. Daleszyce: Obr. Szczecno:	gatunek rzadki	niezagrożony	cz
3.	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i>	Obr. Szczecno:	gatunek rzadki	zagrożony	snv
4.	Traszka grzebieniasta <i>Triturus</i>	Obr. Daleszyce: ; Obr. Szczecno:	gatunek rzadki	zagrożony	sn DS NT

Lp.	Gatunek Nazwa polska, łacińska	Oddział, pododdział lub nazwa miejsca	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Zagrożenia	Status ochronny
1	2	3	4	5	6
	<i>cristatus</i>				
5.	Traszka zwyczajna <i>Lissotriton vulgaris</i>	Obr. Daleszyce: Obr. Szczecno:	gatunek rzadki	zagrożony	czv
6.	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	Obr. Daleszyce: Obr. Szczecno:	gatunek częsty	niezagrożony	czv
7.	Żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	Obr. Daleszyce: Obr. Szczecno:	gatunek częsty	niezagrożony	czv
8.	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	bez lokalizacji	gatunek rzadki	zagrożony	snv DS
9.	Ropucha zielona <i>Bufo viridis</i>	bez lokalizacji	gatunek rzadki	niezagrożony	sv
10.	Ropucha paskówka <i>Bufo calamita</i>	bez lokalizacji	gatunek rzadki	niezagrożony	sv
11.	Traszka górska <i>Ichthyosaura alpestris</i>	bez lokalizacji	gatunek rzadki	zagrożony	czv
12.	Żaba jeziorkowa <i>Pelophylax lessonae</i>	bez lokalizacji	gatunek częsty	niezagrożony	czv
13.	Żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	bez lokalizacji	gatunek częsty	niezagrożony	sv
14.	Żaba wodna <i>Pelophylax esculentus</i>	bez lokalizacji	gatunek częsty	niezagrożony	czv
15.	Żaba śmieszka <i>Pelophylax ridibundus</i>	bez lokalizacji	gatunek częsty	niezagrożony	czv

Objaśnienia do tabeli:

s – ścisła,

sv – ścisła z zakazem umyślnego ploszenia lub niepokojenia,

sn – ścisła wymagająca ochrony czynnej,

snv – ścisła wymagająca ochrony czynnej z zakazem umyślnego ploszenia lub niepokojenia,

cz – częściowa,

czv – częściowa z zakazem umyślnego ploszenia lub niepokojenia,

DS – gatunek „Naturowy”, wymieniony w załączniku II Dyrektywy Rady.

gatunki z "Czerwonej księgi":

NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia

3.10.3. Gady

Na podstawie zgromadzonych informacji zamieszczono w tabeli poniżej 5 gatunków gadów chronionych.

Tabela 93. Wykaz chronionych gadów występujących w zasięgu lasów Nadleśnictwa Daleszyce.

Lp.	Gatunek Nazwa: polska, łacińska	Oddział, pododdział lub nazwa miejsca	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Zagrożenia	Status ochrony
1	2	3	4	5	6
1.	Jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i>	Obr. Daleszyce: Obr. Szczecno:	gatunek pospolity	niezagrożony	czv
2.	Jaszczurka żyworodna <i>Lacerta vivipara</i>	Obr. Daleszyce: Obr. Szczecno:	gatunek pospolity	niezagrożony	czv
3.	Padalec	Obr. Daleszyce:	gatunek	niezagrożony	czv

Lp.	Gatunek Nazwa: polska, łacińska	Oddział, pododdział lub nazwa miejsca	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Zagrożenia	Status ochronny
1	2	3	4	5	6
	zwyczajny <i>Anguis fragilis</i>		pospolicie		
4.	Zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i>	Obr. Daleszyce: Obr. Szczecno:	gatunek pospolicie	niezagrożony	czv
5.	Żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i>	Obr. Daleszyce:	gatunek pospolicie	niezagrożony	czv

Objaśnienia do tabeli:

czv – częściowa z zakazem umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu,

3.10.4. Ptaki

W wykazie poniżej zamieszczono ptaki lęgowe, przelotne lub zalatujące, których występowanie stwierdzono w terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa Daleszyce. Łącznie wymieniono 143 gatunków, ochroną ścisłą objęto 129, częściową 3, a 11 to gatunki łowne, ponadto 23, to gatunki zamieszczone w załączniku I Dyrektywy 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (w pierwotnej wersji Dyrektywa Rady Unii Europejskiej 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków). Dane na temat miejsc bytowania ptaków w Nadleśnictwie Daleszyce pochodzą głównie z inwentaryzacji przyrodniczych Cisowsko-Orłowińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W przypadku gatunków wymagających utworzenia strefy ochronnej wokół gniazd (**bocian czarny, orlik krzykliwy, sóweczka, włochatka**), warto byłoby przeprowadzić ponowną weryfikację występowania, pod kątem gniazdowania w/w gatunków ptaków.

Dla **Cietrzewia** (*Lyrurus tetrix*) zniesiono ustanowioną w poprzednim dziesięcioleciu strefę ochrony okresowej i całorocznej w **oddziałach 138-140** obrębu leśnego Daleszyce, na podstawie opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach (pismo RDOŚ-26-WPN.I.6631-48/09/pm z dnia 02.06.2009r.) oraz interpretacji prawnej Ministerstwa Środowiska (pismo DP-024-156/09/MC z dnia 03.09.2009r.) dotyczącej znowelizowanej ustawy z dnia 16.04.2004r. o ochronie przyrody.

Na podstawie danych z przeprowadzonej w latach 2006-2007, przez Lasy Państwowe wielkoobszarowej inwentaryzacji fauny, flory oraz siedlisk przyrodniczych, w Nadleśnictwie Daleszyce podano stanowiska **żurawia** (*Grus grus*), **orlika krzykliwego** (*Aquila pomarina*) oraz **bociana czarnego** (*Ciconia nigra*). Zgodnie z opisem tych stanowisk, są to lokalizacje potencjalnych miejsc gniazdowania, ew. miejsc żerowania. Dane te, z uwagi na to, że pochodzą z inwentaryzacji przeprowadzonej w odległym już terminie, powinny zostać zweryfikowane.

Tabela 94. Wykaz gatunków ptaków z lokalizacją występowania na gruntach Nadleśnictwa Daleszyce.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status gatunku w Nadleśnictwie	Status gatunku w Polsce	Oddział, Pododdział	Status ochronny
1	2	3	4	5	6	7
1.	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>	L, P	L, P	Obręb Szczecno:	snt, DP
2.	Derkacz	<i>Crex crex</i>	L	L	Obręb Szczecno:	sn, DP
3.	Dzięcioł białogrzbiety	<i>Dendrocopos leucotos</i>	L, Z	L, Z	Obręb Szczecno:	sn, NT, DP
4.	Dzięcioł średni	<i>Dendrocopos medius</i>	L, Z	L, Z	Obręb Daleszyce: Obręb Szczecno:	sn, DP
5.	Dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	L, Z	L, Z	Obręb Daleszyce: Obręb Szczecno:	sn

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status gatunku w Nadleśnictwie	Status gatunku w Polsce	Oddział, Pododdział	Status ochronny
1	2	3	4	5	6	7
6.	Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>	L, Z	L, Z	Obręb Szczecno:	sn
7.	Dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>	L, Z	L, Z	Obręb Daleszyce:	sn, DP
8.	Dzięciołek	<i>Dendrocopos minor</i>	L, Z	L, Z	Obręb Szczecno:	s
9.	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	L, P	L, P	Obręb Daleszyce: Obręb Szczecno:	s, DP
10.	Gołąb siniak	<i>Columba oenas</i>	L, P	L, P	Obręb Szczecno:	s
11.	Jarząbek	<i>Bonasa bonasia</i>	L	L	Obręb Daleszyce: Obręb Szczecno:	ł
12.	Jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>	L, Z	L, Z	Obręb Szczecno:	s
13.	Krętogłów	<i>Jynx torquilla</i>	L, P	L, P	Obręb Daleszyce:	s
14.	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	L, P, Z	L, P, Z	Obręb Daleszyce: Obręb Szczecno:	s
15.	Kruk	<i>Corvus corax</i>	L, P, Z	L, Z	Obręb Daleszyce: Obręb Szczecno:	cz
16.	Lelek	<i>Caprimulgus europaeus</i>	L	L	Obręb Daleszyce: Obręb Szczecno:	s, DP
17.	Lerka	<i>Lullula arborea</i>	L	L	Obręb Daleszyce: Obręb Szczecno:	s, DP
18.	Muchołówka mała	<i>Ficedula parva</i>	L	L	Obręb Szczecno:	s, DP
19.	Orlik krzykliwy	<i>Aquila pomarina</i>	L	L	Obręb Szczecno:	snt, DP, LC
20.	Orzechówka	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	L	L	Obręb Daleszyce:	s,
21.	Paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	L, P, Z	L, P, Z	Obręb Daleszyce:	s
22.	Pustułka	<i>Falco tinnunculus</i>	L, P, Z	L, P, Z	Obręb Daleszyce: Obręb Szczecno:	sn
23.	Puszczyk	<i>Strix aluco</i>	L, Z	L, Z	Obręb Daleszyce: Obręb Szczecno:	s
24.	Samotnik	<i>Tringa ochropus</i>	L, P	L, P	Obręb Szczecno:	sn
25.	Sóweczka	<i>Glaucidium passerinum</i>	L, P	L, P	Obręb Daleszyce:	snt; DP; LC
26.	Stonka	<i>Scolopax rusticola</i>	L, P	L, P	Obręb Daleszyce:	ł
27.	Trzmielojad	<i>Pernis apivorus</i>	L	L	Obręb Daleszyce: Obręb Szczecno:	s, DP
28.	Turkawka zwyczajna	<i>Streptopelia turtur</i>	L, P	L, P	Obręb Szczecno:	s
29.	Uszatka	<i>Asio otus</i>	L, Z	L, Z	Obręb Szczecno:	s
30.	Włochatka	<i>Aegolius funereus</i>	L, P	L, P	Obręb Daleszyce: Obręb Szczecno:	snt; DP; LC
31.	Zniczek zwyczajny	<i>Regulus ignicapilla</i>	L	L	Obręb Daleszyce: Obręb Szczecno:	s

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status gatunku w Nadleśnictwie	Status gatunku w Polsce	Oddział, Pododdział	Status ochronny
1	2	3	4	5	6	7
32.	Żuraw	Grus grus	L, P	L, P	Obręb Daleszyce: :	sn, DP

* dane z przeprowadzonej w latach 2006-2007, przez Lasy Państwowe, wielkoobszarowej inwentaryzacji fauny, wymagające uaktualnienia.

Objaśnienia do tabeli:

s - gatunek objęty ochroną ścisłą,

sn - gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej,

cz - gatunek objęty ochroną częściową,

t - gatunek wymagający utworzenia strefy ochronnej,

DP - gatunek wymieniony w Dyrektywie Ptasiej, Załącznik I,

L - gatunek lęgowy (gniazdujący regularnie na znacznym obszarze),

P - gatunek przelotny lub migrujący (stacjonujący regularnie podczas wędrówek),

Z - gatunek zimujący,

ł - gatunek łowny,

PCzKZ - Polska Czerwona Księga Zwierząt:

LC - gatunki na razie nie zagrożone wymarciem, z różnych powodów wpisane do Czerwonej Księgi

NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia

Tabela 95. Wykaz gatunków ptaków bez określonej lokalizacji występujących w terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa Daleszyce.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status gatunku w Nadleśnictwie	Status gatunku w Polsce	Zagrożenie w regionie	Status ochronny
1	2	3	4	5	6	7
1.	Bażant	Phasianus colchicus	L, Z	L	niezagrożony	ł
2.	Bąk	Botaurus stellaris	L	L	zagrożony	s, DP, LC
3.	Batalion	Philomachus pugnax	L	L	niezagrożony	snvf, DP, EN
4.	Białorzotka	Oenanthe oenanthe	L, P	L, P	niezagrożony	s
5.	Biegus krzywodzioby	Calidris ferruginea	P	P	zagrożony	s
6.	Błotniak stawowy	Circus aeruginosus	L, P	L, P	zagrożony	sn, DP
7.	Bocian biały	Ciconia ciconia	L, P	L, P	zagrożony	sn, DP
8.	Bogatka	Parus major	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
9.	Brzegówka	Riparia riparia	L, P	L, P	zagrożony	s
10.	Brzęczka	Locustella schoenobaenus	L	L	niezagrożony	s
11.	Ciemiówka	Sylvia communis	L	L	niezagrożony	s
12.	Cyraneczka	Anas crecca	P, Z	L, P, Z	zagrożony	ł
13.	Cyranka	Anas querquedula	P	L, P	zagrożony	sn
14.	Czajka	Vanellus vanellus	L, P	L, P	zagrożony	sn
15.	Czarnogłówka	Poecile montanus	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
16.	Czernica	Aythya fuligula	L, P	L, P	niezagrożony	ł
17.	Czubatka	Lophophanes cristatus	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
18.	Czyż	Carduelis spinus	P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
19.	Drozdzik	Turdus iliacus	P	P	niezagrożony	s
20.	Dymówka	Hirundo rustica	L, P	L, P	niezagrożony	s
21.	Dzięcioł duży	Dendrocopos major	L, Z	L, Z	niezagrożony	s
22.	Dziwonia	Carpodacus erythrinus	L	L	zagrożony	s
23.	Dudek	Upupa epops	L	L	niezagrożony	sn
24.	Dzwoniec	Chloris chloris	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
25.	Gawron	Corvus frugilegus	L	L	niezagrożony	s

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status gatunku w Nadleśnictwie	Status gatunku w Polsce	Zagrożenie w regionie	Status ochronny
1	2	3	4	5	6	7
26.	Gajówka	<i>Sylvia borin</i>	L	L	niezagrożony	s
27.	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s, DP
28.	Gil	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
29.	Głowienka	<i>Aythya ferina</i>	L, P	L, P	niezagrożony	!
30.	Grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
31.	Grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	L, P	L, P	niezagrożony	!
32.	Jarzębatka	<i>Sylvia nisoria</i>	L	L	niezagrożony	s, DP
33.	Jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
34.	Jerzyk	<i>Apus apus</i>	L, P	L, P	zagrożony	s
35.	Kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	L	L	niezagrożony	s
36.	Klaskawka	<i>Saxicola rubicola</i>	L, P	L, P	niezagrożony	sn
37.	Kawka	<i>Corvus monedula</i>	L	L	niezagrożony	s
38.	Kobuz	<i>Falco subbuteo</i>	L, P	L, P	zagrożony	s
39.	Kopciuszek	<i>Phoenicurus ochruros</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
40.	Kos	<i>Turdus merula</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
41.	Kowalik	<i>Sitta europaea</i>	L, Z	L, Z	niezagrożony	s
42.	Krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	!
43.	Kszyk	<i>Gallinago gallinago</i>	L, P	L, P	niezagrożony	sn
44.	Kuropatwa	<i>Perdix perdix</i>	L, Z	L, Z	zagrożony	!
45.	Kukułka	<i>Cuculus canorus</i>	L	L	niezagrożony	s
46.	Kulczyk	<i>Serinus serinus</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
47.	Kraska	<i>Coracias garrulus</i>	L, P	L	niezagrożony	snvft, DP, CR
48.	Krwawodziób	<i>Tringa totanus</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
49.	Kwicoł	<i>Turdus pilaris</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
50.	Łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	L	L	zagrożony	s
51.	Łozówka	<i>Acrocephalus palustris</i>	L	L	niezagrożony	s
52.	Łyska	<i>Fulica atra</i>	L, P	L, P	niezagrożony	!
53.	Makolągwa	<i>Carduelis cannabina</i>	L, P, Z	L, P, Z	zagrożony	s
54.	Mazurek	<i>Passer montanus</i>	L, Z	L, Z	niezagrożony	s
55.	Mewa pospolita	<i>Larus canus</i>	P	Z, P	niezagrożony	sn
56.	Modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
57.	Muchołówka szara	<i>Muscicapa striata</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
58.	Muchołówka żalobna	<i>Ficedula hypoleuca</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
59.	Mysikrólik	<i>Regulus regulus</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
60.	Myszołów zwyczajny	<i>Buteo buteo</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	sn
61.	Oknówka	<i>Delichon urbicum</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
62.	Ortolan	<i>Emberiza hortulana</i>	L	L	niezagrożony	s, DP
63.	Pelzacz leśny	<i>Certhia familiaris</i>	L, Z	L, Z	niezagrożony	s
64.	Pelzacz ogrodowy	<i>Certhia brachydactyla</i>	L, Z	L, Z	niezagrożony	s
65.	Perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>	L	L	zagrożony	s
66.	Piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
67.	Piegża	<i>Sylvia curruca</i>	L	L	niezagrożony	s
68.	Pierwiosnek	<i>Phylloscopus collybita</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
69.	Pleszka	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
70.	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
71.	Pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
72.	Płomykówka	<i>Tyto alba</i>	L, Z	L, Z	zagrożony	sn
73.	Pokląska	<i>Saxicola rubetra</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
74.	Pokrzywnica	<i>Prunella modularis</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
75.	Potrzos	<i>Emberiza schoeniclus</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
76.	Potrzeszcz	<i>Emberiza calandra</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
77.	Pójdźka	<i>Athene noctua</i>	L, Z	L, Z	zagrożony	sn
78.	Przepiórka	<i>Coturnix coturnix</i>	L, Z	L, Z	niezagrożony	!
79.	Rybitwa białoskrzydła	<i>Chlidonias leucopterus</i>	P	L, P	zagrożony	sn, NT
80.	Rokitniczka	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status gatunku w Nadleśnictwie	Status gatunku w Polsce	Zagrożenie w regionie	Status ochronny
1	2	3	4	5	6	7
81.	Rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
82.	Sierpówka	<i>Streptopelia decaocto</i>	L, Z	L, Z	niezagrożony	s
83.	Sikora uboga	<i>Poecile palustris</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
84.	Skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
85.	Słownik rdzawy	<i>Luscinia megarhynchos</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
86.	Słownik szary	<i>Luscinia luscinia</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
87.	Sosnówka	<i>Periparus ater</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
88.	Sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
89.	Strumieniówka	<i>Locustella fluviatilis</i>	L	L	niezagrożony	s
90.	Strzyżyk	<i>Troglodytes troglodytes</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
91.	Sroka	<i>Pica pica</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	cz
92.	Srokosz	<i>Lanius excubitor</i>	L, P, Z	L, P, Z	zagrożony	s
93.	Śmieszka	<i>Larus ridibundus</i>	P	L, P	niezagrożony	s
94.	Śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
95.	Świągotek drzewny	<i>Anthus trivialis</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
96.	Świągotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
97.	Świerszczak	<i>Locustella naevia</i>	L	L	niezagrożony	s
98.	Świstunka leśna	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
99.	Szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
100.	Szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
101.	Trzcinniczek	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
102.	Trzciniak	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
103.	Trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
104.	Turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>	L	L	niezagrożony	s
105.	Wilga	<i>Oriolus oriolus</i>	L, P	L, P	niezagrożony	s
106.	Wodnik	<i>Rallus aquaticus</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
107.	Wrona siwa	<i>Corvus cornix</i>	L	L	niezagrożony	cz
108.	Wróbel	<i>Passer domesticus</i>	L, Z	L, Z	niezagrożony	s
109.	Zaganiacz	<i>Hippolais icterina</i>	L	L	niezagrożony	s
110.	Zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	L, P, Z	L, P, Z	niezagrożony	s
111.	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>	L, Z	L, Z	niezagrożony	sn, DP

Objaśnienia do tabeli:

s - gatunek objęty ochroną ścisłą,

sn - gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej,

sv - gatunek objęty ochroną ścisłą, wymagający ochrony czynnej, z zakaz fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie,

sfv - ścisła z zakazem umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących, zakaz fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie,

cz - gatunek objęty ochroną częściową

t - gatunek wymagający utworzenia strefy ochronnej

DP - gatunek wymieniony w Dyrektywie Ptasiej, Załącznik I

L - gatunek lęgowy (gniazdujący regularnie na znacznym obszarze)

P - gatunek przelotny lub migrujący (stacjonujący regularnie podczas wędrówek)

Z - gatunek zimujący

ł - gatunek łowny

PCzKZ - Polska Czerwona Księga Zwierząt:

CR - gatunki skrajnie zagrożone

EN - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone

VU - gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie

NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia

LC - gatunki na razie nie zagrożone wymarciem, z różnych powodów wpisane do Czerwonej Księgi

Do największych zagrożeń dla ostoi lęgowych ptaków na opisywanym obszarze należą: zaprzestanie użytkowania łąk; zmiana użytkowania dolin rzecznych i łąkarskich; zmiana układu hydrologicznego rzek; niedostosowanie terminów zabiegów i prac gospodarczych do terminów

łęgów; usuwanie starodrzewi oraz drzew dziuplastych w młodszych drzewostanach i na terenach rolniczych; usuwanie wszystkich martwych drzew stojących, zaprzestanie użytkowania zrębami zupełnymi na ubogich siedliskach borów sosnowych, likwidacja nadwodnych zadrzewień i zarosli; płoszenie ptaków w okresie łęgowym; utrzymywanie się wysokiego poziomu liczebności drapieżników, głównie lisów, kun i norek itp.

3.10.5. Ssaki

Ssaki łowne są najlepiej rozpoznaną grupą systematyczną opisywanego obszaru, informacje dotyczące gatunków i liczebności populacji pochodzą od kół łowieckich, które rokrocznie przeprowadzają inwentaryzację w ramach dzierżawionych obwodów, ich stan i liczebność opisano w elaboracie. Rozpoznanie ilości, miejsc występowania populacji pozostałych gatunków ssaków nie jest dostateczne. Poniżej w tabeli zamieszczono 26 gatunków chronionych ssaków, w tym 5 wymienione w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Ważnym gatunkiem, którego stałą obecność obserwuje się na terenie Nadleśnictwa jest wilk. Populacja tego drapieżnika w rejonie świętokrzyskim jest dynamiczna.

Tabela 96. Wykaz gatunków chronionych ssaków występujących w zasięgu lasów Nadleśnictwa Daleszyce.

Lp.	Gatunek Nazwa: polska, łacińska	Oddział, pododdział lub nazwa miejsca	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Zagrożenia	Opis obiektu walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Status ochronny
						projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Obr. Daleszyce:	gatunek liczny	niezagrożony	-	-	-	czpv DS
2.	Wydra <i>Lutra lutra</i>	Obr.	gatunek liczny	niezagrożony	-	-	-	czv DS
3.	Borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i>	Obr. Daleszyce:	lokalnie rzadki	niezagrożony	-	-	-	snvtf
4.	Karlik większy <i>Pipistrellus nathusii</i>	Obr. Daleszyce:	liczny	niezagrożony	-	-	-	snvtf
5.	Łasica <i>Mustela nivalis</i>	Obr. Szczecno	gatunek liczny	niezagrożony	-	-	-	czv
6.	Popielica <i>Glis glis</i>	Obr. Daleszyce:	gatunek rzadki	zagrożony	-	-	-	czv NT
7.	Wiewiórka <i>Sciurus vulgaris</i>	Obr. Daleszyce: Obr. Szczecno:	gatunek liczny	niezagrożony	-	-	-	czv
8.	Borowiec wielki <i>Nyctalus noctula</i>	bez lokalizacji	lokalnie rzadki	niezagrożony	-	-	-	snvtf
9.	Chomik europejski <i>Cricetus cricetus</i>	bez lokalizacji	lokalnie rzadki	niezagrożony	-	-	-	snv
10.	Gacek szary <i>Plecotus austriacus</i>	bez lokalizacji	lokalnie rzadki	zagrożony	-	-	-	snvtf
11.	Gacek brunatny <i>Plecotus auritus</i>	bez lokalizacji	lokalnie rzadki	zagrożony	-	-	-	snvtf
12.	Gronostaj <i>Mustela erminea</i>	bez lokalizacji	gatunek rzadki	zagrożony	-	-	-	czv
13.	Jeż wschodni <i>Erinaceus concolor</i>	bez lokalizacji	gatunek częsty	niezagrożony	-	-	-	czw
14.	Karlik malutki <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	bez lokalizacji	lokalnie rzadki	niezagrożony	-	-	-	snvtf
15.	Koszatka <i>Dryomys nitedula</i>	bez lokalizacji	gatunek liczny	niezagrożony	-	-	-	snv, NT
16.	Kret	bez lokalizacji	gatunek liczny	niezagrożony	-	-	-	czv

Lp.	Gatunek Nazwa: polska, łacińska	Oddział, pododdział lub nazwa miejsca	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Zagrożenia	Opis obiektu walory przyrodnicze	Zabiegi uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem przyrody		Status ochronny
						projektowane	wykonane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	<i>Tapla europaea</i>							
17.	Mopek <i>Barbastella</i> <i>barbastellus</i>	bez lokalizacji	lokalnie rzadki	zagrożony	-	-	-	snvtf DS
18.	Mroczek późny <i>Eptesicus</i> <i>serotinus</i>	bez lokalizacji	liczny	niezagrożony	-	-	-	snvtf
19.	Nocek Brandta <i>Myotis</i> <i>brandtii</i>	bez lokalizacji	lokalnie rzadki	niezagrożony	-	-	-	snvtf
20.	Nocek duży <i>Myotis</i> <i>myotis</i>	bez lokalizacji	lokalnie rzadki	niezagrożony	-	-	-	snvtf DS
21.	Nocek rudy <i>Myotis</i> <i>daubentoni</i>	bez lokalizacji	lokalnie liczny	niezagrożony	-	-	-	snvtf
22.	Orzesznica <i>Muscardinus</i> <i>avellanarius</i>	bez lokalizacji	gatunek rzadki	zagrożony	-	-	-	sv
23.	Ryjówka aksamitna <i>Sorex</i> <i>araneus</i>	bez lokalizacji	gatunek liczny	niezagrożony	-	-	-	czw
24.	Ryjówka malutka <i>Sorex</i> <i>minutus</i>	bez lokalizacji	gatunek rzadki	zagrożony	-	-	-	czw
25.	Smużka <i>Sicista</i> <i>betulina</i>	bez lokalizacji	gatunek rzadki	zagrożony	-	-	-	sn
26.	Wilk <i>Canis</i> <i>lupus</i>	bez lokalizacji	lokalnie rzadki	niezagrożony	-	-	-	snvt DS NT

Objaśnienia do tabeli:

s – ścisła,

sv – ścisła z zakazem umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu,

sn – ścisła wymagająca ochrony czynnej,

snv – ścisła wymagająca ochrony czynnej z zakazem umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu,

snvt – ścisła wymagająca ochrony czynnej z zakazem umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu oraz wymagające ustalenia stref ochrony ostoi,

snvtf – ścisła wymagająca ochrony czynnej z zakazem umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu oraz wymagające ustalenia stref ochrony ostoi oraz zakazem fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie,

cz – częściowa,

czv – częściowa z zakazem płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu,

czpv – częściowa z możliwością ich pozyskiwania z określeniem sposobu ich pozyskiwania oraz zakazem płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu,

czw – częściowa z zakazem umyślnego okaleczenia lub chwywania,

DS – gatunek „Naturowy”, wymieniony w załączniku II Dyrektywy Rady.

gatunki z "Czerwonej księgi":

NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia

3.10.6. Ryby.

Na podstawie zgromadzonych informacji zamieszczono w tabeli poniżej 2 gatunki ryb chronionych.

Tabela 97. Wykaz chronionych ryb występujących w zasięgu lasów Nadleśnictwa Daleszyce.

Lp.	Gatunek Nazwa: polska, łacińska	Oddział, pododdział lub nazwa miejsca	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Zagrożenia	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1.	Głowacz białopłetwy <i>Cottus</i> <i>gobio</i>	Obr. Daleszyce:	rzadki	niezagrożony	cz, DS

Lp.	Gatunek Nazwa: polska, łacińska	Oddział, pododdział lub nazwa miejsca	Ogólny opis, sposób występowania, ilość	Zagrożenia	Uwagi
1	2	3	4	5	6
2.	Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>	Obr. Daleszyce: Obr. Szczecno:	rzadki	niezagrożony	cz, DS, NT

Objaśnienia do tabeli:

sntv – ścisła wymagająca ochrony czynnej z koniecznością ustalenia stref ochrony stanowisk oraz zakazem umyślnego płoszenia

lub niepokojenia w miejscach noclegu,

czv – częściowa z zakazem umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu,

gatunki z "Czerwonej księgi":

NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia

4. Pozostałe walory przyrodniczo-leśne

4.1. Leśny Kompleks Promocyjny

Leśne Kompleksy Promocyjne godzą cele gospodarcze, z celami aktywnej ochrony ekosystemów, propagują przyjazne dla środowiska technologie oraz promują badania naukowe.

„**PUSZCZA ŚWIĘTOKRZYSKA**” jest jednym z dwóch LKP położonych na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu. Utworzony został **Zarządzeniem Nr 75 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 13.12.2004 r. w sprawie Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Świętokrzyska” (ZO-731-1/39/04)**, które straciło moc na rzecz **Zarządzenia Nr 26 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26.03.2008 r. w sprawie Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Świętokrzyska” (ZO-731-1-20/08)**.

Obejmuje on swoim zasięgiem Nadleśnictwa: Daleszyce, Kielce, Łagów, Suchedniów, Zagnańsk oraz część Nadleśnictwa Skarżysko (obręb leśny Rataje).

Celem działania LKP „Puszcza Świętokrzyska” jest promocja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, ochrona zasobów przyrody w lasach oraz edukacja leśna społeczeństwa.

4.2. HCVF

Lasy RDLP Radom, w tym lasy Nadleśnictwa Daleszyce posiadają certyfikat FSC stwierdzający prowadzenie odpowiedzialnej gospodarki leśnej. Jednym z wymogów certyfikacji FSC jest wyznaczenie lasów o szczególnych walorach przyrodniczych, tzw. HCVF – jest to skrót od angielskiego tłumaczenia High Conservation Value Forests.

Tabela 98. Zestawienie lasów HCVF występujących na terenie Nadleśnictwa Daleszyce.

Lp.	Kategorie lasów wg HCVF
1	2
1.	4.1 Lasy wodochronne
2.	4.2 Lasy glebochronne
3.	1.1.1 Lasy chronione w rezerwach
4.	1.1.2 Lasy chronione w parkach krajobrazowych
5.	6.1 Lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności

Lp.	Kategorie lasów wg HCVF
1	2
6.	3.1 Ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące, marginalne z punktu widzenia gospodarki leśnej
7.	3.2 Ekosystemy rzadkie i zagrożone w skali Europy

4.3. Cenne drzewa

Oprócz istniejących pomników przyrody ożywionej na terenie lasów Nadleśnictwa Daleszyce, w ramach przeprowadzonej taksacji lasu opisano drzewa, wyróżniające się pod względem wartości przyrodniczej, które powinny zostać poddane w przyszłości lustracji terenowej i weryfikacji przy udziale służb konserwatorskich w celu określenia możliwości ustanowienia ochrony pomnikowej.

Tabela 99. Wykaz drzew cennych w Nadleśnictwie Daleszyce.

Obręb	Pododdział	Gatunek	Wiek	Liczba	Lokalizacja
1	2	3	4	5	6
Daleszyce	26 c	Db	210	3	S
	80 d	Bk	200	1	C
	95 h	Db	180	1	C
Szczecno	55 t	Db	200	1	C
	56 g	Db	180	1	S
	56 h	Db	180	1	S
	56 n	Db	180	1	C
	57 f	Db	250	1	S
	60 c	Db	200	1	N
	61 l	Db	200	1	C
	272 a	Lp	210	1	E

4.4. Lasy ochronne stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody

Wyróżniające się fragmenty ekosystemów leśnych zaliczono do lasów ochronnych, które podzielono w zależności od celów ochronnych na kategorie, jedną z nich są „cenne fragmenty rodzimej przyrody”.

Łączna powierzchnia lasów ochronnych stanowiących cenne fragmenty rodzimej przyrody w Nadleśnictwie Daleszyce wynosi **295,55 ha**. Tą kategorią ochronności objęto siedliska wilgotne i bagienne (w tym niektóre siedliska przyrodnicze). Wszystkie te drzewostany zostały wyłączone z użytkowania rębego. Wykaz lasów ochronnych stanowiących cenne fragmenty rodzimej przyrody zamieszczono poniżej.

Tabela 100. Wykaz lasów stanowiących cenne fragmenty rodzimej przyrody

Obręb	Pododdział	Powierzchnia [ha]	Typ siedliskowy lasu	Funkcja lasu	Gospodarstwo
1	2	3	4	5	6
Daleszyce	55k	0,55	OLJ	OCHR	S
	56d	1,81	BMB	OCHR	S
	77a	3,81	LMWYŻŚW	OCHR	S
	77b	9,93	LMWYŻŚW	OCHR	S
	77c	9,33	LWYŻŚW	OCHR	S
	78c	8,47	LMWYŻŚW	OCHR	S
	78g	7,73	LMWYŻŚW	OCHR	S
	79j	3,22	LMWYŻŚW	OCHR	S
	79k	1,17	LMWYŻŚW	OCHR	S
	94b	3,06	LMWYŻŚW	OCHR	S
	94c	3,22	LMWYŻŚW	OCHR	S
	94d	2,15	BMWYŻŚW	OCHR	S
	94j	0,30	BMWYŻŚW	OCHR	S
	95a	2,60	BMWYŻŚW	OCHR	S
	117g	0,38	BMB	OCHR	S
	128f	1,05	BMB	OCHR	S
	129o	2,13	LMB	OCHR	S
	132c	0,34	BMB	OCHR	S
	133k	0,51	LMB	OCHR	S
	134g	3,34	BMW	OCHR	S
	134h	2,48	BMW	OCHR	S
	135h	0,82	BMB	OCHR	S
	138c	4,25	BMB	OCHR	S
	139f	1,11	BMB	OCHR	S
	139g	1,54	BMB	OCHR	S
	140b	0,89	BMB	OCHR	S
	141d	1,54	BMB	OCHR	S
	141m	3,36	BMB	OCHR	S
	142c	3,55	BMB	OCHR	S
	142f	1,04	BMB	OCHR	S
	142g	2,73	LMB	OCHR	S
	142h	1,94	LMB	OCHR	S
	142i	3,83	OL	OCHR	S
	142j	3,50	OL	OCHR	S
142k	1,39	BMB	OCHR	S	
142m	1,37	BMB	OCHR	S	
142n	0,53	LMB	OCHR	S	
142o	1,93	BMW	OCHR	S	
142p	0,37	LMB	OCHR	S	
143a	3,52	LMW	OCHR	S	

Obręb	Pododdział	Powierzchnia [ha]	Typ siedliskowy lasu	Funkcja lasu	Gospodarstwo
1	2	3	4	5	6
	143b	14,50	OL	OCHR	S
	143c	2,52	OL	OCHR	S
	143d	3,69	OL	OCHR	S
	143f	9,75	OL	OCHR	S
	143g	1,47	OL	OCHR	S
Szczecno	35d	3,90	OL	OCHR	S
	35f	6,16	OL	OCHR	S
	35g	0,52	LMB	OCHR	S
	35h	0,92	OL	OCHR	S
	36a	0,77	LMB	OCHR	S
	36b	6,00	LMB	OCHR	S
	36c	0,94	BMW	OCHR	S
	36d	1,41	BMW	OCHR	S
	36g	6,54	BMW	OCHR	S
	36h	0,55	LMB	OCHR	S
	36i	2,36	OL	OCHR	S
	36j	0,79	LMW	OCHR	S
	42a	1,26	LMB	OCHR	S
	45a	17,71	OL	OCHR	S
	45b	2,45	BŚW	OCHR	S
	46a	1,74	LMB	OCHR	S
	46b	1,68	LMB	OCHR	S
	46c	4,99	BMW	OCHR	S
	46d	4,95	LMW	OCHR	S
	46f	1,48	BMB	OCHR	S
	46h	4,57	BMB	OCHR	S
	46i	3,06	BŚW	OCHR	S
	46j	0,55	BMB	OCHR	S
	64c	7,11	OLJ	OCHR	S
	64d	0,72	LMW	OCHR	S
	64g	1,02	OLJ	OCHR	S
	64h	5,88	OLJ	OCHR	S
	64i	0,73	LMW	OCHR	S
	64j	1,87	OLJ	OCHR	S
	65c	16,83	OLJ	OCHR	S
	65d	1,32	OLJ	OCHR	S
	65g	2,24	OLJ	OCHR	S
66a	14,31	OLJ	OCHR	S	
70c	1,56	BMB	OCHR	S	
72d	0,77	BMB	OCHR	S	
72g	1,02	BMB	OCHR	S	
72h	1,03	LMB	OCHR	S	
205i	4,03	LMB	OCHR	S	
234c	3,49	LMB	OCHR	S	
244h	0,71	LMB	OCHR	S	
244i	1,81	LMB	OCHR	S	
250d	4,51	LMB	OCHR	S	

Obręb	Pododdział	Powierzchnia [ha]	Typ siedliskowy lasu	Funkcja lasu	Gospodarstwo
1	2	3	4	5	6
	250f	0,92	LMB	OCHR	S
	256c	7,30	LMB	OCHR	S
	256g	0,98	LMB	OCHR	S
	256j	1,37	LMB	OCHR	S
Razem		295,55			

4.5. Drzewostany.

Drzewostany są podstawowym i najważniejszym elementem ekosystemu leśnego. Charakteryzuje je szereg cech taksacyjnych, które przedstawiono w pozostałych częściach Planu Urządzenia Lasu, a jedynie niektóre zostały dodatkowo uwypuklone w tym rozdziale.

Tabela 101. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów Nadleśnictwa.

Jednostka	Średni wiek [lat]	Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	Przyrost bieżący roczny [m ³ /ha]	Udział % siedlisk borowych	Udział % gatunków iglastych
1	2	3	4	5	6
Obręb Daleszyce	78	289	7,55	23,10	81,51
Obręb Szczecno	75	275	6,53	41,40	82,89
Nadleśnictwo Daleszyce	77	282	7,05	32,17	82,19

4.5.1. Bogactwo gatunkowe

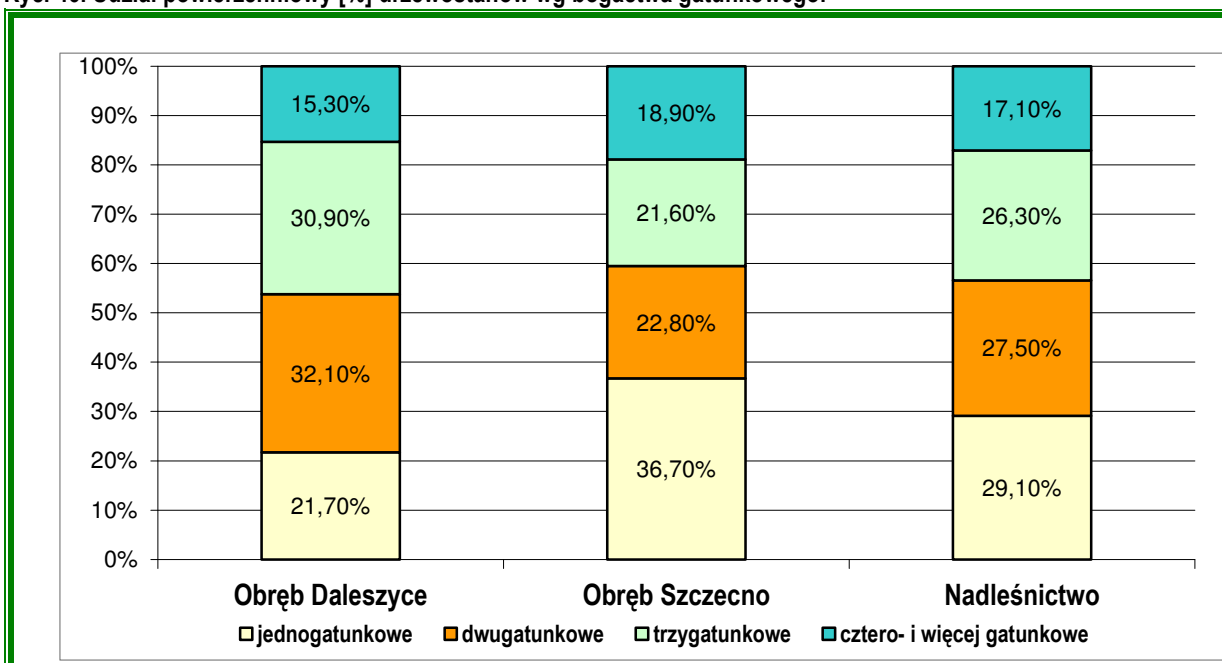
Strukturę gatunkową drzewostanów poddano analizie, biorąc pod uwagę ilość gatunków w składzie warstw drzew, ewentualnie Ip i Iip. Wyróżniono tu cztery grupy drzewostanów tj.: jedno-, dwu-, trzy-, a także cztero- i więcej gatunkowe. Wyniki przedstawiono poniżej w tabeli i na rycinie.

Tabela 102. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego.

Obręb, Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Daleszyce	jednogatunkowe	108,46	990,43	191,59	1290,48	21,7
	dwugatunkowe	192,22	900,57	822,8	1915,59	32,1
	trzygatunkowe	58,13	566,79	1215,73	1840,65	30,9
	cztero- i więcej gatunkowe	35,08	344,62	533,51	913,21	15,3
	Razem	393,89	2802,41	2763,63	5959,93	100,00
Obręb Szczecno	jednogatunkowe	218,35	1162,06	760,2	2140,61	36,7
	dwugatunkowe	250,6	441,21	638,02	1329,83	22,8
	trzygatunkowe	174,84	550,09	532,49	1257,42	21,6

Obręb, Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
	cztero- i więcej gatunkowe	62,36	342,26	695,65	1100,27	18,9
	Razem	706,15	2495,62	2626,36	5828,13	100,00
Nadleśnictwo Daleszyce	jednogatunkowe	326,81	2152,49	951,79	3431,09	29,1
	dwugatunkowe	442,82	1341,78	1460,82	3245,42	27,5
	trzygatunkowe	232,97	1116,88	1748,22	3098,07	26,3
	cztero- i więcej gatunkowe	97,44	686,88	1229,16	2013,48	17,1
	Razem	1100,04	5298,03	5389,99	11788,06	100,00

Ryc. 46. Udział powierzchniowy [%] drzewostanów wg bogactwa gatunkowego.



W Nadleśnictwie Daleszyce drzewostany o najbardziej zróżnicowanym składzie gatunkowym, tzn. cztery i więcej gatunków, stanowią 17,10 %. W obrębie Szczecno dominują drzewostany jednogatunkowe (36,70 %) natomiast w obrębie Daleszyce drzewostany dwugatunkowe (32,10 %).

W porównaniu do danych zamieszczonych w Programie ochrony przyrody z 2007 r., udział drzewostanów jednogatunkowych oraz cztero- i więcej gatunkowych zmniejszył się odpowiednio o 2,5 % oraz 24,3 %, natomiast w grupie drzewostanów, w których opisano dwa oraz trzy gatunki odnotowano wzrost w udziale procentowym (dwugatunkowych o 13,50 %, trzygatunkowych o 13,30 %).

4.5.2. Struktura

Strukturę pionową przeanalizowano w oparciu o podział na grupy drzewostanów: jednopiętrowe, dwupiętrowe, wielopiętrowe oraz KO i KDO. Wyniki zawarto w tabeli poniżej oraz zobrazowano na rycinie. Wskazują one na niezbyt duże zróżnicowanie lasów Nadleśnictwa pod względem rozpatrywanej cechy – są to głównie drzewostany jednopiętrowe.

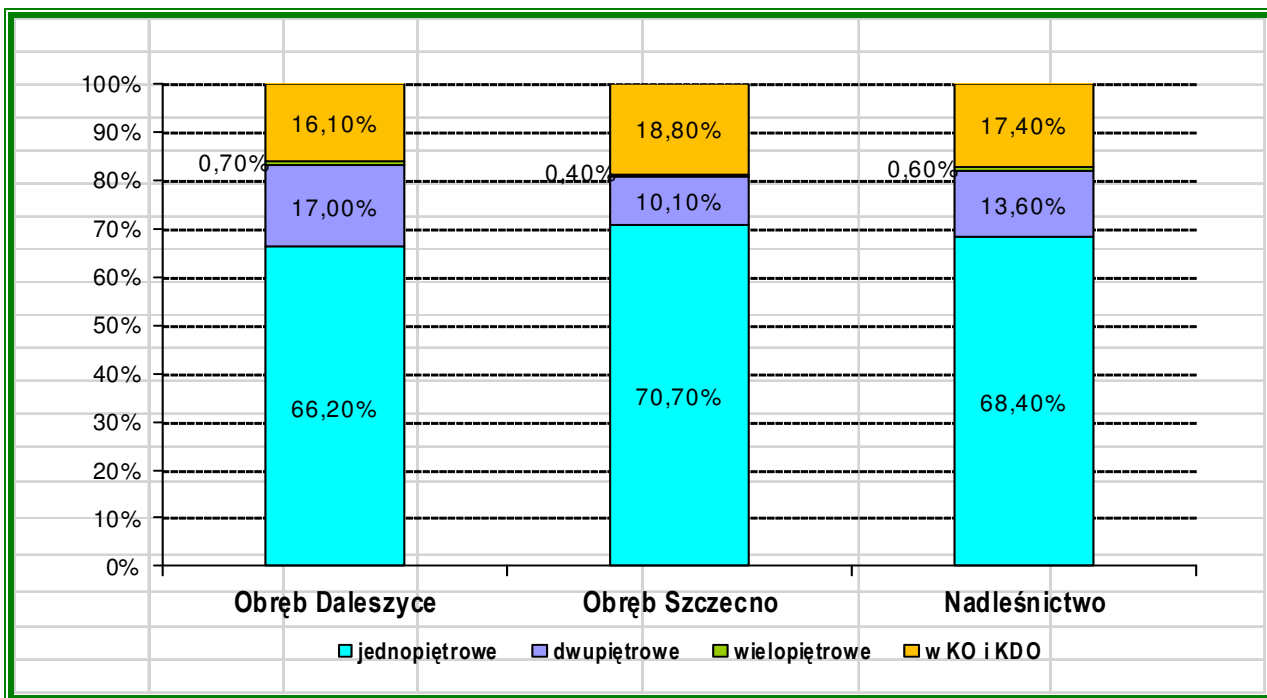
Należy mieć jednak na względzie, że interpretacja struktury drzewostanów w oparciu o poniższe dane, będące pochodną zastosowanej metody inwentaryzacyjnej, nie odzwierciedla w pełni stanu faktycznego. Pewna, bowiem grupa drzewostanów, złożonych z drzew o różnym wieku, tworzących strukturę warstwową, ujmowana jest formalnie, jako drzewostany jednopiętrowe.

Nie ulega wątpliwości, że zabiegi hodowlane wykonane w trakcie poprzedniego okresu gospodarczego i planowane do wykonania w trakcie kolejnego, przyczynią się do większego zróżnicowania budowy pionowej zbiorowisk leśnych, a tym samym do podniesienia ich stabilności.

Tabela 103. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg grup wiekowych i struktury.

Obręb, Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Daleszyce	jednopiętrowe	393,89	2501,23	1049,82	3944,94	66,20
	dwupiętrowe	-	238,21	773,7	1011,91	17,00
	wielopiętrowe	-	18,90	26,48	45,38	0,70
	w KO i KDO	-	44,07	913,63	957,7	16,10
	Razem	393,89	2802,41	2763,63	5959,93	100,00
Obręb Szczecno	jednopiętrowe	706,15	2219,96	1196,89	4123,00	70,70
	dwupiętrowe	-	188,84	397,63	586,47	10,10
	wielopiętrowe	-	23,53	-	23,53	0,40
	w KO i KDO	-	63,29	1031,84	1095,13	18,80
	Razem	706,15	2495,62	2626,36	5828,13	100,00
Nadleśnictwo Daleszyce	jednopiętrowe	1100,04	4721,19	2246,71	8067,94	68,40
	dwupiętrowe	-	427,05	1171,33	1598,38	13,60
	wielopiętrowe	-	42,43	26,48	68,91	0,60
	w KO i KDO	-	107,36	1945,47	2052,83	17,40
	Razem	1100,04	5298,03	5389,99	11788,06	100,00

Ryc. 47. Udział powierzchniowy [%] drzewostanów wg struktury pionowej.



W porównaniu z poprzednim Programem ... z 2007 r. udział drzewostanów o pionowej strukturze jednopiętrowej spadł o ok. 6,60 %, w skali całego Nadleśnictwa, na rzecz głównie drzewostanów w KO i KDO.

4.5.3. Pochodzenie

Poniżej w tabeli oraz na rycinie przedstawiono dane dotyczące pochodzenia (sposobu odnowienia) drzewostanów.

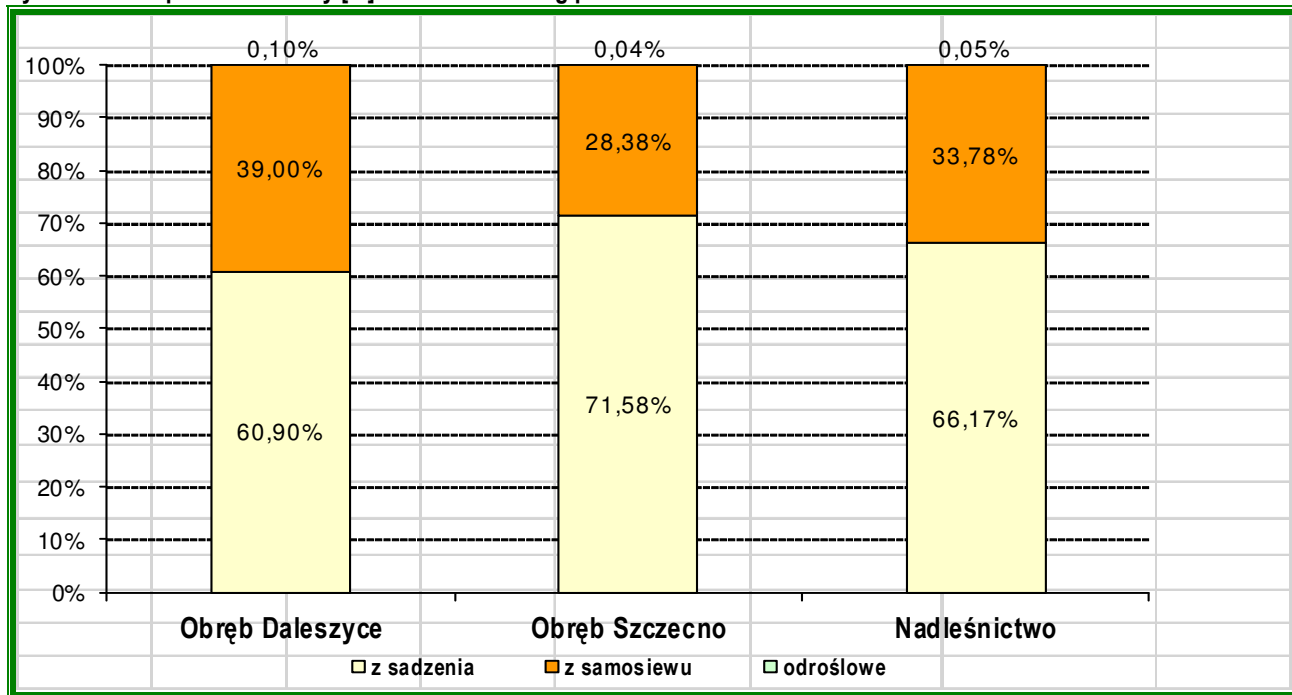
Jak wynika z zamieszczonych danych, w Nadleśnictwie Daleszyce, udział drzewostanów pochodzenia sztucznego (z sadzenia) wyraźnie przeważa nad odnowieniem naturalnym (samosiew). Cecha pochodzenia potwierdza zależności opisane przy okazji bogactwa gatunkowego i struktury. Drzewostany pochodzące z odnowień sztucznych, głównie jednopiętrowe, mają kilkukrotnie większy udział w powierzchni leśnej zalesionej. Udział drzewostanów odrosłowych jest znikomy (0,05%). Dotyczy to olszy, w mniejszym zaś zakresie dęba, brzozy i graba.

Tabela 104. Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów wg rodzajów pochodzenia oraz grup wiekowych.

Obręb, Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Daleszyce	odrosłowe	-	0,88	2,21	3,09	0,10
	z samosiewu	95,71	1034,67	1197,54	2327,92	39,00
	z sadzenia	298,18	1766,86	1563,88	3628,92	60,90
	Razem	393,89	2802,41	2763,63	5959,93	100,00
Obręb Szczecno	odrosłowe	-	-	2,40	2,40	0,04
	z samosiewu	87,70	697,48	868,65	1653,83	28,38
	z sadzenia	618,45	1798,14	1755,31	4171,90	71,58
	Razem	706,15	2495,62	2626,36	5828,13	100,00
Nadleśnictwo	odrosłowe	0,00	0,88	4,61	5,49	0,05

Obręb, Nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Daleszyce	z samosiewu	183,41	1732,15	2066,19	3981,75	33,78
	z sadzenia	916,63	3565	3319,19	7800,82	66,17
	Razem	1100,04	5298,03	5389,99	11788,06	100,00

Ryc. 48. Udział powierzchniowy [%] drzewostanów wg pochodzenia.



4.5.4. Drzewostany wyróżniające się pod względem różnorodności biologicznej

Na potrzeby „Programu Ochrony Przyrody” przyjęto założenie, że drzewostany wyróżniające się pod względem różnorodności biologicznej to takie, które zawierają w składzie (warstw: drzew, I piętra i II piętra) 5 i więcej gatunków. Jest to zasadnicze uproszczenie, ograniczające się jedynie do różnorodności na poziomie gatunkowym i dotyczy wyłącznie drzew, pozwala jednak wyodrębnić drzewostany o bogatszym składzie gatunkowym.

Tabela 105. Drzewostany wyróżniające się bioróżnorodnością.

Obręb	Liczba gatunków	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja
1	2	3	4
Daleszyce	5	173,41	1a,c,d; 2a; 25f; 28b; 30d; 31f; 48g,h; 49a; 59a; 61b; 74d; 84b; 90f; 91c,d,h; 92a,d,g,i; 93f; 96b; 98c; 99d; 103a; 104a; 106c; 111n; 113c; 114f; 119c; 130d; 133f; 206f; 207c; 254b; 269a,g.
	6	45,30	19g; 24b; 32c; 76h; 91i; 92h; 93b,d; 106b; 269d.
Szczecno	5	248,10	12f; 13c; 15b,j; 21b,d; 22b; 25m; 27j,l,m; 32b; 34a; 35g; 36a,b,h; 37b,d,i; 38d; 39a; 40b,p; 41i,o; 44c; 47a,b; 48i; 49f; 52a; 54a; 55n,o; 56h; 57b,d,h; 58b; 60d; 68i; 80j; 94f; 101f; 107h; 109i; 111f; 112d; 117x; 125d; 240g; 241g; 247b; 248i; 257b; 258j,n; 262b; 272a; 275c; 283h; 284g.
	6	118,56	15a; 23g; 27r; 29b,c; 31b; 37g; 42i; 50c; 53d; 56b; 57g; 79g; 106f; 109b,m; 125i;

Obręb	Liczba gatunków	Powierzchnia [ha]	Lokalizacja
1	2	3	4
			254c; 261h; 262h,i,j; 283b,f; 284f.
	7	30,90	15h; 30a; 37c; 40l; 57c,f; 58g,h.
	8	3,99	47j.
Razem		620,26	

4.6. Siedliska przyrodnicze

Zgodnie z art. 1b Dyrektywy siedliskowej: „siedlisko przyrodnicze” – to obszar lądowy lub wodny, wyróżniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne, całkowicie naturalne lub półnaturalne. Siedlisko przyrodnicze nie jest w rozumieniu Ustawy o ochronie przyrody, ale również Dyrektywy, prawną formą ochrony. Na terenie Nadleśnictwa Daleszyce wyodrębniono 10 typów siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, stanowiących przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 na powierzchni **2056,54 ha**. Dane pochodziły z Planu Zadań Ochronnych dla Obszaru Natura 2000 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie”. Na omawianym terenie przeprowadzono również prace fitosocjologiczne w 2013 r. Polegały na zakładaniu zdjęć fitosocjologicznych (jedno zdjęcie na 50 ha drzewostanu) i kartowaniu zbiorowisk roślinnych zgodnie z instrukcją urzędowania lasu. Dane z tych prac zostały uwzględnione w opisach taksacyjnych jako zbiorowiska roślinne, zostały również wykorzystane do sporządzenia Planu Zadań Ochronnych, bądź w przypadku rozbieżności z danymi z PZO, stanowiły podstawę do zaplanowania właściwych wskazań gospodarczych dla poszczególnych drzewostanów.

W pozostałych obszarach siedliskowych Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa tj.: „Dolina Warkocza” i „Dolina Czarnej Nidy”, wskazano siedliska przyrodnicze na podstawie prac fitosocjologicznych i danych z WZS, na powierzchni łącznej odpowiednio **80,00 ha** i **87,48 ha**. Siedliska zdiagnozowane poza obszarami sieci Natura 2000 (płaty cennych zbiorowisk roślinnych), zajmują powierzchnię **585,91 ha** - dane z prac fitosocjologicznych oraz **259,13 ha** - dane z prac WZS.

Podczas projektowania wskazań gospodarczych dla siedlisk przyrodniczych przyjęto odrębny cel hodowlany, sposób postępowania hodowlanego, uwzględniający naturalne składy drzewostanów i ich strukturę piętrową. W ramach poszczególnych siedlisk przyrodniczych składy docelowe przyszłych drzewostanów określono w protokole z Komisji Założeń Planu. Ponadto uwzględniono dodatkowe typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw zaakceptowane przez RDLP Radom, przedłożone do przyjęcia na Naradzie Techniczno Gospodarczej.

W części pododdziałów obrębu leśnego Szczecno (256a,b,d; 256h,i,m,n; 259f,g,i; 260b-f), w OZW „Dolina Czarnej Nidy”, odrzucono i nie ujmowano siedlisk przyrodniczych z danych WZS (siedliska 91E0 i 9170). Na podstawie materiałów terenowych zebranych w trakcie prac nad projektem PUL, prac siedliskowych i prac fitosocjologicznych, stwierdzono, że ewidentnie zostały błędnie określone.

Tabela 106. Wykaz siedlisk przyrodniczych chronionych w Nadleśnictwie Daleszyce, wg danych z Planu Zadań Ochronnych, stanowiące przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 „Lasy Cisowsko-Orłowińskie”.

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]		
		Obręb Daleszyce	Obręb Szczecno	Nadleśnictwo
1	2	3	4	5
Siedliska przyrodnicze nieleśne				
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	-	115,83	115,83
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	3,66	63,31	66,97
Razem		3,66	179,14	182,80
Siedliska przyrodnicze leśne				
9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo pilosae - Fagetum</i>)	250,08	-	250,08
9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae - Fagenion</i>)	513,88	-	513,88
9170	Grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	16,41	276,55	292,96
9190	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	6,58	5,44	12,02
91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi - Pinetum</i>)	35,51	86,80	122,31
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Fraxino Alnetum</i>)	56,53	179,97	236,50
91P0	Wyżynne jodłowe bory mieszane (<i>Abietetum polonicum</i>)	423,17	20,52	443,69
91T0	Sosnowe bory chrobotkowe (<i>Cladonio Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano - Pinetum</i>)	-	2,30	2,30
Razem		1302,16	571,58	1873,74
Razem		1305,82	750,72	2056,54

-/ pogrubieniem zaznaczono siedliska priorytetowe.

Tabela 107. Wykaz siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie Daleszyce, wg danych z opracowania fitosocjologicznego, w obszarach Natura 2000 „Dolina Czarnej Nidy” i „Dolina Warkocza”.

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]		
		Obręb Daleszyce	Obręb Szczecno	Nadleśnictwo
1	2	3	4	5
Siedliska przyrodnicze leśne				
9170	Grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	-	14,30	14,30
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Fraxino Alnetum</i>)	-	20,58	20,58
91P0	Wyżynne jodłowe bory mieszane (<i>Abietetum polonicum</i>)	-	45,12	45,12
Razem		-	80,00	80,00

-/ pogrubieniem zaznaczono siedliska priorytetowe.

Tabela 108. Wykaz siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie Daleszyce, wg danych z WZS, w obszarach Natura 2000 „Dolina Czarnej Nidy” oraz „Dolina Warkocza”.

Kod siedliska	Nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]		
		Obręb Daleszyce	Obręb Szczecno	Nadleśnictwo
1	2	3	4	5
Siedliska przyrodnicze nieleśne				
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	-	1,18	1,18
Razem		-	1,18	1,18
Siedliska przyrodnicze leśne				
9170	Grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	-	71,22	71,22
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Fraxino Alnetum</i>)	1,36	13,72	15,08
Razem		1,36	84,94	86,30
Razem		1,36	86,12	87,48

-/ pogrubieniem zaznaczono siedliska priorytetowe.

Wykaz powierzchni pododdziałów, ze wskazaniem gospodarczymi, w których zinwentaryzowano siedliska przyrodnicze zamieszczono, jako załącznik nr 1 na końcu Programu Ochrony Przyrody. W tabelach tych dla gruntów leśnych dodatkowo zamieszczono informacje dotyczące: rodzaju powierzchni, struktury drzewostanu, wieku drzewostanu, siedliskowego typu lasu oraz przyjętego TD.

Znaczna część pododdziałów, w których określono siedlisko przyrodnicze została włączona do lasów ochronnych. Ponadto część wyłączono z użytkowania rębego, a dla tych, w których zaplanowano rębnie, przyjęto sposób postępowania i intensywność cięcia, które nie spowodują utraty wartości przyrodniczej w dłuższej perspektywie czasowej.

Poniżej zestawiono cenne zbiorowiska roślinne określone na podstawie danych z prac fitosocjologicznych oraz dane z WZS, położonych poza obszarami Natura 2000.

Tabela 109. Zestawienie zbiorcze cennych zbiorowisk roślinnych określonych na podstawie danych z opracowania fitosocjologicznego, położonych poza obszarami Natura 2000.

Odpowiadający kod siedliska przyrodniczego	Przyjęty kod w bazie opisów taksacyjnych	Odpowiadająca nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]		
			Obręb Daleszyce	Obręb Szczecno	Nadleśnictwo
1	2	3	4	5	6
Zbiorowiska leśne					
9170	T-C	Grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	22,06	18,43	40,49
91D0	Vu-P	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi - Pinetum</i>)	2,46	-	2,46
91P0	A-P	Wyżynne jodłowe bory mieszane (<i>Abietetum polonicum</i>)	281,06	252,36	533,42
9110	Lp-F	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo pilosae - Fagetum</i>)	9,54	-	9,54
Razem			315,12	270,79	585,91

Tabela 110. Zestawienie zbiorcze cennych zbiorowisk roślinnych określonych na podstawie danych z WZS, położonych poza obszarami Natura 2000.

Odpowiadający kod siedliska przyrodniczego	Przyjęty kod w bazie opisów taksacyjnych	Odpowiadająca nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]		
			Obręb Daleszyce	Obręb Szczecno	Nadleśnictwo
1	2	3	4	5	6
Zbiorowiska leśne					
9130	Dg-F	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae - Fagetum</i>)	123,13	-	123,13
9170	T-C	Grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	8,08	4,08	12,16
9190	Qr-P	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercetea robori-petraeae</i>)	18,85	21,49	40,34
91E0	F-A	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Fraxino Alnetum</i>)	-	9,68	9,68
91P0	A-P	Wyżynne jodłowe bory mieszane (<i>Abietetum polonicum</i>)	59,27	-	59,27
91D0	Vu-P	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi - Pinetum</i>)	14,42	-	14,42
Razem zbiorowiska leśne			223,75	35,25	259,00
Zbiorowiska nieleśne					
6410	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	-	0,13	0,13
Razem zbiorowiska nieleśne			-	0,13	0,13
Razem			223,75	35,38	259,13

5. Walory kulturowe

Osadnictwo na terenie Gór Świętokrzyskich związane było głównie z wykorzystaniem naturalnych zasobów, tzn. eksploatacją rudy żelaza i innych metali oraz wytopem szkła przy pomocy węgla drzewnego. Jedynie w południowej części obrębu Szczecno wyraźniej zaznacza się wpływ rolnictwa na osiedlanie się ludności w minionych wiekach.

Ślady starożytnego hutnictwa związane z prymitywną produkcją żelaza w tzw. dymarkach (jednorazowych, glinianych piecach), odnajdywane są zasadniczo na całym obszarze Gór Świętokrzyskich. Proces wytopu żelaza tą metodą znany był tutaj najprawdopodobniej 2000 lat przed naszą erą. Rudę wytapiano w tysiącach pieców, dziś odnajdywane są ich liczne pozostałości w postaci żużli. Pierwotne metody przekształcały się w coraz bardziej nowoczesne i wydajne fryszkerki, kuźnice w końcu w zakłady wielkopieczowe. Węgiel drzewny wykorzystywano również do wytopu szkła, wyroby z Gór Świętokrzyskich trafiały nie tylko na dwór biskupstwa, ale również na rynek krakowski. Huty szkła były obecne na terenie Nadleśnictwa Daleszyce (np. w okolicach miejscowości Holendry). Hutnictwo wykorzystujące węgiel drzewny przetrwało zasadniczo do XVIII w., jego kres nastąpił wraz z rozwojem kolei i wzrostem znaczenia węgla kamiennego. Starożytne Hutnictwo i Staropolski Okręg Przemysłowy pozostawiły po sobie liczne zabytki, których duża część przetrwała do dziś.

Konsekwencją „przemysłowej” ekspansji na tych terenach było osadnictwo. Powstawały osady „przemysłowe” (głównie hutnicze oraz ich pochodne), a w miejscach przydatnych do uprawy, wsie o charakterze rolniczym. Do dziś na tym terenie przetrwało wiele zabytków sakralnych oraz budowli świeckich, a najciekawsze zamieszczono w tabeli poniżej. Do interesujących układów urbanistycznych należy miejscowość Daleszyce, która swój rozwój zawdzięcza położeniu na szlaku handlowym.

W zasięgu administracyjnym obrębów leśnych Nadleśnictwa Daleszyce znajduje się wiele zabytków kultury materialnej, miejsc pamięci oraz stanowisk archeologicznych, które są świadectwem bogatej historii regionu.

Poniżej zamieszczono listę i krótką charakterystykę zabytków kultury materialnej zlokalizowanych w zasięgu Nadleśnictwa Daleszyce.

Tabela 111. Wykaz ważniejszych zabytków kultury materialnej, wpisanych do rejestru zabytków, w terytorialnym zasięgu działania Nadleśnictwa Daleszyce.

Lp.	Nazwa obiektu	Lokalizacja		Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, podstawowe walory	Uwagi
		gmina	miejsowość		
1	2	3	4	5	6
<i>Powiat kielecki</i>					
1.	Zabytkowy młyn	Bieliny	Belno	- młyn, nr rej.: 554 z 18.08.1970 (zabytkowy młyn z roku 1884 zbudowany z bali drewnianych; do roku 1960 z kołem wodnym nasiębiemym, a później przerobiony na napęd elektryczny. Stan techniczny obiektu jest dobry).	A.210

Lp.	Nazwa obiektu	Lokalizacja		Ogólny opis, rok powstania (budowy), rodzaj obiektu, podstawowe walory	Uwagi
		gmina	miejsowość		
1	2	3	4	5	6
2.	Kościół parafialny	Daleszyce	Cisów	- kościół par. pw. św. Wojciecha, nr rej.: 375 z 14.01.1957 oraz 292 z 15.06.1967 (kościół ufundowany w 1758 r. przez biskupa krakowskiego Andrzeja Załuskiego (budowa trwała od 1765 do 1816 r.). Wewnątrz znajduje się barokowo-klasycystyczny ołtarz główny z końca XVIII w. oraz późnobarokowe (z pocz. XIX w.) ołtarze boczne, ambona i chrzcielnica;	A.305
3.	Cmentarz parafialny	- -	- -	- cmentarz parafialny stary, nr rej.: 1148 z 25.06.1992 - cmentarz parafialny nowy, nr rej.: 1149 z 25.06.1992	A.306 A.307
4.	Układ urbanistyczny	- -	Daleszyce	- układ urbanistyczny, nr rej.: 1044 z 30.03.1988	A.308
5.	Kościół parafialny	- -	Daleszyce	- zespół kościoła par. pw. św. Michała, nr rej.: 1040 z 30.03.1988: • kościół, • dzwonnica bramna. (kościół z XV w., początkowo jednonawowy, kamiennie-drewniany; później kilkakrotnie przebudowywany, ostateczny kształt uzyskał w latach 1907 – 1920. Wewnątrz znajdują się obrazy i rzeźby z XVI i XVIII w. Sanktuarium z obrazem Matki Boskiej Daleszyckiej).	A.309/1-2
6.	Cmentarz parafialny	- -	Daleszyce	- zespół cmentarza parafialnego: • teren cmentarza, nr rej.: 1140 z 17.06.1992 • kaplica cmentarna, nr rej.: 1043 z 30.03.1988 (z 1908 r.),	A.310/1-2
7.	Układ urbanistyczny	- -	Daleszyce	- domy drewniane przy ul. Głowackiego, nr rej.: 201 z 20.10.1955 (układ urbanistyczny z XVI – XIX w.),	A.874
8.	Kapliczka	- -	Daleszyce	- kapliczka przydrożna pw. św. Jana Nepomucena (przy drodze na Górnio), nr rej.: 1041 z 30.03.1988r.	A.311
9.	Zespół dworski	- -	Słopiec Rządowy	- dwór, nr rej.: 503 z 09.09.1957 oraz 636 z 28.10.1971 (zespół dworski zajmujący obecnie 1,08 ha; stanowi wł. prywatną. Budynek dworu będący w dobrym stanie pochodzi z początku XIX w. Zachowała się część drzewostanu parkowego, do którego brak jednak alei dojazdowej).	A.312
10.	Młyn wody	- -	- -	- młyn wodny, nr rej.: 805 z 15.05.1958 oraz 298 z 15.02.1967 (pozostałości drewnianego młyna wodnego z 1865 r. będące w stanie postępującej ruiny).	A.313
11.	Kościół parafialny	- -	Suków	- zespół kościoła par. pw. MB Królowej Polski, nr rej.: 1046 z 23.08.1988: • kościół, • plebania.	A.314/1-2
12.	Zespół dworski	- -	Szczecno	- zespół dworski: • dwór, nr rej.: 1042 z 30.03.1988 • park, nr rej.: 579 z 11.12.1957 oraz 1042 z 30.03.1988 (zespół parkowo-dworski. Budynek dworu pochodzi z XVIII wieku, a w XIX w. był przebudowywany; obecnie w stanie ruiny. Zachowane elementy parku pochodzą z połowy XIX w., a do budynku prowadzi aleja obsadzona szpalerem okazałych topól).	A.315/1-2
13.	Teren góry	Górnio	Góra Radostowa	- teren góry w granicach gminy Górnio, nr rej. 985 z 18.08.1978 oraz 985 z 22.04.1996	A.316
14.	Kościół parafialny	- -	Leszczyny	- kościół par. pw. św. Jacka, nr rej.: 163 z 25.07.1966	A.317
15.	Cmentarz parafialny	- -	- -	- cmentarz parafialny, nr rej.: 1130 z 12.05.1992 - cmentarz parafialny „stary”, nr rej.: 1131 z 12.05.1992	A.318 A.319
16.	Kaplica	- -	Wola Jachowa	- kaplica pw. św. Joachima, nr rej.: 407 z 15.01.1957 oraz 300 z 15.06.1967	A.320
17.	Kaplica	Masłów	Wola Kopcowa	- kaplica pw. św. Józefa Robotnika nr rej.: 530 z 08.09.1969	A.417
18.	Zespół dworski	Morawica	Drochów Dolny	- zespół dworski: • dwór, nr rej.: 1027 z 27.04.1984 • park, nr rej.: 637 z 17.12.1957 oraz 1027 z 27.04.1984 • staw, nr rej.: 1027 z 27.04.1984 (dwór mur., 2 poł. XIX, rozbud. 1911, remont. ok. 1987; ogrodzenie, mur., k. XIX; pozostałość parku k. XIX).	A.432/1-2
19.	Kaplica	- -	Morawica	- pozostałości kaplicy, nr rej.: 410 z 15.01.1957 oraz 295 z 15.02.1967 - park, nr rej.: 636 z 17.12.1957	A.434 A.435
20.	Zespół kościoła	Pierzchnica	Pierzchnica	- układ przestrzenny, nr rej.: 1050 z 31.08.1989 - zespół kościoła par. pw. św. Małgorzaty, nr rej.: 132 z 31.08.1989: • kościół, nr rej.: 354 z 04.01.1957 • cmentarz przykościelny z ogrodzeniem, • cmentarz parafialny, • dzwonnica, nr rej.: 132 z 22.06.1967, • plebania.	A.447 A.448/1-5

Z wymienionych powyżej zabytków kultury materialnej na szczególną uwagę zasługują parki, które oprócz niewątpliwej wartości historycznej stanowią cenne elementy przyrodnicze, uzupełniając lokalne układy ekologiczne. Zabytkowe parki w zasięgu Nadleśnictwa Daleszyce znajdują się między innymi w miejscowościach **Słopiec, Szczecno, Drochów Dolny, Morawica**.

Obszary lasów są najmniej poznane z punktu widzenia badań archeologicznych. Z tej przyczyny, ale również z faktu, że nie były to obszary szczególnie zasiedlane, ilość stanowisk archeologicznych jest zdecydowanie mniejsza niż na terenach rolniczych i zurbanizowanych. W związku z tym ważne, dla zachowania dziedzictwa kulturowego tych ziem jest odpowiedzialne podejście do znalezisk noszących wartość historyczną, ale również nienaturalnych form ukształtowania terenu, które mogą kryć ślady archeologiczne i stanowić cenne źródło wiedzy o dawnym zagospodarowaniu tych terenów. Odkrycie takich śladów powinno być bezwzględnie zgłaszane do służb konserwatorskich odpowiedzialnych za ochronę zabytków na tym terenie. **Lokalizacja wszystkich obiektów archeologicznych nie powinna być upowszechniana. Należy chronić tereny leśne przed nielegalnym przeszukiwaniem przez tzw. „poszukiwaczy skarbów”, penetrujących bez odpowiednich zezwoleń tereny z wykrywaczami metalu.**

Obiekty zabytkowe podlegają ochronie na mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz.U. Nr 162 poz. 1568 z późn. zmianami, tekst jednolity D.U.2014, poz.1446) o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

„Gospodarka leśna w lasach wpisanych do rejestru zabytków i w lasach, na terenie, których znajdują się zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków, prowadzona jest w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami” (Art. 7 ust. 3 w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach)”. Ponadto zgodnie z Ustawą z dnia 24 lutego 2006 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. nr 50, poz. 362) w przypadku nowych zalesień lub zmiany charakteru dotychczasowej działalności leśnej na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne – Nadleśnictwo jest obowiązane pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie takich badań jest niezbędne w celu ich ochrony.

W związku z powyższym przed przystąpieniem do realizacji wskazań gospodarczych polegających na prowadzeniu prac ziemnych, prac zrębowych i odnowieniowych lub związanych ze zmianą charakteru użytkowania w obrębie stanowisk archeologicznych należy działać takie zgłaszać do Urzędu Ochrony Zabytków w celu uzyskania opinii o konieczności prowadzenia prac archeologicznych.

Na podstawie danych uzyskanych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Kielcach, nie stwierdza się jednoznacznej lokalizacji zabytków archeologicznych na terenie lasów Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Daleszyce, co nie oznacza, że takich obiektów nie ma. Na mapie walorów zaznaczono jedynie 5 miejsc, które położone są w bezpośrednim sąsiedztwie zasobów Nadleśnictwa Daleszyce.

Na terenie Lasów Państwowych znajduje się wiele miejsc pamięci narodowej będących świadectwem bogatej historii regionu (mniej lub bardziej udokumentowanych). Poniżej przedstawiono wykaz i lokalizację takowych obiektów znajdujących się w lasach Nadleśnictwa Daleszyce.

Tabela 112. Wykaz miejsc pamięci, mogił, kapliczek zlokalizowanych w lasach Nadleśnictwa Daleszyce.

Lp.	Nazwa obiektu	Leśnictwo Oddział, pododdział	Ogólny opis obiektu	Uwagi
1	2	3	4	5
Obręb leśny Daleszyce				
1.	Kapliczka	Włochy 12b	-	-

2.	Miejsce pamięci	Włochy 71b	Pomnik i krzyż upamiętniający miejsce obozowiska oddziału AK Wybranieccy.	-
3.	Miejsce pamięci	Włochy 65g	Krzyż.	-
4.	Miejsce pamięci	Sieraków 55i	Pomnik upamiętniający wizytę Piłsudskiego na ziemi daleszyckiej.	-
5.	Miejsce pamięci	Sieraków 73f	Pomnik upamiętniający powstańców styczniowych i oddział AK Wybranieccy.	-
6.	Miejsce pamięci	Sieraków 74g	pomnik upamiętniający miejsce obozowiska oddziałów puł. Kality Rębajły i oddziału AK Wybranieccy.	-
Obręb leśny Szczecno				
1.	Miejsce pamięci	Marzysz 228c*	Pomnik upamiętniający miejsce rozstrzelania ludności cywilnej przez Niemców.	-
2.	Miejsce pamięci	Marzysz 228c*	Pomnik upamiętniający miejsce rozstrzelania ludności cywilnej przez Niemców ufundowany przez leśników i drzewiarzy.	-
3.	Mogiła	Marzysz 184f	Mogiła żołnierzy AK.	-
4.	Miejsce pamięci	Radomice 260a	Pomnik żołnierzy poległych w II wojnie światowej trzech wyznań.	-
5.	Miejsce pamięci	Radomice 260c	Mogiła żołnierza AK.	-
6.	Miejsce pamięci	Radomice 263b	Mogiła żołnierza AK.	-
7.	Miejsce pamięci	Łuczewnica 57d	Pomnik upamiętniający desant Brygady Grunwald pod dowództwem gen. Rojko Rykowskiego.	-
8.	Miejsce pamięci	Łuczewnica 58k	Mogiła dawnego włościanina Sabina Nowosielskiego.	-

* – lokalizacja w sąsiedztwie gruntów LP.

6. Zagrożenia

Stan lasów jest miernikiem zagrożeń całego środowiska przyrodniczego. Las jest najbardziej czułym wskaźnikiem negatywnych zmian, a jednocześnie trudnym do odtworzenia w takiej samej postaci ekosystemem.

Spośród wielu groźnych dla lasów czynników tylko część może je zniszczyć w ciągu bardzo krótkiego czasu, np.: ogień, huragany, powodzie, itp. Pozostałe powodują najczęściej różnorakie uszkodzenia, w wyniku których rozwijają się mniej lub bardziej przewlekłe procesy chorobowe.

Wzajemne powiązanie kilku czynników, polegające na jednoczesnym lub następującym po sobie występowaniu, powoduje, że ich oddziaływanie jest silniejsze, a niszczący efekt końcowy większy niż zwykła suma efektów poszczególnych czynników.

Lasy Nadleśnictwa Daleszyce narażone mogą być na oddziaływanie następujących czynników:

- ✓ abiotycznych:
 - długotrwałe susze,
 - niskie temperatury, wczesne i późne przymrozki,
 - silne wiatry, huragany
- biotycznych:
 - szkodniki owadzie (pierwotne, wtórne),
 - grzybowe choroby infekcyjne (korzeni, pędów, liści),
 - nadmierne występowanie zwierząt roślinożernych;
- antropogenicznych:
 - zanieczyszczenie powietrza,
 - zanieczyszczenie wód i gleb,

- pożary lasu,
- szkodnictwo leśne

6.1. Zagrożenia wywołane ujemnym oddziaływaniem przemysłu

6.1.1. Strefy uszkodzeń przemysłowych

Nie dokonano wyodrębnienia stref uszkodzeń przemysłowych ze względu na brak metodyki dotyczącej oceny stopnia uszkodzenia drzewostanów przez zanieczyszczenia przemysłowe.

6.1.2. Zanieczyszczenia powietrza

Emisją zanieczyszczeń nazywamy zjawisko przedostawania się do atmosfery substancji i pyłów z powierzchni ziemi. Rozróżniamy emisje naturalne oraz antropogeniczne – będące wynikiem różnorodnej działalności człowieka. Z punktu widzenia źródeł emisji wyróżnia się emisje: punktowe (sektor energetyczny i przemysłowy), powierzchniowe (sektor komunalno-bytowy, stacje paliw i górnictwo), liniowe (z oddziaływania transportu samochodowego).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w 2015 roku województwo świętokrzyskie zajmowało szóste miejsce w kraju pod względem emisji zanieczyszczeń pyłowych z „zakładów szczególnie uciążliwych” oraz szóste pod względem emisji zanieczyszczeń gazowych.

W latach 2005-2013 emisja substancji gazowych z zakładów „szczególnie uciążliwych” bez dwutlenku węgla zmalała w województwie o ponad 30 % a całkowita emisja pyłów zmniejszyła się o niemal 47%,

Zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska co roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w poszczególnych strefach. W rozumieniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, przygotowywanych w związku z transpozycją do prawa polskiego Dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości i czystszej powietrza dla Europy przyjmuje się, że od stycznia 2010 r. dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto nie będące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

W województwie świętokrzyskim, dla celów klasyfikacji pod kątem zawartości: ozonu, benzeno, dwutlenku azotu, tlenków azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM10, zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu oraz dla pyłu PM2,5, wyłoniono 2 strefy:

- miasto Kielce,
- strefę świętokrzyską.

Ponieważ region ten nie ma miasta o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy, nie występują tu aglomeracje będące strefą.

Klasyfikacji stref zanieczyszczenia powietrza dokonuje się dla każdego zanieczyszczenia, o określonych poziomach dopuszczalnych, na podstawie najwyższych stężeń na obszarze strefy. Końcowym wynikiem klasyfikacji jest określenie, dla poszczególnej strefy, jednej z trzech klas ze względu na ochronę roślin i ochronę zdrowia, są to:

- klasa A (D1) – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają: poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych;
- klasa B – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;

- klasa C (D2) – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe, poziomy celów długoterminowych.

Lasy Nadleśnictwa znajdują się w zasięgu ujemnego oddziaływania emisji przemysłowych zarówno ze źródeł dalekiego transportu, jak również lokalnych zakładów przemysłowych.

Tabela 113. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia według jednolitych kryteriów w skali kraju, zgodnych z kryteriami UE (dane za rok 2015).

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
			SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	B/a/P	O ₃
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Miasto Kielce	PL2601	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C	A
2.	Strefa świętokrzyska	PL2602	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A

O stanie czystości powietrza decyduje zawartość różnorodnych substancji, których koncentracja jest różna od poziomów ustalonych jako normalne. Stężenie zanieczyszczeń w powietrzu (imisja) wynika z wielkości ich emisji do atmosfery, a także warunków rozprzestrzeniania się (ukształtowania terenu, odległości od emitorów oraz warunków pogodowych).

Główną przyczyną zanieczyszczeń na tym terenie są powierzchniowe, punktowe oraz liniowe źródła emisji. Pierwsze stanowią technologiczne źródła emisji związane z przemysłem, domowe, a także osiedlowe lub zakładowe kotłownie, w których paliwem jest węgiel kamienny. Natomiast liniowe źródła emisji to drogi. Obecnie ze względu na duży postęp technologiczny oraz modernizację starych zakładów przemysłowych odstąpiono od prowadzenia tzw. list zakładów uciążliwych dla środowiska

Według danych WIOŚ w Kielcach, wykaz instalacji, które podlegają obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 02 września 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. poz. 1169) – według stanu na dzień 31.12.2016 r. – nie obejmuje obiektów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Daleszyce.

6.2. Zagrożenia wywołane zmianami stosunków wodnych

6.2.1. Wody gruntowe

Poziom wód gruntowych w głównej mierze uzależniony jest od ilości opadów atmosferycznych w skali roku, skały macierzystej, jak również od czynników antropogenicznych (np. działalność górnicza, regulacja rzek, melioracja).

Gospodarka wodna w lesie jest bardzo istotna, ponieważ przekłada się na wymiar przyrodniczy, produkcyjny i ekonomiczny Nadleśnictwa. Niekorzystne warunki wilgotnościowe często stają się czynnikiem inicjującym choroby w drzewostanach. Ponadto wpływają w dużej mierze

na udatność odnowień młodego pokolenia, ale również odporność starszych drzewostanów na działalność szkodników wtórnych.

Na skutek obniżania poziomu wód gruntowych następuje degradacja torfowisk, zanik śródleśnych oczek wodnych i bagien. Te zjawiska w połączeniu ze zniekształceniem siedlisk wilgotnych i podmokłych wpływają istotnie na obniżanie bioróżnorodności.

W Nadleśnictwie Daleszyce występują gleby zaliczone do typów murszowych i murszowatych, które stanowią stadia procesu mineralizacji gleb organicznych, na skutek ich przesuszenia.

Łącznie powierzchnia leśna, na której odnotowano nieodwracalne procesy mineralizacji gleb organicznych na skutek obniżenia poziomu wód gruntowych zajmuje 674,59 ha, co stanowi około 5,72% gruntów leśnych Nadleśnictwa.

W ramach taksacji lasu ustalono, że zmiana stosunków wodnych była główną przyczyną uszkodzeń na powierzchni około 28 ha.

Tabela 114. Zestawienie powierzchni drzewostanów zagrożonych zakłóceniem stosunków wodnych.

Obręb/ Nadleśnictwo	TSL	glejo- bielicowe mursza- ste [ha]	grunto- woglejo- we mur- szowe [ha]	grunto- woglejo- we mur- szaste [ha]	gytiowo- murszo- we [ha]	mineral- no- murszo- we [ha]	mursza- ste [ha]	mur- szowate właściwe [ha]	torfowo- murszo- we [ha]	razem [ha]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Daleszyce	BMw	13,70	-	-	-	-	-	-	-	13,7
	Lw	-	-	0,84	-	2,58	-	-	-	3,42
	LMw	8,21	-	13,76	-	6,24	5,03	2,37	2,08	37,69
	LMwyżw	-	-	92,18	-	-	-	-	-	92,18
	OLJ	-	1,39	-	-	6,13	-	-	-	7,52
Razem Obręb Daleszyce		21,91	1,39	106,78	-	14,95	5,03	2,37	2,08	154,51
Szczecno	Bw	6,36	-	-	-	-	-	-	-	6,36
	BMb	0,83	-	-	-	-	-	-	-	0,83
	BMw	112,50	-	31,15	-	-	-	-	-	143,65
	BMwyżw	1,75	-	-	-	-	-	-	-	1,75
	Lw	-	-	-	2,65	45,02	-	40,68	-	88,35
	LMw	38,04	71,54	50,18	-	18,74	0,42	16,04	-	194,96
	LMwyżw	-	1,63	11,71	-	2,64	-	-	-	15,98
	OL	-	-	-	-	3,40	-	-	3,78	7,18
	OLJ	-	-	-	-	48,20	-	-	7,74	55,94
OLJwyż	-	-	-	-	5,08	-	-	-	5,08	
Razem Obręb Szczecno		159,48	73,17	93,04	2,65	123,08	0,42	56,72	11,52	520,08
Nadleśnictwo	Bw	6,36	-	-	-	-	-	-	-	6,36
	BMb	0,83	-	-	-	-	-	-	-	0,83
	BMw	126,20	-	31,15	-	-	-	-	-	157,35
	BMwyżw	1,75	-	-	-	-	-	-	-	1,75
	Lw	-	-	0,84	2,65	47,6	-	40,68	-	91,77
	LMw	46,25	71,54	63,94	-	24,98	5,45	18,41	2,08	232,65
	LMwyżw	-	1,63	103,89	-	2,64	-	-	-	108,16

Obręb/ Nadleśnictwo	TSL	glejo- bielicowe mursza- ste [ha]	grunto- woglejo- we mur- szowe [ha]	grunto- woglejo- we mur- szaste [ha]	gytiowo- murszo- we [ha]	mineral- no- murszo- we [ha]	mursza- ste [ha]	mur- szowate właściwe [ha]	torfowo- murszo- we [ha]	razem [ha]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	OL	-	-	-	-	3,40	-	-	3,78	7,18
	OLJ	-	1,39	-	-	54,33	-	-	7,74	63,46
	OLJwyż	-	-	-	-	5,08	-	-	-	5,08
Razem Nadleśnictwo		181,39	74,56	199,82	2,65	138,03	5,45	59,09	13,60	674,59

Tabela 115. Szczegółowy wykaz drzewostanów zagrożonych zakłóceniem stosunków wodnych.

Obręb leśny	Lokalizacja
1	2
Daleszyce	4a; 5a; 6a; 12a; 13a; 14c; 15c,d; 30a,d,f; 31g; 40c,d; 41i,k,l; 42g; 51a; 52b; 116h; 127j; 131f; 132a,b,k,p; 143a; 227g; 238h; 254b,c,h,i; 257g; 264g; 267c,m,o; ; 273f,g; 276a; 277b,d.
Szczecno	1b,i; 2f,h,i; 3a; 10r; 12f; 16f,g,h,l,k; 21c,f; 22b; 23h; 26j,k,l; 27o,r; 30f,h,j; 31d,h; 32b,c,d; 33a,f,i,k,m; 34f,g; 37a; 39j; 40c,d,g,h,j,k,l,n,o,p; 41a,c,f,g,h,i,j,o; 42h,i; 43b,d,o; 44h; 47j; 48f,j; 49c,f,g,i; 50d,f,g; 51f; 52a,b,c,d; 53a,b; 56o; 58b,c,d,f,i,j,k,l,m; 59a,c,d,f; 60c; 61f; 62g,h; 63a,c,h,j,m,p; 64f,g,h,l,j; 65b,c,d,g; 67d; 69b,c,h,i; 70b,d,j,k,l; 71h,m,n,o; 71r,t,z,ax,bx,cx; 72b,x,ax,bx,cx; 79f,h; 84c,d,j; 85a,b,c; 91j; 96c; 98c; 101f; 102g; 103c,d,h,i; 104d,p; 107b,d,f,h; 109c; 110a; 121w; 122j; 124h; 126a,m,p,s,t,x,y,z,ax,bx,gx,hx,ix; 181a,c; 182a,b; 183a; 187p; 188b; 190g; 197b,g; 198b,c,d; 199a; 205i; 220o; 221h,k; 233b; 237a,b,c,g,i,j; 238b; 250j; 251h; 253b; 259c,j; 260g,i; 261h; 262b,f,g,h.

Istotnym problemem w przypadku wód gruntowych, jest ich zanieczyszczenie. Czynniki wpływającymi na obniżenie jakości wód podziemnych są:

- niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna,
- zły stan techniczny infrastruktury odprowadzającej nieczystości oraz nieszczelność zbiorników do ich gromadzenia,
- opad pyłów i innych zanieczyszczeń, co prowadzi do zakwaszania lub alkalizacji wody,
- spływ powierzchniowy z obszarów uprawy rolniczej, zawierający związki biogenne i środki ochrony roślin,
- niekontrolowany, nielegalny wywóz śmieci i ścieków.

Zanieczyszczenia pochodzące z wymienionych wyżej i ewentualnie innych źródeł, na skutek rozpuszczenia się w wodzie opadowej, a następnie spływu grawitacyjnego, zasilają płytko zalegającą wodę podziemną, z której związki chemiczne przedostają się do gleby. W środowisku glebowym następuje proces kumulacji różnych pierwiastków, a przy dużym ich stężeniu może dojść do zjawiska fitotoksyczności.

6.2.2. Wody podziemne

Jakość wód podziemnych w poszczególnych punktach monitoringu sieci krajowej została określona według klasyfikacji podanej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (*Dz.U. 2016 poz. 85*).

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć następujących klas jakości wód podziemnych:

Klasa I – wody bardzo dobrej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i nie wskazują na wpływ działalności człowieka,

Klasa II – wody dobrej jakości, w których wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby,

Klasa III – wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka,

Klasa IV – wody niezadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka,

Klasa V – wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka.

Rozporządzenie definiuje dobry i słaby stan chemiczny wód podziemnych. Klasy jakości wód podziemnych I, II, III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV, V oznaczają słaby stan chemiczny.

W 2016 roku, w zasięgu działania Nadleśnictwa Daleszyce wykonano badania i ocenę stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych w dwóch punktach pomiarowych w obrębie danej jednolitej części wód podziemnych. Dane zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 116. Lokalizacja i wyniki badań przeprowadzonych w roku 2016 (wg raportu WIOŚ Kielce).

Lp.	Numer otworu	Miejscowość Gmina	JCWPd	Stratygrafia	Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m]	Charakter zwierciadła	Klasa jakości wody w punkcie w roku 2012	Wskaźniki w granicach stężeń IV klasy jakości w 2016 r.	Klasa jakości wody w punkcie w roku 2016
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	603	Suków Daleszyce	101	D2	15,1	napięte	III	-	III
2.	1401	Wola Jachowa* Górno	101	Q	13	napięte	-	NO ₃ , pH	IV

* badania elementów organicznych

Użyte skróty:

JCWP – Jednolita Część Wód Podziemnych

Oznaczenia stratygraficzne: D2 - dewon środkowy, Q – czwartorzęd

Na podstawie badania z 2016 roku, na terenie zasięgu działania Nadleśnictwa Daleszyce, stwierdzono wodę o zadowalającej jakości (miejscowość Suków) oraz wodę o niezadowalającej jakości (miejscowość Wola Jachowa), gdzie stwierdzono ponad normatywną zawartość azotanów.

Wśród czynników zagrażających czystości wód podziemnych znajdują się głównie: niedostateczne skanalizowanie miejscowości, spływ powierzchniowy (szczególnie środki ochrony roślin i nawozy), zanieczyszczone opady atmosferyczne, niekontrolowany wywóz nieczystości i odpadów. Zanieczyszczone w ten sposób wody powierzchniowe i gruntowe na skutek infiltracji i spływu grawitacyjnego mogą doprowadzić do skażenia wód wglębnych.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Daleszyce nie znajdują się czynne składowiska odpadów komunalnych.

6.2.3. Wody powierzchniowe

Zgodnie z „Podziałem hydrograficznym Polski” (Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej część 1 i 2 – Warszawa 2005) obszar Nadleśnictwa Daleszyce położony jest w dorzeczu Wisły i obejmuje następujące zlewnie:

- **pierwszego rzędu – WISŁA,**
- **drugiego rzędu – NIDA, CZARNA (Staszowska),**
- **trzeciego rzędu (główne) – CZARNA NIDA, WARKOCZ, LUBRZANKA, BELNIANKA, KAKONIANKA, PIERZCHNIANKA, MORAWKA, ŁUKAWKA.**

Lasy Nadleśnictwa Daleszyce położone są w całości w dorzeczu Wisły. Główne rzeki odwadniające ten teren to Czarna Staszowska – lewobrzeżny dopływ Wisły Czarna Nida prawobrzeżny dopływ Nidy.

Wododział między dorzeczem Belnianki i Czarnej przebiega od góry Wysokówki do wzniesienia leżącego 1 km od szczytu Wysokówki w kierunku NW, dalej w kierunku SW przez szczyt góry Stołowej do Białych Ługów (do punktu topograficznego o wysokości 257,1 m). Od tego punktu dział wodny biegnie na południe przez górę Kamień, Dębowy Smug, do punktu topograficznego o wys. 271,8 m, skręca łukiem na SW w kierunku gajówki Murawin. Około 500 m przed gajówką przy punkcie topograficznym 272,6 m skręca na zachód. Od wzniesienia (wys. 274,5 m) wododział biegnie w kierunku SE.

Najbardziej na północ wysuniętą część obiektu odwadniają w kierunku na północ potok wypływający z zachodniej strony góry Napętkowskiej – dopływ Belnianki, potok płynący ze wschodniej strony góry Napętkowskiej ginący w podmokłych łąkach po wyjściu z lasu oraz potok wypływający z okolic duktu nieistniejącej kolejki wąskotorowej i płynący na północ po wschodniej stronie przysiółka Barwinki, a potem do Belnianki w okolicy Belna. Górę Ucisaną, leżącą na wschód od Niwek Daleszyckich otaczają od północy i południa (z miejsca zwanego Czerwona Góra) dopływy Belnianki płynące na zachód, łączące się po południowej stronie Góry Kopanina. W centralnej części obiektu znajduje się kilka bezodpływowych cieków płynących w kierunku NE i SW. Jeden z nich wypływający z północnych stoków Wrześni omija górę Krzemionkę od zachodu ginąc w mokradle po przepłynięciu 1 km. Inny, krótszy, wypływa z kilku miejsc po SE części Góry Krzemionka i kończy bieg po jej NE stronie. 600 metrów na południe od szczytu Wrześni i między górami Września i Stołową wypływają w kierunku SW kończąc swój bieg. Podobny wypływa z SW skłonu wzniesienia położonego 500 m na zachód od Cisowa – Zadwórz. Kolejny strumień płynie na SE ze wzniesienia znajdującego się na południu od drogi między Wymysłowem a Mokrym Borem. Cieki te nikną w pobliżu drogi tworząc zasilenie podziemne torfowiska Białe Ługi. Same Białe Ługi i obszar znajdujący się na SW od nich, odwadnia potok Trupień, a wschodnią część Białych Ługów i tereny na południe i wschód od nich, rzeka Czarna. Trupień zbiera wody z zachodniej części Białych Ługów i z uroczysk Derynka, Miał, Zwały i z okolic Trzemosnej. Tereny leżące między Borkowem a Szczecnem i enklawy leśne w zachodniej części obiektu odwadnia Pierzchnianka płynąca od wsi Osiny przez Pierzchniankę, Kocieszyn, Wojciechów i Znojów do Marzysza, gdzie wpada do Belnianki. Kilometr na północ od Wojciechowa znajduje się ciek płynący w kierunku ku zachodowi i niknący przy dro-

dze, 500 m od tego miejsca i w całej dolinie Pierzchnianki rozciągają się tereny podmokłe. Okolice wsi Ujny wraz z podmokłymi terenami w rejonie wsi Holendry i Stara Huta są odwadniane ciekami wpadającymi do Czarnej we wsi Lewanów. Do Łukawki a następnie do Czarnej wpadają strumienie wypływające z lasu koło wsi Widełki.

Podstawą klasyfikacji i oceny stanu JCWP za 2014 r. było rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (tekst jednolity: Dz. U. 2014 nr 0 poz. 1482) oraz wytyczne GIOŚ

Klasyfikacji dokonano na podstawie analizy następujących elementów:

- elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych,
- stanu ekologicznego JCWP (jednolita część wód powierzchniowych, wg ustawy Prawo wodne, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, w poszczególnych kategoriach wód),
- potencjału ekologicznego sztucznych i silnie zmienionych JCWP,
- stanu chemicznego JCWP;

Oceną stanu czystości wód w roku 2015 (wg raportu WIOŚ) objęto następujące rzeki będące w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Daleszyce.

Tabela 117. Jakość wód w rzekach w wybranych punktach sieci monitoringu krajowego w 2015 roku.

Nazwa ocenianej jcw	Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów			Stan / potencjał ekologiczny	Stan wód
		biologicznych	fizykochemicznych	chemicznych		
1	2	3	4	5	6	7
Czarna Nida od Stokowej do Pierzchnianki	Czarna Nida – Kaczyn	III	II	Dobry	Umiarkowany	Zły
Czarna Nida od Pierzchnianki do Morawki z Lubrzanką (od Zalewu Cedzyna do ujścia)	Czarna Nida – Bieleckie Młyny	II	I	-	Dobry i powyżej dobrego	-
Lubrzanka do Zalewu Cedzyna	Lubrzanka – Ameliówka	II	II	poniżej stanu dobrego - przekroczone stężenia średnioroczne	Dobry	Zły
Warkocz	Warkocz – Suków – Daleszyce (droga)	III	II	-	Umiarkowany	Zły

Klasy: I - bardzo dobry; II - dobry; III - umiarkowany; IV - słaby; V - zły.

W tabeli poniżej przedstawiono ilość ścieków w tym % oczyszczonych, a odprowadzonych zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi do wód powierzchniowych lub do ziemi (dane za rok 2015 wg raportu GUS), w powiecie kieleckim, opatowskim, ostrowieckim, staszowskim oraz w całym województwie świętokrzyskim.

Tabela 118. Ilość i struktura oczyszczania ścieków wg powiatów (dane GUS 2015 r.)

Powiat	Odprowadzone ogółem	Oczyszczane razem	Oczyszczane mechanicznie	Oczyszczane biologicznie	Oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	Oczyszczane biologicznie, chemicznie i z podwyższonym usuwaniem miogenów w % ścieków wymagających oczyszczania
	[dam ³ /rok]	[dam ³ /rok]	[dam ³ /rok]	[dam ³ /rok]	[dam ³ /rok]	[%]
1	2	3	4	5	6	7

Powiat	Odprowadzone ogółem	Oczyszczone razem	Oczyszczone mechanicznie	Oczyszczone biologicznie	Oczyszczone z podwyższonym usuwaniem biogenów	Oczyszczone biologicznie, chemicznie i z podwyższonym usuwaniem miogenów w % ścieków wymagających oczyszczania
	[dam ³ /rok]	[dam ³ /rok]	[dam ³ /rok]	[dam ³ /rok]	[dam ³ /rok]	[%]
1	2	3	4	5	6	7
kielecki	3 762,0	3 762	0	1 882	1 880	100,0
opatowski	594,0	594	0	273	321	100,0
ostrowiecki	3 090,0	3 090	0	118	2 972	100,0
staszowski	1 509,0	1 509	0	757	752	100,0
woj. świętokrzyskie	35222,4	35 211	0	5 938	29 273	100,0

Widać stąd, że stosunkowo niewielka ilość ścieków nie podlega procedurom oczyszczania. Stan czystości badanych wód powierzchniowych wskazuje jednak na wciąż zbyt małą liczbę i skuteczność oczyszczalni ścieków. Na terenie zasięgu działania Nadleśnictwa Daleszyce, **oczyszczalnie ścieków** zlokalizowane są w następujących miejscowościach: *Cedzyna, Brzeziny, Bieliny, Pierzchnica, Daleszyce, Szczecno, Komórki, Marzysz.*

Będąc odbiornikiem zanieczyszczeń z różnych źródeł oczyszczalnia staje się źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych. Mamy również do czynienia z niepełnym wykorzystaniem istniejących oczyszczalni z uwagi na niemożność doprowadzenia do nich zanieczyszczeń systemami kanalizacyjnymi. Istotnymi zagrożeniami wpływającymi na wciąż niezadowalający stan czystości wód powierzchniowych są również – wymienione w poprzednich podrozdziałach – takie czynniki jak: spływ powierzchniowy, nielegalne pozbywanie się śmieci, ścieków i odpadów, a także składowiska odpadów.

6.3. Zagrożenia biotyczne

Do zagrożeń biotycznych w lasach należą głównie szkody powodowane przez owady, zwierzęcą łowną oraz patogeny grzybowe. Te czynniki sprawcze w pewnych sprzyjających warunkach mogą spowodować choroby drzew, a przy dużym nasileniu ich zamieranie. Regulacje w zakresie metod prognozowania, zwalczania i określania uszkodzeń w Lasach Państwowych, zawiera „Instrukcja Ochrony Lasu”, a zakres tych prac nadzoruje i koordynuje Zespół Ochrony Lasu w Radomiu.

Uszkodzenia drzewostanów spowodowane przez czynniki biotyczne, „uchwycone” w czasie taksacji oraz zinwentaryzowane w minionym dziesięcioleciu omówiono w elaboracie, w rozdziałach „Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów” oraz „Analiza gospodarki leśnej...”. Poniżej przedstawiono wykaz uszkodzeń biotycznych zinwentaryzowanych w czasie prac terenowych.

Tabela 119. Wykaz uszkodzeń wywołanych przez czynniki biotyczne w Nadleśnictwie Daleszyce.

Rodzaj uszkodzenia	Obręb	Stopień uszkodzenia						Ogółem
		1		2		3		
		10	20	30	40	50	70	
Powierzchnia drzewostanów z uszkodzeniami [ha]								
1	2	3						
Owady	Daleszyce	6,44	9,42	-	-	-	-	15,86
	Szczecno	-	6,33	-	-	-	-	6,33
	Razem	6,44	15,75	-	-	-	-	22,19
Grzyby	Daleszyce	-	-	-	-	-	-	-

	Szczecno	75,90	113,84	-	-	-	-	189,74
	Razem	75,90	113,84	-	-	-	-	189,74
Zwierzyna	Daleszyce	16,07	12,17	1,63	2,74	-	-	32,61
	Szczecno	6,24	16,60	0,25	-	1,14	1,39	25,62
	Razem	22,31	28,77	1,88	2,74	1,14	1,39	58,23
Ogółem	Daleszyce	22,51	21,59	1,63	2,74	-	-	48,47
	Szczecno	82,14	136,77	0,25	-	1,14	1,39	221,69
	Razem	104,65	158,36	1,88	2,74	1,14	1,39	270,16

Stopnie uszkodzenia:

1 – uszkodzenia w przedziale 10-20%

2 – uszkodzenia w przedziale 30-50%

3 – uszkodzenia powyżej 60%

Grzyby pasożytnicze stanowią pewne zagrożenie w drzewostanach oraz na szkółce. Najwięcej odnotowanych szkód spowodowanych było przez *osutkę*, *mączniaka dębu*, *opieńkę*, *choroby zgorzelowe*.

Jako główną przyczynę uszkodzenia drzewostanu, uszkodzenia spowodowane przez patogeniczne grzyby, określono w trakcie prac terenowych V rewizji urządzenia lasu na 189,74 ha powierzchni manipulacyjnej obrębu Szczecno, z czego powierzchnia zredukowana tych uszkodzeń nie przekracza 31,00 ha.

Szkody te spowodowane były, ze względu na specyficzny układ warunków pogodowych w okresie jesienno – zimowym. Ciepłe i wilgotne okresy lata sprzyjają rozwojowi mączniaka dębu. Natomiast w starszych drzewostanach uszkodzenia powodowane są głównie przez korzeniowca wieloletniego.

Szczegółowe dane o występowaniu chorób drzew, powodowanych przez patogeny grzybowe, znajdują się w corocznych sprawozdaniach ZOL w Radomiu.

Szkody od zwierzyny rejestrowane w lasach powodowane są w znacznej mierze przez jeleniowate i polegają na zgryzaniu w uprawach i młodnikach oraz w mniejszym stopniu spałowaniu, czemchaniu i osmykiwaniu starszych drzew. W ramach taksacji stwierdzono uszkodzenia drzewostanów od zwierzyny na powierzchni 51,08 ha w 1 stopniu uszkodzenia, 5,76 ha w 2 stopniu oraz 1,39 ha w 3 stopniu uszkodzenia. Powierzchnia zredukowana tych uszkodzeń nie przekracza 11,18 ha. W celu zmniejszenia szkód od bobra europejskiego, Nadleśnictwo wystąpiło do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach z wnioskiem o odstrzał w 2013 i 2014 r., odpowiednio 20 i 12 osobników. Realizacja w/w decyzji odbyła się w niewielkim zakresie. W 2015 r. Nadleśnictwo wraz z RDOŚ Kielce wystąpiło o odstrzał bobrów w rezerwacie Radomice, gdzie na skutek działalności gryzoni zagrożony jest przedmiot ochrony – cisy.

W lasach utrzymuje się stałe, zmienne w czasie i przestrzeni zagrożenie ze strony owadów, dla których substratem pokarmowym są różne organy drzew leśnych. Owady towarzyszą drzewom we wszystkich okresach ich wzrostu, przyczyniając się niekiedy (bywa, że jako główny czynnik sprawczy) do ich zamierania. Żery owadzie stanowią, w różnym stopniu i na różnym etapie, nieodłączny element procesów chorobowych drzewostanów. W minionym okresie gospodarczym głównymi sprawcami szkód były pędraki chrabąszczowatych oraz smolik sosnowiec.

Obserwacje i kontrole nasilenia występowania szkodników owadzych muszą być prowadzone praktycznie w ciągu całego roku (za wyjątkiem okresu zimowego), a administracja leśna musi być zobowiązana do bezwzględnego i sumiennego wykonywania czynności, które pozwolą uniknąć zaskoczenia masową rozmnożą i szkodami w drzewostanach.

Czynności te dotyczą:

- ⇒ kontroli szkótek, upraw i młodników w zakresie występowania m.in. chrabąszcza majowego, szeliniaka sosnowca, sieciecha niegłębka i zmienników, zwójek, igłówki sosnowki, borecznika rudego i innych,
- ⇒ regularnych przeglądów drzewostanów starszych i średnich klas wieku w okresie całego sezonu wegetacyjnego określających między innymi stan koron, opad ekskrementów żerujących gąsienic i larw, liczebność gąsienic, larw, poczwerek i oprzędów na pniach drzew, roślinach runa i dnie lasu,
- ⇒ corocznej szczegółowej kontroli lotu motyli brudnicy mniszki, polegającej na obserwacji pułapek feromonowych, partii drzew kontrolnych, a także lustracji wszystkich drzewostanów poprzez przejście wyznaczonych tras,
- ⇒ jesiennych poszukiwań szkodników zimujących w ściółce, także poza stałymi partiami kontrolnymi, w drzewostanach podejrzanych o ich wzmożone występowanie,
- ⇒ wykonywania cięć rębnych głównie w okresie I i IV kwartału roku kalendarzowego,
- ⇒ wyszukiwania i terminowego usuwania drzew aktualnie zasiedlonych przez szkodniki wtórne (obecność pod korą drzew: jaj, larw, poczwerek, chrząszczy),
- ⇒ kształtowania biologicznej odporności drzewostanów poprzez: ochronę i kolonizację mrowisk, wywieszanie budek lęgowych dla ptaków i nietoperzy (wrzesień, październik), dokarmianie ptactwa w okresie zimowym, stosowanie metody kompleksowo-ogniskowej ochrony lasu, urozmaicanie składu gatunkowego odnawianych zrębów i powierzchni zalesianych m.in. gatunkami biocenotycznymi.

Jako główną przyczynę uszkodzenia drzewostanów, uszkodzenia spowodowane przez owoady, określono w trakcie prac terenowych V rewizji urządzania lasu na 3,79 ha powierzchni manipulacyjnej Nadleśnictwa.

6.4. Zagrożenia abiotyczne

Do czynników abiotycznych oddziałujących na drzewostany Nadleśnictwa należą: silne wycierające drzewa wiatry, opady atmosferyczne, okiść, przymrozki późne oraz niskie i wysokie temperatury. Zagrożenia te potęgowane są przez zjawiska natury antropogenicznej, takie jak: zakłócenia stosunków wodnych, skażenie gleb, trujące działanie spalin wzdłuż tras komunikacyjnych itp.

Warunki pogodowe, przybierające niekiedy charakter anomalii o ekstremalnym przebiegu, mają wzrastający wpływ na kondycję zdrowotną większych obszarów leśnych, jak i poszczególnych drzewostanów. Uszkodzenia drzewostanów spowodowane przez czynniki abiotyczne, „uchwycone” w czasie taksacji oraz zinwentaryzowane w minionym dziesięcioleciu omówiono w elaboracie, w rozdziałach „Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów” oraz „Analiza gospodarki leśnej...”

Tabela 120. Wykaz uszkodzeń wywołanych przez czynniki abiotyczne w Nadleśnictwie Daleszyce.

Rodzaj uszkodzenia	Obręb	Stopień uszkodzenia					Ogółem
		1		2			
		Procent uszkodzenia					
		10	20	30	40	50	
1	2	Powierzchnia drzewostanów z uszkodzeniami [ha]					3
Pożar	Daleszyce	2,60	3,34	-	-	-	5,94
	Szczecno	0,45	0,10	-	-	-	0,55

	Razem	3,05	3,44	-	-	-	6,49
Klimat	Daleszyce	7,94	5,75	-	-	-	13,69
	Szczecno	1,24	29,29	-	-	-	30,53
	Razem	9,18	35,04	-	-	-	44,22
Wodne	Daleszyce	-	68,69	6,19	0,55	-	75,43
	Szczecno	8,05	40,54	10,36	-	0,53	59,48
	Razem	8,05	109,23	16,55	0,55	0,53	134,91
Inne	Daleszyce	37,18	6,26	0,87	-	-	44,31
	Szczecno	27,53	2,58	34,03	3,82	3,37	71,33
	Razem	64,71	8,84	34,90	3,82	3,37	115,64
Ogółem	Daleszyce	47,72	84,04	7,06	0,55	-	139,37
	Szczecno	37,27	72,51	44,39	3,82	3,90	161,89
	Razem	84,99	156,55	51,45	4,37	3,90	301,26

Stopnie uszkodzenia:

- 1 – uszkodzenia w przedziale 10-20%
- 2 – uszkodzenia w przedziale 30-50%
- 3 – uszkodzenia powyżej 60%

Uszkodzenia spowodowane przez czynniki klimatyczne zajmują łącznie 44,22 ha powierzchni manipulacyjnej. Powierzchnia zredukowana tych uszkodzeń nie przekracza 7,92 ha.

Najczęściej szkody w drzewostanach Nadleśnictwa wywołują ekstremalne zjawiska atmosferyczne (wiatr, okiść, przymrozki).

Ponadto uszkodzenia wywołane zmianami stosunków wodnych obejmują znaczą powierzchnię bo 134,91 ha, z czego maksymalna powierzchnia zredukowana tych szkód to 28,10 ha.

Ponadto na terenie Nadleśnictwa zinwentaryzowano 115,64 ha drzewostanów z uszkodzeniami, dla których nie wskazano jednego czynnika sprawczego, maksymalna powierzchnia zredukowana tych szkód nie przekracza 21,92 ha.

6.5. Pożary

Lasy Nadleśnictwa Daleszyce zakwalifikowano do II kategorii zagrożenia pożarowego.

Szkody wyrządzane przez pożary oraz działania i inwestycje w tym względzie podejmowane w minionym okresie gospodarczym omówione są w dziale „analiza gospodarki leśnej w okresie 2007 - 2016”. W tym okresie w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo odnotowano 82 pożary, które objęły powierzchnię 22,91 ha.

Głównymi przyczynami pożarów pozostają niezmiennie:

- umyślne podpalenia,
- duża penetracja lasów przez miejscową ludność oraz okresowa obecność turystów i grzybiarzy,
- nieostrożne obchodzenie się z ogniem na terenach leśnych,
- znaczny wzrost palności w lasach spowodowany nietypowymi warunkami atmosferycznymi.

6.6. Zagrożenia antropogeniczne

6.6.1. Drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym z typem siedliskowym lasu

Zgodność składów gatunkowych drzewostanów z typem siedliskowym lasu, to stopień wykorzystania potencjału produkcyjnego siedliska lub wykorzystania warunków ekologicznych w ramach naturalnych składów gatunkowych siedlisk przyrodniczych. Zgodność ocenia się w

oparciu o przyjęte typy drzewostanów w ramach typów siedliskowych lasu i składu gatunkowego istniejącego odnowienia. Drzewostany niezgodne to drzewostany, które powinny podlegać stopniowej przebudowie.

Udział drzewostanów o składzie niezgodnym z siedliskowym typem lasu w Nadleśnictwie Daleszyce stanowi ok. 7,50 % powierzchni leśnej zalesionej, z czego zdecydowanie najwięcej odnotowano na siedliskach LMwyżśw – ok. 37,50% i Lwyżśw – ok. 32,30%, wszystkich drzewostanów niezgodnych.

Tabela 121. Zestawienie powierzchni drzewostanów o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem.

Typ Siedliskowy Lasu	obręb Daleszyce		obręb Szczecno		NADLEŚNICTWO	
	[ha]	% *	[ha]	% *	[ha]	% *
1	2	3	4	5	6	7
BMSW	-	-	1,15	0,13	1,15	0,09
BMW	0,97	0,36	0,52	0,11	1,49	0,20
LMSW	2,80	1,46	12,75	2,29	15,55	2,08
LMW	12,09	4,98	61,49	10,81	73,58	9,07
LMB	5,17	28,41	10,89	23,76	16,06	25,08
LŚW	-	-	37,15	31,54	37,15	31,54
LW	1,64	28,03	36,72	20,94	38,36	21,17
OL	-	-	6,90	6,34	6,90	3,81
OLJ	-	-	4,39	3,81	4,39	3,56
BMWYŻŚW	14,31	7,35	-	-	14,31	6,25
BMWYŻW	-	-	1,75	100,00	1,75	100,00
LMWYŻŚW	264,00	13,04	66,85	6,25	330,85	10,70
LMWYŻW	35,40	4,80	5,91	8,56	41,31	5,13
LWYŻŚW	139,85	18,71	144,83	26,67	284,68	22,06
LWYŻW	4,24	15,99	5,11	10,48	9,35	12,43
LGŚW	5,06	1,12	-	-	5,06	1,12
Ogółem	485,53	8,15	396,41	6,80	881,94	7,48

* - udział w powierzchni leśnej zalesionej TSL

6.6.2. Siedliska zniekształcone i zdegradowane

Występowanie siedlisk zniekształconych i zdegradowanych wynika w dużej mierze z nie dostosowania składów gatunkowych drzewostanów do potencjalnych możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych.

Drzewostan jest najmniej stabilnym elementem siedliska, który bezpośrednio podlega działaniom gospodarczym. Niewłaściwa ingerencja człowieka przez dziesięciolecia w warstwy drzew, skutkuje obecnie zniekształceniem, bądź degradacją pozostałych elementów: runa leśnego i gleby.

Występowanie siedlisk objętych procesami zniekształcenia, w poszczególnych obrębach leśnych Nadleśnictwa Daleszyce przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 122. Zestawienie powierzchni siedlisk zniekształconych.

Typ Siedliskowy Lasu	obręb Daleszyce		obręb Szczecno		NADLEŚNICTWO	
	[ha]	% *	[ha]	% *	[ha]	% *

Typ Siedliskowy Lasu	obręb Daleszyce		obręb Szczecno		NADLEŚNICTWO	
	[ha]	% *	[ha]	% *	[ha]	% *
1	2	3	4	5	6	7
BŚW	11,18	2,85	246,12	27,80	257,3	20,14
BMŚW	25,80	5,46	209,38	23,90	235,18	17,44
BMW	56,98	20,87	218,16	43,82	275,14	35,69
BMB	-	-	0,83	1,84	0,83	1,00
LMŚW	103,36	53,71	363,38	65,25	466,74	62,28
LMW	148,67	61,19	169,71	29,51	318,38	38,92
LMB	1,36	7,47	5,50	11,37	6,86	10,30
LŚW	-	-	34,13	28,90	34,13	28,90
LW	3,61	61,71	31,11	17,61	34,72	19,02
OL	0,53	0,71	4,04	3,55	4,57	2,43
OLJ	0,81	9,16	9,01	7,78	9,82	7,88
BMWYŻŚW	1,99	1,00	14,58	42,67	16,57	7,13
LMWYŻŚW	669,04	33,04	279,13	26,07	948,17	30,63
LMWYŻW	110,01	14,92	15,59	22,11	125,6	15,54
LWYŻŚW	327,51	43,82	300,49	55,32	628	48,66
LWYŻW	13,87	52,32	2,16	4,43	16,03	21,30
OLJWYŻ	-	-	0,68	9,90	0,68	9,90
LGŚW	2,07	0,46	-	-	2,07	0,46
Ogółem	1476,79	24,70	1904,00	32,39	3380,79	28,16

* - udział w ogólnej powierzchni TSL

W lasach Nadleśnictwa Daleszyce siedliska zniekształcone stanowią ok 28 % powierzchni leśnej. Największą ich powierzchnię odnotowano na siedlisku LMwyżśw (ok. 950 ha), natomiast najwięcej procentowo powierzchni zniekształconych w poszczególnych typach siedliskowych lasu jest w siedlisku LMśw (ok. 62% siedliska w Nadleśnictwie).

6.6.3. Neofityzacja

Neofityzacja to zjawisko sztucznego wprowadzania lub samoistnego wnikania gatunków drzew i krzewów obcych do naturalnych zbiorowisk rodzimej flory.

Zgodnie z zapisami „Zasad Hodowli Lasu” gatunki introdukowane należy eliminować z ekosystemów leśnych. Wyjątek stanowią dąglezja zielona i sosna czarna, które dobrze „zaaklimatyzowały się” w polskich warunkach.

Tabela 123. Zestawienie powierzchni drzewostanów objętych neofityzacją.

Obwód / Nadleśnictwo	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	2	3	4
Daleszyce	Drzewostany		
	dąb czerwony	253,11	79,20
	kasztanowiec	3,16	1,00
	robinia akacyjowa	29,61	9,27
	sosna Banksa	20,69	6,47
	sosna czarna	10,16	3,18
	czeremcha amerykańska	2,81	0,88
	razem	319,54	100,00
	Drzewostany udział 10 % i więcej		
dąb czerwony	9,90	94,29	

Obręb / Nadleśnictwo	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	2	3	4
	robinia akacyjowa	0,60	5,71
	razem	10,50	100,00
	Podszyt		
	dąb czerwony	111,92	33,29
	robinia akacyjowa	20,77	6,18
	czeremcha amerykańska	203,46	60,53
	razem	336,15	100,00
Szczecno	Drzewostany		
	dąb czerwony	264,40	74,76
	robinia akacyjowa	2,38	0,67
	sosna Banksa	79,07	22,35
	sosna czarna	5,92	1,67
	sosna smołowa	1,95	0,55
	razem	353,72	100,00
	Drzewostany udział 10 % i więcej		
	dąb czerwony	30,97	95,06
	robinia akacyjowa	0,85	2,61
	sosna czarna	0,76	2,33
	razem	32,58	100,00
	Podszyt		
	dąb czerwony	124,12	21,47
robinia akacyjowa	17,10	2,96	
czeremcha amerykańska	436,86	75,57	
razem	578,08	100,00	
Nadleśnictwo Daleszyce	Drzewostany		
	dąb czerwony	517,51	76,86
	robinia akacyjowa	31,99	4,75
	kasztanowiec	3,16	0,47
	sosna Banksa	99,76	14,82
	sosna czarna	16,08	2,39
	sosna smołowa	1,95	0,29
	czeremcha amerykańska	2,81	0,42
	razem	673,26	100,00
	Drzewostany udział 10 % i więcej		
	dąb czerwony	40,87	94,87
	robinia akacyjowa	1,45	3,37
	sosna czarna	0,76	1,76
	razem	43,08	100,00
Podszyt			
dąb czerwony	236,04	25,82	
robinia akacyjowa	37,87	4,14	
czeremcha amerykańska	640,32	70,04	
razem	914,23	100,00	

W Nadleśnictwie Daleszyce gatunki obce (introdukowane) spotyka się głównie w warstwie drzewostanów i podszytu. Zdecydowaną większość stanowią dąb czerwony i czeremcha amerykańska. Ogółem w Nadleśnictwie (po wykluczeniu jednoczesnego występowania gatunków obcych w różnych warstwach tego samego wydzielenia) neofity występują w pododdziałach zajmujących powierzchnię **1404,06 ha**. Należy jednak mieć na względzie, iż do ujęcia w zestawieniu wystarcza już sama obecność gatunku obcego w wydzieleniu. Powierzchnia drzewostanów z udziałem gatunków obcych, w których ich udział wynosi 10% i więcej, wynosi 43,08 ha.

Na gruntach Nadleśnictwa nie stwierdzono obcych gatunków roślin i zwierząt wyszczególnionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z 9 września 2011 r., które w przypadku uwol-

nienia do środowiska przyrodniczego, mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym.

Tabela 124. Szczegółowy wykaz drzewostanów objętych neofityzacją.

Obręb leśny / powierzchnia [ha]	Lokalizacja
1	2
Obręb Daleszyce 571,29	2a,c; 19d; 32c; 40b,c; 41i; 42g; 43a,f; 49c; 52g; 53k; 54f,g,i; 55h,j,n,p; 80a,d; 82f; 84j; 90g; 93d; 101a,f,g; 103b,d,f,i,j; 104a,g,i,j; 106i; 108a,i,k; 109d; 110g; 112a,b,d,g; 117m; 119d; 120f; 121c; 124f; 142i,j; 143a-d; 144g,h; 205f; 206f; 208a-f; 209a,f; 211b; 212d,g; 215d; 219a; 222b; 223a,b,f; 224a; 225b-h; 226b-g,i,j,l,n; 227b-g; 228b; 229b,d,g,h; 231f,g,i; 233g,i; 234i,k; 235a; 236c,d; 241a,b; 242h; 244d,f; 245b,c; 246b; 249a; 252c; 254c,i; 256b,d,g; 257c,d,g,i; 258b; 260c; 262a; 264a,d-j; 266a,c; 267c,d,m-o; 268d; 269a,d,f,h,i; 271d; 273i; 275b,c; 280b.
Obręb Szczecno 832,77	1d,p,bx,cx,fx,gx; 2w,bx,cx; 6b; 15d; 16f,h; 23h; 26j; 27o; 29d; 34a; 35b,d,g,h; 36a,b,h; 40c,g,h; 42c; 43c,l,m,r; 44g; 45a; 46a,b,h; 47b,j; 49c,g,h; 55n-p,y,z; 56j,p; 57b,c,i; 58h,k; 61f,l,m; 62c,f-i; 63b-d,i; 64h,j; 68a,g,k,l,m; 71bx; 72c; 75c,d,h; 76a,i; 80a-c,f,h-j; 83f,i,k; 84a-f,i,j,o; 85a-f,h; 88a,g; 89a; 96a,g; 101d,f; 104n; 107b,j; 109h; 111h,i; 112a,b,f,h,j,k,n; 113d; 114d,f,j,k,n; 115g,j,p; 116a,b; 117m,o; 118g,k,n,s,w,y,ax,bx,cx,dx; 119c-f,h; 120a,d-h,l,m; 121c,f; 122d; 123c,gx; 124a-c,f,h,m; 125h-j,l,m,o; 186b; 188a,b,g,h,i; 190a; 193a; 197a; 198j; 205b,c,g,i; 211g; 212a,f; 220a,b,d,f,h-j,l,m; 220o; 221b,c,f,h,j,k; 222f,h; 224c; 230b; 231b; 232a,b; 233b; 234b,d; 235h,k; 236c,f; 240c-f; 241b,f; 242d; 246b,c; 247a; 250a,d; 251i; 252f,g; 253b; 255c; 258c-f,j,m; 260h; 261g; 262a,c,d,h,j,k; 263d; 264f,g; 265b,c,f,h-j; 267g; 268a; 269a; 271d; 271f; 272b; 274a-m; 275a,b; 276b; 277c-f,t,z; 278c,p; 279b,d; 280a,b; 281a-g; 282a,c,f-h,r,s,x,z; 284i; 285d,k,n; 286h,k,l; 287a,c,g.

6.6.4. Borowacenie

Borowacenie (zwane często pinetyzacją), wyróżniono w drzewostanach na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. W zależności od udziału sosny lub świerka w górnej warstwie drzew, wyróżniono borowacenie:

*słabe, jeżeli udział sosny lub świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi:

- ponad 80 % na siedliskach borów mieszanych,
- 50-80 % na siedliskach lasów mieszanych,
- 10-30 % na siedliskach lasowych,

*średnie, jeżeli udział sosny lub świerka wynosi:

- ponad 80 % na siedliskach lasów mieszanych,
- 30-60 % na siedliskach lasowych,

*mocne, jeżeli udział sosny lub świerka w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi ponad 60 % na siedliskach lasowych.

Tabela 125. Zestawienie powierzchni [ha] wg form degradacji – borowacenie.

Obręb, Nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Daleszyce	brak	271,25	923,18	1030,98	2171,41	36,43
	słabe	153,84	1265,14	827,01	2245,99	37,68
	średnie	22,24	553,57	743,30	1319,11	22,13
	mocne	0,56	60,52	162,34	223,42	3,75
	razem	447,89	2802,41	2763,63	5959,93	100,00
Obręb Szczecno	brak	371,90	1132,45	892,73	2397,08	41,13
	słabe	283,56	964,51	1111,80	2359,87	40,49
	średnie	48,33	341,90	546,97	937,20	16,08
	mocne	2,36	56,76	74,86	133,98	2,30

Obręb, Nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
	razem	706,15	2495,62	2626,36	5828,13	100,00
Nadleśnictwo	brak	589,15	2055,63	1923,71	4568,49	38,76
	słabe	437,40	2229,65	1938,81	4605,86	39,07
	średnie	70,57	895,47	1290,27	2256,31	19,14
	mocne	2,92	117,28	237,20	357,40	3,03
	razem	1100,04	5298,03	5389,99	11788,06	100,00

Jak wynika z zamieszczonej powyżej analizy, borowacenie mocne dotyczy zaledwie 3,03 % powierzchni drzewostanów, borowacenia słabe przeważa i stanowi 39,07 %. Brak borowacenia to 38,76 %, natomiast średnie to 19,14 %.

6.6.5. Bezpośrednie negatywne oddziaływanie człowieka na lasy

Zjawisko antropopresji na las jest powszechnie znane i częściowo zostało omówione w poprzednich podrozdziałach. Inne potencjalnie negatywne działania człowieka, które mogą mieć wpływ na kondycję ekosystemów leśnych to:

a) **zbiór płodów runa**

- obszary silnie narażone:

Obręb Daleszyce, L-ctwo Sieraków, oddz.: 53-56, 61-63, 77-79

Obręb Szczecno, L-ctwo Trzemosna, oddz.: 3-25

- obszary bardzo silnie narażone:

Obręb Daleszyce, L-ctwo Sieraków, oddz.: 72-75, 86-90

Obręb Szczecno, L-ctwo Trzemosna, oddz.: 1-2

b) **rekreacja i turystyka**

- obszary silnie narażone:

Obręb Daleszyce, L-ctwo Włochy, oddz.: 26, 43, 65-71

Obręb Daleszyce, L-ctwo Sieraków, oddz.: 72-79

Obręb Szczecno, L-ctwo Trzemosna, oddz.: 5-8

- obszary bardzo silnie narażone:

Obręb Daleszyce, L-ctwo Niestachów, Kompleks Otrocz, Kompleks Cedzyna

Obręb Szczecno, L-ctwo Marzysz, oddz.: 86-89

c) **kłusownictwo i wnykarstwo**

- obszary silnie narażone:

Obręb Daleszyce, L-ctwo Cisów, oddz.: 85, 96, 108

Obręb Daleszyce, L-ctwo Niestachów, oddz.: 208, 225, 278, 279

Obręb Daleszyce, L-ctwo Sieraków, oddz.: 211, 219, 224, 225,

Obręb Daleszyce, L-ctwo Włochy, oddz.: 1-8

Obręb Szczecno, L-ctwo Marzysz, oddz.: 86-89, 95, 96, 211, 220, 232, 233

Obręb Szczecno, L-ctwo Łuczewnica, oddz.: 80

Obręb Szczecno, L-ctwo Trzemosna, oddz.: 37-39, 109, 112

Obręb Szczecno, L-ctwo Radomice, oddz.: 237, 238, 247, 248, 256, 257

- obszary bardzo silnie narażone:

Obręb Daleszyce, L-ctwo Cisów, oddz.: 139, 140

Obręb Szczecno, L-ctwo Trzemosna, oddz.: 1-8
Obręb Szczecno, L-ctwo Radomice, oddz.: 283, 284

d) nielegalny wyrąb drzew i pozyskanie stoiszu

- obszary silnie narażone:

Obręb Daleszyce, L-ctwo Cisów, oddz.: 107, 108, 109, 112, 113, 128, 146
Obręb Daleszyce, L-ctwo Niestachów, oddz.: 208-210, 222, 223, 225, 226, 235, 236
Obręb Daleszyce, L-ctwo Sieraków, oddz.: 9, 23-25, 63, 79, 95
Obręb Daleszyce, L-ctwo Włochy, oddz.: 1-3, 6-8
Obręb Szczecno, L-ctwo Marzysz, oddz.: 86, 87, 90, 220
Obręb Szczecno, L-ctwo Łuczewnica, oddz.: 44, 47, 49, 50, 53, 57, 61, 74, 75, 80, 81 82, 83
Obręb Szczecno, L-ctwo Trzemosna, oddz.: 4, 37, 45
Obręb Szczecno, L-ctwo Radomice, oddz.: 104, 108, 115, 116, 237, 276, 277, 279A, 283, 284

- obszary bardzo silnie narażone:

Obręb Daleszyce, L-ctwo Cisów, oddz.: 85, 86, 96, 97, 109
Obręb Daleszyce, L-ctwo Sieraków, oddz.: 17-19, 91-93, 212, 220
Obręb Daleszyce, L-ctwo Włochy, oddz.: 64, 83, 84
Obręb Szczecno, L-ctwo Marzysz, oddz.: 194-196, 251, 252, 285, 286
Obręb Szczecno, L-ctwo Trzemosna, oddz.: 100, 101
Obręb Szczecno, L-ctwo Radomice, oddz.: 238, 246, 247

f) umyślne podpalenia

- obszary silnie narażone:

Obręb Daleszyce, L-ctwo Niestachów

g) łamanie zakazu rozpalania ognia w lesie

- obszary silnie narażone:

Obręb Daleszyce, L-ctwo Niestachów, oddz.: 208, 265
Obręb Daleszyce, L-ctwo Sieraków, oddz.: 55

- obszary bardzo silnie narażone:

Obręb Daleszyce, L-ctwo Niestachów, oddz.: 224
Obręb Szczecno, L-ctwo Marzysz, oddz.: 260, 261

h) wywóz nieczystości

- obszary silnie narażone:

Obręb Daleszyce, L-ctwo Niestachów, oddz.: 204-205, 215-216, 227
Obręb Daleszyce, L-ctwo Cisów, oddz.: 107
Obręb Szczecno, L-ctwo Radomice, oddz.: 251
Obręb Szczecno, L-ctwo Marzysz, oddz.: 219, 220
Obręb Szczecno, L-ctwo Trzemosna, oddz.: 114

- obszary bardzo silnie narażone:

Obręb Daleszyce, L-ctwo Niestachów, oddz.: 222-226
Obręb Szczecno, L-ctwo Radomice, oddz.: 276, 279

6.6.6. Bariery ekologiczne

Pod pojęciem bariery ekologicznej rozumiemy przeszkody znajdujące się na naturalnych szlakach (ciągach ekologicznych) poruszania się zwierząt. Przeszkody te wraz ze zwartą zabudową są przyczyną izolacji kompleksów leśnych i innych ekosystemów, co w konsekwencji może doprowadzić do zubożenia różnorodności biologicznej, zarówno na poziomie gatunkowym

jak i genetycznym. Zjawisko izolacji jest przyczyną koncentracji szkód powodowanych przez zwierzynę, która zmuszona jest wykorzystywać ograniczoną bazę żerową.

Do najczęstszych przykładów barier, które muszą pokonywać zwierzęta leśne należą drogi, ogrodzenia, linie kolejowe, zabudowania. W związku z tym istnieje konieczność umożliwiania zwierzętom pokonywania tych przeszkód.

Z punktu widzenia ekologicznego największą barierę dla migracji zwierzyny stanowią na tym terenie następujące szlaki komunikacyjne:

drogi o znaczeniu krajowym:

- Nr 74 Piotrków Trybunalski – Kielce – Opatów,
- Nr 73 Kielce – Chmielnik – Busko-Zdrój,

drogi o znaczeniu wojewódzkim:

- Nr 745 Kielce - Radlin,
- Nr 752 Górno – Rzepin Kolonia
- Nr 753 Wola Jachowa – Bieliny - Stara Słupia,
- Nr 764 Kielce – Raków - Połaniec,
- Nr 766 Morawica – Węchadłów.

Ponadto z dróg o nawierzchni asfaltowej wymienić należy:

- Radlin – Brzechów - Daleszyce,
- Wola Jachowa – Górno - Niestachów,
- Górno – Zagórze – Daleszyce – Słopiec - Borków,
- Daleszyce – Smyków – Napęków,
- Makoszyn – Widełki – Wólka – Nowa Huta,
- Pierzchnica – Ujny – Holendry – Smyków – Ruda – Raków – gr. Powiatu kieleckiego,
- Suków – Borków – Wojciechów – Szczecno – Pierzchnica – Suchowola – Chmielnik
- Borków – Trzemoszna – Ujny,
- Radomice – Brudzów,
- Młynek – Lisów,
- Suków – Młyny – Marzysz – Zagórze – Komórki – Wojciechów,
- Bilcza – Ciołków – Kuby Młyny – Podmarzysz.

Niektóre z wyżej wymienionych dróg omijają kompleksy leśne lub przebiegają obok nich. Jednak wraz z innymi drogami gminnymi o gorszym nawet standardzie nawierzchni mogą pełnić rolę dróg dojazdowych do dróg leśnych wytypowanych jako pożarowe lub same zabezpieczają dostępność do terenów leśnych w wypadku zagrożenia pożarowego.

Dla dróg o mniejszym natężeniu ruchu najważniejsze jest odpowiednie oznakowanie. Stosować można również moduły odblaskowe, które w świetle reflektorów samochodowych imitują ogień, bądź oczy wilka, zapewniając bezpieczne przejścia głównie dla zwierzyny płowej. Należy pamiętać, że w związku z przebudową i modernizacją dróg, okresowo natężenie ruchu na drogach lokalnych znacznie wzrasta.

Na terenie Nadleśnictwa Daleszyce znajduje się linia kolejowa Sitkówka Nowiny – Włoszczowice – Busko-Zdrój.

7. Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego oraz wykonywania prac leśnych.

Polityka Państwa w zakresie leśnictwa kształtowana jest w nawiązaniu do:

- ✓ Zasad Leśnych uchwalonych na konferencji UNCED w Rio de Janeiro (1992r.).
- ✓ Europejskich Deklaracji Ministrów Leśnictwa w sprawie Ochrony Lasów (Strasburg 1990r., Helsinki 1993r., Lizbona 1998r., Wiedeń 2003r., Warszawa 2007r., Oslo 2011r.), które określiły wytyczne zrównoważonej, trwałej gospodarki leśnej i doprowadziły do procesu ustanowienia jej kryteriów i wskaźników.
- ✓ Postanowień Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 uchwalonej przez Sejm RP.
- ✓ Regionalnego Programu Operacyjnego Polityki Leśnej Państwa.

Tendencje te znalazły swój wyraz w dokumencie wydanym przez MOŚZNiL pt. „Polska Polityka Kompleksowej Ochrony Zasobów Leśnych” (1994r.) i wynikających z niego decyzji Ministra i Zarządzeniach Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

Podstawowymi celami zrównoważonej gospodarki leśnej są:

- zachowanie całej naturalnej zmienności przyrody leśnej i funkcjonowania ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego, z uwzględnieniem kierunków ewolucji w przyrodzie,
- restytucja metodami hodowli i ochrony lasu, zbiorowisk przyrodniczych zdegradowanych i zniekształconych w celu zapewnienia szybszego niż w procesach naturalnych tempa przywracania zgodności biocenozy z biotopem, przy wykorzystaniu w miarę możliwości sukcesji naturalnej, w tym przebudowy drzewostanów rębnych, bliskorębnych oraz młodszych,
- ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego zbiorowisk dziko żyjących roślin, zwierząt i mikroorganizmów,
- wzmacnianie korzystnego wpływu lasu na środowisko przyrodnicze, w tym również na zdrowie i życie człowieka,
- zabezpieczenie warunków dla społecznego i gospodarczego rozwoju regionu przez racjonalne użytkowanie i odnawianie zasobów leśnych bez umniejszenia produkcyjnej zasobności lasów,
- wykorzystanie drewna jako odnawialnego źródła energii,
- pomniejszanie konsekwencji zmian klimatycznych poprzez ilościową i jakościową ochronę zasobów wodnych, zapobieganie powodziom, łagodzenie skutków suszy, oraz przeciwdziałanie erozji gleby.

W ramach realizacji planu urządzenia lasu należy w szczególności:

- wykonywać zadania ochronne dla rezerwatów przyrody ujęte w planach ochrony
- wszystkie podejmowane działania ochronne powinny być prowadzone w uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi nadzorującymi ochronę rezerwatową (RDOŚ),
- stosować technologie minimalizujące negatywne skutki pozyskania drewna tj.: wyrób sortymentów przy pniu, prowadzić zrywkę w oparciu o wyznaczone i utrwalone w terenie szlaki zrywkowe, stosować biooleje w pilarkach spalinowych
- stosować technologie minimalizujące negatywne skutki pozyskania drewna tj.: wyrób sortymentów przy pniu, prowadzić zrywkę w oparciu o wyznaczone i utrwalone w terenie szlaki zrywkowe, stosować biooleje w pilarkach spalinowych,
- zakres przebudowy realizować zgodnie z wielkością przewidzianą w planie urządzenia lasu (elaborat: część III rozdz. 2; część IV rozdz. 3 oraz wykazy projektowanych cięć rębnych),
- szczególnej ochronie poddawać stanowiska roślin chronionych posiadających pojedyncze lokalizacje oraz przestrzegać w tym zakresie procedury przewidziane procesem certyfikacji gospodarki leśnej,
- pozyskanie drewna na powierzchniach z występującymi nalotami i podrostami, prowadzić w okresie spoczynku wegetacyjnego oraz możliwie przy pokrywie śnieżnej,

- budownictwo drogowe opierać przede wszystkim na istniejącej sieci dróg, przez ich udoskonalanie, bez prowadzenia dodatkowych wylesień (należy wykonywać staranne ekspertyzy, oceniające wpływ inwestycji na środowisko przyrodnicze),
- w celu zachowania ważnych walorów kulturowych zlokalizowanych i o potencjalnej lokalizacji w lasach Nadleśnictwa, dotyczy to głównie stanowisk archeologicznych, zaleca się identyfikację ich w terenie, a także prowadzenie gospodarki w taki sposób, aby nie zniszczyć tych cennych obiektów.

Przy prowadzeniu wszelkich prac leśnych należy uwzględniać Zasady i Kryteria Dobrej Gospodarki Leśnej FSC oraz PEFC.

8. Plan działań – zestawienie prac objętych programem ochrony przyrody

8.1. Kształtowanie stosunków wodnych

Powierzchnie lasów odgrywają priorytetową rolę w retencjonowaniu i ochronie zasobów wodnych. Rola ekosystemów leśnych w bilansie wody była jednym z tematów Konferencji Ministerialnej (MPOLE), która odbyła się w 2007 r. w Warszawie. W związku z jej ustaleniami oraz światowym kryzysem wody zdatnej do picia, funkcje wodochronne lasów wybijają się na plan pierwszy, zyskując coraz większe znaczenie wśród środowisk naukowych, ekologów, a także polityków.

Regulacja stosunków wodnych jest procesem niezmiernie ważnym, który wpływa na całe ekosystemy i może prowadzić do diametralnych zmian zarówno jakościowych, jak i ilościowych. Dlatego decyzje w tym zakresie powinny być gruntownie przeanalizowane i podejmowane w sposób racjonalny. Należy dążyć do zachowania siedlisk silnie wilgotnych i bagiennych, które występują jeszcze na niewielkich obszarach.

Siedliska bagienne w Nadleśnictwie **występują na 483,14 ha** (139,18 ha w obrębie Daleszyce i 343,96 w obrębie Szczecno), co stanowi 4,08% powierzchni leśnej gruntów Nadleśnictwa (odpowiednio 2,33% obrębu Daleszyce i 5,85% obrębu Szczecno). Dla zdecydowanej większości drzewostanów występujących na siedliskach BB, BMB, LMB, OI, OIJ, OIJwyż (**474,24 ha**), nie zaplanowano wskazań gospodarczych, w celu utrzymania ich roli ochronnej.

Oprócz tego występują tu liczne śródleśne bagienka oraz zbiorniki, sklasyfikowane jako obiekty niestanowiące wydzielenia, które należy bezwzględnie zachowywać ze względu na ochronę bioróżnorodności i lokalnych zasobów wodnych.

Poniżej podano wykazy bagien oraz drzewostanów, w których dominującym typem siedliskowym lasu są siedliska bagienne.

Tabela 126. Wykaz bagien Nadleśnictwa Daleszyce.

Obręb leśny	Powierzchnia [ha]	Oddział, pododdział
1	2	3
Daleszyce	2,30	2a; 29d; 32f; 49h; 52n; 56d; 61c; 121j; 141a,b; 223d; 227g; 230h; 234l,m; 258c
Szczecno	9,20	10c; 11f; 18a; 34d; 39g; 44c; 45a; 49c,i; 50a,c; 51f; 55p,x; 56g,h; 57g; 58f; 59i; 63n; 66d; 69d,k; 70h,m; 71bx; 82k; 103g; 104b; 107b; 115a,b,f; 116g; 118x,z; 119h; 122m; 189b; 208b; 212i; 213b; 256d; 260d; 276b
Razem	11,50	

Tabela 127. Wykaz drzewostanów z typem siedlisk bagiennych i zalewowych.

Obwód leśny	TSL	Powierzchnia [ha]	Oddział, pododdział
1	2	3	4
Daleszyce	BMB	37,98	56d; 117g; 128f; 132c; 133m,n; 135h; 137h; 138c,f; 139f,g; 140a,b; 141d,f,m; 142c,f,k,m; 144d
	LMB	18,20	48b; 49c; 112g,h; 129o; 133k,s; 141c; 142g,h,n,p; 144f
	OI	74,16	111o; 112f; 117m; 132o; 133o,p,r; 142d,i,j; 143b,c,d,f,g; 144a,b,g,h; 223f; 264f.; 267d; 277c; 280b
	OIJ	8,84	21i; 37b; 38b; 40c,d; 41i,k,l; 42g; 55k; 116h
Razem		139,18	
Szczecno	BB	69,58	2a,g,j-m,p,r,gx; 72o
	BMB	44,55	1c,f,g,k,r,t,z,ax,dx;; 2dx,fx,ix,kx; 35a; 43j,s; 46f,h; 70c,t; 71cx; 72d,g,n
	LMB	42,35	2hx; 35g; 36a,b,h; 42a,f; 46a,b; 56f; 72h; 119h; 205i; 244h,i; 250d,f; 256c,j
	OI	94,56	1a,d; 2jx; 32i; 35b-f,h; 36i; 45a; 55g,j,z; 56n,p; 63b,d,g,i,n; 103f,g; 107c; 114f,j,k,n; 124h; 126o,r,w; 188g; 260g,h,i; 261g; 262a,d
	OIJ	88,52	23h; 40k; 41f; 42h; 49d,h; 62g,h; 64c,g,h,j; 65c,d,g; 66a; 67a,i,j; 85b; 104p,s; 123h,i-t,ax; 221k
	OIJwyż	4,40	30f,h
Razem		343,96	
Ogółem		483,14	

Zgodnie z ustawą „prawo wodne” (tekst jednolity z dnia 1 kwietnia 2015 r. poz. 469), wody, jako integralna część środowiska oraz siedliska dla zwierząt i roślin, podlegają ochronie, niezależnie od tego, czyją stanowią własność.

Występowanie suszy jest nie tylko związane z warunkami klimatycznymi. Problem niedoboru wody w glebie to również wynik niewłaściwej działalności człowieka w zakresie melioracji, odwodnień, zalesień czy braku kompleksowego programu hydrotechnicznego i agrotechnicznego w rolnictwie (Drab E., Bukowiec T., Mączka M., 2004).

Deficyt wody w lasach obserwowany jest na terenie całej Polski, poza obszarami gór, gdzie suma opadów rocznych jest nadal wysoka.

Wprowadzenie „małej retencji” w lasach może wpływać, poprzez zahamowania deficytu wody, na poprawę między innymi (wg Błędowska L. 2006):

- warunków mikroklimatycznych w lasach,
- walorów krajobrazowych,
- właściwości gleb,
- możliwości uzyskiwania odnowień naturalnych gatunków liściastych,
- odporności lasu, w tym bezpieczeństwa p.poż,
- warunków bytowania fauny,
- kondycji zdrowotnej drzewostanów,
- bazy edukacji ekologicznej.

Przy realizacji zadań w zakresie kształtowania stosunków wodnych, w celu zwiększenia różnorodności biologicznej należy zachować następujące zasady:

- zbiorniki powinny mieć łagodne zejścia skarp – wypłycone brzegi ułatwiające do stęp zwierzyny leśnej do wody,
- kształt linii brzegowej zbiorników powinien być nieregularny,
- na rowach utworzyć wypłycone zatoki, które stanowią miejsce rozwoju płazów oraz stanowiska specyficznej gamy roślin,
- po zakończeniu prac ziemnych zbiorniki obsadzić krzewami owocodajnymi i nektarodajnymi,
- wywiesić w drzewostanach wokół zbiorników i wzdłuż cieków i rowów dodatkowe budki lęgowe dla ptaków oraz schrony dzienne dla nietoperzy,
- wokół zbiorników i oczek wodnych pozostawić niewielki pas (kilka metrów)

nie zalesiony w celu stworzenia miejsc wygrzewania płazów.

Odpowiednia realizacja programu „małej retencji” powinna być poprzedzona analizą warunków hydrologicznych, oraz spadków terenu, co w konsekwencji pozwoli trafnie określić miejsca odpływu wody i potrzeby w zakresie budowy urządzeń wodnych. W związku z tym zaleca się jak najszersze wykorzystanie w tym zakresie numerycznego modelu terenu dla Nadleśnictwa oraz teledetekcji. Cennym uzupełnieniem Planu Urządzenia Lasu w zakresie gospodarki wodnej może być „Ekspertryza melioracji wodnych dla Nadleśnictwa...”

Dla zachowania lub odtworzenia prawidłowych relacji hydrologicznych w Nadleśnictwie zaleca się:

- zaniechanie budowy nowych urządzeń odwadniających i ograniczyć konserwację rowów odprowadzających wodę, jedynie do przypadków bezwzględnie koniecznych ze względu na gospodarkę leśną,
- w celu ochrony torfowisk, na rowach odprowadzających wodę wykonać system zastawek,
- miejsca, w których drzewostan został zdewastowany przez bobry wyłączyć z użytkowania lasu i odnowienia oraz zaniechać melioracji wodnych prowadzonych na ich terenie,
- przygotowanie gleby na terenach podmokłych prowadzić przy użyciu pługofrezarki lub wykonując ręcznie wywyższenia miejsca sadzenia (kopczyki, placówki).
- całkowicie zaniechać wykorzystania sprzętu ciężkiego do przygotowania gleby,
- w miarę możliwości zabiegi z zakresu pozyskania i zrywki drewna na terenach o dużym uwilgotnieniu prowadzić w okresie zimy lub suchego lata.

8.2. Kształtowanie granicy polno-leśnej

Kształtowanie granicy polno-leśnej jest możliwe zasadniczo poprzez: zalesienie niektórych gruntów nieekonomicznych, stanowiących własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa, wykup gruntów położonych w obrębie enklaw obcej własności oraz uczestnictwo w Programie Zwiększania Lesistości Kraju.

Niemal całość powierzchni Nadleśnictwa (99,50 %) – objęta jest wielkoprzestrzenną formą ochrony przyrody, jaką jest Cisowsko – Orłowski Park Krajobrazowy, Cisowsko – Orłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, Chmielnicko – Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu, oraz Podkielecki Obszar Chronionego. W związku z tym, w celu ochrony cennych elementów krajobrazu, przy tworzeniu granicy polno-leśnej należy kierować się, przede wszystkim względami zachowania naturalnego charakteru tego terenu.

Kształtowanie granicy polno-leśnej jest zagadnieniem złożonym. Rozwiązanie tego problemu tylko w części leży w gestii Nadleśnictwa, ponieważ dotyczy on i innych podmiotów, w tym właściwych terytorialnie gmin i instytucji odpowiedzialnych za utworzone w regionie formy ochrony przyrody.

Nadleśnictwo, w miarę możliwości, powinno dążyć do wyrównywania granicy pole-las podejmując np. zalesianie niektórych, będących w jego zarządzie gruntów ekonomicznych, wykup

bądź zamianę gruntów położonych w obrębie enklaw i pól enklaw obcej własności, a także uczestnictwo w Programie Zwiększania Lesistości Kraju.

8.3. Kształtowanie strefy ekotonowej

Ekoton jest pojęciem ekologicznym, określającym pas przejściowy (o różnej szerokości), występujący na styku dwóch diametralnie różnych ekosystemów. Wyznacznikiem tego obszaru jest, wymiana gatunkowa roślinno-zwierzęca; wymiana materii i energii, zachodząca pomiędzy kontaktującymi się środowiskami. Strefa ekotonowa odznacza się dużym i urozmaiconym bogactwem flory i fauny, gdyż jest miejscem bytowania wielu gatunków charakterystycznych dla obu środowisk, jak również gatunków tzw. stykowych, których siedlisko ogranicza się wyłącznie do tych miejsc. Dla potrzeb hodowli i zagospodarowania lasu należy wyróżnić zewnętrzne (na granicy kompleksów leśnych np. wzdłuż agrocenoz) i wewnętrzne (w obrębie kompleksu np. wzdłuż dróg leśnych) strefy ekotonowe.

Zewnętrzne obrzeże lasu powinno stanowić łagodne przejście od terenu bezleśnego do środowiska leśnego o szerokości, co najmniej 10-30m i powinno składać się z trzech przenikających się wzajemnie stref:

- strefa drzewiasta - pas wewnętrzny o szer. 10 - 20 m., drzewostan o rozluźnionym zwarcium z dolnym piętrzem, podszytem i warstwą podrostu,
- strefa drzewiasto - krzewiasto – środkowy pas o szerokości około 5 m., tworzony przez gatunki dolnego piętra, o mniejszym zwarcium i nierównomiernym rozmieszczeniu drzew, z bujnym wielogatunkowym podszytem,
- strefa krzewiasto - zewnętrzny pas o szer. 3 - 5 m., zbudowany z szeregu gat. krzewiastych zmieszanych grupowo.

Do głównych zadań w zakresie kształtowania zewnętrznej strefy ekotonowej należy zaliczyć:

- użytkowanie za pomocą cięć o charakterze przerębowym, stopniowym lub częściowym, pasa drzewostanu o szerokości 30 - 50 m., wzdłuż użytków rolnych, wód, dróg publicznych, aby trwale spełniał rolę zewnętrznej strefy ekotonowej,
- wykorzystywanie jak najszerzej istniejących odnowień naturalnych,
- wprowadzanie przede wszystkim, drzew i krzewów światłożądnych,
- dążenie do tego, by zewnętrzne obrzeże lasu oraz lasy wzdłuż dróg, cieków wodnych, szlaków turystycznych były maksymalnie wypełnione tak, aby drzewa, krzewy i rośliny runa tworzyły barierę ograniczającą wnikanie niekorzystnych czynników do wnętrza lasu; powinna ona mieć budowę wielowarstwową o zwarcium poziomym i pionowym,
- przy sztucznym odnowieniu, formowanie tej strefy powinno polegać na stosowaniu rozluźnionej więźby sadzenia i wprowadzaniu jak największej liczby gatunków o walorach dekoracyjnych, jak również biocenotycznych, o różnej dynamice wzrostu, co zapewni efekt wypełnienia przestrzeni drzewostanu w układzie pionowym, zasadniczo liczba gatunków nie powinna jednak przekraczać 10,
- dla krzewów stosowanie zmieszania grupowego,
- stosowanie częstszych i silniejszych cięć pielęgnacyjnych.

Wewnętrzne strefy ekotonowe powinny przyjmować szerokości:

- 5 m. – wzdłuż dróg i linii podziału przestrzennego,
- 10 m. – wzdłuż szlaków kolejowych, cieków wodnych,

Dla ich ukształtowania zaleca się:

- popieranie gatunków liściastych,
- stosowanie rozluźnionej więźby sadzenia,
- stosowanie intensywniejszych zabiegów pielęgnacyjnych, w celu utworzenia struktury warstwowej,

Strefy te powinny być ukształtowane we wszystkich większych kompleksach leśnych. W drzewostanach starszych klas wieku, formowanie strefy ekotonowej powinno być prowadzo-

ne zasadniczo w okresie odnowienia lasu, jednak poprzedzone silnymi cięciami pielęgnacyjnymi.

8.4. Ochrona przyrody

Opracowanie „Programu” ma za zadanie przyczynić się do pełniejszego poznania aktualnego bogactwa przyrodniczego terenów Nadleśnictwa.

Nadleśnictwo realizując zaplanowane zabiegi gospodarcze i ochronne powinno uwzględniać wszystkie zalecenia zawarte w rozporządzeniach w sprawie ochrony gatunkowej: grzybów z dnia 16 października 2014 r. (Dz. U. poz. 1408); roślin z dnia 16 października 2014 r. (Dz. U. poz. 1409) i zwierząt z dnia 15.11.2016 r. (Dz. U. z dn. 22.12.2016 r. poz. 2102).

W celu zapewnienia i utrzymania odpowiednich warunków życiowych roślinom i zwierzętom objętym ochroną prawną, Nadleśnictwo powinno konsekwentnie prowadzić działania polegające na:

- wyszukiwaniu i otaczaniu opieką cennych drzew oraz innych tworów przyrody żywej i nieożywionej,
- prowadzeniu na bieżąco ewidencji listy gatunków chronionych i rzadkich z uwzględnieniem miejsc i sposobu występowania, a także siedlisk przyrodniczych,
- uwzględnianiu przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych miejsc występowania cennych gatunków,
- szkoleniu pracowników, co pozwoli świadomie unikać zagrożeń dla chronionej fauny i flory,
- obejmowaniu ochroną miejsc występowania cennych skupisk roślin (w porozumieniu z RDOŚ),
- wykonywaniu zaleceń ochronnych w obiektach cennych przyrodniczo, w szczególności w rezerwach przyrody,
- dla ochrony stanowisk ptaków zasiedlających dziuple, w ramach użytkowania rębego i przedrębego starszych klas wieku należy pozostawiać martwe drzewa stojące gatunków liściastych o pierśnicy co najmniej 20 cm, pojedynczo, grupowo lub w postaci kęp ekologicznych,
- w celu ochrony gatunków rzadkich i zagrożonych chrząszczy saproksylicznych stwierdzonych w Nadleśnictwie, w miejscach występowania należy pozostawiać pniaki oraz różne formy drewna martwego, unikać korowania pni i stosowania preparatów przyspieszających rozkład (np. PG IBL),
- dla zachowania populacji motyli należy pozostawić śródleśne fragmenty terenów otwartych (polan, łąk, luk),
- dla gatunków drapieżnych pozostawiać drzewa zasiedlone (z gniazdami, również z gniazdami krukowatych),
- dla stwierdzonych stanowisk gatunków ssaków z rodziny pilchowatych, należy pozostawiać gatunki biocenotyczne (np. trześnia), chronić gniazda oraz drzewa zasiedlone, utrzymać zwarcie koron,
- w celu ochrony gatunków nietoperzy należy pozostawiać drzewa dziuplaste, wywieszać skrzynki lęgowe, chronić zimowiska,
- dla ochrony stanowisk lelka, należy na słabych siedliskach borowych prowadzić rębnie zupełne zgodnie z przyjętym wykazem cięć rębnych,
- dla ochrony wilka prowadzić działania w porozumieniu z kołami łowieckimi zmierzające do wyeliminowania tzw. „wnykarstwa”,
- przeciwdziałaniu szkodnictwu leśnemu,

- przestrzeganiu zaleceń wynikających z certyfikacji gospodarki leśnej, w tym w szczególności pozostawianie drewna martwego w lesie oraz oceny skutków realizacji czynności gospodarczych na walory przyrodnicze,
- współpracy z organizacjami ekologicznymi, środowiskami samorządowymi w zakresie ochrony przyrody,
- nie pogarszaniu stanu siedlisk spełniających kryteria chronionych siedlisk przyrodniczych,
- zlokalizowanie i wyznaczenie stref ochronnych dla gatunków wymagających ochrony strefowej,
- zachowanie śródleśnych bagien i siedlisk bagiennych (rozdz. 8.1).

Zadania z zakresu ochrony przyrody zestawiono wg wzoru XXIII w załączniku do POP.

8.5. Ochrona różnorodności biologicznej

Informacje na temat różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa zawarte są w wykonanych na jego potrzeby opracowaniach, do których należą: plan urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody oraz zaktualizowane opracowania glebowo-siedliskowe.

Kryteria i wskaźniki różnorodności biologicznej dla lasów polskich budowane są na bazie uzgodnień europejskich w ramach tzw. „procesu helsińskiego” (zapoczątkowanego w 1993 r. konferencją ministerialną w Helsinkach). Sformułowano w jego toku 6 głównych kryteriów i szereg wskaźników odnoszących się w różnym stopniu do różnorodności biologicznej. Całkowicie tej problematyce poświęcone jest kryterium IV o nazwie: zachowanie, ochrona i odpowiednie wzbogacenie biologicznej różnorodności ekosystemów leśnych. Trzeba pamiętać, że szereg wskaźników wymaga przygotowania metodyki zbioru i gromadzenia danych, a niekiedy także dodatkowych badań i testów praktycznych.

Informacje na ten temat zawarte są w wykonanych opracowaniach, należą do nich:

- ✓ opis ogólny planu urządzenia lasu,
- ✓ program ochrony przyrody,
- ✓ prognoza oddziaływania projektu planu na środowisko i obszary Natura 2000,
- ✓ opisy taksacyjne,
- ✓ operat glebowo-siedliskowy.

Polskie kryteria i wskaźniki znajdują odzwierciedlenie w postaci reguł, norm i standardów zawartych w szczegółowych dokumentach techniczno-gospodarczych, a także obowiązujących w Lasach Państwowych aktach prawnych:

- Ustawie o Ochronie Przyrody,
- Ustawie o Lasach,
- Zasadach Hodowli Lasu,
- Instrukcji Ochrony Lasu,
- Instrukcji Urządzania Lasu.

Wymierne wskaźniki różnorodności biologicznej w Nadleśnictwie to :

- ❖ obszary objęte prawną ochroną przyrody:
 - powierzchnia obszarów NATURA 2000, parku krajobrazowego oraz obszarów chronionego krajobrazu (tabele: 78 i 79),
 - pomniki przyrody (tabele: 79 i 85),
 - stanowisko dokumentacyjne (tabele: 79 i 86),
 - zespół przyrodniczo - krajobrazowy (tabele: 79 i 88),
- ❖ reprezentatywne, rzadkie i wskazane jako siedliska chronione, w tym m.in.:
 - powierzchnia siedlisk przyrodniczych i cennych zbiorowisk roślinnych (rozdz. 4.5.),

- powierzchni użytków ekologicznych (tabele 79 i 87),
- powierzchnia rezerwatów (tabele: 79, 80 i 81),
- ❖ zagrożone gatunki:
 - liczba chronionych gatunków flory i fauny (tabele: 79, 89-97),
- ❖ biologiczna różnorodność w lasach produkcyjnych, w tym m.in.:
 - powierzchnia gospodarczych drzewostanów nasiennych, bloków upraw pochodnych, wyłączonych drzewostanów z użytkowania,
 - złożoność gatunkowa, strukturalna, pochodzenie drzewostanów, (tabele: 96-98),
 Ochrona różnorodności biologicznej powinna być realizowana na kilku płaszczyznach, i tak:

- dla zachowania różnorodności genowej należy dążyć do tego by leśny materiał rozmnożeniowy pochodził z jak największej liczby drzew matecznych, źródeł nasion i drzewostanów nasiennych (z zachowaniem regionalizacji nasiennej), zgodnie z ustawą o leśnym materiale rozmnożeniowym;
- dla zachowania różnorodności gatunkowej w lasach należy zwracać uwagę zarówno na skład gatunkowy warstw drzewiastych, jak i podszytów oraz runa. W tym celu należy dążyć do stosowania zalecanych składów odnowieniowych upraw;
- nie stosować do odnowień gatunków obcych, a w przypadku już występujących, ograniczyć ich udział poprzez cięcia pielęgnacyjne i rębne;
- w celu zachowania różnorodności ekosystemowej powinno się, jak najszerszej, wykorzystywać zmienność w ramach siedlisk (unikanie schematów), wprowadzając właściwe dla nich gatunki, bądź stosując zabiegi umożliwiające powstanie wartościowego odnowienia naturalnego;
- w zagospodarowaniu lasu szczególną uwagę należy zwrócić na siedliska przyrodnicze podlegające ochronie;
- w celu ochrony naturalnych zespołów roślinnych należy dążyć do utrzymania właściwych stosunków wodnych;
- w celu restytucji oraz unaturalnienia zespołów roślinnych należy przyjąć odpowiednią formę rębni gwarantującą uzyskanie zaplanowanego celu hodowlanego - respektującego naturalny skład gatunkowy zbiorowiska; dla zbiorowisk zastępczych i zniekształconych należy realizować zadania z zakresu przebudowy;
- w zakresie ochrony krajobrazu przestrzegać zapisów (zakazów i nakazów) ustanowionych dla parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

Powyższe zalecenia znajdują swoje odzwierciedlenie w zaprojektowanych dla poszczególnych drzewostanów wskazaniach gospodarczych.

8.6. Martwe drewno

Oprócz wymienionych form ochrony przyrody w lasach należy szczególnie zwrócić uwagę na zagadnienie pozostawiania martwego drewna, które jest istotnym elementem prawidłowo funkcjonującego ekosystemu leśnego. Stanowi on charakterystyczną cechę lasu naturalnego, w którym zapas pozostawionego drewna jest ogromny.

Ten ważny aspekt ochrony przyrody w lasach znalazł odzwierciedlenie w Zasadach Hodowli Lasu, w których wprowadzono zapis o pozostawianiu niektórych drzew do ich fizjologicznej śmierci.

Ważne jest pozostawianie drewna w różnej postaci, tzn.: leżącej, stojącej (w tym martwe fragmenty drzew żywych), nieokorowanych pniaków, drzew dziuplastych. Przy czym drzewa stojące najlepiej pozostawiać w miejscach nasłonecznionych.

Szczególnie istotne jest pozostawianie martwego drewna w lasach gospodarczych, w fazie rozwojowej: drzewostan dojrzewający i dojrzały. W starszym wieku intensywność naturalnego procesu wydzielania się drzew wyraźnie maleje, a udział procentowy drewna martwego w stosunku do miąższości przyjmuje najmniejsze wartości.

Od roku 2005 w Polsce prowadzona jest inwentaryzacja zasobów martwego drewna w lasach wszystkich form własności, w ramach Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu, która pozwoli w przyszłości określić stan i potrzeby w tym zakresie.

W nadleśnictwach RDLP w Radomiu, w maju 2009 roku wdrożono tymczasowe zasady pozostawiania drewna martwego w lesie, określające strukturę drewna i sposób postępowania w celu jego zachowania i dalszej depozycji. Do czasu wydania szczegółowych zasad opartych na wiedzy naukowej, należy realizować uregulowania wewnętrzne PGL LP dotyczące pozostawiania drewna w lesie do naturalnego rozpadu.

Na terenie Nadleśnictwa Daleszyce inwentaryzacji drewna martwego dokonano w oparciu o pomiary na 260 powierzchniach kołowych, zakładanych w drzewostanach od II klasy wieku. Z tego na 132 powierzchniach w obrębie Daleszyce i 128 powierzchniach w obrębie Szczecno. Wyniki pomiarów przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 128. Zestawienie drewna martwego w Nadleśnictwie Daleszyce.

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia w [ha]	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Daleszyce							
BMB	37,98	1,75	66,43	0,32	12,2	2,07	78,63
BMSW	441,02	1,44	635,97	0,59	258,58	2,03	894,55
BMW	259,21	1,39	361,52	0,94	244,35	2,33	605,87
BMWYŻŚW	186,40	1,57	291,96	1,01	188,58	2,58	480,54
BŚW	337,23	1,36	457,92	0,87	292,37	2,23	750,29
BW	3,13	1,06	3,33	0,03	0,10	1,09	3,43
LGŚW	450,05	4,42	1990,09	5,07	2280,35	9,49	4270,44
LMB	18,2	4,96	90,28	0,91	16,51	5,87	106,79
LMGŚW	68,12	2,19	149,2	1,45	98,67	3,64	247,87
LMSW	191,85	2,29	439,7	0,41	78,17	2,70	517,87
LMW	234,8	2,15	504,73	0,95	223,28	3,10	728
LMWYŻŚW	2018,34	2,61	5269,75	1,55	3121,53	4,16	8391,28
LMWYŻW	736,96	2,37	1743,18	1,04	768,48	3,41	2511,67
LW	4,72	5,05	23,82	0,52	2,46	5,57	26,27
LWYŻŚW	745,62	2,67	1992,83	2,71	2020,41	5,38	4013,25
LWYŻW	26,51	1,97	52,17	0,46	12,3	2,43	64,47
OL	71,9	12,76	917,16	2,80	201,2	15,56	1118,36
OLJ	6,93	1,04	7,20	0,84	5,83	1,88	13,03
Razem Obręb Daleszyce	5838,97	2,57	14997,24	1,68	9825,37	4,25	24822,61
Obręb Szczecno							
BB	70,48	2,55	179,64	7,06	497,55	9,61	677,19

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia w [ha]	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
1	2	3	4	5	6	7	8
BMB	43,78	0,97	42,55	2,55	111,58	3,52	154,14
BMŚW	807,38	1,45	1172,29	2,06	1662,03	3,51	2834,31
BMW	452,59	1,81	817,94	2,64	1195,24	4,45	2013,18
BMWYŻŚW	34,17	0,04	1,52	0,25	8,40	0,29	9,92
BMWYŻW	1,75	0,74	1,29	2,26	3,95	3,00	5,24
BŚW	790,99	1,94	1538,03	2,09	1655,55	4,03	3193,58
BW	22,28	1,23	27,34	1,71	38,08	2,94	65,41
LMB	41,43	10,4	430,88	18,94	784,82	29,34	1215,7
LMŚW	543,74	1,77	964,91	2,74	1489,89	4,51	2454,8
LMW	544,93	2,72	1483,75	2,94	1603,18	5,66	3086,93
LMWYŻŚW	1064,07	2,68	2849,78	2,95	3137,75	5,63	5987,53
LMWYŻW	66,66	1,52	101,16	4,62	307,92	6,14	409,09
LŚW	115,93	2,13	247,08	1,80	208,31	3,93	455,39
LW	171,67	6,1	1046,33	4,94	848,34	11,04	1894,67
LWYŻŚW	539,62	2,6	1405,57	3,25	1751,74	5,85	3157,31
LWYŻW	45,28	6,05	273,87	3,64	164,68	9,69	438,55
OL	101,76	11,75	1196,14	22,00	2238,6	33,75	3434,74
OLJ	111,13	17,49	1944,02	12,00	1333,98	29,49	3278
OLJWYŻ	6,08	7,23	43,94	7,39	44,93	14,62	88,88
Razem Obręb Szczecno	5575,72	2,83	15768,02	3,42	19086,54	6,25	34854,56
Ogółem N-ctwo	11414,69	2,70	30765,26	2,53	28911,91	5,23	59677,17

W Nadleśnictwie Daleszyce zasoby drewna martwego stanowią 1,80 % zasobów drzewnych (5,23 m³/ha), w tym w OZW „Lasy Cisowsko - Orłowińskie” 8,48 m³/ha, w OZW „Dolina Czarnej Nidy” 3,00 m³/ha, natomiast w OZW „Dolina Warkocza” nie wyliczono ilości martwego drewna ze względu na niewielką powierzchnię obszaru na gruntach Nadleśnictwa (brak prób w Naturze 2000). Według danych WISL-u z II-cyklad za lata 2010 - 2014r., średnia zasobność drewna martwego w Lasach Państwowych wynosi 1,98 % (5,5 m³/ha), a w RDLP Radom 1,49 % (4,0 m³/ha).

W ramach przeprowadzonej inwentaryzacji, zgodnie z przyjętą metodyką nie inwentaryzowano miąższości pniaków, które stanowią również znaczny rezerwuar drewna martwego.

Zgodnie ze standardami FSC (z roku 2010), zarządzający lasami powinien pozostawić w formie kęp (nie mniejszych niż 5 arów, 5% powierzchni drzewostanów rębnych, przeznaczonych do wycięcia, do ich naturalnej śmierci i rozkładu drewna).

Zasoby martwego drewna umożliwiające w miarę naturalne wykształcenie się zespołów ksylobiontów to poziom powyżej 20 m³/ha (10% miąższości drzewostanu). Taki poziom zasobów martwego drewna powinien występować przynajmniej w niektórych fragmentach lasu, np. rezerwatach przyrody, na terenach siedlisk przyrodniczych. Kluczowe jest, by wśród zasobów martwego drewna były reprezentowane grube drzewa stojące i grubizna leżąca, a także by zasoby te były różnorodne co do gatunku drzew. Celowe jest wyznaczanie ostoi ksylobiontów. Na poziom depozycji drewna martwego w przyszłości będzie miało wpływ pozostawianie kęp ekologicznych na powierzchniach objętych użytkowaniem rębnym. Powierzchnie te nie były objęte inwentaryzacją.

Tabela 129. Zestawienie miąższości drewna martwego w obszarze Natura 2000 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie” na terenie Nadleśnictwa Daleszyce.

Typ	Powierzchnia	Miąższość drewna martwego
-----	--------------	---------------------------

siedliskowy lasu	w [ha]	Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
1	2	3	4	5	6	7	8
Obwód Daleszyce							
BMB	37,98	1,37	52,08	0,97	36,69	2,34	88,77
BMSW	134,21	0,32	42,41	0,45	60,32	0,77	102,73
BMW	171,02	0,26	43,87	1,84	315,26	2,10	359,13
BMWYŻŚW	40,29	0,92	36,89	2,28	91,85	3,20	128,74
BŚW	95,82	0,29	27,77	1,30	124,31	1,59	152,08
BW	3,13	0,56	1,76	0,07	0,21	0,63	1,97
LGŚW	447,55	4,38	1958,84	7,15	3200,15	11,53	5158,99
LMB	18,20	4,55	82,86	1,09	19,80	5,64	102,67
LMGŚW	68,12	1,73	117,55	2,00	136,05	3,73	253,6
LMŚW	36,90	2,01	74,04	0,89	32,75	2,90	106,78
LMW	121,18	1,16	140,89	1,13	137,08	2,29	277,97
LMWYŻŚW	825,19	2,62	2160,58	3,46	2855,43	6,08	5016,01
LMWYŻW	313,38	2,35	735,16	1,10	343,75	3,45	1078,9
LW	1,04	11,58	12,04	-	-	11,58	12,04
LWYŻŚW	279,91	2,83	791,03	7,44	2081,86	10,27	2872,89
LWYŻW	8,54	2,97	25,37	0,7	5,98	3,67	31,36
OL	69,84	12,73	888,86	2,87	200,54	15,6	1089,4
OLJ	6,93	0,08	0,58	1,04	7,20	1,12	7,78
Razem Obwód Daleszyce	2679,23	2,68	7192,57	3,6	9649,24	6,29	16841,81
Obwód Szczecno							
BB	70,20	2,70	189,63	7,30	512,31	10,00	701,94
BMB	37,79	0,89	33,76	4,09	154,68	4,98	188,45
BMSW	79,04	1,03	81,55	1,67	132,37	2,70	213,92
BMW	142,71	1,07	152,1	2,67	380,75	3,74	532,85
BMWYŻŚW	23,40	-	-	-	-	-	-
BŚW	74,52	1,28	95,29	2,26	168,28	3,54	263,57
BW	22,28	0,34	7,58	1,84	41,00	2,18	48,59
LMB	23,72	13,23	313,75	19,30	457,84	32,53	771,60
LMŚW	55,88	4,61	257,84	5,60	313,02	10,21	570,86
LMW	282,03	4,72	1332,47	5,41	1524,59	10,13	2857,06
LMWYŻŚW	184,30	6,55	1207,69	6,19	1141,31	12,74	2349,00
LMWYŻW	29,57	5,34	157,88	12,10	357,71	17,44	515,58
LŚW	38,06	1,12	42,70	3,45	131,18	4,57	173,88
LW	136,97	5,59	765,41	6,35	870,03	11,94	1635,44
LWYŻŚW	109,04	6,22	678,04	5,63	614,36	11,85	1292,40
LWYŻW	32,07	11,75	376,95	6,68	214,35	18,43	591,30
OL	73,27	12,2	894,08	27,34	2003,32	39,54	2897,41
OLJ	105,62	16,33	1724,63	12,49	1319,36	28,82	3043,98
OLJWYŻ	6,08	9,84	59,85	16,67	101,38	26,51	161,23
Razem Obwód Szczecno	1526,55	5,48	8371,21	6,84	10437,85	12,32	18809,06
Ogółem N-ctwo	4205,78	3,70	15563,79	4,78	20087,08	8,48	35650,87

Tabela 130. Zestawienie drewna martwego w obszarze Natura 2000 SOO „Dolina Czarnej Nidy” w Nadleśnictwie Daleszyce.

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia w [ha]	Miażdżość drewna martwego		
		Drewno martwych drzew stojących i złomów	Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych	Razem

		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
1	2	3	4	5	6	7	8
Obwód Szczecno							
BMŚW	26,21	0,85	22,26	-	-	0,85	22,26
BMW	4,91	-	-	-	-	-	-
BŚW	2,56	-	-	-	-	-	-
LMB	8,67	10,02	86,89	-	-	10,02	86,89
LMŚW	12,71	8,06	102,48	-	-	8,06	102,48
LMW	7,08	11,90	84,27	-	-	11,90	84,27
LW	13,59	2,54	34,52	-	-	2,54	34,52
LWYŻŚW	81,47	2,20	179,49	-	-	2,20	179,49
OL	13,02	-	-	-	-	-	-
Ogółem	170,22	3,00	509,91	-	-	3,00	509,91

8.7. Lasy wyłączone z użytkowania

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu wprowadziła procedury identyfikacji i wyłączenia z użytkowania powierzchni leśnych. Celem wyłączenia z użytkowania jest stworzenie sieci drzewostanów najcenniejszych dla ochrony różnorodności biologicznej, które dodatkowo w przyszłości stanowiąc będą próbę porównawczą dla lasów gospodarczych. W drzewostanach tych zaprzestano użytkowania, a zabiegi ograniczono jedynie do niezbędnych działań o charakterze sanitarnym i ochronnym, wyjątkowo pielęgnacyjnym w odnowieniach.

Zgodnie z wytycznymi FSC (2010) odnośnie ekosystemów reprezentatywnych, Zarządzający lasami o dużych powierzchniach zachowuje przykłady istniejących ekosystemów w swym stanie naturalnym, stosownie do zakresu działań gospodarczych oraz unikalnego charakteru tych zasobów, a także zaznacza na mapach. Takie enklawy i obszary objęte ochroną prawną, tam gdzie w planach ich ochrony ustalono taką potrzebę, są wyłączone z użytkowania. W przypadku terenów leśnych, za ekosystem uznaje się typ siedliskowy lasu. Ekosystem referencyjny jest zachowany w ilości nie mniejszej niż 1% jego powierzchni w ramach jednostki certyfikowanej. Łączna powierzchnia zachowywanych ekosystemów jest nie mniejsza niż 5% powierzchni jednostki certyfikowanej.

W Nadleśnictwie Daleszyce na podstawie Decyzji Nadleśniczego (nr 14/2017 z dnia 27 kwietnia 2017 r.) wyłączono z użytkowania drzewostany na powierzchni 288,709 ha. Ponadto nie zaplanowano czynności gospodarczych w drzewostanach na powierzchni 866,28 ha. Szczegółowy wykaz wydzieleń i powierzchni w rozbiciu na obręby leśne przedstawiono poniżej.

Tabela 131. Drzewostany bez zaplanowanych zabiegów gospodarczych.

Obwód	Powierzchnia [ha]	Poddziały
1	2	3
Daleszyce	296,37 <u>97,22*</u> 393,59	21i; 40c,d; 41k,l; 42g; 44d,f; 44g; 45b; 48b; 49c,f; 52b; 55j; 56d; 56g; 72c; 81a,b,d; 82b; 84j; 96i; 99i; 100k; 101h; 102h; 103j; 104g,i,l; 105g; 106i; 107i; 108m,o; 109g,h; 110g; 112j; 112f-h; 117g; 117m; 124i; 128f; 129o; 129f,i; 130m; 131f,j,k; 132c; 132r; 133s,k; 133m-r; 134h; 135h; 136d,i; 137h,i; 138f; 139f,g; 139s; 140a,b; 140ax; 141d,f,m; 141a,c,k; 142d,c,f,g,h,i,j,k,m,n,p; 143a,b,c,d,f,g; 144a-h; 204b; 205h; 209d; 212g; 215c,d; 216b; 219a,f; 220b; 221d,f; 223c,g; 224d; 225a,b,d; 226f,l,n; 228a,b; 232j; 233f; 235a; 237c; 238a; 240d; 249g; 254c; 257k; 261c; 262a,d; 264f,g,j; 267c,d,m,o; 268d; 271c; 273f; 277d; 280b
Szczecno	569,91 <u>190,87*</u> 760,78	1a-i; 1k-z; 1ax-gx; 2a,b,f,r,t-z,ax,cx,dx,fx-kx; 5b; 8l; 9m; 10j,l,n-r; 11a,c,f; 12a; 16k; 17a; 18a,c; 23h; 25m; 26d-h,j,k; 27d,f,o; 29d; 30f; 30h,i; 32i; 34f,i; 35d,f,g,h; 35a,b,c; 36a,b,h,i,j; 40j,k; 41f,j; 42a; 42f,h; 43j,s; 45a; 46a,b,f,h; 49d,d; 54c; 55a,b,d,f,g,h,i,j,k,z; 55r,x; 56f; 56n,p; 58j; 58m; 59g,h,i; 60h; 61l; 62g,h; 63b,n; 63a,c,d,g,i; 63r,s; 64c,d,g,h,j; 65b,c,g; 65d; 66a; 67a; 67i,j; 69a,f,g,j; 70c; 70n,t; 71r,s,cx; 72d,g,h; 72h,o,s-z,ax,cx; 76c; 81g; 82h,k; 83k; 84c,d; 85b,g; 88g; 99d,f;

		100f; 101d; 103i ; 103f,g; 104i,j,m-t,x-z,ax-dx; 107c ; 108a; 114d,f,j,k,n; 115g,k,o,p; 116f; 117a-d,h-j,pr,y,z; 118d,h,j,m,t,w,y; 119b,c,h; 120a,n-s; 121a,i,j,k,l,m,o,p,r,s,t,w ; 121b,g,h,n; 122d,m; 123h; 123i,j,k,l,m,n,o,p,s,t,y,z,ax,bx,cx,dx,fx,gx,hx,ix,jx,kx,lx ; 123r,x,mx; 124f,h; 125a-i,k-m,o; 126a-j,l-z,ax-kx; 187p; 188c,f,g,i; 198d; 205i ; 205f,k; 211b; 212f; 220n,o; 221h,k; 237i,k; 244h,i ; 250d,f ; 250j; 251m,n; 252g; 253b; 256c,j ; 256d,m; 259c; 260g-i; 261g,h; 262a,b,d-g,n; 263h; 264j,l,m-p,s-w,z; 266a,c; 271i,k,l,m,o,p,s-w,y,z,ax-cx; 274f-m; 276h-z,ax-ix; 277d-z,ax; 278c,g-p; 279d; 282d-z; 284c; 286c,p-s,x,z,ax; 287j,k
Nadleśnictwo	866,28 288,09* 1154,37	

*- drzewostany wyłączone z użytkowania na podstawie decyzji Nadleśniczego.

Na podstawie Planu Zadań Ochronnych OZW „Lasy Cisowsko – Orłowińskie” wskazano pododdziały, gdzie nie zaplanowano użytkowania rębego, ze względu na zachowanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotem ochrony w/w Obszaru, tj.: Obręb Daleszyce - 15a-d; 56d; 71c,d; 72b,c; 82c,d; 133m-r; 135h; 136d,i; 137h; 138f; 139f,g,s; 141d,f,i,m; 142f,l; 143b-f; 144a-h. Obręb Szczecno – 1c,f-i,k,r-z,ax,bx,dx; 2a,b,d,f,h-p,y,cx-gx,ix,kx; 11d; 26d; 35a,f; 45a.

8.8. Zasady postępowania w lasach ochronnych

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu opracowała „Zasady postępowania w lasach ochronnych”, zasady te uwzględniano na wszystkich etapach tworzenia planu urządzenia lasu. Poniżej przedstawiono synestetycznie wskazania, które należy stosować na etapie realizacji zaplanowanych zadań gospodarczych w lasach ochronnych Nadleśnictwa.

Postępowanie hodowlane w lasach ochronnych powinno, w jak najszerszym zakresie, uwzględniać zasady półnaturalnej hodowli lasu, dostosowanej do określonej kategorii jego ochronności, miejscowych warunków siedliskowych i konkretnego zagospodarowywanego obiektu (drzewostanu). Dobór składu gatunkowego jest niezmiernie ważny, niezbędnym jest, aby był on we wszystkich przypadkach optymalnie zróżnicowany oraz w maksymalnym stopniu zgodny z warunkami siedliska. Przy planowaniu składu gatunkowego oraz prowadzeniu odnowień w lasach ochronnych trzeba brać pod uwagę strukturę (budowę pionową, gatunkową i formę mieszania) przyszłego drzewostanu. W lasach ochronnych należy, jak najszerszej, wykorzystywać odnowienia naturalne, a w odnowieniach sztucznych korzystać z wysoko kwalifikowanego materiału siewnego pozyskiwanego w drzewostanach nasiennych wyłączonych i gospodarczych.

W Nadleśnictwie Daleszyce wyróżniono na powierzchni **9619,97 ha** następujące kategorie ochronności:

- lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody,
- lasy glebochronne,
- lasy wodochronne,
- lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. Mieszkańców,
- lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych

Lokalizacja i zestawienia powierzchniowe poszczególnych kategorii i ich kompilacji opisano szczegółowo w elaboracie rozdz. III, podrozdział 1.2., niżej zaproponowano ogólne wytyczne do zagospodarowania poszczególnych kategorii.

- a) Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody.

Sposób zagospodarowania lasu należy dostosować do ekologicznych wymagań cennych gatunków chronionych i rzadkich oraz możliwości utrzymania lub odtworzenia siedlisk przyrodniczych i innych cennych ekosystemów.

Realizację zadań należy prowadzić w oparciu o szczegółowe wytyczne określone w prognozie oddziaływania na środowisko..., w której oceniono wpływ zaplanowanych zabiegów gospodarczych na wszystkie cenne przyrodniczo elementy, potwierdzone z terenu Nadleśnictwa, a które stanowiły podstawę wyróżniania tej kategorii ochronności. W prognozie wskazano również sposoby realizacji planowanych zabiegów, uwzględniające jak najmniejszy negatywny wpływ na cenne elementy przyrodnicze.

b) Lasy glebochronne.

Przy planowaniu działań gospodarczych lub ich zaprzestaniu podejmowano indywidualne decyzje kwalifikując drzewostany do użytkowania głównego, stosując przyjęte zasady. W sytuacjach stromych zboczy, jarów, wąwozów, często odstępowano od planowania działań gospodarczych. Dla pozostałych należy na etapie realizacji stosować następujące zasady:

- podnosić sprawność gleby umożliwiając obsiew naturalny gatunków drzewiastych lub krzewiastych,
- właściwie, starannie pielęgnować odnowienia naturalne i sztuczne, odchwaszczać i spulchniać glebę jedynie wokół sadzonek, wykaszać chwasty do połowy sadzonek,
- utrzymywać stałe pokrycie gleby.

c) Lasy wodochronne.

Przy planowaniu działań gospodarczych lub ich zaprzestaniu podejmowano indywidualne decyzje kwalifikując drzewostany do użytkowania głównego, stosując przyjęte zasady. Dla drzewostanów na siedliskach bagiennych nie planowano użytkowania rębego. Realizując zaplanowane zabiegi pielęgnacyjne należy dążyć do:

- równomiernego rozmieszczenia drzew, co zapewni stabilność drzewostanu poprzez silny system korzeniowy, równomierną budowę korony i strzały.

Ponadto:

- gatunki domieszkowe należy dobierać, preferując gatunki głęboko ukorzeniające się, o małej intercepcji koron i możliwie długowieczne,
- wzdłuż cieków wodnych i rzek na siedliskach nizinnych należy pozostawiać nieużytkowany pas w granicach koryta oraz bezpośredniego sąsiedztwa 10-20 m,
- w lasach położonych na siedliskach wyżynnych wzdłuż potoków o brzegach spadzi- stych należy dążyć do formy niskopiennych stref z Olsz, Os, Brz, Wb, Jrz, Jw., Js, sukcesywnie usuwać drzewa o pierśnicy przekraczającej 20 cm, które mogą tamować przepływ wód oraz niszczyć mosty i wzmocnienia poniżej.

d) Lasy położone w strefach granic administracyjnych miast i 10 kilometrów od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. ludności.

W strefie A - intensywnego zagospodarowania rekreacyjnego odstąpiono od stosowania zrębów zupełnych.

Zagospodarowanie lasów w terenach zurbanizowanych obejmuje kompleks zabiegów, w których w sposób szczególnie uwzględnia się:

- hodowlane kształtowanie krajobrazu leśnego jako elementu bezpośredniego otoczenia życia, wypoczynku i regeneracji zdrowia ludności, uwzględnia ogólne zasady hodowli lasów zaliczonych do lasów ochronnych, a ponadto potrzebę zwiększenia wypoczynkowych i krajobrazowych walorów lasu oraz ograniczenia negatywnego wpływu rekreacji na środowisko,
- techniczne zagospodarowanie rekreacyjne lasu polegające na ich wyposażeniu w obiekty i urządzenia zapewniające podstawowe potrzeby wypoczynku ludności i ochrony lasów,

tworzących tzw. małą architekturę rekreacyjną.

Kształtowanie krajobrazu terenów leśnych udostępnianych dla rekreacji powinno uwzględniać potrzebę zwiększenia odporności drzewostanów na skutki penetracji ludności, koncentracji ruchu turystycznego oraz ochronę wnętrza lasu.

W cięciach pielęgnacyjnych należy zapewnić zachowanie zwarcia pionowego w biogrupach z gatunkami cienioznośnymi oraz tworzyć linie widokowe (trasy spacerowe) i małe polany.

Efektami cięć pielęgnacyjnych powinny być estetycznie uformowane biogrupy złożone z odpowiednio zestawionych gatunków.

W lasach podlegających zagospodarowaniu rekreacyjnemu czynności gospodarcze zwłaszcza w zakresie użytkowania lasu, zrywki i wywozu drewna powinny być wykonywane w okresach zmniejszonego nasilenia ruchu turystyczno - wypoczynkowego.

e) Lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych.

Zasady zagospodarowania hodowlanego w tych lasach są ustalane odrębnie dla każdego obiektu przez inicjatora i wykonawcę przedmiotowych badań.

8.9. Promocja i edukacja leśna społeczeństwa

Podstawy edukacji leśnej w Lasach Państwowych normuje Zarządzenie Nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003r. w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych. Zadania w tym zakresie zawarte są w „Programie Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Daleszyce na lata 2017-2026”.

Działalność edukacyjna w Nadleśnictwie Daleszyce opiera się w dużej mierze na współpracy z podmiotami, dla których edukacja jest zadaniem statutowym, tj. przedszkolami i szkołami wszystkich szczebli. Współpraca ta realizowana jest przez liczne spotkania pracowników służby leśnej z dziećmi i młodzieżą szkolną na lekcjach edukacyjnych w szkołach oraz w terenie. Średniorocznie w zajęciach uczestniczy ok. 2,2 tys. osób, w 40 – 80 zajęciach edukacyjnych.

Wychodząc naprzeciw rosnącym potrzebom w zakresie rekreacji i edukacji Nadleśnictwo Daleszyce realizuje wiele form działalności edukacyjnej w obiektach:

- Obiekt edukacyjny przy gospodarstwie szkółkarskim w Niwach

W 2011r. uzupełniono infrastrukturę obiektu o komplet 10 tablic edukacyjnych dot. fauny i flory daleszyckich lasów, a także gier edukacyjnych typu „leśne zagadki”.

- Sala edukacyjna w siedzibie Nadleśnictwa

W latach 2011 – 2013r. uzupełniono infrastrukturę obiektu przez zakup m.in. okazów gatunków zwierząt, tablicy multimedialnej oraz kompletu roll-up dot. ochrony przyrody na terenie jednostki.

- Ścieżka przyrodniczo – historyczna im. Wybranieckich

Wybudowana jesienią 2010r. na terenie Lasów Cisowskich, składa się z dwóch pętli, na których posadowiono 32 tablice edukacyjne oraz 24 przystanki tematyczne, a także wiatę.

Nadleśnictwo w ramach działalności edukacyjnej organizuje konkursy: recytatorski „Przyroda w liryce”, turniej wiedzy przyrodniczej – leśnej o puchar przechodni Nadleśniczego pn. „Las mi drogi, Las mi bliski”, konkursy plastyczne oraz patronat wraz ze Szkołą Podstawową w Cedzynie nad konkursem piosenki ekologicznej i konkursem fotograficznym.

Nadleśnictwo aktywnie włącza się w różne akcje ekologiczne, kulturalne typu: Piknik Dary Świątokrzyskich Lasów, Jarmark Św. Michała, Las Expo, Ożywiamy Rynek, Światowe Dni

Młodzieży. Od 2012r. Nadleśnictwo prowadzi profil na portalu społecznościowym FB, współpracuje z lokalnymi mediami: Radiem Kielce, Radiem eM oraz TVP Kielce i Telewizją Świętokrzyską, a także tytułami prasowymi: Echo Dnia i Głos Daleszyc.

Istotnym uzupełnieniem podejmowanych działań w zakresie promocji i edukacji ekologicznej powinien być „Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Daleszyce”. W tym celu należy jego elementy prezentować jak najszerszej opinii społecznej.

W ramach promocji i edukacji ekologicznej, zaleca się:

- Program Ochrony Przyrody zamieścić na stronie internetowej Nadleśnictwa,
- publikować informacje o ochronie przyrody w lokalnych i ogólnokrajowych mediach oraz na „ekologicznych” stronach internetowych,
- opracowanie dla szczególnie cennych ekosystemów, folderów i tablic informacyjnych,
- współpracę z samorządami i organizacjami zajmującymi się ochroną przyrody,
- współpracę z Zespołem Świętokrzyskich Parków Krajobrazowych,
- współpracę ze szkołami w zakresie edukacji leśnej (w aspekcie ochrony przyrody, jak również gospodarowania zasobami leśnymi),
- utrzymanie ścieżek i punktów edukacyjnych, a także realizację zaplanowanych inwestycji w tym zakresie,
- aktualizacja i odnawianie tablic edukacyjnych i informacyjnych,
- popularyzację wielofunkcyjności gospodarki leśnej, z naciskiem na gospodarowanie w aspekcie ekologicznym (funkcje pozaprodukcyjne),

Wszystkie informacje należy ujmować i przekazywać w sposób przystępny, używając jak najmniej terminów stricte fachowych, a jeżeli takowe będą, to należy podać ich objaśnienia.

9. Opracowanie kartograficzne

- **Mapa przeglądowa walorów przyrodniczo-kulturowych** w skali 1 : 25 000, dla poszczególnych obrębów Nadleśnictwa.
- **Mapy gospodarczo-przeładowe rozmieszczenia wybranych roślin chronionych z lokalizacją siedlisk przyrodniczych** w skali 1 : 10 000, dla poszczególnych leśnictw.

10. Literatura

Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z., (red.) 2004: Gatunki Zwierząt. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Tom 6.

Gromadzki M.(red.) 2004: Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000- podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Tom 7.

Herbich J. (red.). 2004: Lasy i Bory. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Tom 5.

Zielony R., Kliczkowska A., 2010, Regionalizacja Przyrodniczo-Leśna Polski 2010, DGLP, Warszawa

Pawlaczyk P., Kotulak M., 2012, Natura 2000 i inne wymagania europejskiej ochrony przyrody – Niezbędnik leśnika, Wydawnictwo Klubu Przyrodników, Świebodzin 2012 r.

Lars Svensson, Killian Mullarney, Dan Zetterström, Peter J. Grant Przewodnik Collinsa Ptaki Europy i Obszaru Śródziemnomorskiego, MULICO Oficyna Wydawnicza 2009

Chylarecki P., Sikora A., Zenian Z., (red), 2009, Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. GIOŚ. Warszawa

Matuszkiewicz J.M. 2008, Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa

Plany Ochrony dla Rezerwatów „Cisów”, „Radomice”, „Białe Ługi”

BULiGL. Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Daleszyce 2007 r.

Kondracki J. 2002. Geografia regionalna Polski. PWN. Warszawa wyd. III uzup.

Poznański R. 2004. Nowe metody regulacji w urządzaniu lasu. Katedra Urządzania Lasu. UR w Krakowie.

Poznański R. 2006. Nowa filozofia ochrony przyrody z gospodarowaniem w lasach na zasadach trwałości i zrównoważonego rozwoju

Głowciński Z. i inni, 2001: „Polska czerwona księga zwierząt, kręgowce”, PWRiL Warszawa.

Zarzycki K., Kaźmierczakowa R. i inni, 2015: „Polska czerwona księga roślin”, PAN Kraków.

Podstawowe akty prawne i instrukcje:

Ustawa z dnia 29 września 1991 o lasach (tekst jednolity Dz. U. 2015r. poz. 2100),

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. 2015r. poz. 1651);

Ustawa z dnia 3. października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U.2013r. 1235),

Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa);

Dyrektywa Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków (Dyrektywa Ptasia);

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30.11.2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (D.U.UE L 20/7);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz.U. 2005 nr 60 poz. 533);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszar Natura 2000 (Dz. U z 2010 nr 77 poz. 510)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U.2011 nr 25 poz. 133);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 22 grudnia 2016 r. poz. 2102);

Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. z 2014r. poz. 1408);

Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014r. poz. 1409);

Instrukcja sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie. Załącznik nr 11 do Instrukcji Urządzania Lasu. MOŚNiL, Warszawa 1996

Instrukcja Urządzenia Lasu (op. Zbiorowe), PGL, Lasy Państwowe, Warszawa, 2011.

Instrukcja Ochrony lasu (op. Zbiorowe), PGL, Lasy Państwowe, Warszawa, 2012.

Zasady Hodowli Lasu obowiązujące w PGL Lasy Państwowe, Warszawa, 2012.

Instrukcja Urządzenia Lasu, 2011, DGLP, Warszawa

Strony WWW:

<http://geoserwis.gdos.gov.pl>

<http://www.wios.kielce.pl>

<http://www.zabkielce.prot.pl>

<http://www.bdl.lasy.gov.pl>

11. Załączniki

Tabela 132. Wykaz pododdziałów Nadleśnictwa, w których zinwentaryzowano siedliska przyrodnicze (wg danych z PZO) w obszarze OZW „Lasy Cisowsko – Orłowińskie”, ze wskazówkami gospodarczymi.

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja *				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		PZO_1	Pow. [ha]	PZO_2	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
01	2	h	2.54	91P0	2.54			D-STAN	2 PIETR	5 JD	95	LMWYŻ	BK JD	IVD 2.54
01	3	d	8.43	91P0	8.43			D-STAN	DRZEW	4 BK	75	LWYŻŚ	BK JD	TP 8.43
01	6	b	1.78	91P0	1.78			D-STAN	2 PIETR	4 JD	110	LMWYŻ	ŚW JD	IVD 1.78
01	7	b	5.33	91P0	5.33			D-STAN	2 PIETR	6 JD	110	LWYŻW	JD	IVD 5.33; CP 1.00
01	8	b	3.25	91P0	3.25			D-STAN	DRZEW	3 JD	40	LMWYŻ	JD	TW 3.25
01	8	c	5.08	91P0	5.08			D-STAN	2 PIETR	6 JD	105	LMWYŻ	JD	IVD 5.08; CP 1.00
01	8	d	1.29	91P0	1.29			D-STAN	DRZEW	5 ŚW	40	LMWYŻ	ŚW JD	TP 1.29
01	10	a	19.92	9110	19.92			D-STAN	DRZEW	4 BK	90	LWYŻŚ	JD BK	CP 3.00; TP 19.92
01	10	b	7.81	9130	7.81			D-STAN	DRZEW	6 BK	88	LGŚW	JD BK	CP 1.60; TP 7.81
01	11	a	14.20	9110	14.20			D-STAN	DRZEW	3 BK	100	LWYŻŚ	JD BK	IVD 14.20
01	11	b	5.44	9110	5.44			D-STAN	DRZEW	4 BK	80	LMWYŻ	JD BK	TP 5.44
01	11	c	4.38	9110	4.38			D-STAN	DRZEW	3 BK	100	LGŚW	JD BK	IVD 4.38; CP 1.70
01	11	d	8.43	9130	8.43			D-STAN	DRZEW	4 BK	100	LGŚW	JD BK	CP 2.00; TP 8.43
01	12	a	4.70	91P0	4.70			D-STAN	DRZEW	4 JD	65	LMWYŻ	JD	CP 1.50; TP 4.70
01	12	b	7.83	9110	7.83			D-STAN	DRZEW	3 BK	95	LMWYŻ	JD BK	TP 7.83
01	12	c	13.67	9110	13.67			D-STAN	DRZEW	4 BK	95	LMWYŻ	JD BK	CP 4.00; TP 13.67
01	12	d	4.81	9130	4.81			D-STAN	DRZEW	3 BK	83	LGŚW	JD BK	CP 1.00; TP 4.81
01	12	f	1.82	9110	1.82			D-STAN	DRZEW	4 BK	83	LGŚW	JD BK	CP 0.45; TP 1.82
01	13	a	15.34	91P0	15.34			D-STAN	2 PIETR	3 JD	90	LMWYŻ	BK JD	TP 15.34
01	13	b	9.48	9110	9.48			D-STAN	DRZEW	4 BK	90	LMWYŻ	JD BK	TP 9.48
01	13	c	2.52	91P0	2.52			D-STAN	DRZEW	3 JD	90	LMWYŻ	BK JD	TP 2.52
01	14	a	3.70	91P0	3.70			D-STAN	2 PIETR	4 JD	105	LMWYŻ	ŚW JD	IVD 3.70; CP 1.00
01	14	b	14.63	91P0	14.63			D-STAN	2 PIETR	4 JD	105	LWYŻŚ	BK JD	IVD 14.63; CP 3.00
01	14	c	9.08	91P0	9.08			D-STAN	2 PIETR	4 JD	105	LMWYŻ	ŚW JD	IVD 9.08; CP 4.5
01	15	a	6.85	91P0	6.85			D-STAN	DRZEW	3 JD	105	LMWYŻ	ŚW JD	CP 2.00; TP 6.85
01	15	b	14.28	91P0	14.28			D-STAN	DRZEW	2 JD	85	LMWYŻ	ŚW JD	TP 14.28
01	15	c	1.62	91P0	1.62			D-STAN	DRZEW	8 SO	65	LMWYŻ	SO JD	TP 1.62
01	15	d	3.50	91P0	3.50			D-STAN	DRZEW	2 ŚW	75	LMWYŻ	ŚW JD	TP 3.50
01	16	a	11.59	91P0	11.59			D-STAN	DRZEW	2 JD	105	LMWYŻ	BK JD	IVD 11.59; CP 2.50

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja *				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		PZO_1	Pow. [ha]	PZO_2	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
01	16	b	3.57	9130	3.57			D-STAN	DRZEW	3 BK	80	LWYŻŚ	JD BK	CP 0.90; TP 3.57
01	16	c	10.61	9130	10.61			D-STAN	DRZEW	10 BK	80	LMWYŻ	JD BK	TP 10.61
01	16	d	0.53	9110	0.53			D-STAN	DRZEW	10 BK	80	LMWYŻ	JD BK	TP 0.53
01	17	a	5.66	91P0	5.66			D-STAN	DRZEW	4 JD	40	LMWYŻ	BK JD	TW 5.66
01	17	b	2.03	91P0	2.03			D-STAN	DRZEW	3 JD	60	LMWYŻ	BK JD	TP 2.03
01	17	c	15.33	9130	15.33			D-STAN	DRZEW	3 BK	100	LWYŻŚ	JD BK	IVD 15.33; CP 6.00
01	17	d	2.91	91P0	2.91			D-STAN	DRZEW	3 JD	85	LMWYŻ	BK JD	TP 2.91
01	17	q	4.05	9130	4.05			D-STAN	DRZEW	8 BK	85	LWYŻŚ	JD BK	CP 1.00; TP 4.05
01	18	b	5.95	9110	5.95			D-STAN	2 PIETR	7 SO	95	LWYŻŚ	BK JD	IVD 5.95; PIEL 1.00; CW 1.00; CP 1.80
02	19	d	4.43	91P0	4.43			D-STAN	DRZEW	4 JD	65	LWYŻŚ	BK JD	CP 0.90; TP 4.43
02	19	f	6.85	91P0	6.85			D-STAN	DRZEW	4 JD	85	LWYŻŚ	BK JD	CP 1.35; TP 6.85
02	19	q	1.17	9130	1.17			D-STAN	DRZEW	3 JD	85	LWYŻŚ	JD BK	CP 0.35; TP 1.17
02	20	c	8.14	91P0	8.14			D-STAN	DRZEW	5 JD	55	LMWYŻ	ŚW JD	CP 1.60; TP 8.14
02	22	b	5.51	91P0	5.51			D-STAN	DRZEW	5 JD	65	LMWYŻ	JD	TP 5.51
02	22	q	12.81	91P0	12.81			D-STAN	DRZEW	4 JD	65	LMWYŻ	SO JD	TP 12.81
02	23	a	5.16	91P0	5.16			D-STAN	DRZEW	7 JD	65	LMWYŻ	SO JD	TP 5.16
02	23	d	8.04	91P0	8.04			D-STAN	DRZEW	4 JD	50	LMWYŻ	SO JD	TP 8.04
01	26	a	3.33	9130	3.33			D-STAN	DRZEW	4 BK	75	LGŚW	JD BK	TP 3.33
01	26	b	3.97	9110	3.97			D-STAN	DRZEW	3 BK	75	LGŚW	JD BK	TP 3.97
01	26	c	10.19	91P0	10.19			D-STAN	DRZEW	3 JD	80	LGŚW	BK JD	TP 10.19
01	26	d	4.39	91P0	4.39			D-STAN	DRZEW	3 JD	40	LMWYŻ	BK JD	TW 4.39
01	26	f	1.02	91P0	1.02			D-STAN	DRZEW	3 JD	60	LMWYŻ	BK JD	TP 1.02
01	27	a	3.82	9130	3.82			D-STAN	DRZEW	5 BK	70	LGŚW	JW BK	TP 3.82
01	27	b	10.10	9110	10.10			D-STAN	DRZEW	5 BK	70	LGŚW	JD BK	TP 10.1
01	27	c	2.12	9110	2.12			D-STAN	DRZEW	5 BK	70	LGŚW	JD BK	TP 2.12
01	27	d	2.64	91P0	2.64			D-STAN	DRZEW	4 JD	45	LMWYŻ	BK JD	TP 2.64
01	27	f	9.77	91P0	9.77			D-STAN	2 PIETR	5 JD	105	LMWYŻ	BK JD	IVD 9.77; CP 2.7
01	27	q	7.57	91P0	7.57			D-STAN	DRZEW	4 JD	65	LMWYŻ	BK JD	CP 2.00; TP 7.57
01	28	a	2.45	9130	2.45			D-STAN	DRZEW	7 BK	80	LGŚW	JW BK	TP 2.45
01	28	b	5.86	9110	5.86			D-STAN	DRZEW	6 BK	80	LGŚW	JD BK	TP 5.86
01	28	c	16.96	91P0	16.96			D-STAN	2 PIETR	4 JD	105	LMWYŻ	BK JD	IVD 16.96; CP 3.7
01	29	a	10.28	9110	10.28			D-STAN	DRZEW	4 BK	65	LMWYŻ	JD BK	TP 10.28
01	29	b	2.58	91P0	2.58			D-STAN	DRZEW	4 JD	40	LMWYŻ	ŚW JD	TP 2.58

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja *				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		PZO_1	Pow. [ha]	PZO_2	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
01	29	c	2.47	91P0	2.47			D-STAN	DRZEW	3 JD	75	LMWYŻ	ŚW JD	TP 2.47
01	30	a	1.06	91P0	1.06			D-STAN	DRZEW	2 JD	50	LMWYŻ	ŚW JD	TP 1.06
01	30	b	9.12	9130	9.12			D-STAN	DRZEW	5 BK	85	LWYŻŚ	JD BK	CP 2.70; TP 9.12
01	30	c	6.87	91P0	6.87			D-STAN	DRZEW	3 JD	85	LMWYŻ	BK JD	TP 6.87
01	30	d	5.49	91P0	5.49			D-STAN	DRZEW	2 JD	60	LMWYŻ	ŚW JD	TP 5.49
01	31	a	2.00	9130	2.00			D-STAN	DRZEW	6 BK	85	LWYŻŚ	JD BK	TP 2.00
01	31	b	4.82	91P0	4.82			D-STAN	DRZEW	4 BK	85	LMWYŻ	BK JD	TP 4.82
01	31	c	5.21	91P0	5.21			D-STAN	DRZEW	3 JD	85	LMWYŻ	ŚW JD	TP 5.21
01	31	d	5.90	91P0	5.59			D-STAN	DRZEW	3 JD	85	LMWYŻ	JD	TP 5.90
01	31	f	3.53	91P0	3.53			D-STAN	2 PIETR	3 BRZ	70	LMWYŻ	ŚW JD	IVDU 3.53; CP 0.7
01	31	q	1.26	91P0	0.92			D-STAN	DRZEW	3 JD	90	LMWYŻ	BK JD	TP 1.26
01	32	a	0.96	9130	0.96			D-STAN	DRZEW	5 BK	81	LMWYŻ	DB BK	TP 0.96
01	32	b	5.55	9110	5.55			D-STAN	DRZEW	6 BK	80	LMWYŻ	JD BK	CP 1.00; TP 5.55
01	32	c	10.16	91P0	10.16			D-STAN	2 PIETR	8 SO	70	LMWYŻ	BK JD	IVD 10.16; AGROT 0.50; ODN-ZŁOŻ 0.50; PIEL 0.92; CP 1.50
01	32	d	0.61	91P0	0.61			D-STAN	2 PIETR	9 SO	91	LMWYŻ	BK JD	IVAU 0.61; AGROT 0.15; ODN-ZŁOŻ 0.15; CP 0.30
01	33	a	1.29	9130	1.29			D-STAN	DRZEW	4 BK	90	LMWYŻ	JD BK	TP 1.29
01	33	b	4.43	9130	4.43			D-STAN	DRZEW	4 BK	85	LWYŻŚ	JD BK	CP 3.00; TP 4.43
01	33	c	13.14	9110	13.14			D-STAN	DRZEW	4 BK	85	LMWYŻ	JD BK	CP 4.00; TP 13.14
01	33	d	0.72	91P0	0.72			D-STAN	2 PIETR	8 SO	91	LMWYŻ	BK JD	IVA 0.72
02	35	b	1.25	9130	1.25			D-STAN	DRZEW	3 JD	85	LWYŻŚ	JD BK	CP 0.30; TP 1.25
02	35	c	4.69	91P0	4.69			D-STAN	2 PIETR	4 JD	85	LWYŻŚ	BK JD	CP 0.80; TP 4.69
02	36	a	5.97	91P0	5.97			D-STAN	DRZEW	5 JD	70	LWYŻŚ	JD	CP 1.20; TP 5.97
02	40	c	1.48	91E0	1.48			D-STAN	DRZEW	10 OL	80	OLJ	OL	
02	40	d	1.06	91E0	1.06			D-STAN	DRZEW	6 OL	55	OLJ	OL	
02	41	i	0.85	91E0	0.85			D-STAN	DRZEW	7 OL	25	OLJ	OL	TW 0.85
02	41	k	0.42	91E0	0.42			D-STAN	DRZEW	10 OL	18	OLJ	OL	
02	41	l	0.72	91E0	0.72			D-STAN	DRZEW	10 OL	12	OLJ	OL	
02	42	q	1.60	91E0	1.60			D-STAN	DRZEW	8 OL	80	OLJ	OL	
01	44	a	17.70	91P0	17.70			D-STAN	2 PIETR	4 JD	110	LMWYŻ	JD	IVD 17.70
01	44	q	0.73	91P0	0.73			D-STAN	2 PIETR	8 SO	110	LMWYŻ	ŚW JD	
01	45	d	6.87	91P0	6.87			D-STAN	DRZEW	4 JD	90	LMWYŻ	JD	CP 1.00; TP 6.87
01	48	c	4.30	91P0	4.30			D-STAN	DRZEW	2 ŚW	65	LMWYŻ	ŚW JD	TP 4.30
01	48	f	1.46	91P0	1.46			D-STAN	2 PIETR	5 SO	85	LMWYŻ	ŚW JD	IVA 1.46

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja *				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		PZO_1	Pow. [ha]	PZO_2	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
01	48	a	2.95	91P0	2.95			D-STAN	DRZEW	1 JD	95	LMWYŻ	ŚW JD	TP 2.95
01	49	d	2.43	91P0	0.34			D-STAN	2 PIETR	8 SO	100	LMWYŻ	JD	IVA 2.43; CP 0.5
01	49	a	6.83	91P0	6.83			D-STAN	2 PIETR	6 SO	70	LMWYŻ	SO JD	TP 6.83
01	49	k	10.72	9110	10.72			D-STAN	DRZEW	5 BK	70	LMWYŻ	JD BK	TP 10.72
02	56	d	1.81	91D0	1.81			D-STAN	DRZEW	6 SO	80	BMB	SO	
01	57	a	4.94	9110	4.94			D-STAN	DRZEW	8 BK	85	LWYŻŚ	JD BK	CP 1.00; TP 4.94
01	57	b	4.23	9110	4.23			D-STAN	DRZEW	4 BK	70	LMWYŻ	JD BK	TP 4.23
01	58	a	13.04	9110	13.04			D-STAN	DRZEW	5 BK	85	LMWYŻ	JD BK	CP 3.45; TP 13.04
01	58	b	12.25	9130	12.04	9110	0.21	D-STAN	DRZEW	6 BK	90	LWYŻŚ	JD BK	CP 5.00; TP 12.25
02	59	a	10.12	9110	10.12			D-STAN	2 PIETR	5 BK	90	LMWYŻ	JD BK	CP 3.00; TP 10.12
02	59	c	1.54	91P0	1.54			D-STAN	2 PIETR	8 JD	90	LMWYŻ	JD	CP 0.60; TP 1.54
02	59	d	10.22	9110	10.22			D-STAN	DRZEW	4 BK	80	LWYŻŚ	JD BK	CP 3.0; TP 10.22
02	59	f	3.55	9130	3.55			D-STAN	DRZEW	5 BK	80	LWYŻŚ	JD BK	CP 0.80; TP 3.55
02	60	a	4.98	91P0	4.98			D-STAN	DRZEW	5 JD	100	LMWYŻ	JD	IVD 4.98; CP 3.00
02	60	b	3.65	91P0	3.65			D-STAN	DRZEW	4 JD	95	LMWYŻ	JD	IVD 3.65; CP 1.45
02	60	c	0.83	91P0	0.83			D-STAN	DRZEW	6 JD	96	LMWYŻ	JD	IVD 0.83; CP 0.5
02	60	f	2.85	91P0	0.32			D-STAN	DRZEW	4 BK	85	LMWYŻ	JD BK	CP 0.85; TP 2.85
02	60	a	5.24	9110	4.96	9130	0.28	D-STAN	DRZEW	5 JD	100	LMWYŻ	BK JD	IVD 5.24; CP 1.00
02	60	h	1.98	9110	1.76	9130	0.22	D-STAN	DRZEW	7 SO	112	LMWYŻ	BK JD	IVD 1.98; AGROT 0.40; ODN-ZŁOŻ 0.40; CP 1.00
02	60	i	8.65	91P0	8.40			D-STAN	DRZEW	5 JD	100	LMWYŻ	JD	IVD 8.65; CP 3.45
02	60	i	2.71	9130	0.21			D-STAN	DRZEW	7 BK	85	LMWYŻ	JD BK	CP 1.10; TP 2.71
02	61	a	6.18	9130	0.09			D-STAN	DRZEW	4 SO	95	LMWYŻ	BK JD	IVD 6.18; AGROT 1.25; ODN-ZŁOŻ 1.25; CP 3.10
02	62	c	7.25	91P0	7.25			D-STAN	DRZEW	4 JD	70	LMWYŻ	SO JD	CP 2.15; TP 7.25
01	65	d	6.53	9130	6.53			D-STAN	DRZEW	5 JD	110	LGŚW	JD BK	IVD 6.53
01	65	f	5.80	91P0	5.80			D-STAN	DRZEW	6 JD	100	LGŚW	BK JD	IVD 5.80
01	66	a	26.04	9130	26.04			D-STAN	DRZEW	4 JD	110	LGŚW	JD BK	IVD 26.04; CP 5.00
01	66	b	1.24	9130	1.24			D-STAN	DRZEW	9 BK	75	LGŚW	JD BK	CW 0.30; TP 1.24
01	67	a	22.23	9130	22.23			D-STAN	DRZEW	6 JD	100	LGŚW	JD BK	IVD 22.23; PIEL 0.40; CP 5.00
01	67	c	5.55	9130	5.55			D-STAN	DRZEW	6 BK	90	LGŚW	JD BK	CP 1.60; TP 5.55
01	68	b	10.34	9130	10.34			D-STAN	DRZEW	3 BK	85	LGŚW	JD BK	CP 3.00; TP 10.34
01	68	c	16.13	9130	16.13			D-STAN	DRZEW	4 BK	85	LGŚW	JD BK	CP 7.00; TP 16.13
01	69	a	12.58	9130	12.58			D-STAN	DRZEW	4 BK	90	LMWYŻ	JD BK	CP 4.00; TP 12.58
01	69	b	19.39	9130	19.39			D-STAN	DRZEW	5 BK	90	LGŚW	JD BK	CP 6.00; TP 19.39

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja *				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		PZO_1	Pow. [ha]	PZO_2	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
01	70	a	13.77	9130	13.77			D-STAN	DRZEW	5 BK	90	LWYŻŚ	JD BK	CW 2.62; CP 5.00; TP 13.77
01	70	b	4.42	9130	4.42			D-STAN	DRZEW	3 BK	80	LWYŻŚ	JD BK	TP 4.42
01	70	c	7.32	9130	7.32			D-STAN	DRZEW	5 BK	90	LGŚW	JD BK	CP 2.00; TP 7.32
01	71	a	18.31	9130	18.31			D-STAN	DRZEW	3 BK	85	LWYŻŚ	JD BK	CP 3.00; TP 18.31
01	71	b	6.03	9130	6.03			D-STAN	DRZEW	3 BK	85	LGŚW	JD BK	CP 1.50; TP 6.03
01	71	c	10.57	9130	10.57			D-STAN	DRZEW	4 BK	95	LGŚW	JD BK	TP 10.57
01	71	d	4.65	9130	4.65			D-STAN	DRZEW	3 BK	85	LGŚW	JD BK	TP 4.65
01	72	a	14.24	9130	14.24			D-STAN	DRZEW	4 BK	90	LMWYŻ	JD BK	IVD 14.24; AGROT 4.00; ODN-ZŁOŻ 4.00; CP 4.00
01	72	b	14.47	9130	14.47			D-STAN	2 PIETR	3 BK	75	LGŚW	JD BK	TP 14.47
01	72	c	3.24	9130	3.24			D-STAN	2 PIETR	3 JD	87	LGŚW	JD BK	
02	73	a	5.91	9130	5.91			D-STAN	DRZEW	5 BK	80	LMWYŻ	JD BK	CP 1.50; TP 5.91
02	73	b	15.68	9110	15.68			D-STAN	DRZEW	6 BK	80	LMWYŻ	JD BK	PIEL 0.20; CP 5.00; TP 15.68
02	73	c	2.05	9110	2.05			D-STAN	DRZEW	4 BK	60	LMWYŻ	JD BK	IVD 2.05; PIEL 0.67; CW 0.67
02	73	d	2.11	9110	2.11			D-STAN	DRZEW	6 BK	80	LMWYŻ	JD BK	CP 1.00; TP 2.11
02	73	f	1.00	9110	1.00			D-STAN	DRZEW	3 BK	90	LMWYŻ	JD BK	IVD 1.00; PIEL 0.20; CW 0.20
02	74	a	1.57	9130	1.57			D-STAN	DRZEW	6 BK	72	LMWYŻ	JD BK	TP 1.57
02	74	b	0.37	9130	0.37			D-STAN	DRZEW	6 SO	87	LMWYŻ	JD BK	IVD 0.37; AGROT 0.15; ODN-ZŁOŻ 0.15
02	74	d	1.37	9130	1.37			D-STAN	DRZEW	4 BK	72	LMWYŻ	JD BK	CP 0.25; TP 1.37
02	74	f	0.68	9130	0.68			D-STAN	DRZEW	7 SO	87	LMWYŻ	JD BK	IVD 0.68; AGROT 0.25; ODN-ZŁOŻ 0.25
02	74	g	15.14	9130	15.14			D-STAN	DRZEW	7 BK	92	LWYŻŚ	JD BK	CP 6.00; TP 15.14
02	74	h	1.91	9110	1.91			D-STAN	DRZEW	4 JD	92	LMWYŻ	BK JD	IVD 1.91; CP 1.15
02	74	i	4.54	9130	4.54			D-STAN	DRZEW	5 BK	72	LMWYŻ	JD BK	CP 0.80; TP 4.54
02	75	a	0.93	9110	0.93			D-STAN	DRZEW	6 JD	92	LWYŻŚ	BK JD	IVD 0.93; CP 0.45
02	75	b	3.87	9130	3.87			D-STAN	DRZEW	5 BK	92	LWYŻŚ	JD BK	CP 0.95; TP 3.87
02	75	c	4.59	9130	4.59			D-STAN	2 PIETR	9 SO	80	LWYŻŚ	JD BK	IVD 4.59; AGROT 1.35; ODN-ZŁOŻ 1.35; CP 1.3
02	75	d	4.85	9130	4.85			D-STAN	DRZEW	10 BRZ	70	LWYŻŚ	DB BK	IIIB 4.85; AGROT 2; ODN-ZŁOŻ 2; PIEL 0.44; CW 0.64; CP 0.6
02	75	f	3.68	9130	3.68			D-STAN	DRZEW	3 BK	97	LWYŻŚ	JD BK	IVD 3.68; PIEL 1; CW 1; CP 1.1
02	75	g	8.33	9130	8.33			D-STAN	DRZEW	6 BK	92	LWYŻŚ	DB BK	CP 3.6; TP 8.33
02	75	h	1.04	9130	1.04			D-STAN	DRZEW	7 JD	107	LMWYŻ	JD BK	IVD 1.04; AGROT 0.3; ODN-ZŁOŻ 0.3; CP 0.5
02	76	a	5.49	9130	5.49			D-STAN	DRZEW	4 BK	75	LWYŻŚ	JD BK	CP 2; TP 5.49
02	76	g	1.96	9130	1.96			D-STAN	DRZEW	4 SO	87	LWYŻŚ	JD BK	IVD 1.96; AGROT 0.6; ODN-ZŁOŻ 0.6
02	76	h	4.64	9130	4.64			D-STAN	DRZEW	3 BK	100	LWYŻŚ	JD BK	IVD 4.64; AGROT 0.9; ODN-ZŁOŻ 0.9; CP 3.4
02	77	a	3.81	91P0	3.81			D-STAN	DRZEW	3 JD	87	LMWYŻ	JD	CP 1.12; TP 3.81

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja *				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		PZO_1	Pow. [ha]	PZO_2	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
02	77	b	9.93	91P0	9.93			D-STAN	DRZEW	4 JD	75	LMWYŻ	BK JD	CP 3: TP 9.93
02	77	c	9.33	9130	9.33			D-STAN	DRZEW	3 BK	80	LWYŻŚ	JD BK	CP 2: TP 9.33
02	77	d	3.80	9130	3.80			D-STAN	2 PIETR	9 SO	82	LWYŻŚ	JD BK	IVD 3.8: CP 1.1
02	77	f	2.55	9130	2.55			D-STAN	DRZEW	4 JD	90	LWYŻŚ	JD BK	CP 0.75: TP 2.55
02	77	g	3.31	9130	3.31			D-STAN	DRZEW	5 BK	79	LWYŻŚ	JD BK	CP 2: TP 3.31
02	77	h	3.21	9130	3.21			D-STAN	2 PIETR	8 JD	87	LWYŻW	JD BK	CP 0.65: TP 3.21
01	80	a	10.12	9130	10.12			D-STAN	DRZEW	2 BK	100	LGŚW	JD BK	IVD 10.12: CP 2.5
01	80	b	5.22	9130	5.22			D-STAN	DRZEW	2 BK	140	LGŚW	JD BK	IVD 5.22
01	80	d	1.81	9130	1.81			D-STAN	DRZEW	3 BK	90	LGŚW	JD BK	IVD 1.81
01	81	a	4.86	9130	4.86			D-STAN	2 PIETR	4 BK	190	LGŚW	JD BK	
01	81	b	2.63	9130	2.63			D-STAN	DRZEW	5 DB	155	LGŚW	JD BK	
01	81	c	2.25	9130	2.25			D-STAN	DRZEW	9 BK	75	LGŚW	JD BK	CP 0.7: TP 2.25
01	81	d	22.51	9110	6.43	9130	16.08	D-STAN	2 PIETR	4 BK	190	LGŚW	JD BK	
01	81	f	2.01	9110	2.01			D-STAN	DRZEW	6 SO	155	LGŚW	JD BK	TP 2.01
01	82	a	14.53	9110	1.00	9130	13.53	D-STAN	DRZEW	10 BK	85	LGŚW	JD BK	CP 3: TP 14.53
01	82	b	8.16	9110	6.06	9130	2.10	D-STAN	2 PIETR	6 BK	190	LWYŻŚ	JD BK	
01	82	c	6.67	9110	6.67			D-STAN	DRZEW	5 BK	70	LMWYŻ	JD BK	TP 6.67
01	82	d	2.79	9130	2.79			D-STAN	DRZEW	4 BK	70	LGŚW	JD BK	TP 2.79
01	82	g	1.59	9110	0.54			D-STAN	DRZEW	6 SO	100	LMWYŻ	JD BK	IVA 1.59
01	82	h	0.72	9110	0.72			D-STAN	2 PIETR	6 MD	70	LWYŻŚ	JD BK	TP 0.72
01	82	i	1.74	9110	1.25			D-STAN	DRZEW	6 DB	170	LMWYŻ	JD BK	IVA 1.74: CP 0.8
01	83	a	13.84	9130	13.84			D-STAN	2 PIETR	6 BK	130	LGŚW	JD BK	IVD 13.84: CP 3
01	83	b	4.96	9110	4.96			D-STAN	DRZEW	6 BK	135	LGŚW	JD BK	IVD 4.96: CP 1.5
01	83	c	4.09	9170	4.09			D-STAN	DRZEW	9 BK	130	LGŚW	DB JD BK	IVD 4.09: AGROT 0.8: ODN-ZŁOŻ 0.8
01	83	d	1.75	9170	1.75			D-STAN	DRZEW	4 BK	130	LGŚW	DB JD BK	IVD 1.75: AGROT 0.35: ODN-ZŁOŻ 0.35
01	84	b	4.59	9170	4.59			D-STAN	DRZEW	3 BRZ	85	LGŚW	DB JD BK	IVD 4.59: AGROT 1.4: ODN-ZŁOŻ 1.4
01	84	c	2.54	9170	2.54			D-STAN	DRZEW	4 JD	65	LGŚW	BK DB JD	TP 2.54
01	84	d	2.00	9170	2.00			D-STAN	DRZEW	6 SO	85	LGŚW	DB JD BK	IVD 2: AGROT 0.6: ODN-ZŁOŻ 0.6
01	84	f	1.44	9170	1.44			D-STAN	2 PIETR	10 BRZ	67	LGŚW	DB JD BK	IIAU 1.44: AGROT 0.5: ODN-ZŁOŻ 0.5
03	85	d	3.47	9130	3.47			D-STAN	2 PIETR	4 JD	110	LMGŚW	JD BK	IVDU 3.47
03	85	g	2.32	9110	2.32			D-STAN	2 PIETR	3 BK	140	LMGŚW	BK JD	IVDU 2.32: CP 0.65
03	86	a	17.35	9130	17.35			D-STAN	2 PIETR	4 JD	130	LGŚW	JD BK	IVD 17.35: AGROT 1: ODN-ZŁOŻ 1: CP 2
03	87	a	9.73	9130	9.73			D-STAN	DRZEW	5 BK	130	LGŚW	JD BK	IVD 9.73: AGROT 1.7: ODN-ZŁOŻ 1: CW 0.45: CP 3

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja *				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		PZO_1	Pow. [ha]	PZO_2	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
03	96	d	6.34	91P0	6.34			D-STAN	2 PIETR	5 JD	130	LMGŚW	JD	IVDU 6.34
03	97	b	14.14	91P0	14.14			D-STAN	DRZEW	7 JD	70	LMGŚW	JD	TP 14.14
03	109	a	13.08	91P0	13.08			D-STAN	DRZEW	3 JD	65	LMWYŻ	JD	TP 13.08
03	114	c	3.68	91P0	3.68			D-STAN	DRZEW	5 JD	82	LMWYŻ	JD	TP 3.68
03	115	l	6.58	9190	6.58			D-STAN	DRZEW	4 DB	64	LMWYŻ	JD DB	TP 6.58
03	118	d	7.96	91P0	7.96			D-STAN	DRZEW	2 JD	72	LMW	JD	TP 7.96
03	133	m	1.44	91D0	1.44			D-STAN	DRZEW	7 SO	70	BMB	SO	
03	133	n	1.74	91D0	1.74			D-STAN	DRZEW	6 SO	97	BMB	SO	
03	133	o	1.63	91E0	0.41			D-STAN	DRZEW	5 OL	46	OL	OL	
03	133	p	6.19	91D0	2.19	91E0	1.40	D-STAN	DRZEW	7 OL	145	OL	OL	
03	133	r	3.13	91E0	3.13			D-STAN	DRZEW	8 OL	102	OL	OL	
03	135	h	0.82	91D0	0.82			D-STAN	DRZEW	10 SO	114	BMB	SO	
03	136	d	2.14	91D0	2.14			D-STAN	DRZEW	9 SO	72	BMW	SO	
03	136	i	1.90	91D0	1.90			D-STAN	DRZEW	10 SO	129	BW	SO	
03	137	h	3.44	91D0	3.44			D-STAN	DRZEW	5 SO	100	BMB	SO	
03	138	f	1.96	91D0	1.96			D-STAN	DRZEW	7 SO	139	BMB	SO	
03	139	f	1.11	91D0	1.11			D-STAN	DRZEW	7 SO	142	BMB	SO	
03	139	q	1.54	91D0	1.54			D-STAN	DRZEW	6 SO	92	BMB	SO	
03	139	s	1.23	91D0	1.23			D-STAN	DRZEW	9 SO	172	BW	SO	
03	141	d	1.54	91D0	0.24			D-STAN	DRZEW	10 SO	109	BMB	SO	
03	141	f	0.79	91D0	0.79			D-STAN	DRZEW	9 SO	107	BMB	SO	
03	141	q	3.50	7140	3.50			E-LS						
03	141	i	0.61	91D0	0.61			D-STAN	DRZEW	10 SO	57	BMW	SO	TP 0.61
03	141	m	3.36	91D0	3.36			D-STAN	DRZEW	7 SO	72	BMB	SO	
03	142	f	1.04	91D0	1.04			D-STAN	DRZEW	6 SO	107	BMB	SO	
03	142	l	0.98	7140	0.16	91D0	0.13	E-LS						
03	143	b	14.50	91E0	14.50			D-STAN	DRZEW	10 OL	87	OL	OL	
03	143	c	2.52	91E0	2.52			D-STAN	DRZEW	10 OL	72	OL	OL	
03	143	d	3.69	91E0	3.69			D-STAN	DRZEW	10 OL	57	OL	OL	
03	143	f	9.75	91E0	9.75			D-STAN	DRZEW	10 OL	87	OL	OL	
03	144	a	1.28	91E0	1.28			D-STAN	DRZEW	6 OL	85	OL	OL	
03	144	b	3.24	91E0	3.24			D-STAN	DRZEW	8 OL	107	OL	OL	
03	144	c	4.60	91D0	4.18	91E0	0.42	D-STAN	DRZEW	4 SO	175	BMW	SO	

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja *				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		PZO_1	Pow. [ha]	PZO_2	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
03	144	d	3.84	91D0	3.84			D-STAN	DRZEW	7 SO	67	BMB	SO	
03	144	f	2.64	91E0	2.64			D-STAN	DRZEW	4 JD	105	LMB	OL	
03	144	g	1.53	91E0	1.53			D-STAN	DRZEW	4 OL	102	OL	OL	
03	144	h	5.89	91E0	5.89			D-STAN	DRZEW	7 OL	145	OL	OL	
Suma				1271.45		34.37								
Razem				1305.82										
Obreb Szczecno														
08	1	a	11.54	91E0	9.55			D-STAN	DRZEW	6 OL	80	OL	OL	
08	1	b	0.71	91E0	0.71			D-STAN	DRZEW	7 SO	120	LMW	DB OL	
08	1	c	1.86	91D0	1.86			D-STAN	DRZEW	9 SO	105	BMB	SO	
08	1	d	7.07	91E0	7.07			D-STAN	DRZEW	7 OL	105	OL	OL	
08	1	f	2.16	91D0	2.16			D-STAN	DRZEW	10 SO	95	BMB	SO	
08	1	g	1.23	91D0	1.23			D-STAN	DRZEW	8 SO	140	BMB	SO	
08	1	h	1.22	91D0	1.22			D-STAN	DRZEW	10 SO	100	BW	SO	
08	1	i	1.40	91D0	1.40			D-STAN	DRZEW	9 SO	125	BW	SO	
08	1	j	64.18	7140	62.98	91D0	1.20	BAGNO	ZA-	SO	62			
08	1	k	4.23	91D0	4.23			D-STAN	DRZEW	10 SO	115	BMB	SO	
08	1	r	1.40	91D0	1.40			D-STAN	DRZEW	10 SO	112	BMB	SO	
08	1	s	1.59	91D0	1.59			D-STAN	DRZEW	10 SO	132	BMW	SO	
08	1	t	4.09	91D0	4.09			D-STAN	DRZEW	10 SO	102	BMB	SO	
08	1	w	0.70	91D0	0.70			D-STAN	DRZEW	10 SO	132	BMW	SO	
08	1	x	1.68	91D0	1.68			D-STAN	DRZEW	10 SO	65	BMW	SO	
08	1	v	2.56	91D0	2.56			D-STAN	DRZEW	10 SO	142	BMW	SO	
08	1	z	4.14	91D0	4.14			D-STAN	DRZEW	10 SO	92	BMB	SO	
08	1	ax	1.30	91D0	1.30			D-STAN	DRZEW	10 SO	125	BMB	SO	
08	1	bx	4.13	91D0	4.13			D-STAN	DRZEW	10 SO	92	BMW	SO	
08	1	dx	1.34	91D0	1.34			D-STAN	DRZEW	10 SO	125	BMB	SO	
08	2	a	1.48	91D0	1.48			D-STAN	DRZEW	10 SO	95	BB	SO	
08	2	b	0.88	91D0	0.88			D-STAN	DRZEW	10 SO	122	BW	SO	
08	2	c	70.35	7110	70.35			BAGNO	ZA-	SO	50			
08	2	d	0.90	91D0	0.90			D-STAN	DRZEW	10 SO	132	BB	SO	TP 0.9
08	2	f	0.60	91D0	0.60			D-STAN	DRZEW	6 SO	97	BW	SO	
08	2	h	0.82	91D0	0.82			D-STAN	DRZEW	10 SO	68	BW	SO	

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja *				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		PZO_1	Pow. [ha]	PZO_2	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
08	2	i	4.94	91D0	4.94			D-STAN	DRZEW	7 SO	135	BW	SO	
08	2	i	0.50	91D0	0.50			D-STAN	2 PIETR	10 SO	135	BB	SO	
08	2	k	0.50	91D0	0.50			D-STAN	DRZEW	10 SO	60	BB	SO	
08	2	l	0.98	91D0	0.98			D-STAN	DRZEW	5 SO	130	BB	SO	
08	2	m	5.48	91D0	5.48			D-STAN	DRZEW	10 SO	95	BB	SO	
08	2	n	1.92	91D0	1.92			D-STAN	DRZEW	9 SO	90	BW	SO	
08	2	o	0.82	91D0	0.82			D-STAN	DRZEW	10 SO	80	BW	SO	
08	2	p	0.50	91D0	0.50			D-STAN	DRZEW	9 SO	60	BB	SO	
08	2	r	45.79	7110	45.48	91D0	0.31	D-STAN	DRZEW	8 SO	95	BB	SO	
08	2	s	1.21	91T0	1.21			D-STAN	DRZEW	10 SO	155	BŚW	SO	TP 1.21
08	2	v	1.94	91D0	1.94			D-STAN	DRZEW	10 SO	80	BW	SO	
08	2	bx	1.09	91T0	1.09			D-STAN	DRZEW	10 SO	160	BŚW	SO	TP 1.09
08	2	cx	1.18	91D0	1.18			D-STAN	DRZEW	10 SO	67	BMW	SO	
08	2	dx	1.82	91D0	1.82			D-STAN	DRZEW	10 SO	80	BMB	SO	
08	2	fx	1.60	91D0	1.60			D-STAN	DRZEW	10 SO	165	BMB	SO	
08	2	ax	12.41	91D0	12.41			D-STAN	DRZEW	10 SO	97	BB	SO	
08	2	hx	2.60	91E0	2.60			D-STAN	DRZEW	8 OL	120	LMB	OL	
08	2	ix	2.43	91D0	2.43			D-STAN	DRZEW	10 SO	170	BMB	SO	
08	2	ix	3.84	91E0	3.84			D-STAN	DRZEW	5 OL	110	OL	OL	
08	2	kx	1.81	91D0	1.81			D-STAN	DRZEW	10 SO	97	BMB	SO	
08	11	d	1.80	91D0	1.80			D-STAN	DRZEW	9 SO	45	BW	SO	TP 1.8
08	12	h	2.22	9170	2.22			D-STAN	DRZEW	3 BK	77	LMWYŻ	JD DB	CP 0.7; TP 2.22
08	13	b	10.27	9170	10.27			D-STAN	DRZEW	8 BK	94	LMWYŻ	BK DB	IIIB 5.22; AGROT 1.55; ODN-ZŁOŻ 1.55; CP 2; TP 5.05
08	13	c	3.55	9190	3.55			D-STAN	DRZEW	5 DB	92	LMWYŻ	JD DB	CP 1; TP 3.55
08	13	d	0.93	9170	0.93			D-STAN	DRZEW	3 DB	97	LMWYŻ	JD DB	TP 0.93
08	13	f	1.13	9170	1.13			D-STAN	DRZEW	5 BK	72	LMWYŻ	BK DB	TP 1.13
08	14	a	1.03	9170	1.03			D-STAN	DRZEW	5 DB	94	LMWYŻ	BK DB	TP 1.03
08	14	b	4.22	9170	4.22			D-STAN	DRZEW	2 SO	92	LMWYŻ	DB JD	IIIB 4.22; AGROT 0.85; ODN-ZŁOŻ 0.85; CW 0.3; CP 0.7
08	14	f	3.15	9170	3.15			D-STAN	DRZEW	3 DB	95	LMWYŻ	JD DB	TP 3.15
08	14	h	1.37	9170	1.37			D-STAN	DRZEW	6 BK	90	LMWYŻ	BK DB	TP 1.37
08	14	i	1.21	9170	1.21			D-STAN	DRZEW	4 DB	82	LMWYŻ	JD DB	TP 1.21
08	15	f	1.89	9190	1.89			D-STAN	2 PIETR	6 DB	89	LMWYŻ	SO DB	TP 1.89
08	19	b	5.57	9170	5.57			D-STAN	DRZEW	3 JD	57	LMWYŻ	DB JD	TP 5.57

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja *				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		PZO_1	Pow. [ha]	PZO_2	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
08	19	f	7.70	9170	7.70			D-STAN	DRZEW	2 JD	57	LMWYŻ	DB JD	CP 2: TP 7.7
08	20	a	1.62	9170	1.62			D-STAN	DRZEW	3 BK	85	LMWYŻ	BK DB	CP 0.5: TP 1.62
08	20	b	3.32	9170	3.32			D-STAN	DRZEW	4 BK	140	LWYŻŚ	BK DB	IIIB 3.32: AGROT 1: ODN-ZŁOŻ 1: CP 2
08	20	c	1.09	9170	1.09			D-STAN	DRZEW	4 BK	77	LWYŻŚ	BK DB	TP 1.09
08	20	d	2.92	9170	2.92			D-STAN	DRZEW	7 BK	64	LWYŻŚ	BK DB	CP 1: TP 2.92
08	20	f	1.71	9170	1.71			D-STAN	DRZEW	6 JD	57	LMWYŻ	DB JD	CP 0.5: TP 1.71
08	20	g	16.85	9170	16.85			D-STAN	DRZEW	3 BK	140	LWYŻŚ	DB JD	IVD 16.85: AGROT 3.2: ODN-ZŁOŻ 3.2: CP 6
08	21	a	2.51	9170	2.51			D-STAN	DRZEW	4 BK	82	LWYŻŚ	BK DB	CP 0.75: TP 2.51
08	21	b	12.53	9170	12.53			D-STAN	DRZEW	2 JD	140	LWYŻŚ	JD DB	IVD 12.53: ODN-ZŁOŻ 2.5: PIEL 0.8: CW 0.8: CP 5
08	21	c	1.70	9170	1.70			D-STAN	DRZEW	3 JD	65	LMWYŻ	DB JD	TP 1.7
08	21	d	4.87	9170	4.87			D-STAN	DRZEW	4 GB	77	LMWYŻ	DB JD	IVD 4.87: AGROT 1.35: ODN-ZŁOŻ 1.35: CP 2.3
08	21	f	0.23	91E0	0.23			D-STAN	DRZEW	9 OL	81	OL	DB OL	TP 0.23
08	21	g	1.00	91E0	1.00			D-STAN	DRZEW	10 OL	81	OLJ-	OL	TP 1
08	21	h	2.27	9170	2.27			D-STAN	DRZEW	5 JD	142	LMWYŻ	JD DB	IVD 2.27: PIEL 1.04: CW 1.04: CP 0.4
08	21	i	0.56	9170	0.56			D-STAN	2 PIETR	6 JD	142	LMWYŻ	DB JD	IVD 0.56: CP 0.3
08	22	a	19.81	9170	19.81			D-STAN	DRZEW	3 JD	100	LMWYŻ	DB JD	IVD 19.81: AGROT 4: ODN-ZŁOŻ 4: CP 10
08	22	c	0.79	91E0	0.79			D-STAN	DRZEW	4 OL	20	OLJ-	OL	CP 0.3: TW 0.79
08	23	h	2.40	91E0	2.40			D-STAN	DRZEW	10 OL	82	OLJ	OL	
08	24	i	1.77	91P0	1.77			D-STAN	DRZEW	3 JD	65	LMWYŻ	SO JD	TP 1.77
08	24	k	1.56	91P0	1.56			D-STAN	DRZEW	3 JD	77	LMWYŻ	SO JD	TP 1.56
08	26	d	2.62	91D0	2.62			D-STAN	DRZEW	9 SO	87	BW	SO	
08	27	b	1.19	9170	0.17			D-STAN	DRZEW	9 SO	71	BMWYŻ	BK SO	TP 1.19
08	27	d	2.22	9170	1.75			D-STAN	2 PIETR	4 JD	87	LMWYŻ	DB JD	
08	27	f	0.75	9170	0.75			D-STAN	DRZEW	4 JD	67	LMWYŻ	DB JD	
08	27	h	2.55	9170	0.19			D-STAN	DRZEW	10 SO	87	LMWYŻ	BK SO	IIIB 2.55: AGROT 0.75: ODN-ZŁOŻ 0.75
08	27	i	7.55	9170	7.55			D-STAN	2 PIETR	5 BK	92	LWYŻŚ	DB JD	IIIB 7.55: AGROT 2.25: ODN-ZŁOŻ 2.25
08	27	i	2.36	9170	2.36			D-STAN	DRZEW	5 DB	87	LMWYŻ	JD DB	CP 1.2: TP 2.36
08	27	k	0.83	9170	0.83			D-STAN	DRZEW	8 BRZ	45	LWYŻŚ	JD DB	TP 0.83
08	27	l	5.81	9170	5.81			D-STAN	2 PIETR	6 BRZ	82	LWYŻŚ	BK DB	IIIB 5.81: AGROT 2: ODN-ZŁOŻ 2: PIEL 1.66: CW 1.66
08	27	m	1.61	9170	1.61			D-STAN	DRZEW	4 SO	87	LMWYŻ	DB JD	IVD 1.61: PIEL 0.18: CW 0.18: CP 1.1
08	27	p	1.56	9170	0.12			D-STAN	2 PIETR	10 SO	86	LMW	DB SO	IIIA 1.56: AGROT 0.5: ODN-ZŁOŻ 0.5
08	27	s	1.01	9170	0.65			D-STAN	DRZEW	8 SO	89	LMWYŻ	JD DB	IIIB 1.01: AGROT 0.3: ODN-ZŁOŻ 0.3
08	28	a	13.12	9170	13.12			D-STAN	2 PIETR	3 JD	135	LWYŻŚ	BK DB	IVD 13.12: AGROT 4: ODN-ZŁOŻ 4: PIEL 0.97: CW 0.97

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja *				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		PZO_1	Pow. [ha]	PZO_2	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
08	28	b	1.47	9170	1.47			D-STAN	DRZEW	4 BK	92	LWYŻŚ	BK DB	IVD 1.47
08	28	c	19.60	9170	19.60			D-STAN	2 PIETR	3 JD	135	LWYŻW	BK DB	IVD 19.6: AGROT 5.6: ODN-ZŁOŻ 5.6: CW 1.39: CP 2.4
08	28	d	1.45	9170	1.45			D-STAN	DRZEW	7 DB	96	LMW	SO DB	TP 1.45
08	29	a	2.80	9170	2.80			D-STAN	2 PIETR	5 JD	130	LWYŻŚ	JD DB	IVD 2.8
08	29	b	12.47	9170	12.47			D-STAN	2 PIETR	3 JD	130	LWYŻŚ	JD DB	IVD 12.47: AGROT 2.5: ODN-ZŁOŻ 2.5: CW 0.85: CP 5
08	29	c	12.62	9170	12.62			D-STAN	2 PIETR	2 JD	130	LWYŻŚ	JD DB	IVD 12.62: AGROT 3.9: ODN-ZŁOŻ 3.9: CW 0.75: CP 2
08	29	d	1.12	91E0	1.12			D-STAN	DRZEW	7 OL	54	LWYŻW	JD OL	
08	29	f	5.21	9170	5.21			D-STAN	2 PIETR	6 GB	92	LW	GB OL DB	IIIB 5.21: AGROT 1: ODN-ZŁOŻ 2.5: CP 1.55
08	30	a	9.27	9170	9.27			D-STAN	2 PIETR	3 JD	132	LMWYŻ	JD DB	IVD 9.27: AGROT 1.2: ODN-ZŁOŻ 1.2: PIEL 1.6: CW 2.1: CP 2
08	30	b	1.20	9170	1.20			D-STAN	2 PIETR	6 JD	100	LWYŻW	DB JD	IVD 1.2: AGROT 0.35: ODN-ZŁOŻ 0.35: CP 0.5
08	30	c	2.47	9170	2.47			D-STAN	DRZEW	3 JD	55	LWYŻW	DB JD	TP 2.47
08	30	d	3.46	9170	3.46			D-STAN	DRZEW	4 OL	7	LWYŻW	DB JD	CP 1.9
08	30	a	10.70	9170	10.7			D-STAN	DRZEW	3 JD	65	LMW	DB JD	TP 10.7
08	30	h	2.57	91E0	2.57			D-STAN	DRZEW	7 OL	62	OLJ-	OL	
08	30	i	0.21	91E0	0.16			D-STAN	DRZEW	8 OL	22	LMW	DB OL	
08	30	i	1.01	91E0	1.01			D-STAN	DRZEW	7 OL	86	OLJ	OL	IIIB 1.01: AGROT 0.5: ODN-ZŁOŻ 0.5
08	31	a	3.76	9170	3.42			D-STAN	DRZEW	3 JD	132	LWYŻW	JD DB	IVD 3.76: AGROT 1.1: ODN-ZŁOŻ 1.7: PIEL 0.4: CW 1
08	31	b	7.50	9170	7.50			D-STAN	2 PIETR	5 BRZ	112	LMWYŻ	DB JD	IVD 7.5: AGROT 2.5: ODN-ZŁOŻ 2.5: CP 3.5
08	31	c	1.94	9170	1.94			D-STAN	2 PIETR	6 SO	77	LMWYŻ	DB JD	IVD 1.94: AGROT 0.6: ODN-ZŁOŻ 0.6: CP 1
08	31	f	1.36	91E0	1.36			D-STAN	DRZEW	3 JD	100	LWYŻW	JD OL	TP 1.36
08	31	a	5.80	91E0	0.18			D-STAN	2 PIETR	4 JD	60	LMW	DB JD	CP 1.2: TP 5.8
08	31	h	0.68	91E0	0.68			D-STAN	DRZEW	10 OL	27	OLJ-	OL	TW 0.68
08	31	i	4.16	91E0	0.40			D-STAN	2 PIETR	4 JD	120	LMW	DB JD	IVD 4.16: CP 0.85
08	32	a	4.64	9170	4.64			D-STAN	2 PIETR	5 BRZ	90	LMW	DB JD	IVDU 4.64: AGROT 0.5: ODN-ZŁOŻ 0.5: CW 1.4: CP 1
08	32	b	3.24	9170	3.24			D-STAN	2 PIETR	4 BRZ	90	LW	JD GB DB	IVD 3.24: ODN-ZŁOŻ 1: CP 0.8
08	32	i	0.88	9170	0.88			ZRAB	PRZES	OL	90	LMW	DB OL	
08	35	a	2.33	91D0	2.33			D-STAN	DRZEW	8 SO	108	BMB	SO	
08	35	b	3.86	91E0	3.86			D-STAN	2 PIETR	8 OL	108	OL	OL	
08	35	c	1.81	91E0	1.81			D-STAN	DRZEW	5 OL	75	OL	OL	
08	35	d	3.90	91E0	3.90			D-STAN	DRZEW	5 OL	105	OL	OL	
08	35	f	6.16	91E0	6.16			D-STAN	2 PIETR	7 OL	107	OL	OL	
08	35	a	0.52	91E0	0.52			D-STAN	2 PIETR	3 SO	117	LMB	OL	
08	35	h	0.92	91E0	0.92			D-STAN	DRZEW	9 OL	102	OL	OL	

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja *				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		PZO_1	Pow. [ha]	PZO_2	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
08	36	a	0.77	91E0	0.77			D-STAN	DRZEW	3 BRZ	107	LMB	OL	
08	36	h	0.55	91E0	0.55			D-STAN	DRZEW	3 BRZ	107	LMB	OL	
08	36	i	2.36	91E0	2.36			D-STAN	2 PIETR	10 OL	107	OL	OL	
08	38	b	9.23	9170	9.23			D-STAN	DRZEW	5 BRZ	92	LMW	JD DB	IIIBU 9.23; AGROT 2.5; ODN-ZŁOŻ 2.5; PIEL 3; CW 3; CP 1
08	39	a	7.47	9170	0.27			D-STAN	DRZEW	8 BRZ	87	LMW	OL DB	IIIB 7.47; AGROT 1.5; ODN-ZŁOŻ 1.5; CP 2.2
08	39	b	1.15	9170	0.19			D-STAN	2 PIETR	6 BRZ	107	LW	JD DB	IVD 1.15; AGROT 0.4; ODN-ZŁOŻ 0.4; CW 0.25
08	40	b	1.23	91E0	1.23			D-STAN	DRZEW	5 OL	96	LMWYŻ	DB OL	IIIB 1.23; AGROT 0.35; ODN-ZŁOŻ 0.35; POPR 0.09; PIEL 0.33; CW
08	40	c	1.62	91E0	1.62			D-STAN	DRZEW	5 OL	96	LW	DB OL	IIIB 1.62; AGROT 0.25; ODN-ZŁOŻ 0.5
08	40	d	2.10	91E0	0.32			D-STAN	DRZEW	7 OL	39	LW	DB OL	TP 2.1
08	40	h	2.08	9170	1.66	91E0	0.31	D-STAN	DRZEW	5 OL	96	LW	GB OL DB	IIIB 2.08; AGROT 0.6; ODN-ZŁOŻ 1.22
08	40	k	0.64	91E0	0.64			D-STAN	DRZEW	8 OL	96	OLJ	OL	
08	40	l	4.58	91E0	0.09			D-STAN	2 PIETR	6 BRZ	97	LMW	JD DB	IIIB 4.58; AGROT 0.9; ODN-ZŁOŻ 0.9; PIEL 1.3; CW 1.3
09	41	a	0.82	91E0	0.25			D-STAN	DRZEW	5 OL	39	OLJ	OL	TP 0.82
09	41	c	2.49	91E0	0.24			D-STAN	DRZEW	5 OL	92	LW	DB OL	IIIB 2.49; AGROT 0.75; ODN-ZŁOŻ 0.75
09	41	q	1.61	9170	1.61			D-STAN	DRZEW	5 BRZ	92	LW	GB OL DB	IIIB 1.61; AGROT 0.5; ODN-ZŁOŻ 0.5
09	41	h	2.11	91E0	2.11			D-STAN	DRZEW	5 BRZ	92	OLJ	OL	IIIB 2.11; AGROT 0.65; ODN-ZŁOŻ 0.65
08	45	a	17.71	91E0	17.71			D-STAN	DRZEW	5 OL	107	OL	OL	
08	46	a	1.74	91E0	1.74			D-STAN	DRZEW	3 OL	87	LMB	OL	
08	46	q	1.22	91E0	0.12			BAGNO			0			
08	46	i	0.55	91E0	0.55			SUK-	PODSZ	BRZ	0	BMB	OL	
09	47	b	7.45	91E0	7.45			D-STAN	2 PIETR	5 JD	115	LMW	JD OL	IVD 7.45; PIEL 0.3; CW 0.3; CP 1
09	48	b	6.40	91E0	6.40			D-STAN	2 PIETR	5 JD	100	LW	JD OL	IVD 6.4; AGROT 1; ODN-ZŁOŻ 1; CP 1
09	49	q	5.74	91E0	5.74			D-STAN	DRZEW	3 JD	120	LW	JD OL	IIIB 5.74; AGROT 1.9; ODN-ZŁOŻ 1.9; CP 1
09	50	h	4.41	91P0	4.41			D-STAN	2 PIETR	5 SO	110	LMŚW	JD	IVD 4.41; AGROT 0.4; ODN-ZŁOŻ 0.4
09	53	c	5.25	9170	4.59			D-STAN	2 PIETR	4 DB	77	LW	JD GB DB	TP 5.25
09	55	n	2.30	91E0	0.06			D-STAN	2 PIETR	10 SO	94	BMW	SO	IIIAU 2.3; AGROT 1.6; ODN-ZŁOŻ 1.6; CW 0.7
09	55	o	2.53	91E0	0.29			D-STAN	2 PIETR	9 SO	94	BMW	DB SO	PIEL 0.65; CW 0.65
09	55	v	2.74	91E0	2.65			SUK-	PODSZ	CZM	0	OL	OL	
09	55	z	0.96	91E0	0.96			D-STAN	DRZEW	8 OL	105	OL	OL	
09	56	n	1.39	91E0	0.12			D-STAN	DRZEW	4 OL	47	OL	OL	
09	56	p	0.84	91E0	0.05			D-STAN	DRZEW	10 OL	18	OL	OL	
09	57	b	2.52	9170	2.52			D-STAN	2 PIETR	5 GB	85	LW	GB OL DB	IIIB 2.52; AGROT 0.35; ODN-ZŁOŻ 1
09	57	c	4.24	9170	4.24			D-STAN	2 PIETR	4 OL	85	LW	JD GB DB	IIIB 4.24; AGROT 2.1; ODN-ZŁOŻ 2.1

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja *				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		PZO_1	Pow. [ha]	PZO_2	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
09	58	i	3.00	91E0	0.19			D-STAN	DRZEW	2 BRZ	85	LMW	DB OL	IIIA 3: AGROT 0.9: ODN-ZŁOŻ 0.9
09	58	i	0.73	91E0	0.14			D-STAN	DRZEW	5 OL	84	LW	DB OL	
09	58	k	1.09	91E0	1.09			D-STAN	DRZEW	6 OL	44	LW	OL	TP 1.09
09	58	m	0.55	9170	0.55			D-STAN	DRZEW	10 SO	85	LMW	SO DB	
09	59	a	1.52	91P0	1.52			D-STAN	DRZEW	4 JD	65	LMW	ŚW JD	TP 1.52
09	59	b	10.08	91P0	10.08			D-STAN	DRZEW	3 JD	115	LŚW	DB JD	IVD 10.08
09	59	d	1.18	91P0	1.18			D-STAN	DRZEW	4 OL	85	LW	OL JD	IVD 1.18
09	59	a	2.04	91E0	2.04			D-STAN	DRZEW	5 SO	79	LW	OL	
09	60	a	1.88	9170	1.88			D-STAN	DRZEW	4 DB	100	LŚW	JD DB	TP 1.88
09	63	b	1.01	91E0	1.01			D-STAN	DRZEW	6 OL	87	OL	OL	
09	63	n	3.68	91E0	3.68			D-STAN	DRZEW	4 OL	52	OL	OL	
09	64	c	7.11	91E0	7.11			D-STAN	DRZEW	6 OL	85	OLJ	OL	
09	64	a	1.02	91E0	1.02			D-STAN	DRZEW	9 OL	50	OLJ	OL	
09	64	h	5.88	91E0	5.88			D-STAN	DRZEW	8 OL	90	OLJ	OL	
09	64	i	1.87	91E0	1.87			D-STAN	DRZEW	10 OL	92	OLJ	OL	
09	65	c	16.83	91E0	16.83			D-STAN	DRZEW	7 OL	89	OLJ	OL	
09	65	a	2.24	91E0	2.24			D-STAN	DRZEW	10 OL	91	OLJ	OL	
09	66	a	14.31	91E0	14.31			D-STAN	DRZEW	8 OL	86	OLJ	OL	
09	67	a	15.39	91E0	15.39			D-STAN	DRZEW	10 OL	87	OLJ	OL	
06	198	f	0.96	7140	0.33			BAGNO	ZA-	10 OL	10			
Suma				748.90		1.82								
Razem				750.72										

* siedliska przyrodnicze zgięzowane pojedynczo w pododdziale (PZO_1) lub podwójnie w pododdziale (PZO_1 oraz PZO_2).

Tabela 133. Wykaz pododdziałów Nadleśnictwa, w których zinwentaryzowano siedliska przyrodnicze (wg danych z fitosocjologii i WZS) w obszarze OZW „Dolina Warkocza” oraz „Dolina Czarnej Nidy”, ze wskazówkami gospodarczymi.

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Natura 2000	Inwentaryzacja				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.			FITO	Pow. [ha]	WZS	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Obwód Daleszyce															
05	264	f	0,53	DW					D-STAN	DRZEW	10 OL	13	OL	OL	
05	264	g	1,44	DW					D-STAN	DRZEW	4 OL	35	LMW	SO OL	
05	264	j	1,00	DW			91E0	0,79	D-STAN	DRZEW	10 OL	26	OL	OL	
05	267	d	0,64	DW			91E0	0,57	D-STAN	DRZEW	10 OL	30	OL	OL	
05	267	j	0,35	DW					URZ WOD						
05	267	m	0,64	DW					D-STAN	DRZEW	10 OL	30	LMW	SO OL	
05	267	o	1,45	DW					D-STAN	DRZEW	9 OL	80	LW	JS OL	
05	271	c	0,13	DW					D-STAN	DRZEW	8 OL	30	LMWYŻ	DB OL	
Suma					-		1,36								
Obwód Szczecno															
06	188	a	0,02	DW			91E0	0,02	SUKCESJA	PODSZ	LSZ		LW	DB OL	
06	188	g	0,09	DW			91E0	0,09	D-STAN	DRZEW	10 OL	25	OL	OL	
06	188	h	0,97	DW	91E0	0,97	91E0	0,97	SUKCESJA	PODSZ	KRU		LW	OL	
06	188	i	1,26	DW	91E0	1,26	91E0	1,26	D-STAN	DRZEW	8 OL	60	LW	OL	
07	256	c	7,3	DCZN	91E0	7,3	91E0	7,3	D-STAN	DRZEW	4 OL	67	LMB	OL	
07	256	f	1,97	DCZN			91E0	1,97	BAGNO	DRZEW	OL	65			
07	256	g	0,98	DCZN	91E0	0,98	91E0	0,98	SUKCESJA	PODSZ	WB		LMB	OL	
07	256	j	1,37	DCZN	91E0	1,37	91E0	1,13	D-STAN	DRZEW	6 SO	106	LMB	OL	
07	257	a	2,98	DCZN			9170	1,41	D-STAN	DRZEW	4 SO	45	LWYŻŚ	BK DB	TP 2,98
07	257	b	8,22	DCZN			9170	2,84	D-STAN	DRZEW	3 SO	60	LWYŻŚ	JD DB	CP 2,50; TP 8,22
07	257	f	3,67	DCZN			9170	1,77	D-STAN	DRZEW	7 OL	60	LWYŻŚ	OL DB	CP 0,80; TP 3,67
07	259	a	9,03	DCZN	91P0	9,03	9170	5,20	D-STAN	2 PIĘTR	9 JD	105	LWYŻŚ	JD	IVD 9,03; CP 1,80
07	259	b	6,58	DCZN	91P0	6,58	9170	4,71	D-STAN	2 PIĘTR	6 SO	118	LWYŻŚ	JD	IVD 6,58; CP 1,00
07	259	c	0,69	DCZN	91E0	0,69	9170	0,15	D-STAN	DRZEW	10 OL	82	LW	OL	
07	259	d	1,63	DCZN			9170	0,37	D-STAN	2 PIĘTR	6 SO	74	LWYŻŚ	JD	CP 0,30; TP 1,63
07	259	h	1,51	DCZN			9170	0,71	D-STAN	2 PIĘTR	10 SO	88	LMŚW	DB JD	IVD 1,51; AGROT 0,30; ODN-ZŁOŻ 0,30
07	259	j	1,51	DCZN	91E0	1,51	9170	1,51	D-STAN	DRZEW	10 OL	78	OL	OL	TP 1,51
07	260	a	23,53	DCZN	91P0	23,53	9170	23,53	D-STAN	DRZEW	3 JD	55	LWYŻŚ	JD	TP 23,53
07	260	g	1,17	DCZN			9170	0,98	D-STAN	DRZEW	10 OL	90	OL	OL	
07	260	h	0,57	DCZN			9170	0,57	D-STAN	DRZEW	10 OL	77	OL	OL	

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Natura 2000	Inwentaryzacja				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.			FITO	Pow. [ha]	WZS	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
07	261	a	5,98	DCZN	91P0	5,98	9170	4,24	D-STAN	DRZEW	6 JD	65	LWYŻŚ	JD	TP 5,98
07	261	b	2,16	DCZN			9170	0,10	D-STAN	2 PIĘTR	10 SO	70	LWYŻŚ	JD BK	TP 2,16
07	261	c	6,26	DCZN			9170	0,88	D-STAN	DRZEW	7 SO	70	LMW	SO DB	TP 6,26
07	261	d	2,59	DCZN	9170	2,59	9170	2,59	D-STAN	2 PIĘTR	10 SO	120	LMŚW	DB JD	IVD 2,59; AGROT 0,50; ODN-ZŁOŻ 0,50; CP 1,00
07	261	f	1,16	DCZN			9170	1,12	BAGNO		OL	50			
07	261	g	2,47	DCZN	91E0	2,47	9170	1,70	D-STAN	DRZEW	8 OL	90	OL	OL	
07	261	h	2,90	DCZN	9170	2,90	9170	2,28	D-STAN	DRZEW	2 DB	62	LW	GB OL	
07	262	a	0,28	DCZN			9170	0,28	D-STAN	DRZEW	10 OL	30	OL	OL	
07	262	b	3,31	DCZN			9170	3,31	D-STAN	2 PIĘTR	6 SO	160	LW	JD DB	
07	262	c	1,76	DCZN	9170	1,76	9170	0,98	D-STAN	DRZEW	10 SO	84	LW	GB OL	TP 1,76
07	262	d	2,84	DCZN	91E0	2,84	9170	2,84	D-STAN	DRZEW	9 OL	85	OL	OL	
07	262	f	1,19	DCZN	91E0	1,19			D-STAN	DRZEW	7 OL	74	LW	OL	
07	262	g	0,82	DCZN			9170	0,74	D-STAN	DRZEW	10 SO	70	LMW	SO DB	
07	262	h	1,46	DCZN	9170	1,46	9170	1,06	D-STAN	DRZEW	4 JS	74	LW	GB OL	TP 1,46
07	262	i	2,28	DCZN	9170	2,28	9170	2,28	D-STAN	2 PIĘTR	3 SO	140	LW	GB OL	TP 2,28
07	262	j	3,31	DCZN	9170	3,31	9170	2,40	D-STAN	DRZEW	3 SO	130	OL	OL	AGROT 1,65
07	262	k	5,15	DCZN			9170	0,67	D-STAN	DRZEW	10 SO	70	LMŚW	SO DB	TP 5,15
07	262	l	4,06	DCZN			6410	1,18	Ł						
Suma					80,00		86,12								
Razem					166,12										

Tabela 134. Wykaz pododdziałów Nadleśnictwa, w których zinwentaryzowano cenne płaty (wg danych z fitosocjologii i WZS) poza obszarami Natura 2000, ze wskazówkami gospodarczymi.

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		FITO	Pow. [ha]	WZS	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Obreh Daleszyce														
01	1	d	3.77			9130	3.77	D-STAN	2 PIETR	4 BK	85	LWYŻŚW	DB BK	CP 0.75; TP 3.77
01	2	c	4.02			9170	4.02	D-STAN	DRZEW	3 JD	100	LMWYŻŚW	DB JD	IVD 4.02; CP 1.60
01	2	f	1.49	9110	1.49			D-STAN	DRZEW	6 BK	65	LMWYŻŚW	JD BK	TP 1.49
01	2	g	3.88	9110	3.88	9130	3.88	D-STAN	DRZEW	6 BK	85	LMWYŻŚW	DB BK	CP 0.80; TP 3.88
01	3	b	4.06	9170	4.06	9170	4.06	D-STAN	DRZEW	3 BK	80	LWYŻŚW	DB JD	TP 4.06
01	3	c	10.30			9130	0.28	D-STAN	DRZEW	3 JD	70	LMWYŻW	ŚW JD	TP 10.33
01	5	a	10.90	91D0	0.11			D-STAN	DRZEW	3 ŚW	55	LMWYŻW	ŚW JD	TP 10.94
01	5	b	14.40	91D0	2.35	91D0	14.42	D-STAN	DRZEW	3 ŚW	55	LMWYŻW	ŚW JD	TP 14.42
02	63	a	5.14			91P0	0.26	D-STAN	2 PIETR	10 SO	80	LMWYŻŚW	SO JD	IVA 5.14; CP 1.00
02	78	a	6.10			91P0	1.59	D-STAN	DRZEW	6 SO	92	LMWYŻŚW	JD	IVD 6.10; AGROT 1.20; ODN-ZŁOŻ 1.20; CP 3.65
02	78	b	5.40			91P0	1.30	D-STAN	DRZEW	8 SO	79	LMWYŻŚW	JD SO	CP 1.30; TP 5.40
02	78	c	8.47	91P0	8.47	91P0	8.47	D-STAN	DRZEW	5 JD	85	LMWYŻŚW	SO JD	CP 3.40; TP 8.47
02	78	d	2.30			91P0	1.99	D-STAN	DRZEW	10 SO	79	LMWYŻŚW	JD SO	CP 0.45; TP 2.30
02	78	f	3.23			91P0	3.23	D-STAN	DRZEW	7 SO	89	LWYŻŚW	JD BK	IVA 3.23; CP 1.30
02	78	g	7.73			91P0	7.64	D-STAN	DRZEW	4 BK	82	LMWYŻŚW	JD BK	CP 2.30; TP 7.73
02	79	f	3.45			91P0	0.25	D-STAN	DRZEW	5 SO	74	LMWYŻŚW	JD SO	CP 1.00; TP 3.45
02	79	i	3.22			91P0	0.53	D-STAN	DRZEW	7 SO	85	LMWYŻŚW	BK JD	CP 0.50; TP 3.22
02	88	a	17.65			9130	14.92	D-STAN	DRZEW	3 JD	45	LMWYŻŚW	JD	CP 2.50; TW 17.65
02	88	c	2.55			9130	1.19	D-STAN	DRZEW	4 JD	45	LMWYŻW	JD	CP 0.5; TW 2.55
02	89	a	19.15			9130	7.07	D-STAN	2 PIETR	3 JD	85	LMWYŻW	JD	IVD 19.15; AGROT 2.00; ODN-ZŁOŻ 2.00; CP 4.6
02	89	b	4.17	9110	4.17	9130	4.17	D-STAN	2 PIETR	4 DB	120	LMWYŻŚW	BK JD	IVD 4.17; PIEL 0.42; CW 0.42; CP 1.10
02	89	c	0.85			9190	0.85	D-STAN	DRZEW	7 DB	110	BMWYŻŚW	JD SO	TP 0.85
02	90	a	6.10			9130	6.10	D-STAN	DRZEW	3 JD	110	LMWYŻŚW	BK JD	IVD 6.10; PIEL 0.46; CW 0.46; CP 1.00
02	90	b	3.22			9130	3.22	D-STAN	DRZEW	5 SO	100	LMWYŻŚW	BK JD	IVD 3.22; AGROT 1.00; ODN-ZŁOŻ 1.00; CW 0.14; CP 1.00
02	90	c	3.82			9130	3.82	D-STAN	DRZEW	5 SO	100	LMWYŻŚW	JD BK	IVD 3.82; AGROT 1.15; ODN-ZŁOŻ 1.15; CP 1.10
02	90	d	6.21			9130	4.49	D-STAN	DRZEW	6 SO	110	BMWYŻŚW	BK JD	IVD 6.21; AGROT 2.00; ODN-ZŁOŻ 2.00
02	90	f	4.04			9130	3.24	D-STAN	2 PIETR	8 SO	100	BMWYŻŚW	BK SO	IIIBU 4.04; AGROT 2.30; ODN-ZŁOŻ 2.30; CW 0.70
02	90	g	4.19			9130	3.74	D-STAN	DRZEW	7 SO	100	BMWYŻŚW	DB SO	POPR 0.45; PIEL 1.44; CW 1.44
02	90	h	1.00			9190	1.00	D-STAN	DRZEW	4 DB	130	BMWYŻŚW	JD SO	IIDU 1.00; AGROT 0.70; ODN-ZŁOŻ 0.70

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		FITO	Pow. [ha]	WZS	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
02	91	a	1.40			9130	1.40	D-STAN	DRZEW	6 DB	100	LMWYŻŚW	DB JD	CP 0.85;TP 1.40
02	91	b	3.21	91P0	3.21	9130	3.21	D-STAN	DRZEW	3 JD	100	LWYŻŚW	BK JD	IVD 3.21; CP 1.00
02	91	c	2.78			9130	2.78	D-STAN	DRZEW	2 JD	100	LWYŻŚW	BK JD	IVD 2.78; PIEL 0.70; CP 1.30
02	91	d	3.36			9130	3.36	D-STAN	DRZEW	3 BRZ	100	LMWYŻŚW	JD SO	IID 3.36; CP 0.20
02	91	f	4.76			9130	4.76	D-STAN	DRZEW	9 SO	100	LMWYŻŚW	BK SO	POPR 0.32; PIEL 0.96; CW 1.06
02	91	g	5.11			9130	5.11	D-STAN	DRZEW	4 BRZ	45	LMWYŻŚW	BK JD	POPR 0.40; PIEL 2.00; TP 5.11
02	91	h	4.25			9130	4.25	D-STAN	DRZEW	5 SO	100	LMWYŻŚW	BK SO	IIIAU 4.25; AGROT 3.00; ODN-ZŁOŻ 3.00; CW 0.31; CP 0.85
02	91	i	2.96			9130	2.96	D-STAN	DRZEW	4 SO	100	LMWYŻŚW	DB SO	POPR 0.15; PIEL 0.63; CP 0.20
02	92	a	5.99			9130	5.99	D-STAN	DRZEW	3 BK	90	LWYŻŚW	JD BK	CP 2.40; TP 5.99
02	92	b	2.11			9130	2.11	D-STAN	DRZEW	4 SO	85	LWYŻŚW	BK JD	IVD 2.11; AGROT 0.60; ODN-ZŁOŻ 0.60; CP 0.80
02	92	c	1.28	9170	1.28	9130	1.28	D-STAN	DRZEW	9 SO	85	LWYŻŚW	DB BK	IIIB 1.28; AGROT 0.80; ODN-ZŁOŻ 0.80; CP 0.20
02	92	d	3.51			9130	3.51	D-STAN	DRZEW	3 BK	90	LMWYŻŚW	JD BK	TP 3.51;
02	92	f	3.76			9130	3.76	D-STAN	DRZEW	8 SO	93	LMWYŻŚW	JD BK	IVD 3.76; AGROT 1.15; ODN-ZŁOŻ 1.28; PIEL 0.52; CW 0.52
02	92	g	3.54	9170	3.54	9130	3.54	D-STAN	DRZEW	3 BK	75	LMWYŻŚW	DB BK	CP 1.10; TP 3.54
02	92	h	2.54			9130	2.54	D-STAN	DRZEW	2 JD	90	LMWYŻŚW	BK JD	TP 2.54
02	92	i	4.52			9130	4.52	D-STAN	DRZEW	2 DB	75	LMWYŻŚW	BK DB	TP 4.52
02	92	j	1.29			9130	1.29	D-STAN	DRZEW	7 DB	75	LMWYŻŚW	SO DB	TP 1.29
02	92	k	1.39	9170	1.39	9130	1.39	D-STAN	DRZEW	5 DB	85	LMWYŻŚW	SO DB	TP 1.39
02	92	l	0.83	9170	0.83	9130	0.83	D-STAN	DRZEW	4 DB	70	LMWYŻŚW	SO DB	CP 0.20
02	93	a	3.13	91P0	3.13	91P0	3.13	D-STAN	DRZEW	4 JD	75	LMWYŻŚW	JD	CP 0.60; TP 3.13
02	93	b	3.63			91P0	2.69	D-STAN	DRZEW	3 JD	75	LMWYŻŚW	BK JD	IVD 3.63; AGROT 0.80; ODN-ZŁOŻ 0.80; CP 1.20
02	93	c	4,60			9130 / 91P0	0,60 / 2,68	D-STAN	DRZEW	5 SO	70	LMWYŻŚW	DB SO	TP 4,60
02	93	d	5,14			9130 / 91P0	1,93 / 2,01	D-STAN	2 PIĘTR	9 SO	110	LMWYŻŚW	BK SO	IIIBU 5,14; AGROT 3,00; ODN-ZŁOŻ 3,00; CW 0,42; CP 2,02
02	93	f	1.31			91P0	0.77	D-STAN	DRZEW	6 SO	65	LMWYŻŚW	DB SO	TP 1.31
02	93	g	2.12	91P0	2.12	9130	2.12	D-STAN	DRZEW	4 JD	85	LMWYŻŚW	JD	CP 0.50; TP 2.12
02	93	h	3.74	9170	3.74	91P0	3.74	D-STAN	2 PIETR	8 SO	87	LMWYŻŚW	BK DB	IIIB 3.74; AGROT 1.10; ODN-ZŁOŻ 1.10
02	93	i	5.07	91P0	5.07	91P0	4.85	D-STAN	DRZEW	4 JD	85	LMWYŻŚW	JD	CP 2.00
02	94	f	3.45	91P0	3.45	91P0	3.45	D-STAN	2 PIETR	3 JD	80	LWYŻW	JD	TP 3.45
02	94	g	3.92	91P0	3.92	91P0	3.92	D-STAN	DRZEW	4 JD	80	LMWYŻŚW	DB JD	CP 0.80; TP 3.92
02	94	h	1.11	9170	1.11	91P0	1.11	D-STAN	DRZEW	9 SO	70	LMWYŻŚW	JD SO	TP 1.11

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		FITO	Pow. [ha]	WZS	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
02	94	i	1.88	9170	1.88			D-STAN	DRZEW	8 SO	70	LMWYŻŚW	JD DB	TP 1.88
02	95	h	1.90	91P0	1.90			D-STAN	2 PIETR	9 SO	92	LMWYŻW	SO JD	IVA 1.90
03	102	a	3.87			9190	3.87	D-STAN	2 PIETR	6 SO	110	LMWYŻW	SO JD	IVAU 3.87; AGROT 1.20; ODN-ZŁOŻ 1.20
03	103	b	2.63			9190	2.63	D-STAN	DRZEW	4 DB	70	LMWYŻŚW	SO DB	TP 2.63
03	103	f	3.44			9190	3.44	D-STAN	DRZEW	6 SO	65	BMWYŻŚW	BK SO	TP 3.44
03	103	i	2.83			9190	2.83	D-STAN	DRZEW	4 DB	65	BMŚW	DB SO	TP 2.83
03	105	a	3.54			91P0	3.54	D-STAN	DRZEW	5 JD	92	LWYŻŚW	BK JD	CP 1.15; TP 3.54
03	105	c	11.44			91P0	1.09	D-STAN	DRZEW	9 SO	90	LMWYŻŚW	DB SO	IIIB 11.44; AGROT 5.70; ODN-ZŁOŻ 5.70
03	105	d	7.06			91P0	1.03	D-STAN	DRZEW	9 SO	72	LMWYŻŚW	DB SO	TP 7.06
03	106	b	4.23	9170	4.23	9190	4.23	D-STAN	DRZEW	4 DB	87	LMWYŻŚW	BK DB	CP 0.85; TP 4.23
02	202	d	7.10	91P0	7.10			D-STAN	DRZEW	4 JD	60	LMWYŻŚW	SO JD	TP 7.10
02	203	b	13.32	91P0	13.32			D-STAN	2 PIETR	5 SO	115	LMWYŻŚW	JD	IVD 13.32
02	212	c	9.93	91P0	9.93			D-STAN	DRZEW	4 JD	75	LMWYŻŚW	SO JD	TP 9.93
02	213	a	16.90	91P0	16.90			D-STAN	DRZEW	4 JD	60	LMWYŻŚW	SO JD	TP 16.90
02	213	b	10.19	91P0	10.19			D-STAN	DRZEW	4 JD	60	LMWYŻŚW	BK JD	CW 1.00; TP 10.19
02	214	a	10.41	91P0	10.41			D-STAN	DRZEW	4 JD	60	LMWYŻŚW	JD	TP 10.41
02	214	c	2.39	91P0	2.39			D-STAN	DRZEW	3 JD	65	LMWYŻŚW	JD	PIEL 0.40; CW 0.40; TP 2.39
05	246	a	4.74	91P0	4.74			D-STAN	DRZEW	4 JD	70	LWYŻŚW	JD	TP 4.74
05	246	b	22.66	91P0	22.66			D-STAN	DRZEW	3 JD	60	LMWYŻW	JD	TP 22.66
05	247	a	6.17	91P0	6.17			D-STAN	DRZEW	4 JD	65	LMWYŻW	JD	TP 6.17
05	247	b	16.82	91P0	16.82			D-STAN	DRZEW	5 JD	50	LMWYŻW	JD	TP 16.82
05	248	a	16.46	91P0	16.46			D-STAN	DRZEW	4 JD	55	LMWYŻW	JD	TP 16.46
05	250	b	21.67	91P0	21.67			D-STAN	DRZEW	3 JD	55	LMWYŻŚW	JD	TP 21.67
05	251	a	22.78	91P0	22.78			D-STAN	DRZEW	4 JD	55	LMWYŻŚW	JD	TP 22.78
05	251	b	3.23	91P0	3.23			D-STAN	DRZEW	3 JD	55	LMWYŻŚW	JD	TP 3.23
05	252	a	13.50	91P0	13.50			D-STAN	DRZEW	3 JD	55	LMWYŻŚW	JD	TP 13.50
05	252	b	11.92	91P0	11.92			D-STAN	DRZEW	4 JD	60	LMWYŻŚW	JD	TP 11.92
05	252	c	1.46	91P0	1.46			D-STAN	DRZEW	3 JD	75	LMWYŻŚW	JD	CW 0.25
05	274	d	10.59	91P0	10.59			D-STAN	DRZEW	3 JD	75	LWYŻŚW	JD	TP 10.59
05	275	f	14.59	91P0	14.59			D-STAN	DRZEW	5 JD	65	LWYŻŚW	JD	TP 14.59
05	278	c	2.62	91P0	2.62			D-STAN	DRZEW	4 JD	105	LWYŻŚW	JD	IVD 2.62
05	279	a	10.34	91P0	10.34			D-STAN	DRZEW	5 JD	90	LWYŻŚW	JD	TP 10.34

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		FITO	Pow. [ha]	WZS	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
			Suma	315.12		223.75								
			Razem	538.87										
Obreń Szczecno														
09	61	f	2.84			91E0	2.84	D-STAN	DRZEW	10 OL	84	OLJ	OL	IIIB 2.84; AGROT 1.00; ODN-ZŁ OŻ 1.00
09	61	l	1.47			91E0	1.47	D-STAN	DRZEW	10 OL	74	LMW	DB OL	
09	62	g	0.53			91E0	0.53	D-STAN	DRZEW	10 OL	45	OLJ	OL	
09	62	h	0.78			91E0	0.78	D-STAN	DRZEW	10 OL	80	OLJ	OL	
08	100	b	11.71	91P0	11.71			D-STAN	2 PIETR	4 JD	102	LMWYŻŚW	JD	IVD 11.71; CP 4.00
08	101	g	1.95	91P0	1.95			D-STAN	2 PIETR	6 JD	102	LMWYŻŚW	JD	IVD 1.95
08	101	h	1.48	91P0	1.48			D-STAN	2 PIETR	6 DB	107	LMWYŻŚW	JD DB	TP 1.48
08	103	g	2.09			91E0	2.09	D-STAN	DRZEW	5 OL	50	OL	OL	
08	103	i	1.54			91E0	1.54	D-STAN	DRZEW	8 OL	79	LMW	DB OL	
07	104	d	2.66			6410	0.09	D-STAN	DRZEW	5 SO	18	LMW	DB SO	TW 2.66
07	104	f	1.06			6410	0.04	BAGNO		SO	35			
08	106	a	3.93			9190	3.93	D-STAN	DRZEW	7 DB	102	LMWYŻŚW	DB JD	TP 3.93
08	106	b	11.58	91P0	11.58			D-STAN	2 PIETR	7 JD	97	LMWYŻŚW	JD	IVD 11.58
08	111	a	4.09	9170	4.09	9190	4.09	D-STAN	DRZEW	7 DB	92	LMWYŻŚW	JD DB	TP 4.09
08	113	f	1.69	9170	1.69	9190	1.69	D-STAN	DRZEW	9 DB	97	LMWYŻŚW	JD DB	TP 1.69
08	114	a	6.93	9170	6.93	9190	6.93	D-STAN	2 PIETR	8 DB	90	LMWYŻŚW	JD DB	TP 6.93
08	114	l	4.85	9170	4.85	9190	4.85	D-STAN	DRZEW	7 DB	87	LMWYŻŚW	JD DB	TP 4.85
09	119	b	10.83			91E0	0.04	D-STAN	DRZEW	7 SO	70	BŚW	SO	
09	119	h	0.98			91E0	0.39	D-STAN	DRZEW	7 OL	50	LMB	OL	
06	184	d	6.69	91P0	6.69			D-STAN	DRZEW	4 JD	55	LMWYŻW	SO JD	TP 6.69
06	185	c	16.26	91P0	16.26			D-STAN	DRZEW	5 JD	60	LMWYŻŚW	JD	TP 16.26
06	186	f	4.80	91P0	4.80			D-STAN	2 PIETR	6 SO	128	LMWYŻŚW	JD	IVDU 4.80
06	186	g	17.37	91P0	17.37			D-STAN	DRZEW	4 JD	55	LMWYŻŚW	JD	TP 17.37
06	187	i	1.78	91P0	1.78			D-STAN	DRZEW	4 JD	52	LMWYŻŚW	JD	TP 1.78
06	187	m	4.08	91P0	4.08			D-STAN	DRZEW	6 JD	60	LWYŻŚW	JD	TP 4.08
06	187	o	1.88	91P0	1.88			D-STAN	DRZEW	5 JD	72	LMWYŻŚW	JD	TP 1.88
06	193	b	8.04	91P0	8.04			D-STAN	DRZEW	5 JD	62	LMWYŻŚW	JD	TP 8.04
06	194	a	19.6	91P0	19.6			D-STAN	DRZEW	4 JD	60	LWYŻŚW	JD	TP 19.60
06	195	a	2.42	91P0	2.42			D-STAN	DRZEW	4 JD	57	LWYŻŚW	JD	TP 2.42

Leśnictwo	Lokalizacja		Pow. [ha]	Inwentaryzacja				Rodzaj powierzchni	Struktura	Gatunek panujący	Wiek	TSL	TD	Wskazania gospodarcze [ha]
	oddz.	poddz.		FITO	Pow. [ha]	WZS	Pow. [ha]							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
06	195	b	6.14	91P0	6.14			D-STAN	DRZEW	5 JD	60	LWYŻŚW	JD	TP 6.14
06	195	c	5.42	91P0	5.42			D-STAN	DRZEW	5 JD	72	LWYŻŚW	JD	TP 5.42
06	195	f	5.11	91P0	5.11			D-STAN	DRZEW	5 JD	52	LWYŻŚW	JD	TP 5.11
06	195	g	3.11	91P0	3.11			D-STAN	DRZEW	4 JD	77	LWYŻŚW	JD	TP 3.11
06	196	a	15.88	91P0	15.88			D-STAN	DRZEW	4 JD	65	LWYŻŚW	JD	TP 15.88
06	196	d	3.67	91P0	3.67			D-STAN	DRZEW	4 JD	72	LWYŻŚW	JD	TP 3.67
06	197	a	5.83	91P0	5.83			D-STAN	DRZEW	5 JD	57	LWYŻŚW	JD	TP 5.83
06	197	c	15.21	91P0	15.21			D-STAN	DRZEW	5 JD	60	LWYŻŚW	JD	TP 15.21
06	202	b	4.77	91P0	4.77			D-STAN	DRZEW	5 JD	65	LWYŻŚW	JD	TP 4.77
06	203	a	16.32	91P0	16.32			D-STAN	DRZEW	3 JD	70	LWYŻŚW	JD	TP 16.32
06	204	a	11.51	91P0	11.51			D-STAN	DRZEW	4 JD	72	LMWYŻŚW	JD	TP 11.51
06	210	a	9.36	91P0	9.36			D-STAN	DRZEW	5 JD	77	LMWYŻŚW	JD	TP 9.36
06	210	b	4.44	91P0	4.44			D-STAN	DRZEW	3 JD	52	LMWYŻŚW	SO JD	TP 4.44
06	217	a	4.43	91P0	4.43			D-STAN	DRZEW	5 JD	67	LWYŻŚW	JD	TP 4.43
06	217	b	2.13	91P0	2.13			D-STAN	DRZEW	5 JD	87	LMWYŻŚW	JD	TP 2.13
06	217	c	5.12	91P0	5.12			D-STAN	DRZEW	4 JD	57	LMWYŻŚW	JD	TP 5.12
06	217	d	3.64	91P0	3.64			D-STAN	2 PIETR	5 JD	72	LMWYŻŚW	JD	TP 3.64
06	218	a	15.32	91P0	15.32			D-STAN	DRZEW	4 JD	82	LMWYŻŚW	JD	CP 4.50; TP 15.32
07	255	h	4.32			9170	1.36	D-STAN	DRZEW	10 SO	70	LMWYŻŚW	SO JD	CP 2.00; TP 4.32
07	255	i	2.99			9170	2.72	D-STAN	DRZEW	8 SO	45	LWYŻŚW	JD BK	CP 0.70; TP 2.99
07	258	g	5.31	91P0	5.31			D-STAN	2 PIETR	8 SO	110	LWYŻŚW	JD	IVD 5.31; CP 1.50
07	278	h	0.20	9170	0.20			D-STAN	DRZEW	8 GB	62	LWYŻŚW	JD DB	
07	278	i	0.41	9170	0.41			D-STAN	DRZEW	7 GB	62	LWYŻŚW	JD DB	
07	278	j	0.06	9170	0.06			D-STAN	DRZEW	5 GB	47	LWYŻŚW	JD DB	
07	278	k	0.20	9170	0.20			D-STAN	DRZEW	4 GB	30	LWYŻŚW	JD DB	
Suma				270.79		35.38								
Razem				306.17										

Tabela 135. Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody w Nadleśnictwie Daleszyce. (Tabela XXIII)

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne
1	2	3	4	5
Rezerваты przyrody				
„Białe Ługi”				
1.	Obręb Daleszyce: 133m-r,-d; 137h,i,-f~-h; 138f,-d; 139s; 144a-h,-a~-c. Obręb Szczecno: 1a-z,ax-gx; 2a-z,ax-kx,-a; 5b,-a,-b,-j; 11a-f,-a~-d,-g; 12a,-c,-d; 17a,-a,-f; 18a,-j,-k; 26d-h; 35a-c,-a	Zachowanie torfowisk.	W przypadku pododdziałów: 2d,s,bx; 11b,d – zabieg trzebieży późnej (TP), zgodnie z Planem Ochrony.	W przypadku pododdziałów: 1j; 2c – wg Planów Ochrony zaplanowano odpowiednio czyszczenie nadmiaru podrostu drzew i krzewów powyżej 10% ich zwarcia oraz czyszczenie zupełnie 100% podrostu drzew i krzewów w centralnej części wydzielenia; na pozostałym obszarze usunąć nadmiar drzew i krzewów powyżej 10% ich zwarcia. Zadania nie wpisane w Projekt Planu Urządzenia Lasu ze względu na rodzaj powierzchni (pow. nieleśna – BAGNO), na której nie projektuje się żadnych zabiegów gospodarczych.
„Radomice”				
2.	Obręb Szczecno: 262a-m,-a,-b	Zachowanie zbiorowiska leśnego z naturalnymi stanowiskami cisa oraz flory objętej ochroną jak również roślinności łąkowej torfowiska niskiego.	W przypadku pododdziałów: 262c,h,i,k; – zabieg trzebieży późnej (TP), zgodnie z Planem Ochrony. W przypadku pododdziału: 262j; – zabieg melioracji agrotechnicznej (AGROT), zgodnie z Planem Ochrony. W przypadku pododdziału: 262m; – zabieg trzebieży późnej (TP), zgodnie z Planem Ochrony, nie jest możliwy do wykonania, ponieważ obecnie wg. obowiązującej ewidencji powszechnej jest to powierzchnia nieleśna (rodzaj pow.: LZ-Ł).	-
„Cisów” im. prof. Z. Czubińskiego				
3.	Obręb Daleszyce: 81a,b,d,f,-c~-i; 82b	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego o charakterze pierwotnym w Górach Świętokrzyskich.	W przypadku pododdziału: 81f; – zabieg trzebieży późnej (TP), zgodnie z Planem Ochrony.	-
Obszary tworzące sieć Natura 2000 w Nadleśnictwie				
1.	OZW PLH260040 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie” (Obręb Szczecno: 2c,r – 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórcza - żywe)	Wycinanie drzew i krzewów z wywiezieniem biomasy.		Wycinanie żywych drzew przy lub poniżej szyi korzeniowej. Sukcesywnie po ok 10% -20% powierzchni na rok na najbardziej zarośniętych powierzchniach siedliska. Wykonanie pomiędzy 16 października a końcem lutego.
2.	OZW PLH260040 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie” (Obręb Daleszyce: 141g; 142l – 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska). (Obręb Szczecno: 1j; 198f – 7140 Torfowiska przej-	Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony (działanie obligatoryjne). Wycinanie drzew i krzewów z wywiezieniem biomasy (działanie fakultatywne).		Ekstensywne użytkowanie kośne. Wycinanie żywych drzew przy lub poniżej szyi korzeniowej. Sukcesywnie po ok. 10% - 20% powierzchni siedliska przyrodniczego na rok na najbardziej zarośniętych powierzchniach siedliska. Wykonanie

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne
1	2	3	4	5
	ściowe i trzęsawiska).			między 16 października a końcem lutego.
3.	OZW PLH260040 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie” (Obręb Daleszyce: 10a; 11a-c; 12b,c,f; 13b; 16d; 18b; 26b; 27b,c; 28b; 29a; 32b; 33c; 49k; 57a,b; 58a,b; 59a,d; 60g,h; 73b-f; 74h; 75a; 81d,f; 82a,b,g-i; 83b; 85g – 9110 Kwaśne buczyny <i>Luzulo pilosae - Fagetum</i>). (Obręb Daleszyce: 10b; 11d; 12d; 16b,c; 17c,g; 19g; 26a; 27a; 28a; 30b; 31a; 32a; 33a,b; 35b; 58b; 59f; 60g,h,j; 61a; 65d; 66a,b; 67a,c; 68b,c; 69a,b; 70a-c; 71a,b; 72a; 73a; 74a,b,d-g,i; 75b-h; 76a,g,h; 77c-h; 80a,b,d; 81a-d; 82a,b; 83a; 85d; 86a; 87a; – 9130 Żyzne buczyny <i>Dentario glandulosae - Fagetum</i>).	Wskazania do prowadzenia gospodarki leśnej.	<p>Konsekwentne pozostawianie wszystkich martwych i zamierających drzew w siedlisku przyrodniczym, z zastrzeżeniem możliwości ich usuwania w wyjątkowych sytuacjach zagrożeń dla trwałości lasu – gdy tempowydzielania się posuszu stałoby się niepokojąco szybkie i wskaźnik NPC znalazłby się w klasie III lub wyższej.</p> <p>Prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o złożone metody użytkowania, z popieraniem naturalnego zgodnego z siedliskiem odnowienia i uwzględniające naturalną sukcesję i fluktuację gatunkową w obrębie siedlisk.</p> <p>W ramach użytkowania należy pozostawiać drzewa stare, pojedynczo, grupowo i kępowo, do naturalnego rozkładu w ilości 5% - 10% masy na pow. manipulacyjnej z chwilą przystąpienia do rębni.</p> <p>Gospodarka leśna na siedliskach przyrodniczych powinna być prowadzona z uwzględnieniem poniższych kierunkowych zasad: 1. Podczas wykonywania cięć nie usuwać drzew najstarszych, w szczególności pozostawiać drzewa pojedynczo i grupowo, zajmujące łącznie nie mniej niż 5- 10% powierzchni i stanowiące łącznie nie mniej niż 5 - 10% masy; od momentu rozpoczęcia rębni pozostawiać konsekwentnie drzewa martwe, złomy i wywroty. 2. Pozostawiać w ekosystemie drzewa opanowane przez owady (kambiofagi tzw. posusz czynny), w ilości nie powodującej zagrożenia dla stanu sanitarnego drzewostanu. 3. Pozostawiać w ekosystemie leśnym możliwie maksymalną ilość posuszu jałowego (nie zasiedlonego lub opuszczonego przez kambiofagi) oraz złomów i wywrotów nie zasiedlonych lub opuszczonych przez kambiofagi. Powyższe zasady nie dotyczą: - usuwania zagrożeń zdrowia i życia ludzi, zagrożenia mienia - prowadzenia akcji ratowniczej i wykonywania zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych. Zgodnie z zasadami gospodarowania w lasach i pozyskiwania drewna, wyznaczyć szlaki i drogi zrywkowe w sposób, który spowoduje najmniejsze przekształcenia gleb w lesie (głębokie koleiny).</p>	
4.	OZW PLH260040 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie” (Obręb Daleszyce: 83c,d; 84b-f – 9170 Grąd śródwoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum Tilio-Carpinetum</i>). (Obręb Szczecno: 12h; 13b,d,f; 14a,b,f,h,i; 19b,f; 20a-g; 21a-d,h,i; 22a; 27b,d,f,h-m,p,s; 28a-d; 29a-c,f; 30a-	Wskazania do prowadzenia gospodarki leśnej.	<p>Konsekwentne pozostawianie wszystkich martwych i zamierających drzew w siedlisku przyrodniczym, z zastrzeżeniem możliwości ich usuwania w wyjątkowych sytuacjach zagrożeń dla trwałości lasu – gdy tempo wydzielania się posuszu stałoby się niepokojąco szybkie i wskaźnik NPC znalazłby się w klasie III lub wyższej.</p>	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne
1	2	3	4	5
	d,g; 31a-c; 32a,b,j; 38b; 39a,b; 40h; 41g; 53c; 57b,c; 58m; 60g – 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny <i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>).		<p>W przypadku wykonywania zabiegów gospodarczych prowadzić przebudowę w kierunku drzewostanów liściastych: dąb, buk, jawor, grab, lipa, wiąz, klon. Dopuszczalny jest udział jodły do ok. 20%. Przebudowę prowadzić w oparciu o złożone metody użytkowania, z maksymalnym wykorzystaniem odnowienia naturalnego. Gospodarka leśna na siedliskach chronionych (naturowych) powinna być prowadzona z uwzględnieniem poniższych kierunkowych zasad:</p> <p>1. Podczas wykonywania cięć nie usuwać drzew najstarszych, w szczególności i pozostawiać drzewa pojedynczo i grupowo, zajmujące łącznie nie mniej niż</p> <p>5- 10% powierzchni i stanowiące łącznie nie mniej niż 5-10% masy; od momentu rozpoczęcia rębni pozostawiać konsekwentnie drzewa martwe, złomy i wywroty.</p> <p>2. Pozostawiać w ekosystemie drzewa opanowane przez owady (kambiofagi tzw. posusz czynny), w ilości nie powodującej zagrożenia dla stanu sanitarnego drzewostanu. 3. Pozostawiać w ekosystemie leśnym możliwie maksymalną ilość posuszu jałowego (nie zasiedlonego lub opuszczonego przez kambiofagi) oraz złomów i wywrotów nie zasiedlonych lub opuszczonych przez kambiofagi.</p> <p>Powyższe zasady nie dotyczą: - usuwania zagrożeń zdrowia i życia ludzi, zagrożenia mienia- prowadzenia akcji ratowniczej i wykonywania zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych. Prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o złożone metody użytkowania, z popieraniem naturalnego odnowienia i uwzględniające naturalną sukcesję i fluktuację gatunkową w obrębie siedlisk. W ramach użytkowania należy pozostawiać drzewa stare, pojedynczo, grupowo i kępowo, do naturalnego rozkładu w ilości 5% -10% masy na pow. manipulacyjnej z chwilą przystąpienia do rębni.</p> <p>Zgodnie z zasadami gospodarowania w lasach i pozyskiwania drewna, wyznaczyć szlaki i drogi zrywkowe w sposób, który spowoduje najmniejsze przekształcenia gleb w lesie (głębokie koleiny).</p>	
5.	OZW PLH260040 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie” (Obręb Daleszyce: 1151 – 9190 Kwaśne dąbrowy <i>Quercetea robori-petraeae</i>). (Obręb Szczecno: 13c; 15f – 9190 Kwaśne dąbrowy <i>Quercetea robori-petraeae</i>).	Wskazania do prowadzenia gospodarki leśnej.	<p>Konsekwentne pozostawianie wszystkich martwych i zamierających drzew w siedlisku przyrodniczym, z zastrzeżeniem możliwości ich usuwania w wyjątkowych sytuacjach zagrożeń dla trwałości lasu – gdy tempo wydzielania się posuszu stałoby się niepokojąco szybkie i wskaźnik NPC znalazłby się w klasie III lub wyższej. Prowadzenie przebudowy polegającej na ograniczeniu sosny do 20%, eliminacji jodły i buka. Przebudowę prowadzić w cięciach trzebieżowych złożonymi metodami użytkowania. Prowadzenie gospodarki leśnej</p>	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne
1	2	3	4	5
			<p>w oparciu o złożone metody użytkowania, z popieraniem naturalnego odnowienia dębu, dopuszczalny niewielki udział sosny. W ramach użytkowania należy pozostawiać drzewa stare, pojedynczo, grupowo i kępowo, do naturalnego rozkładu w ilości 5% - 10% masy na pow. manipulacyjnej z chwilą przystąpienia do rębni. Gospodarka leśna na siedliskach chronionych (naturowych) powinna być prowadzona z uwzględnieniem poniższych kierunkowych zasad:</p> <p>1. Podczas wykonywania cięć nie usuwać drzew najstarszych, w szczególności pozostawiać drzewa pojedynczo i grupowo, zajmujące łącznie nie mniej niż 5-10% powierzchni i stanowiące łącznie nie mniej niż 5-10% masy; od momentu rozpoczęcia rębni pozostawiać konsekwentnie drzewa martwe, złomy i wywroty. 2. Pozostawiać w ekosystemie drzewa opanowane przez owady (kambiofagi tzw. posusz czynny), w ilości nie powodujące zagrożenia dla stanu sanitarnego drzewostanu. 3. Pozostawiać w ekosystemie leśnym możliwie maksymalną ilość posuzu jałowego (nie zasiedlonego lub opuszczonego przez kambiofagi) oraz złomów i wywrotów nie zasiedlonych lub opuszczonych przez kambiofagi. Powyższe zasady nie dotyczą: - usuwania zagrożeń zdrowia i życia ludzi, zagrożenia mienia - prowadzenia akcji ratowniczej i wykonywania zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych. Zgodnie z zasadami gospodarowania w lasach i pozyskiwania drewna, wyznaczyć szlaki i drogi zrywkowe w sposób, który spowoduje najmniejsze przekształcenia gleb w lesie (głębokie koleiny).</p>	
6.	<p>OZW PLH260040 „Lasy Cisowsko - Ortowińskie” (Obręb Daleszyce: 56d; 133m,n,p; 135h; 136d,i; 137h; 138f; 139f,g,s; 141d,f,i,m; 142f,l; 144c,d – 91D0 Bory i lasy bagienne <i>Vaccinio uliginosi - Pinetum</i>). (Obręb Szczecno: 1c,f,g-j,k,r-z,ax,bx,dx; 2a,b,d,f,h-r,y,cx-gx,ix,kx; 11d; 26d; 35a; – 91D0 Bory i lasy bagienne <i>Vaccinio uliginosi - Pinetum</i>).</p>	Wskazania do prowadzenia gospodarki leśnej.	<p>Konsekwentne pozostawianie wszystkich martwych i zamierających drzew, z zastrzeżeniem możliwości ich usuwania w wyjątkowych sytuacjach zagrożeń dla trwałości lasu – gdy tempo wydzielania się posuszu stałoby się niepokojąco szybkie i wskaźnik NPC znalazłby się w klasie III lub wyższej.</p>	
7.	<p>OZW PLH260040 „Lasy Cisowsko - Ortowińskie” (Obręb Daleszyce: 56d; 133m,n,p; 135h; 136d,i; 137h; 138f; 139f,g,s; 141d,f,i,m; 142f,l; 144c,d – 91D0 Bory i lasy bagienne <i>Vaccinio uliginosi - Pinetum</i>). (Obręb Szczecno: 1c,f,g-i,k,r-z,ax,bx,dx; 2a,b,d,f,h-r,y,cx-gx,ix,kx; 11d; 26d; 35a; – 91D0 Bory i lasy bagienne <i>Vaccinio uliginosi - Pinetum</i>).</p>	Wskazania do prowadzenia gospodarki leśnej.	<p>Powstrzymanie się z rębniami (wylączenie z pozyskania drewna) w siedlisku przyrodniczym oraz na szerokości 20 m od granic siedliska.</p>	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne
1	2	3	4	5
8.	OZW PLH260040 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie” - (Obręb Daleszyce: 15a-d; 71c,d; 72b,c; 82c,d; 133r; 143b-f; 144a,b,f-h)	Wskazania do prowadzenia gospodarki leśnej.	Odstąpienie od prowadzenia rębni.	
9.	OZW PLH260040 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie” (Obręb Daleszyce: 40c,d; 41i,k,l; 42g; 133o,p,r; 143b-f; 144a-c,f-h – 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Fraxino alnetum</i>). (Obręb Szczecno: 1a,b,d; 2hx,jx; 21f,g; 22c; 23h; 29d; 30h-j; 31f-i; 35b-h; 36a,h,j; 40b-d,h,k,l; 41a,c,h; 45a; 46a,g,j; 47b; 48b; 49g; 55n,o,y,z; 56n,p; 58i,j,k; 59g; 63b,n; 64c,g,h,j; 65c,g; 66a; 67a – 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Fraxino alnetum</i>).	Wskazania do prowadzenia gospodarki leśnej.	Konsekwentne pozostawianie wszystkich martwych i zamierających drzew w siedlisku przyrodniczym z zastrzeżeniem możliwości ich usuwania w wyjątkowych sytuacjach zagrożeń dla trwałości lasu – gdy tempo wydzielania się posuszu stałoby się niepokojąco szybkie i wskaźnik NPC znalazłby się w klasie III lub wyższej. Wstrzymanie wykonania cięć rębnych przewidzianych w planach urządzenia lasu w pasie o szerokości 20 m+20 m wzdłuż cieków wodnych. W ramach prowadzonych cięć rębnych pozostawiać w formie pojedynczych drzew, grup i kęp drzew starych, w ilości 5% -10% masy na powierzchni manipulacyjnej z chwilą przystąpienia do rębni. Długośfalowo dążyć do gospodarowania a metodami złożonymi z wydłużonym okresem odnowienia. Dążyć do utrzymania zwarcia koron drzew na poziomie ok. 70-80%.	
10.	OZW PLH260040 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie” (Obręb Daleszyce: 2h; 3d; 6b; 7b; 8b-d; 12a; 13a,c; 14a-c; 16a; 17a,b,d; 19d,f; 20c; 22b,g; 23a,d; 26c-f; 27d-g; 28c; 29b,c; 30a,c,d; 31b-g; 32c,d; 33d; 35c; 36a; 44a,g; 45d; 48c,f,g; 49d,g; 59c; 60a-c,f,i; 62c; 65f; 77a,b; 96d; 97b; 109a; 114c; 118d – 91P0 Wyżynne jodłowe bory mieszane <i>Abietetum polonicum</i>). (Obręb Szczecno: 24i,k; 50h; 59a,b,d – 91P0 Wyżynne jodłowe bory mieszane <i>Abietetum polonicum</i>).	Wskazania do prowadzenia gospodarki leśnej.	Konsekwentne pozostawianie wszystkich martwych i zamierających drzew, z zastrzeżeniem możliwości ich usuwania w wyjątkowych sytuacjach zagrożeń dla trwałości lasu – gdy tempo wydzielania się posuszu stałoby się niepokojąco szybkie i wskaźnik NPC znalazłby się w klasie III lub wyższej. Prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o złożone metody użytkowania, z popieraniem naturalnego odnowienia i uwzględniające naturalną sukcesję i fluktuację gatunkową w obrębie siedlisk. W ramach użytkowania należy pozostawiać drzewa stare, pojedynczo, grupowo i kępowo, do naturalnego rozkładu w ilości 5%-10% masy na pow. manipulacyjnej z chwilą przystąpienia do rębni. Gospodarka leśna na siedliskach chronionych (naturowych) powinna być prowadzona z uwzględnieniem poniższych kierunkowych zasad: 1. Podczas wykonywania cięć nie usuwać drzew najstarszych, w szczególności pozostawiać drzewa pojedynczo i grupowo, zajmujące łącznie nie mniej niż 5-10% powierzchni i stanowiące łącznie nie mniej niż 5-10% masy; od momentu rozpoczęcia rębni pozostawiać konsekwentnie drzewa martwe, złomy i wywroty 2. Pozostawiać w ekosystemie drzewa opanowane przez owady (kambiofagi tzw. posusz czynny), w ilości nie powodującej zagrożenia dla stanu sanitarnego drzewostanu 3. Wykonywanie na siedlisku 91P0 (wyżynny jodłowy bór mieszany <i>Abietetum polonicum</i>) planowanych w planie urządzenia lasu cięć przedrębnych w formie trzebieży, w tym trzebieży przekształcenio-	

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne
1	2	3	4	5
			wej połączonej w miarę możliwości z czyszczeniami późnymi z przestrzeganiem następujących dodatkowych zasad: - celem cięcia jest zróżnicowanie struktury drzewostanu w kierunku struktury przerębowej, -cięcia należy prowadzić we wszystkich warstwach drzewostanu oszczędzając jodłę w pierwszym piętrze dążąc do zwiększenia udziału mądrości drzew jodlowych w wieku powyżej 100 lat w ogólnej mądrości drzewostanu. - ograniczyć usuwanie z ekosystemów leśnych martwych drzew o średnicy powyżej 10 cm, dążąc do zwiększenia ich ilości do min. 10 % zapasu drzewostanu. Powyższe zasady nie dotyczą: - usuwania zagrożeń zdrowia i życia ludzi, zagrożenia mienia, - prowadzenia akcji ratowniczej i wykonywania zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych. Zgodnie z zasadami gospodarowania w lasach i pozyskiwania drewna, wyznaczyć szlaki i drogi zrywkowe w sposób, który spowoduje najmniejsze przekształcenia gleb w lesie (głębokie koleiny).	
11.	OZW PLH260040 „Lasy Cisowsko - Orłowińskie” (Obręb Szczecno: 2s; 2bx – 91T0 Sosnowe bory chrobotkowe <i>Cladonia Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano - Pinetum</i>).	Usuwanie leżącego drewna.	Usuwanie drewna pozostałego po zabiegach trzebieżowych i zrębach. Użytkowanie rębnią zupełną (I). Kształtowanie w ramach zabiegów hodowlanych mających na celu zachowanie rozluźnionego zwarcia i istniejących luk w drzewostanie (zwarcie w granicach ok. 70 %).	Stosowanie rozluźnionej więzby sadzenia, modelowanie w ramach czyszczeń wczesnych i późnych drzewostanu w celu opóźnienia momentu osiągnięcia zwarcia, a w dalszej kolejności kształtowania niewielkich (max. 1 ar) luk w ilości do kilku na hektar. Rozważyć możliwość przelegiwania zrębów zupełnych przez okres 5 lat (art.13, pkt. 1.2 Ustawy o lasach).
12.	OZW PLH260021 „Dolina Warkocza”, (Obręb Daleszyce: 264f,g,j; 267d,j,m,o; 271c). OZW PLH260021 „Dolina Warkocza”, OZW PLH260016 „Dolina Czarnej Nidy” (Obręb Szczecno: 186b; 188a,g-i; 236b-d,g-k 250f,j,k; 253b,c; 256c-g,j,m,r; 259c 260g-i; 261f-h; 262a,b,d-g,l,m).	Utrzymanie naturalnych procesów zachodzących w drzewostanach.	Brak	Ochrona bierna w pododdziałach.
13.	OZW PLH260021 „Dolina Warkocza”, OZW PLH260016 „Dolina Czarnej Nidy” (Obręb Szczecno: 188b; 236f; 250g,i; 256a,b,h,i,k,l,n,o,p; 257a-f; 259a,b,d-j; 260a-f; 261a-d; 262c,h-k).	Gospodarowanie w sposób nie zagrażający stanowiską cennych gatunków roślin i zwierząt oraz stanowiską siedlisk, które stwierdzono na obszarze.	Brak	Rozpoznanie stanowisk gatunków i siedlisk chronionych przed rozpoczęciem prac na poszczególnych powierzchniach. Dostosowanie wykonania zabiegów do wymagań gatunków.
Park Krajobrazowy oraz Obszary Chronionego Krajobrazu				
1.	Cisowsko - Orłowiński Park Krajobrazowy (Obręb Daleszyce: 1-146; Obręb Szczecno: 1-54; 55a-x,~a~c,~f,~g; 56a-o,~a~d; 57-62; 63g,~c; 64a,~a;	Zagospodarowanie obszaru powinno zapewnić stan równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych.	Brak	Zabiegi z zachowaniem zasad funkcjonowania zrównoważonej gospodarki leśnej opartej na podstawach ekologicznych.

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne
1	2	3	4	5
	65a,b,-a; 86-89; 90a-c,f,h,-a; 91-103; 105-107; 109-113; 114a-d, g-j, l-n,-a~-c; 125). Cisowsko - Orłowiński Obszar Chronionego Krajobrazu (Obręb Daleszyce: 187; 201-221; Obręb Szczecno: 55y,z,-d; 56p,-f; 63a-f,h-s,-a,-b; 64b-k;-b,-c; 65c-j,-b,-c; 66-81; 82a-g,-a; 83a-i,-a; 84-85; 90d,i; 104; 108; 114f,k; 115-116; 118-124; 126; 205i,k-m; 220h,j; 221k,-f,-g; 236; 237h,k). Chmielnicko - Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu (Obręb Szczecno: 82h-n,-b; 83j,k; 117; 237a-g,i,j; 238-255; 256a-p; 257-263; 267; 269-284; 287). Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu (Obręb Daleszyce: 222-280; Obręb Szczecno: 181-204; 205a-h,j,-a~-c; 206-219; 220a-g,j-o,-a~-f; 221a-j,-a~-d; 222-235; 256r; 285-286).			
Pomniki przyrody				
1.	Pomniki przyrody. Obręb Daleszyce, pododdziały: 8c; 74i Obręb Szczecno, pododdziały: 19f; 20g; 30a; 114m	Wykonując planowe zadania w pobliżu pomników należy zachować szczególną ostrożność, aby uniknąć uszkodzeń.	Brak	Ochrona biema. W przypadku pododdziałów - obręb Daleszyce 8c (zabieg rębni IVD, CP); 74i (zabieg CP, TP); oraz obręb Szczecno, pododdziały: 19f (zabieg CP, TP); 20g (zabieg rębni IVD, AGROT, ODN-ZŁOŻ, CP); 30a (zabieg rębni IVD, AGROT, ODN-ZŁOŻ, PIEL, CW, CP); 114m (zabieg TP) – oznaczenie w terenie i zabezpieczenie pomnika.
Parki zabytkowe				
1.	Parki zabytkowe.	Zabiegi gospodarcze wykonywane na gruntach Lasów Państwowych ze względu na charakter i najczęściej znaczną odległość od parków, nie mają wpływu na tę formę ochrony przyrody.	Brak	Brak
Użytki ekologiczne				
1.	Użytki ekologiczne – obręb Daleszyce, pododdziały: 141g,h; 142l	Wartości cenne przyrodniczo użytków i tym samym wymagające szczególnej ochrony to ekosystemy, takie jak: śródleśne bagna, torfowiska, śródpolne zadrzewienia, tereny zalewowe rzek, tereny bagienne okresowo zalewane wodą, nieużytkowane łąki i pastwiska, śródleśne oczka wodne, którym gospo-	Zachowanie naturalnych ekosystemów.	Brak

Lp.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb leśny, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne
1	2	3	4	5
		darka leśna w zakresie pielęgnacji drzewostanów, wykonywana po sąsiedzku, nie może zaszkodzić.		
Stanowiska dokumentacyjne				
1.	Stanowiska dokumentacyjne – obręb Daleszyce, pododdział: 101b	Wartości cenne przyrodniczo stanowisk i tym samym wymagające szczególnej ochrony to formacje geologiczne, fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych, które należy zlokalizować i oznaczyć przed planowanymi zabiegami gospodarczym.	Zachowanie stanowiska.	Ochrona bierna. W przypadku pododdziału - obręb Daleszyce 101b (zabieg TW, PRZEST) - oznaczenie w terenie i zabezpieczenie stanowiska.
Zespoły przyrodniczo - krajobrazowe				
1.	Zespół przyrodniczo - krajobrazowy – obręb Daleszyce, pododdziały: 94j; część pododdziałów: 77b-d; 78c-g; 79h-k; 94a-d; 95a;	Wartości cenne przyrodniczo ze względów krajobrazowych i kulturowych, o walorach widokowych i estetycznych, które należy zlokalizować i oznaczyć przed planowanymi zabiegami gospodarczym.	Zachowanie zespołów.	Ochrona bierna. W przypadku pododdziałów - obręb Daleszyce 77b-d; 78c-g; 79h-k; 94a-d; 95a; (zabiegi: AGRÓT, ODN-ZŁOŻ, PIEL, CW, CP, TP, IVA, IVD) - oznaczenie w terenie i zabezpieczenie zespołu.